

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ 2016-2020.

Музичка
школа

*Петар
Кранчевић*

МУЗИЧКА ШКОЛА „ПЕТАР КРАНЧЕВИЋ“ СРЕМСКА МИТРОВИЦА

МУЗИЧКА ШКОЛА „Петар Кранчевић“ Житни трг бр. 28, Сремска Митровица

Име и презиме директора: проф. Леополд Грегорач, тел: 060/5187551

Секретар школе: Наташа Мандић тел/факс:

e-mail: krancevic_direktor@mts.rs

СТРУЧНИ АКТИВ ЗА РАЗВОЈ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА:

Координатор:

1. Бојан Јовановић
2. Марија Исаиловић
3. Јелена Лазић
4. Биљана Митровић
5. Нина Ботић
6. Александра Ивашковић
7. Милорад Шапоња
8. Леон Кајон
9. Александар Степановић

Председник Школског одбора: _____

Ненад Лајић

Директор: _____

Проф. Леополд Грегорач

Сремска Митровица, 21. октобар, 2016. год.

САДРЖАЈ

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ	11
О НАМА	12
ПЕТАР КРАНЧЕВИЋ	12
О ШКОЛИ.....	12
СНАГА	13
ОПШТЕ ОСНОВЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА.....	15
СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА	15
<i>Сврха програма образовања.....</i>	<i>15</i>
<i>Општи принципи образовања и васпитања су:.....</i>	<i>15</i>
<i>Принципи на којима се заснива образовни процес:</i>	<i>16</i>
<i>Општи циљеви образовања и васпитања.....</i>	<i>16</i>
<i>Општи циљеви музичког образовања и васпитања</i>	<i>16</i>
<i>Општи исходи образовања и васпитања</i>	<i>17</i>
<i>Општи исходи и стандарди образовања.....</i>	<i>18</i>
<i>Остваривање принципа циљева и стандарда постигнућа</i>	<i>18</i>
ЈЕЗИК НА КОМЕ СЕ ОСТВАРУЈЕ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ ПРОГРАМ	18
ОРГАНИЗАЦИЈА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА У ШКОЛИ	19
ПРИПРЕМНИ РАЗРЕД.....	19
ОСНОВНО МУЗИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ	20
ОБАВЕЗНИ ОДСЕК - ОДСЕК ЗА КЛАСИЧНУ МУЗИКУ:	20
ИЗБОРНИ ОДСЕК – НАРОДНА МУЗИКА (ИНСТРУМЕНТ ХАРМОНИКА):	20
ИСПИТИ	20
ОРГАНИЗАЦИЈА НАСТАВЕ	21
ДОДАТНА НАСТАВА.....	22
ДОПУНСКА НАСТАВА	22
КУЛТУРНА И ЈАВНА ДЕЛАТНОСТ	22
НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ОСНОВНО МУЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ	23
НАСТАВНИ ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ	24
ПРИПРЕМНИ РАЗРЕД.....	24
<i>Солфеђо</i>	<i>24</i>
ШЕСТОГОДИШЊЕ ШКОЛОВАЊЕ – КЛАСИЧНА МУЗИКА	25
<i>Гудачки инструменти (виолина, виола, виолончело)</i>	<i>25</i>
<i>Клавир</i>	<i>26</i>
<i>Трзачки инструменти (гитара и тамбура)</i>	<i>27</i>
<i>Хармоника</i>	<i>27</i>
<i>Флаута</i>	<i>28</i>
<i>Солфеђо</i>	<i>28</i>
<i>Теорија музике</i>	<i>29</i>
ЧЕТВОРОГОДИШЊЕ ШКОЛОВАЊЕ – КЛАСИЧНА МУЗИКА	29
(КОНТРАБАС, КЛАРИНЕТ, САКСОФОН, ТРУБА, УДАРАЉКЕ)	29
<i>Контрабас.....</i>	<i>29</i>
<i>Кларинет.....</i>	<i>31</i>
<i>Саксофон.....</i>	<i>31</i>

<i>Труба</i>	32
<i>Удараљке</i>	32
<i>Солфеђо</i>	33
<i>Теорија музике</i>	33
ПРОГРАМ ГРУПНОГ МУЗИЦИРАЊА (ОРКЕСТАР, ХОР, КАМЕРНА МУЗИКА)	33
<i>Оркестар</i>	34
<i>Камерна музика</i>	34
<i>Хор</i>	34
ДВОГОДИШЊЕ ШКОЛОВАЊЕ – КЛАСИЧНА МУЗИКА	35
<i>Соло певање</i>	35
<i>Солфеђо</i>	35
<i>Теорија музике</i>	36
<i>Упоредни клавир (за ученике соло певања)</i>	36
ПРИЛОГ 1	38
НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ПРЕДМЕТЕ У ОСНОВНОЈ МУЗИЧКОЈ ШКОЛИ	38
<i>Обавезни - класична музика / Припремни разред</i>	39
Припремни разред	39
<i>Обавезни - класична музика / Клавир</i>	39
Први циклус / Први, други, трећи разред / Клавир	39
Други циклус / Четврти, пети, шести разред / Клавир	41
<i>Обавезни - класична музика/ Гудачки инструменти</i>	43
Први циклус /први, други, трећи/ - Виолина, Виола, Виолончело	43
Други циклус /четврти, пети, шести/ - Виолина, Виола, Виолончело	44
<i>Обавезни - класична музика / Хармоника</i>	46
Први циклус / Први, други, трећи разред / Хармоника	46
Други циклус / Четврти, пети, шести разред / Хармоника	48
<i>Обавезни - класична музика/ Дувачки инструменти - флаута</i>	50
Први циклус /први, други, трећи/ - Флаута	50
<i>Обавезни - класична музика/ Дувачки инструменти - флаута</i>	51
Други циклус /четврти, пети, шести/ - Флаута	51
<i>Обавезни - класична музика / Трзачки инструменти - гитара</i>	52
Први циклус / први, други, трећи / Гитара	52
Други циклус / четврти, пети, шести / Гитара	53
<i>Обавезни - класична музика – солфеђо</i>	55
Први циклус /1, 2, 3. разред/1, 2. разред/1. разред - солфеђо	55
Други циклус /4, 5, 6. разред/3, 4. разред/2. разред - солфеђо	56
<i>Обавезни - класична музика – теорија музике</i>	57
Други циклус /6. разред, 4. разред, 2. разред – теорија музике	57
<i>Гудачки / Контрабас</i>	58
Први циклус / 1, 2/ - контрабас	58
Други циклус / 3, 4/ - контрабас	59
<i>Обавезни - класична музика/ Дувачки инструменти - кларинет, саксофон, труба</i>	61
Први циклус /први, други/ - Кларинет, саксофон, труба	61
Други циклус /трећи, четврти/ - Кларинет, саксофон, труба	62
<i>Обавезни - класична музика/ Удараљке</i>	63
Први циклус / први, други / Удараљке	63
Други циклус / трећи, четврти / Удараљке	64
<i>Обавезни - класична музика / хор</i>	65
Други циклус /4, 5, 6. разред/3, 4. разред/ -хор	65
<i>Обавезни - класична музика / оркестар, камерна музика</i>	66

Други циклус /4, 5, 6. разред/3, 4. разред/ - оркестар, камерна музика	66
Обавезни - класична музика/ Соло певање.....	66
Први циклус / први / Соло певање.....	67
Други циклус / други / Соло певање.....	68
Обавезни - класична музика / Клавир као упоредни предмет за ученике соло певања	69
Први и други разред / Клавир као упоредни предмет за ученике соло певања.....	69
СРЕДЊА МУЗИЧКА ШКОЛА	71
ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА.....	71
НАСТАВНИ ПЛАН	73
Опште образовни предмети у музичкој школи	73
Српски језик и књижевност.....	74
Страни језик	75
Историја са историјом културе и цивилизације.....	75
Биологија	75
Физика.....	76
Рачунарство и информатика.....	77
Физичко васпитање	77
Социологија	78
Психологија.....	78
Филозофија.....	79
Грађанско васпитање.....	80
Стручни предмети заједнички за све одсеке музичке школе	80
Теорија музике	80
Музички инструменти	81
Хармонија.....	81
Контрапункт.....	81
Историја музике са упознавањем музичке литературе.....	82
Музички облици	82
Национална историја музике.....	82
Одсек вокално-инструментални	83
Образовни профил: музички извођач	83
Музички сарадник – етномузиколог	83
Солфеђо за вокално - инструментални одсек.....	83
Упоредни клавир	83
Клавир.....	84
Гудачки инструменти (виолина, виола, виолончело, контрабас)	85
Хармоника	85
Дрвени дувачки инструменти (флаута, кларинет, саксофон).....	86
Лимени дувачки инструменти (труба).....	86
Трзачки инструменти (гитара)	87
Тамбура.....	87
Удараљке	87
Соло певање	88
Корепетиција за клавиристе.....	88
Камерна музика	89
Хор.....	89
Оркестар.....	89
Читање с листа	90
Етномузикологија	90

<i>Одсек теоретски</i>	91
<i>Образовни профил: музички сарадник - теоретичар</i>	91
<i>Солфеђо</i>	91
<i>Клавир - „а“ програм</i>	91
<i>Клавир - „б“ програм</i>	92
<i>Хор</i>	92
<i>Етномузикологија</i>	92
<i>Свирање хорских партитура</i>	92
<i>Дириговање</i>	92
<i>Увод у компоновање</i>	93
<i>Аудиовизуелна техника</i>	93
<i>Музички сарадник - етномузиколог</i>	93
<i>Традиционално певање</i>	94
<i>Традиционално свирање</i>	94
<i>Народни ансамбли</i>	94
<i>Народна игра</i>	95
<i>Етномузикологија</i>	95
<i>Етнологија</i>	95
<i>Факултативни предмети</i>	96
<i>Обавезне ваннаставне активности</i>	96
<i>Факултативне ваннаставне активности</i>	97
ВАНРЕДНО ШКОЛОВАЊЕ	97
ПРИЛОГ 2	99
НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ОПШТЕОБРАЗОВНЕ ПРЕДМЕТЕ У СРЕДЊОЈ ШКОЛИ	99
<i>Музички извођач / Музички сарадник - теоретичар / Музички сарадник - етномузиколог</i>	100
<i>Српски језик и књижевност</i>	100
<i>Енглески језик</i>	106
<i>Италијански језик</i>	110
<i>Рачунарство и информатика</i>	114
<i>Историја са историјом културе и цивилизације</i>	119
<i>Биологија</i>	129
<i>Физика</i>	130
<i>Физичко васпитање</i>	132
<i>Социологија</i>	147
<i>Психологија</i>	148
<i>Филозофија</i>	149
ПРИЛОГ 3	153
НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА СТРУЧНЕ ПРЕДМЕТЕ У СРЕДЊОЈ ШКОЛИ	153
<i>Музички извођач, Музички сарадник – теоретичар, Музички сарадник – етномузиколог</i>	154
<i>Теорија музике</i>	154
<i>Музички инструменти</i>	155
<i>Хармонија</i>	156
<i>Контрапункт - вокални</i>	159
<i>Контрапункт - инструментални</i>	160
<i>Историја музике са упознавањем музичке литературе</i>	161
<i>Историја музике са упознавањем музичке литературе</i>	163
<i>Музички облици</i>	167
<i>Историја националне музике</i>	170
<i>Музички извођач, Музички сарадник - етномузиколог</i>	171

Солфеђо.....	171
Упоредни клавир	176
<i>Музички ивођач – соло певач</i>	177
Упоредни клавир за соло певаче	177
<i>Музички извођач - Клавириста</i>	178
Клавир	178
<i>Музички извођач – Гудачи</i>	179
Виолина, виола, виолончело, контрабас	179
<i>Музички извођач - хармоника</i>	181
Хармоника.....	181
<i>Музички извођач - дувач</i>	182
Дувачки инструменти – флаута, кларинет, саксофон, труба	182
<i>Музички извођач - гитара</i>	183
Гитара	183
<i>Музички извођач – соло певач</i>	184
Соло певање	184
<i>Музички извођач – соло певач</i>	185
Соло певање	185
<i>Музички ивођач – клавириста</i>	189
Корепетиција	189
<i>Музички ивођач – Инструменталиста и соло певач</i>	190
Камерна музика.....	190
<i>Музички извођач; Музички сарадник – теоретичар, Музички сарадник - етномузиколог</i>	192
Хор	192
<i>Музички извођач</i>	195
Оркестар.....	195
<i>Музички ивођач – клавириста</i>	196
Читање с листа	196
<i>Музички извођач – Гудачи</i>	198
Читање с листа	198
<i>Музички извођач – Хармоника</i>	199
Читање с листа	199
<i>Музички извођач – Дувачи</i>	200
Читање с листа	200
<i>Музички извођач – Трзачи (Гитара и Тамбура)</i>	200
Читање с листа	200
<i>Музички извођач – Ударалке</i>	201
Читање с листа	201
<i>Музички извођач – Соло певање</i>	202
Читање с листа	202
<i>Музички извођач, Музички сарадник - теоретичар</i>	202
Етномузикологија	203
<i>Музички сарадник - теоретичар</i>	205
Солфеђо.....	205
Клавир	210
Свирање хорских партитура	211
Дириговање	213
Увод у компоновање	216
<i>Музички сарадник - теоретичар / Музички сарадник - етномузиколог</i>	218
Аудиовизуелна техника	218
<i>Музички сарадник - етномузиколог</i>	219
Традиционално свирање	219

Народне игре	221
Етномузикологија	225
Етнологија	229
Традиционално певање	234
Народни ансамбли	238
ПРОГРАМ И АКТИВНОСТИ КОЈИМА СЕ РАЗВИЈАЈУ СПОСОБНОСТИ ЗА РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА, КОМУНИКАЦИЈА, ТИМСКИ РАД, САМОИНИЦИЈАТИВА И ПОДСТИЦАЊЕ ПРЕДУЗЕТНИЧКОГ ДУХА	241
ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ	242
ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ	242
ПРОГРАМ КАРИЈЕРНОГ ВОЂЕЊА И САВЕТОВАЊА	243
ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	246
ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНеМАРИВАЊА И ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ ОБЛИКА РИЗИЧНОГ ПОНАШАЊА	246
ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА	249
САРАДЊА СА ОРГАНИЗАЦИЈАМА ИЗ ОКРУЖЕЊА, МЕДИЈИМА И ИНСТИТУЦИЈАМА КУЛТУРЕ	249
ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ	251
ПРОГРАМ ИЗЛЕТА И ЕСКУРЗИЈА	252
ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ	254
ПРОГРАМ УНАПРЕЂИВАЊЕ ЗДРАВЉА УЧЕНИКА И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ	255
ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ	256
ПРОГРАМ ВАСПИТНОГ РАДА СА УЧЕНИЦИМА	257
ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ПРЕВЕНЦИЈЕ	259
ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ БОЛЕСТИ ЗАВИСНОСТИ И МАЛОЛЕТНИЧКЕ ДЕЛИНКВЕНЦИЈЕ	260
Планови и ПРОГРАМИ УЧЕНИЧКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА	261
<i>Програм одељенске заједнице</i>	261
<i>Ученички парламент</i>	261
План и ПРОГРАМ РАДА СА ТАЛЕНТОВАНИМ И НАДАРЕНИМ УЧЕНИЦИМА	262
ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ НОТТЕКЕ/МЕДИЈАТЕКЕ	263
ПРОГРАМ СТРУЧНИХ ОРГАНА, ТИМОВА И ПЕДАГОШКОГ КОЛЕГИЈУМА	266
ПРОГРАМ РАДА НАСТАВНИЧКОГ ВЕЋА	266
ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕНСКОГ ВЕЋА	267
СТРУЧНА ВЕЋА	268
ПРОГРАМ РАДА СТРУЧНИХ ВЕЋА	268
1. <i>Праћење и унапређивање васпитног и наставног рада</i>	268
2. <i>Стручно усавршавање</i>	269
3. <i>Анализа реализације</i>	269
СТРУЧНИ АКТИВИ	269
<i>Програм рада стручних актива</i>	269
ПЕДАГОШКИ КОЛЕГИЈУМ	270
<i>Програм рада педагошког колегијума</i>	271
ТИМОВИ У ШКОЛИ	271
УЧЕНИЧКИ ТИМОВИ	271
ГЛОБАЛНИ ПЛАН ТИМОВА	272
НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБЛАСТИ РАЗВОЈНОГ ПЛАНА КОЈИ УТИЧЕ НА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИ РАД ...	273
ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ МАРКЕТИНГА	275
ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА	281

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

Правилник о општим основама школског програма (Објављено у "Просветни гласник", бр. 5 од 28. фебруара 2004)

- Закон о основама система образовања и васпитања, „Службени гласник РС“ бр. 72/2009; 52/2011; 55/2013.
- Закон о основном образовању и васпитању, „Службени гласник РС“, бр. 55/2013,
- Закон о средњем образовању и васпитању, „Службени гласник РС“, бр. 55/2013,
- Закон о уџбеницима и другим наставним средствима, „Службени гласник РС“ бр. 72/2009;
- Правилник о упису ученика у средњу школу, „Службени гласник РС“, бр. 45/04, 1/05;
- Правилник о оцењивању ученика у основној школи, „Службени гласник РС – Просветни гласник“ бр. 67/2013;
- Правилник о наставном плану и програму за основну музичку школу „Сл. Гласник РС - Просветни гласник“ бр.5/2010.
- Правилник о изменама и допунама правилника о наставном плану и програму за стицање образовања у четворогодишњем трајању у стручној школи за подручје рада култура, уметност и јавно информисање, „Сл. Гласник РС, Просветни гласник“ бр. 4 јул 1996, бр.10/24. децембар 2003. ; Просветни гласник бр.10/2013.
- Правилник о оцењивању ученика у средњој школи, „Службени гласник РС“ бр. 72/09, 52/11, 55/13, 35/15 – аутентично тумачење и 68/15
- Правилник о плану и програму образовања и васпитања за заједничке предмете у стручним и уметничком школама, „Службени гласник СРС – Просветни гласник“ бр. 6/90 и „Просветни гласник“ бр. 4/91, 7/93, 17/93, 1/94, 2/94, 2/95, 3/95, 8/95, 5/96, 2/02, 5/03, 10/03, 24/04, 3/05, 6/05,11/05, 6/06 и 12/06; а стручне спреме, „Службени гласник РС - Просветни гласник“ бр. 7 /91; „Службени гласник“ бр. 13/07 , 10/07; 10/2013

О НАМА

Петар Кранчевић

Петар Кранчевић је рођен 9. фебруара 1869. године у угледној панчевачкој трговачкој породици. Од малена се припремао и школовао да наследи и води очев посао. После завршена два разреда реалне гимназије у Панчеву 1884. године одлази у Грац да студира на трговачкој академији. За музику га је заинтересовао стриц Драгомир Кранчевић, један од првих српских виртуоза на виолини и концертни мајстор у будимпештанској опери. Љубав према музици је временом све више расла, тако да је Петар за време студирања почео да узима и приватне часове певања. Музички је свакако био надарен о чему сведочи и позив да пева у опери у Фрајбургу у Немачкој. Млади Кранчевић је одбио ову понуду и вратио се у Панчево где му је отац отворио галантеријску радњу.

Музика му је временом постала преокупација, све мање се интересовао за трговачке послове те је убрзо напустио посао трговца и у потпуности се посветио музици. Године 1904. долази у Сремску Митровицу, где су настале његове најбоље композиције на подручју хорске музике. Био је изабран за хоровађу Српског црквеног певачког друштва, једног од најстаријих у Срему, основаног 1865. године.

Под руководством Петра Кранчевића певачко друштво је освојило неколико значајних награда које су имале огроман значај за даљу музичку афирмацију самог диригента, хориста, па и за музичку културу читавог Срема.

Поред тога што је био хоровађа, диригент и композитор, Кранчевић се бавио и педагошким радом. Неко време, ђацима Митровачке Гимназије је предавао теорију певања и хорско певање, док је децу имућнијих митровчана подучавао свирању клавира.

У току своје петнаестогодишње активности у Митровици написао је своје најпознатије композиције од којих је већина нестала у вихору рата Првог светског рата. Умро је 26. фебруара 1919. године. Иза себе је оставио значајну заоставштину.

О школи

Оснивању музичке школе „Петар Кранчевић“ претходио је десетогодишњи музички течај - у периоду од 1952 – 1962 године. Сваке године течај је окупљао око 80 ученика који су радили по програму ниже музичке школе за клавир и виолину. 01. новембра 1962. године основана је и почела је са радом Основна музичка школа „Петар Кранчевић“. Школа је узела име хоровађе и композитора, у знак признања његовом раду. Еволуцијом васпитно – образовног процеса и улоге професионалног носиоца културно – јавног живота Града, прерасла је у водећу васпитно – образовну установу овог типа на подручју Срема.

Данас, након педесет година обавља васпитно-образовну делатност предшколског, основног и средњег музичког образовања и васпитања на четрнаест заступљених инструмената (клавир, хармоника, виолина, виола, виолончело, контрабас, тамбура, гитара, флаута, кларинет, саксофон, труба, соло певање и удараљке) као и на два изборна одсека, народне и џез музике. Ученици основног образовања, који искажу интересовање за даље музичко напредовање, своју шансу траже на три одсека средње школе: вокално–

инструменталном (образовни профил - музички извођач), теоретском (образовни профил - музички сарадник) и етномузиколошки (образовни профил музички сарадник-етномузиколог).

Поред примарног васпитно – образовног процеса, сваком новом школском годином Музичка школа „Петар Кранчевић“ граду пружа преко 100 концертних дешавања у оквиру едукације ученика културно јавном делатношћу као и кроз сарадњу са органима локалне самоуправе (за њихове потребе) и другим културним институцијама у граду, Покрајини и Републици

Данас Музичка школа равноправно парира сличним институцијама у већим центрима Републике по квалитету и броју манифестација културног карактера које на своју иницијативу а уз подршку града Сремска Митровица, Покрајине и Републике сама организује.

Снага

Снага наше школе је квалитетан професорски кадар и високо професионални однос према раду.

Снага наше Школе је подмладак у ПРЕДШКОЛСКОМ МУЗИЧКОМ ЗАБАВИШТУ (ПРИПРЕМНИ РАЗРЕД) које је основано са циљем да се најмлађи чланови друштва упознају са музиком и светом звука који их окружује, да оплеменењују своју дечју машту и креативно се развијају кроз музику, игру и дружење Циљ је да најмлађи упознају основне музичке појмове и вештине кроз песму, игру, бројалице и музичке приче. Овде учимо децу да воле музику и помажемо им да стекну основну музичку културу, а уједно их и припремамо за (евентуални) упис у основну музичку школу. У припремни разред могу се уписати деца која имају 6, 7 или 8 година. Рад са децом одвија се у групама, које се формирају према годишту деце, тако да полазници буду у групи са својим вршњацима. Настава се одвија два пута недељно, а час траје 45 минута.

Снага наше Школе је развијање способности свирања на музичком инструменту међу готово 400 ученика ОСНОВНЕ МУЗИЧКЕ ШКОЛЕ који стичу прва знања и усвајају основне вештине свирања на жичаним, дувачким или инструментима са диркама, односно певања, сврстаним у 6 одсека:

ГУДАЧКИ ОДСЕК (виолина, виола, виолончело и контрабас),
ДУВАЧКИ ОДСЕК (флаута, кларинет, саксофон и труба; придодате су и удараљке),
КЛАВИРСКИ ОДСЕК,
ТРЗАЧКИ ОДСЕК (гитара, тамбура),
ОДСЕК СОЛО ПЕВАЊА, и
ОДСЕК ХАРМОНИКЕ.

Снага наше Школе је у стварању будућих професионалих музичара – солиста, камерних или оркестарских музичара – сада ученика четворогодишње СРЕДЊЕ МУЗИЧКЕ ШКОЛЕ који се образују у оквиру три образовна профила:

МУЗИЧИ ИЗВОЂАЧ
МУЗИЧКИ САРАДНИК – ТЕОРЕТИЧАР
МУЗИЧКИ САРАДНИК - ЕТНОМУЗИКОЛОГ

Снага наше Школе је у постојању и заступљености већег броја инструмената симфонијског оркестра у оквиру наставе. Разноврсност инструмената који могу бити изучавани на нивоу основне или средње музичке школе, даје нам нову снагу – снагу развијања осећаја уметничке припадности кроз различите облике заједничког музицирања:

Гудачки оркестар основне школе
Хор основне школе

ЖЕНСКИ ХОР средње школе
МЕШОВИТИ ХОР средње школе
Оркестар хармоника основне школе
Дувачки оркестар основне школе
Тамбурашки оркестар школе

Снага наше Школе је у неговању пријатељских односа са свим музичким школама у Србији и земљама из окружења.

О значају Школе говоре и друштвена признања:

- ✓ 1983. г. награда „*Душан Вукасовић - Диоген*” - Сабор просветних радника
- ✓ 1989. г. „*Новембарска награда*” - Општина Сремска Митровица
- ✓ 2000. г. „*Светосавска повеља*” - Општина Сремска Митровица
- ✓ 2002. г. „*Искра културе*” - Покрајински секретаријат за образовање и културу
- ✓ 2007. г. „*Светосавска повеља*” – Општина Сремска Митровица
- ✓ 2007. г. награда за допринос култури и уметности за 2006/2007 годину – Покрајински секретаријат за образовање и културу,
- ✓ 2011. г. награда Покрајинске владе „*др Ђорђе Натошевић*” - за постигнуте резултате у протекле две године,

као и велики број награда солиста, оркестара и хора школе, као и многобројних награда ученика Средње музичке школе из области стручних и општеобразовних предмета, освојених на многобројним такмичењима у земљи и иностранству.

ОПШТЕ ОСНОВЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Опште основе школског програма јесу основа за: утврђивање основа програма по циклусима у основном и врстама средњег образовања и васпитања; доношење програма завршних и матурских испита; доношење школског програма и утврђивање критеријума вредновања квалитета образовања и васпитања.

Основно и средње образовање и васпитање остварује се на основу школског програма који школа доноси у складу са законом.

Школским програмом подразумевају се сви садржаји, процеси и активности усмерени на остваривање циљева и исхода образовања и васпитања, прописани на републичком и школском нивоу.

Школски програм школе састоји се од општег и посебног дела.

Заступљеност наставе општег и посебног дела школског програма одређена је Законом и посебним основама школског програма за сваки разред.

Сврха, циљеви и задаци школског програма

Сврха програма образовања

Квалитетно образовање и васпитање, које омогућава стицање језичке, научне, уметничке, културне, здравствене, еколошке и информатичке писмености неопходне за живот у савременом и сложенем друштву.

Развијање знања, вештина, ставова и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, поштује друге особе и њихов идентитет, потребе и интересе, уз активно и одговорно учешће у економском, друштвеном и културном животу и доприноси демократском, економском и културном развоју друштва.

Општи принципи образовања и васпитања су:

- поштовање неповредивости људског живота и индивидуалне вредности, идентитета и интегритета сваког људског бића;
- једнака вредност сваког и једнакоправност свих;
- уважавање и поштовање свих учесника у образовном процесу;
- поштовање и неговање основних људских права и слобода и права детета;
- уважавање и поштовање личности и личних својстава, узрасних и развојних карактеристика ученика и индивидуалних разлика међу ученицима у погледу начина учења и брзине напредовања;
- праведност, правичност и солидарност;
- децентрализација, демократизација и професионализација;
- доступност и квалитет;
- одговорност учесника у образовном процесу и носилаца интереса у образовању;
- поштовање, неговање и одговорност за одржање и унапређивање природне и социјалне средине;
- образовање је доживотни процес.

Принципи на којима се заснива образовни процес:

- образовање припрема за информационо, технолошки напредно, глобално друштво;
- образовање се остварује комбиновањем дисциплинарног и интегрисаног приступа;
- образовање се остварује активним, кооперативним и партиципативним методама наставе и учења;
- квалитет и ефикасност образовања и успех у образовању одређују се степеном остварености исхода;
- образовање се остварује у развојно и образовно подстицајном окружењу.

Општи циљеви образовања и васпитања

Образовање и васпитање развија знања, вештине, ставове и вредности које оспособљавају ученика да успешно задовољава сопствене потребе и интересе, развија сопствену личност и потенцијале, уз поштовање других особа, њиховог идентитета, потреба и интереса и активно и одговорно учествује у економском, друштвеном и културном животу и доприноси демократском, економском и културном развоју друштва.

Образовање и васпитање се остварује са циљем да сваком ученику омогући:

- развој свих аспеката личности, у складу са развојним потребама, потенцијалима и интересовањима;
- да упозна себе и да самостално, промишљено и одговорно доноси одлуке које се тичу сопственог развоја и будућег живота, и промишљено и одговорно учествује у доношењу одлука друштвених група и заједници којој припада;
- познавање и разумевање природног и друштвеног окружења, њихове међусобне повезаности и сопственог места у њима;
- развој осећања припадности социјалним групама и друштву као целини, као и осећање припадности ширем европском простору.

Образовање и васпитање се остварује са циљем да ученика оспособи за:

- континуирано образовање, у складу са властитим потребама, интересима, потенцијалима и интересовањима;
- успешно суочавање са изазовима савременог света и живота и изазовима будућности;
- избор и стицање професије, у складу са способностима, интересовањима и економским окружењем, осигурање запослења и остваривање сопствених прихода;
- изградњу и усвајање вредносних ставова;
- активно учешће у очувању и неговању сопствене традиције и културе, као и традиције и културе других;
- заштиту сопствених потреба и интереса, развој и очување сопствене аутономије и интегритета, уз поштовање аутономије и интегритета других особа;
- уважавање, сарадњу и солидарност са припадницима различитих социјалних, етничких и културних група и активно учешће у развоју и очувању друштвене кохезије;
- физички активан и здрав начин живота и креативно коришћење слободног времена;
- будуће партнерске односе, брачни и породични живот и одговорно родитељство;
- активно учешће у заштити и очувању природе и природних ресурса.

Општи циљеви музичког образовања и васпитања**Музичко образовање и васпитање остварује се са циљем да сваком ученику омогући:**

- развој репродуктивно-креативних и естетских аспеката личности у складу са развојним потребама, уметничким потенцијалима и интересовањима;

- да упозна себе и да самостално, промишљено и одговорно доноси одлуке које се тичу првенствено уметничког развоја и будућег живота;
- да се определи и оспособи за одређену уметничку професију, да осигура уметничко ангажовање (запослење) и остварује сопствене приходе;
- познавање и разумевање друштвеног и културног окружења, њихове међусобне повезаности и сопственог места у њима;
- развој осећања припадности друштву и култури као целини и осећања припадности ширем европском друштвеном и културном простору.

Музичко образовање и васпитање остварују се са циљем да сваког ученика оспособи за:

- континуирано уметничко образовање у складу са сопственим потребама, интересима, потенцијалима и интересовањима;
- изградњу и очување личне уметничке аутономије и интегритета;
- успешно суочавање са изазовима будућег уметничког живота;
- креативно коришћење слободног времена и аматерско бављење уметношћу;
- усвајање и изградњу општекултурних и цивилизацијских вредносних ставова који произилазе из националне, европске и светске културне баштине;
- очување и преношење властитог културног наслеђа;
- активан допринос развоју, очувању и неговању властите традиције и културе;
- уважавање, сарадњу и солидарност са припадницима различитих етничких и културних група;
- допринос интеграцији у укупне европске културне и уметничке токове.

Општи исходи образовања и васпитања

Након завршетка основног и средњег образовања и васпитања ученик ће:

- бити способан да ефикасно комуницира на српском језику, матерњем језику и бар једном страном језику;
- бити способан да уочава, анализира и решава проблеме;
- бити способан да поставља реалне и остварљиве циљеве и плански и одговорно ради на њиховој реализацији;
- бити способан да учествује у тимском раду;
- бити информатички писмен и способан да информационе технологије користи на сврсисходан, ефикасан и одговоран начин;
- поседовати систем основних знања о природном и друштвеном окружењу и свом месту у њима;
- познавати своје способности и особине, поштовати себе и бити способан да управља сопственим развојем и животом;
- поседовати личну аутономију и интегритет;
- поседовати осећање социјалне припадности и привржености сопственој породици, нацији и култури, познавати традицију и учествовати у њеном очувању;
- познавати и поштовати идентитет, културу и традицију других социјалних група и заједница и бити способан и заинтересован да комуницира и сарађује са њиховим припадницима;
- бити способан да језиком уметности изрази сопствена осећања, вредности и поглед на свет;
- бити способан да разуме различите форме и медије уметничког изражавања и комуникације;
- бити одговоран према сопственом здрављу и његовом унапређивању и способан за самостално и организовано бављење физичком активношћу;

- бити одговоран према очувању и унапређивању квалитета животне средине;
- уважавати и поштовати друге особе;
- познавати и уважавати основна људска права и права детета.

Општи исходи и стандарди образовања

Општи исходи образовања и васпитања резултат су целокупног процеса образовања и васпитања којим се обезбеђује да деца, ученици и одрасли стекну знања, вештине и вредносне ставове који ће допринети њиховом развоју и успеху, развоју и успеху њихових породица и друштва у целини.

Систем образовања и васпитања мора да обезбеди све услове да деца, ученици и одрасли постижу опште услове, односно буду оспособљени:

- Усвајају и изграђују знања, примењују и размењују стечено знање;
- Науче како да уче и да користе свој ум;
- Идентификују и решавају проблеме и доносе одлуке користећи критичко и креативно мишљење;
- Раде ефикасно са другима као чланови тима, групе, организације и заједнице;
- Прикупљају, анализирају организују и критички процењују информације;
- Ефикасно и критички користе науку и технологију, уз показивање одговорности према свом животу, животу других и животној средини.

Остваривање општих исхода образовања и васпитања обезбеђује се укупним образовно-васпитним процесом на свим нивоима образовања, кроз све облике начине и садржаје рада.

Остваривање принципа циљева и стандарда постигнућа

На крају првог квартала у првом полугодишту и трећег квартала у трећем полугодишту, школа је у обавези да у року од 8 дана завршетка квартала писмено обавести родитеља или старатеља ученика о постигнутом успеху у учењу и владању, броју изостанака са наставе и изреченим васпитним мерама односно васпитно-дисциплинским мерама. Обавештење се доставља лично, на родитељском састанку или препоручено поштом.

За време зимског распуста школа може да планира реализовање додатног и допунског рада са ученицима.

Језик на коме се остварује образовно васпитни програм

Наставни план и програм се остварује на српском језику – ћирилично писмо.

ОРГАНИЗАЦИЈА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА У ШКОЛИ

Музичка школа „Петар Кранчевић“ у Сремској Митровици пружа могућност школовања на следећим подручјима рада:

Подручју рада: Култура, уметност и јавно информисањена на три нивоа: предшколско, основно и средње музичко образовање.

Предшколско музичко образовање

Припремни разред

Основно музичко образовање које се реализује у два образовна циклуса обухвата:

Основно музичко образовање у двогодишњем трајању

Основно музичко образовање у четворогодишњем трајању

Основно музичко образовање у шестогодишњем трајању

Средње музичко образовање школује три образовна профила:

Музички извођач – класичне музике

Музички сарадник – Теоретичар

Музички сарадник - Етномузиколог

Припремни разред

Узрасна група	Трајање часа	Недељни фонд	Годишњи фонд
Припремни разред	45	2	70

У први разред музичког школовања може да се упише ученик млађи од девет, четворогодишњег – млађи од једанаест и двогодишњег – старији од четрнаест година.

У први разред одсека за контрабас и удараљке може да се упише ученик млађи од петнаест година.

У први разред музичког школовања може да се упише и ученик старији него што је прописано уколико на пријемном испиту испољи изузетне музичке способности.

Настава у основној музичкој школи изводи се **индивидуално** (настава инструмента и соло певања) и **групно** (настава солфеђа, теорије музике, хора, оркестра и камерне музике).

Разред у групној настави солфеђа и теорије музике може да има највише десет, оркестар тридесет, хор педесет, а камерни ансамбл три ученика.

Час индивидуалне наставе у првом циклусу шестогодишњег, четворогодишњег и двогодишњег школовања траје 30 минута.

Час упоредног клавира за ученике соло певања траје 45 минута.

Часови групне наставе и сви остали часови трају по 45 минута.

ОСНОВНО МУЗИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ

Обавезни одсек - одсек за класичну музику:

Шестогодишње школовање садржи програм образовања за ученике следећих инструмената: виолина, виола, виолончело, гитара, тамбура клавир, хармоника и флаута.

Четворогодишње школовање садржи програм образовања за ученике следећих инструмената: контрабас, кларинет, саксофон, труба, удараљке.

Двогодишње школовање садржи програм образовања за ученике соло певања.

Изборни одсек – народна музика (инструмент хармоника):

Разлог за пружањем таквих могућности јесте све чешће интересовање ученика за другим врстама музике, односно њихово познавање бар у основним потезима. Обзиром да се клима у друштву мења и да смо као школа која није обавезна, принуђени да пронађемо начин како би се ученици заинтересовали за бављење музиком без обзира на припадност одрђеној врсти, јер музика може само допринети у одрастању и формирању личности.

Ученици изборног одсека имају два часа наставе главног предмета на Одсеку за класичну музику и један час наставе на изборном одсеку за који се опredeле.

ПРОГРАМ ЗА ДЕЦУ ОШТЕЋЕНОГ ВИДА

Програм за децу оштећеног вида обухвата изучавање следећих предмета: клавир, хармоника, флаута, кларинет, труба, солфеђо, теорија музике, хора и камерне музике. Остале инструменте деца оштећеног вида похађају према плану и програму одсека за класичну музику.

Настава клавира, хармонике и солфеђа остварује се у првом и другом припремном разреду и I, II, III, IV, V и VI разреду основне музичке школе.

Програм за децу оштећеног вида исти је као програм ученика класичног одсека, осим у првом и другом припремном разреду и I разреду основног музичког образовања. Наставни план и програм клавира, хармонике и солфеђа за II, III, IV, V и VI разред исти је као план и програм класичног одсека. Наставни план и програм дувачких инструмената исти је као план и програм класичног одсека. Настава клавира и хармонике у припремном разреду је индивидуална. Часови у припремном разреду трају 30 минута, а у свим осталим разредима (од првог до шестог) 45 минута.

Испити

У основној музичкој школи полажу се следећи испити: пријемни, годишњи, разредни и поправни.

Пријемни испит полаже се пре уписа у први разред, у јунском или августовском року. На пријемном испиту проверава се слух, ритам, музичка меморија. Ученици који су похађали програм припремног разреда, полажу пријемни испит.

Годишњи испит из главног предмета полажу ученици трећег, четвртог, петог и шестог разреда шестогодишње школе, другог, трећег и четвртог разреда четворогодишње школе и другог разреда двогодишње школе. Годишњи испит из солфеђа полажу ученици трећег и шестог разреда шестогодишње школе, другог и четвртог разреда четворогодишње школе и другог разреда двогодишње школе. Годишњи испит из теорије музике полажу ученици шестог разреда шестогодишње школе, четвртог разреда четворогодишње школе и другог разреда двогодишње школе. Годишњи испит из упоредног клавира, полажу ученици другог разреда двогодишње школе. Ученици који убрзано напредују полажу годишњи испит у два испитна рока. У јануарском испитном року полажу испите разреда у који су уписани, а у јунском испитном року испите из наредног разреда.

Ученици који на годишњем испиту у четвртом и петом разреду шестогодишњег образовања, добију негативну оцену из главног предмета понављају разред. Ученици који на годишњем испиту добију негативну оцену из неког од осталих предмета полажу поправни испит, у августовском року. Ученици разреда у којима нема годишњег испита оцењују се годишњом оценом. Ванредни ученици полажу годишњи испит из свих предмета, у свим разредима.

Разредни испит полажу ученици који, у току школске године, нису похађали више од трећине укупног броја часова, а утврди се да нису савладали садржај наставног програма за ту годину. Ученици такође полажу разредни испит из предмета из којег није одржано више од трећине часова утврђених наставним планом. Ученици који добију негативну оцену на разредном испиту полажу поправни испит, у августовском року, а ученици завршног разреда у јунском и августовском року. Ученици који не положи разредни испит понављају разред.

Поправни испит полажу ученици са недовољном оценом из предмета из којег се не полаже годишњи испит и ученици са недовољном оценом на годишњем испиту из теорије, солфеђа и упоредног клавира. Ученици са недовољном оценом на годишњем испиту из главног предмета не могу да полажу поправни испит. Ученик који има до две недовољне закључене оцене полаже поправни испит у августовском року, а ученик завршног разреда у јунском и августовском року.

Испит за ниво првог циклуса основног музичког образовања - контролни испит полажу ученици који нису завршили први циклус основног музичког образовања, а желе да се упишу у други циклус музичког образовања.

Организација наставе

а) Настава инструмента, односно соло певања у првом циклусу школовања траје 30 минута, а у другом циклусу 45 минута.

Настава главног предмета и упоредног клавира је индивидуална у свим разредима.

Час упоредног клавира у првом и другом разреду одсека за соло певање траје 45 минута.

б) Настава солфеђа и теорије музике одвија се у групама од највише 10 ученика. Часови солфеђа и теорије музике трају по 45 минута.

в) Настава оркестра, хора и камерног музицирања се организује за све ученике другог циклуса осим за ученике соло певања.

Настава оркестра се организује за ученике гудачких и дувачких инструмената, хармонике и удараљки. Уколико школа има могућности, може за ученике другог циклуса гитаре и тамбуре да организује наставу тамбурашког оркестра.

Настава камерне музике се организује формирањем камерних ансамбала према бројном стању ученика, годишњим школским планом.

Ученици инструменталисти који не свирају у оркестру обавезни су да похађају наставу хора, или камерне музике.

Часови оркестра, хора и камерне музике трају по 45 минута. За потребе јавне и културне делатности могуће је повећати фонд часова из ових предмета.

г) Клавирска сарадња – корепетиција

Часове корепетиције имају ученици гудачких инструмената, дувачких инструмената, удараљки, тамбуре и соло певања.

За ученике првог циклуса гудачких и дувачких инструмената, тамбуре и удараљки, настава корепетиције је 15 минута недељно по ученику.

За ученике другог циклуса гудачких и дувачких инструмената инструмената, тамбуре и удараљки настава корепетиције је 30 минута недељно по ученику.

Ученици првог разреда соло певања наставу корепетиције имају 30 минута, а другог разреда 45 минута недељно по ученику.

Клавирски сарадник-корепетитор држи ученику наставу у присуству његовог наставника главног предмета.

Додатна настава

Организовање додатне наставе у свим разредима предлажу стручна већа предмета.

Допунска настава

Организовање допунске наставе предлажу стручна већа предмета. Допунска настава организује се за ученике који у учењу имају тешкоће због којих не постижу задовољавајући успех.

Културна и јавна делатност

Културна и јавна делатност је јединствена активност која се организује и одвија на нивоу целе школе према програму Културне и јавне делатности Школе. (Програм је приказан у поглављу средње школе)

Наставни програм за основно музичко васпитање и образовање

ЦИЉ НАСТАВЕ: Оспособљавање ученика за наставак школовања у средњој музичкој школи, а истовремено и за самостално, аматерско бављење музиком, на нивоу основношколског знања и искуства.

ЗАДАЦИ НАСТАВЕ:

- Интензиван и континуиран рад на развоју ученикових музичких способности спољашњег (контролног) и унутрашњег (менталног) слуха, осећаја за ритам, музичке меморије и музичке фантазије.
- Упознавање ученика са грађом, акустичким својствима и изражајним могућностима одабраног инструмента (ученика који су одабрали певање – са својствима људског гласовног апарата).
- Овладавање основном техником свирања на одабраном инструменту (за ученике певања – вокалном техником).
- Постизање разумевања значења и важности универзалних музичких изражајних средстава.
- Основно музичко описмењавање.
- Усвајање основних знања из области музичке теорије и историје.
- Оспособљавање за самостално учење и вежбање.
- Стицање искуства јавног наступања – самосталног и у ансамблу.
- Изградња навике редовног слушања уметнички вредне музике.
- Развијање и профилирање естетских музичких критеријума.
- Развијање афирмативних етичких ставова у односу на општељудске вредности, националну и светску културну баштину, значај музичке уметности у светској култури, професију музичара и важност његове улоге у друштву.

НАСТАВНИ ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ

Припремни разред

(2 часа недељно 70 годишње)

Припремним разредом су обухваћена деца млађег узраста (7 и 8 година). Група предшколског узраста има до 15 ученика.

ЦИЉЕВИ

- ✓ Развијање музикалности, интересовања и љубави према музици и уметности уопште.
- ✓ Музичко описмењавање и слушање музике.
- ✓ Усвајање великог броја песама са текстом.
- ✓ Упознавање са елементарним појмовима из теорије музике.
- ✓ Развијање смисла за импровизацију и способност активног слушања музичког садржаја.

ЗАДАЦИ

- ✓ Развијање љубави према музици.
- ✓ Стицање спознаје да је пут од звука ка слици само обрнут процес од слике ка звуку.
- ✓ Савладавање нотног писма, виолинског кључа, тактирања.
- ✓ Развијање слуха и гласовног опсега, развијање музичке меморије.
- ✓ Богаћење музичког фонда (дечје песме различитог карактера и садржаја и народне песме).

МЕЛОДИКА

- ✓ Дечје песме примереног садржаја и карактера са текстом - по слуху.
- ✓ Народне песме: Песме модели за тонове у Це-дуру.
- ✓ Транспоноване мотива – „померање“
- ✓ Свирање у шеснестинама у различитим артикулацијама и ритмизацијама.
- ✓ Слушање музике: Дечје песме и инструментална литература.
- ✓ Кретање уз слушање музике, корачање, тапшање, а уз свирање музике стицање навике за променом темпа.
- ✓ Рад на импровизацији.

РИТАМ

- ✓ Четвртина и осмина;
- ✓ Тактирање и бројање на два, три и четири;
- ✓ Нотне вредности од целе до осмине ноте и паузе;
- ✓ Препознавање дводела, тродела и четвородела.

На крају школске године ученици полажу пријемни испит за I циклус, односно за I разред шестогодишњег и четворогодишњег образовања, који обухвата следеће захтеве: ритам, музичку меморију, слух, хармонски слух.

Солфеђо

ЦИЉ

Развијање музикалности и музичке писмености кроз прожимање васпитног и образовног процеса.

ЗАДАЦИ

- ✓ Развијање музичких способности (музичке меморије, способности праћења мелодијског, хармонског и полифоног тока).
- ✓ Развој читања, писања и схватања музике и музичког писма са развојем музичког мишљења.
- ✓ Усађивање звучних представа и њихово везивање са сликом, односно слике са звуком кроз стицање знања и вештина (мелодика, ритам, диктати).
- ✓ Упознавање музичке литературе, интерпретације и основних елемената музичких стилова.
- ✓ Осамостаљивање ученика и развој њихових креативних способности.

Шестогодишње школовање – класична музика

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Први циклус						Други циклус					
	I разред		II разред		III разред		IV разред		V разред		VI разред	
	Фонд часова											
	нед	год	нед	год	нед	год	нед	год	нед	год	нед	год
Инструмент	2	70	2	70	2	70	2	70	2	70	2	70
Солфеђо	2	70	2	70	2	70	2	70	2	70	2	70
Теорија музике	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	35
Оркестар, хор, камерна музика	-	-	-	-	-	-	2	70	2	70	2	70
СВЕГА	4	140	4	140	4	140	6	210	6	210	7	245

Гудачки инструменти (виолина, виола, виолончело)

ЦИЉ

Оспособљавање ученика за наставак школовања на гудачком одсеку средње музичке школе, а истовремено и за аматерско бављење свирањем на гудачким инструментима, на нивоу основношколског знања и искуства.

ЗАДАЦИ

- ✓ Формирање психомоторних извођачких релација у којима водећу улогу треба да има асоцијативни доживљај звучне материја (унутрашњи слух). Развој појединца зависи од професионалног школовања музичког слуха који мора да води и организује извођачке покрете по принципу „од представе ка њеној реализацији“ односно „од доживљаја звука према покрету“.
- ✓ Овладавање основном техником свирања у складу са индивидуалним, анатомским, психо-физичким и уметничким могућностима ученика.
- ✓ Развијање критичког односа према основним елементима музичког извођења и извођење композиција квалитетним тоном интонативно тачно, ритмички тачно.
- ✓ Постизање разумевања значења и важности универзалних музичких изражајних средстава (темпа, ритма, метра, динамике, агогике, артикулације, акцентуације и инструментације) и изградња способности њихове адекватне стилске употребе у процесу извођења музичког дела.
- ✓ Музичко описмењавање – постизање вештине течног читања и писања нота и разумевање значења најучесталијих (нумеричких, графичких и вербалних) темповских, карактерних, метричких, динамичких, агогичких, акцентних и артикулационих ознака у нотном тексту.
- ✓ Развијање стваралачко-извођачких способности. Развијање креативности у складу са музичким, емоционалним и интелектуалним способностима појединца.
- ✓ Усмеравање ученика за самостално бављење инструментом (формирање радних

- навика).
- ✓ Извођење програма у целини, напамет.
- ✓ Самостално увежбавање задате композиције.
- ✓ Самостално читање непознатог нотног текста.
- ✓ Учествовање ученика у раду оркестра, камерних састава и осталих облика групног музицирања.
- ✓ Активно учешће у музичком животу средине у којој живи

Клавир

ЦИЉ

Оспособљавање ученика за наставак школовања на клавирском одсеку средње музичке школе, а истовремено и за аматерско бављење свирањем на клавиру, на нивоу основношколског знања и искуства.

ЗАДАЦИ

- ✓ Интензиван и континуиран рад на развоју физиолошких и психолошких слуховних способности – спољашњег (контролног) и унутрашњег (менталног) слуха, навике размишљања у тонским представама (тонске контемплације) и потребе за изражавањем звуком (духовног слуха).
- ✓ Упознавање ученика са грађом клавира (резонантном кутијом, поклопцем, клавијатуром, системом полуга са чекићима, чивијама, жицама, пригушивачима, педалима, механиком производње звука...), његовим акустичким својствима (специфичношћу амплитуде клавирског звука, регистарском неуједначеношћу и феноменом аликвотне резонанце) и изражајним могућностима (тонским опсегом, динамичким дијапазоном и колористичким својствима).
- ✓ Овладавање основном техником свирања на клавиру – савлађивањем, на основном нивоу, свих врста техничких тешкоћа: репетиција, трилера, тремола, лествица, позиционих и ванпозиционих арпеђа и фигурација, дуплих нота, акорада, скокова и полифоније.
- ✓ Постизање разумевања значења и важности универзалних музичких изражајних средстава (темпа, ритма, метра, динамике, агогике, артикулације, акцентуације и инструментације) и изградња способности њихове адекватне стилске употребе у процесу извођења музичког дела.
- ✓ Музичко описмењавање – постизање вештине течног читања и писања нота у виолинском и бас кључу, разумевање значења најучесталијих (нумеричких, графичких и вербалних) темповских, карактерних, метричких, динамичких, агогичких, акцентних и артикулационих ознака у нотном тексту и континуиран рад на развоју способности спретног свирања Primavista.
- ✓ Усвајање основних знања из области музичке теорије, хармоније, контрапункта и музичких облика, као и основних знања из области музичке историје – ради изградње способности поузданог препознавања стилских епоха, њихових кључних карактеристика и уметничке вредности најуспелијих дела њихових истакнутих представника.
- ✓ Упознавање најзначајнијих дела из области клавирске литературе, њихове уметничке вредности и основних чињеница из биографија њихових аутора.
- ✓ Оспособљавање за самостално учење и вежбање.
- ✓ Стицање искуства редовног јавног наступања (самосталног и у ансамблу), изградња одговорног става у односу на висок стандард захтева савремене концертне и такмичарске праксе.
- ✓ Изградња навике редовног слушања уметнички вредне музике (у виду тонског записа или концертног извођења).

- ✓ Развијање и профилирање естетских музичких критеријума (способности препознавања и адекватне процене уметничке вредности музичког дела или његове интерпретације).
- ✓ Развијање афирмативних етичких ставова према националној и светској пијанистичкој баштини, њеној важности у домаћој и светској музичкој култури, професији пијанисте (извођача и педагога) и значају његове улоге у друштву.

Трзачки инструменти (гитара и тамбура)

ЦИЉ

Оспособљавање ученика за наставак школовања на одсеку за гитару и тамбуру средње музичке школе, а истовремено и за аматерско бављење свирањем на гитари и тамбури на нивоу основношколског знања и искуства.

ЗАДАЦИ

- ✓ Успостављање међусобног поверења између наставника и ученика.
- ✓ Формирање унутрашњих слуховних музичких представа и усвајање основних елемената музичке писмености.
- ✓ Овладавање основном техником свирања у складу са индивидуалним, анатомским, психо-физичким и уметничким могућностима ученика.
- ✓ Развијање критичког односа према основним елементима музичког извођења.
- ✓ Усмеравање ученика за самостално бављење инструментом (формирање радних навика).
- ✓ Оспособљавање ученика за наставак школовања.
- ✓ Развијање музичке писмености.
- ✓ Овладавање основним акордима и њихова примена кроз позиције на инструменту. Овладавање специфичним ознакама везаним за инструмент.
- ✓ Свирање лествица закључно са деветом позицијом користећи основне технике, као и основне прстореде (i m, a m i, p i).
- ✓ Извођење комнибаниција арпеђа (p i m a, p a m i ...).
- ✓ Коришћење великог и малог барера.
- ✓ Извођење свих украса (од предудара до трилера).
- ✓ Коришћење једноструког и вешеструког легато.
- ✓ Развијање способности уочавања хармонских промена у току свирања.
- ✓ Препознавање: мотива, фразе, реченице, дводелне и троделне песме, варијација, сонатног облика.

Хармоника

ЦИЉ

Оспособљавање ученика вештини интерпретације једноставних оригиналних композиција и композиција популарне «класике» у транскрипцији за хармонику свих стилова и жанрова. Достицање овог циља треба да створи претпоставке за наставак школовања на хармоници у средњој музичкој школи али и несметано бављење аматерским музицирањем на хармоници.

ЗАДАЦИ

- ✓ Упознавање са инструментом и деловима инструмента.
- ✓ Овладавање поставком инструмента.
- ✓ Овладавање техником интерпретације и основним врстама артикулације.
- ✓ Оспособљавање за самосталност у раду.
- ✓ Стицање основних елемената музичке писмености.

- ✓ Развијање осећаја за фразу, музички облик, карактер и стил композиције.
- ✓ Развијање музичког укуса.
- ✓ Извођење дурских и молских лествица, трозвука и четворозвука са одговарајућим захтевима.
- ✓ Упознавање метрике и ритма.
- ✓ Упознавање и анализа различитости интерпретације.
- ✓ Развијање интересовања за нове задатке и садржаје у области интерпретације на хармоници.

Флаута

ЦИЉ

Оспособљавање ученика за наставак школовања на одсеку за дувачке инструменте – флаута средње музичке школе, а истовремено и за аматерско бављење свирањем на флаути, на нивоу основношколског знања и искуства.

ЗАДАЦИ

- ✓ Развијање љубави према музици и унапређење музичке културе.
- ✓ Упознавање историјског развоја флауте, техничких могућности и примене.
- ✓ Стварање потребе код ученика за сталним стицањем нових сазнања у области флаутске музике и литературе.
- ✓ Развијање жеље за слушањем флаутске музике, као и потребе за сталним праћењем флаутских токова, како у нашој земљи тако и у свету.
- ✓ Развој креативности и индивидуалности.
- ✓ Стицање техничког и тонског нивоа у складу са учениковим способностима за успешан завршетак основне музичке школе.
- ✓ Стварање потребе код ученика да кроз свирање флауте искажу свој свет, способности и знање кроз разне видове јавних наступа.
- ✓ Постављање темеља за развој музичке и естетске личности.
- ✓ Изградња навике посеђивања концерата класичне музике.
- ✓ Слободно изражавање свог унутарњег света језиком музике.
- ✓ Развијање потребе слушања музике.
- ✓ Упознавање са вишеструком применом флауте у оркестру, камерним саставима, као и солистички.
- ✓ Овладавање правилном техником дисања.
- ✓ Контрола тона и владање елементима тона: контрола интонације, динамика *f-p p-f*, вибрато.
- ✓ Свирање у шесестинама у различитим артикулацијама и ритмизацијама.
- ✓ Владане дневним тонским и техничким вежбама и свим лествицама.
- ✓ Упознавање са различитим стиловима, композицијама различитог карактера и значајем њиховог правилног интерпретирања.
- ✓ Развој способности да се примени стечено знање на новом музичком материјалу.
- ✓ Оспособљеност за самостални рад (вежбање).

Солфеђо

ЦИЉ

Развијање музикалности и музичке писмености кроз прожимање васпитног и образовног процеса.

ЗАДАЦИ

- ✓ Развијање музичких способности (музичке меморије, способности праћења

- мелодијског, хармонског и полифоног тока).
- ✓ Развој читања, писања и схватања музике и музичког писма са развојем музичког мишљења.
- ✓ Усађивање звучних представа и њихово везивање са сликом, односно слике са звуком кроз стицање знања и вештина (мелодика, ритам, диктати).
- ✓ Упознавање музичке литературе, интерпретације и основних елемената музичких стилова.
- ✓ Осамостаљивање ученика и развој њихових креативних способности.

Теорија музике

ЦИЉ

Схватање музичког тока и његове визуелне презентације.

ЗАДАЦИ:

- ✓ Упознавање музичких појмова и појава.
- ✓ Владање законитости теорије музике.
- ✓ Повезивање теоријске наставе са софеђом и наставом инструмента.
- ✓ Остваривање функционалних задатака - стицање брзине у схватању тонских односа (лествице, интервали и акорди).
- ✓ Владање музичком ортографијом.

Четворогодишње школовање – класична музика (контрабас, кларинет, саксофон, труба, удараљке)

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Први циклус				Други циклус			
	I разред		II разред		III разред		IV разред	
	Фонд часова							
	нед	год	нед	год	нед	год	нед	год
Инструмент	2	70	2	70	2	70	2	70
Солфеђо	2	70	2	70	2	70	2	70
Теорија музике	-	-	-	-	-	-	1	35
Оркестар, хор, камерна музика	-	-	-	-	2	70	2	70
СВЕГА	4	140	4	140	6	210	7	245

Контрабас

ЦИЉ

Оспособљавање ученика за наставак школовања на гудачком одсеку средње музичке школе – контрабас, а истовремено и за аматерско бављење свирањем на контрабасу, на нивоу основношколског знања и искуства.

ЗАДАЦИ

- ✓ Развијање љубави према музици и инструменту.
- ✓ Формирање унутрашњих слуховних музичких представа и усвајање основних елемената музичке писмености.
- ✓ Овладавање основном техником свирања инструмента.
- ✓ Оспособљавање за самостално бављење инструментом.
- ✓ Развијање извођачке и стваралачке способности.
- ✓ Стицање позитивног односа према музици.

- ✓ Активно учествовање у музичком животу своје средине као музичар аматер.
- ✓ Пасивно учествовање у музичком животу своје средине као део музички образоване публике.
- ✓ Уочавање и препознавање ознака и термина битних за читање и извођење дела.
- ✓ Правилно држање инструмента.
- ✓ Правилно држање и употреба гудала.
- ✓ Коришћење основних потеза гудалом.
- ✓ Правилно постављена лева рука и коришћење одређене позиције.
- ✓ Извођење техничке вежбе за десну руку (расподела, притисак и брзина кретања гудала).
- ✓ Извођење техничке и интонативне вежбе за леву руку.
- ✓ Извођење ритмичке вежбе.
- ✓ Извођење композиција различитог карактера.
- ✓ Активно учествовање на интерним и јавним часовима.
- ✓ Примењивање креативности у интерпретацији у складу са сопственим музичким, емоционалним и интелектуалним способностима.
- ✓ Препознавање различитости и поређење сопственог свирања са интерпретацијом других.
- ✓ Свирање ритмички и интонативно тачно.
- ✓ Свирање квалитетним тоном.
- ✓ Упознавање основних делова инструмента.
- ✓ Упознавање основних правила о заштити и одржавању инструмента.
- ✓ Поставка десне руке и вежбе хоризонталних и вертикалних физичких покрета (надлактице, подлактице, шаке из зглоба и прстију).
- ✓ Упознавање нотног писма, ознака и музичких термина.
- ✓ Вежбе вођења гудала на празним жицама (са различитом расподелом, различитом брзином кретања и разноврсним штрихом).
- ✓ Ритмичке вежбе на празним жицама (гудалом и пицикато).
- ✓ Вежбе вођења гудала са жице на жицу као и прескакање једне жице.
- ✓ Вежбе вођења гудала на празним жицама са употребом динамике и променом притиска.
- ✓ Вежбе вођења гудала на празним жицама са померањем звучне тачке и добијањем тона различите резонанце и боје.
- ✓ Увежбавање основних потеза гудалом (деташе, портато, легато, мартелато, стакато).
- ✓ Поставка леве руке и интонативне вежбе у првој позицији.
- ✓ Вежбе за развијање мускулатуре.
- ✓ Техничке вежбе за корелацију и кординацију покрета леве и десне руке.
- ✓ Техничке вежбе са различитом расподелом гудала у првој позицији.
- ✓ Ритмичке вежбе у првој позицији.
- ✓ Свирање дурских и молских лествица са трозвучима у првој позицији.
- ✓ Поставка леве руке и интонативне вежбе у другој позицији.
- ✓ Вежбе за промену позиције.
- ✓ Свирање дурских и молских лествица кроз прву и другу позицију (са трозвучима).
- ✓ Вежбе кроз прву и другу позицију различитих техничких захтева.
- ✓ Поставка леве руке и интонативне вежбе у трећој позицији.
- ✓ Свирање дурских и молских лествица кроз три позиције (са трозвучима).
- ✓ Вежбе за вибрато.
- ✓ Вежбе кроз три позиције различитих ритмичких и техничких захтева леве и десне руке.
- ✓ Поставка леве руке и интонативне вежбе у четвртој позицији.
- ✓ Вежбе за промену позиције (све четири позиције).
- ✓ Свирање дурских и молских лествица у једној октави кроз све четири позиције.

- ✓ Кратке мелодијске вежбе за увежбавање артикулације и динамике.
- ✓ Техничке вежбе кроз четири позиције, различитих ритмичких и техничких захтева леве и десне руке.
- ✓ Поставка леве руке и интонативне вежбе у петој позицији.
- ✓ Свирање дурских и молских лествица у једној октави кроз пет позиција.
- ✓ Свирање вежби са флажолетним тоновима и штимовање инструмента помоћу њих.
- ✓ Свирање хроматских лествица.
- ✓ Свирање разложених трозвука и четворозвука кроз пет позиција.
- ✓ Свирање малих етида (са клавирском пратњом и без ње).
- ✓ Свирање малих комада и композиција са клавирском пратњом.

Кларинет

ЦИЉ

Оспособљавање ученика за наставак школовања на одсеку за дувачке инструменте – кларинет средње музичке школе, а истовремено и за аматерско бављење свирањем на кларинету, на нивоу основношколског знања и искуства.

ЗАДАЦИ

- ✓ Развијање љубави и интересовања код ученика према: музици, инструменту, књизи.
- ✓ Развијање радних навика код ученика.
- ✓ Формирање музичких критеријума.
- ✓ Развијање љубави према музици.
- ✓ Развијање љубави према свом инструменту.
- ✓ Развој навике слушања музике.
- ✓ Развој навике активног скупљања нотног материјала.
- ✓ Стварање сопствене фонотеке.
- ✓ Развој навике редовног посећивања концерата.
- ✓ Стицање основних предзнања о квалитетној музици.
- ✓ Оспособљеност за правилно вежбање.
- ✓ Развој способности самосталног вежбања.
- ✓ Наступање.
- ✓ Брзо и квалитетно напредовање.

Саксофон

ЦИЉ

Оспособљавање ученика за бављење музиком на нивоу основношколског знања и за наставак школовања у средњој музичкој школи.

ЗАДАЦИ

- ✓ Упознавање историјског развоја саксофона, техничких могућности и примене у свим музичким жанровима.
- ✓ Учење технике дисања.
- ✓ Поставка саксофонске амбажуре.
- ✓ Поставка прстију и правилног држања саксофона.
- ✓ Развијање радних навика код ученика.
- ✓ Формирање музичких критеријума.
- ✓ Развијање љубави према музици.
- ✓ Развијање љубави према свом инструменту.
- ✓ Развој навике активног скупљања нотног материјала.
- ✓ Стварање сопствене фонотеке.

- ✓ Развој навике редовног посећивања концертира.
- ✓ Стицање основних предзнања о квалитетној музици.
- ✓ Оспособљеност за правилно вежбање.
- ✓ Развој способности самосталног вежбања.
- ✓ Наступање.
- ✓ Брзо и квалитетно напредовање.
- ✓ Упознавање са различитим стилима, композицијама различитог карактера и значајем њиховог правилног интерпретирања.
- ✓ Упознавање са вишеструком применом саксофона у оркестру, камерним саставима, као и солистички.
- ✓ Примена саксофона у џез и забавној музици.
- ✓ Поставка основе импровизације.
- ✓ Могућност колективног музицирања у камерној музици и ансамблима.
- ✓ Упознавање са свим врстама саксофона.

Труба

ЦИЉ

Оспособљавање ученика за бављење музиком на нивоу основношколског знања и за наставак школовања у средњој музичкој школи.

ЗАДАЦИ

- ✓ Овладавање основама функционално оптималне и здравствено безбедне технике дисања.
- ✓ Формирање волумена дисајних путева.
- ✓ Формирање оптималне амбажуре.
- ✓ Оптимална импостација усника.
- ✓ Овладавање оптималним држањем инструмента.
- ✓ Оптимална импостација дувања на инструменту.
- ✓ Постављање основа за оптималну координацију интелектуалног, емоционалног, физиолошког и физичког аспекта свирања на дувачком инструменту (стабилност; релаксација; смиреност; ефикасност; вертикална тела; флексибилност става; стабилна, релаксирана, мирна и ефикасна позиција за држање инструмента).

Удараљке

ЦИЉ

Оспособљавање ученика за наставак школовања на одсеку за удараљке средње музичке школе, а истовремено и за аматерско бављење свирањем на удараљкама, на нивоу основношколског знања и искуства.

ЗАДАЦИ

- ✓ Развијање љубави према музици и инструменту.
- ✓ Успостављање међусобног поверења између ученика и наставника.
- ✓ Овладавање основном техником свирања у складу са индивидуалним, физичким и уметничким могућностима ученика.
- ✓ Развијање стваралачко извођачке способности ученика.
- ✓ Усмеравање ученика на заједничко и групно музицирање.
- ✓ Изградња позитивног односа према музици.
- ✓ Овладавање елементима музичке писмености.
- ✓ Овладавање техником свирања.
- ✓ Овладавање извођачком способношћу.

- ✓ Оспособљавање за заједничко и групно музицирање.

Солфеђо

ЦИЉ

Развијање музикалности и писмености кроз прожимање васпитног и образовног процеса.

ЗАДАЦИ

- ✓ Развијање музичких способности (музичке меморије, способности праћења мелодијског, полифоног и хармонског тока).
- ✓ Развој читања, писања и схватања музике и музичког писма са развојем музичког мишљења.
- ✓ Усађивање звучних представа и њихово везивање са сликом, односно слике са звуком кроз стицање знања и вештина (мелодика, ритам, диктати).
- ✓ Упознавање музичке литературе, интерпретације и основних елемената музичких стилова.
- ✓ Осамостаљивање ученика и развој њихових креативних способности.

Теорија музике

ЦИЉ

Схватање музичког тока и његове визуелне презентације.

ЗАДАЦИ

- ✓ Упознавање музичких појмова и појава.
- ✓ Владање законитостима теорије музике.
- ✓ Повезивање теоријске наставе са солфеђом и наставом инструмента.
- ✓ Остваривање функционалних задатака - стицање брзине у схватању тонских односа (лествице, интервали и акорди).
- ✓ Владање музичком ортографијом.

Програм групног музицирања (оркестар, хор, камерна музика)

ГРУПНО МУЗИЦИРАЊЕ: се организује за ученике другог циклуса шестогодишњег и четворогодишњег основног музичког образовања.

ЦИЉЕВИ

- Анимирати и оспособити ученика за групно музицирање.
- Усагласити индивидуално извођење са потребама групног.
- Усагласити интонацију и артикулацију свих ученика у свим видовима групног музицирања.
- Развијати перцепцију слушања осталих чланова.
- Развијати жељу за успехом и радом у групном музицирању.

ЗАДАЦИ

- Оспособљавање за даље музицирање.
- Усаглашавање индивидуалног са групним музицирањем.
- Усаглашавање интонације и артикулације са осталим члановима у групном раду.
- Развијање интонације и артикулације у складу са осталим члановима у групном раду и слушање других.
- Оспособљавање за даљи рад и школовање у оквиру наставе групног музицирања.

Оркестар

Гудачки оркестар се формира у школи према могућностима. Уколико нема ученика који свирају виолу, могу их заменити ученици који свирају деоницу треће виолине. Рад са гудачима треба да обухвати усклађивање прстореда, потеза и положаја гудала.

Дувачки оркестар се формира самостално, уколико школа има довољан број ученика, или се може прикључити гудачком оркестру.

Тамбурашки оркестар се формира самостално и обухвата све инструменте породице тамбура и гитаре.

Оркестар хармоника формира се самостално и обично се дели на 4 деонице.

Рад са оркестром обухвата увежбавање деоница, ритмичко и интонативно усклађивање, фразирање и динамичку обраду.

Ради бољег и бржег савладавања програма неопходно је да наставници инструмента на часовима главног предмета са ученицима прочитају и технички обраде деонице које се изводе на часовима оркестра.

Минимум програма: најмање 3 краћа дела или једно дело у више ставова, по избору диригента. Обавезни су јавни наступи оркестра у току школске године.

Камерна музика

Настава камерне музике обухвата ученике другог циклуса циклуса шестогодишњег и четворогодишњег основног музичког образовања организује се у групама од 3 ученика. У школи се формирају камерни ансамбли према могућностима школе.

Ради бољег и бржег савладавања програма неопходно је да наставници инструмента на часовима главног предмета са ученицима прочитају и технички обраде деонице које се изводе на часовима оркестра.

Минимум програма две композиције из периода барока или једно дело из периода преткласицизма, класицизма, романтизма и савремене музике, или 3 комада из различитих стилских епоха. Наставник је обавезан да сваки камерни ансамбл ученика припреми за најмање један јавни наступ у току школске године.

Хор

Настава хора обавезна је за ученике другог циклуса клавира, као и за оне ученике који нису укључени у рад оркестра или камерне музике.

Програм рада са хором треба да садржи: вежбе дисања, вокализе за уједначавање боје гласова, певање канона, певање двогласних и трогласних композиција.

Минимум програма: обрада најмање 3 трогласне композиције различитих стилских епоха, укључујући и домаће ауторе. Обавезни су јавни наступи хора у току школске године.

Начин извођења наставе: Групно музицирање се у школи организује сходно могућностима извођења наставе. Првенствено је потребно омогућити ученицима инструменталне наставе да буду организовани у раду оркестра и камерне музике. Ученици

могу бити истовремено обухваћени и радом оркестра као и учешћем у раду камерног ансамбла. У школама у којима постоји хор укључити све ученике који нису обухваћени радом оркестра и камерног музицирања, а према Правилнику о наставном плану и програму.

Приликом одабира програма у групном музицирању, обратити пажњу да одговара техничким и музичким способностима свих учесника, нарочито када нису у питању ученици истих разреда и узраста. Програм треба да буде подстицајан и прихватљив да би се код ученика развила жеља и позитивна мотивација за рад у оркестру, хору и камерним ансамблима.

Двогодишње школовање – класична музика

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Први циклус		Други циклус	
	I разред		II разред	
	Фонд часова			
	недељно	годишње	недељно	годишње
Соло певање	2	70	2	70
Солфеђо	3	105	2	70
Теорија музике	-	-	1	35
Упоредни клавир	1	35	1	35
СВЕГА	6	210	6	210

Соло певање

ЦИЉ

Оспособљавање ученика за наставак школовања на одсеку за соло певање средње музичке школе, а истовремено и за аматерско бављење соло певањем, на нивоу основношколског знања и искуства.

ЗАДАЦИ

- ✓ Развијање заинтересованости за ширење вокалног потенцијала.
- ✓ Развијање навика слушања вокалне уметничке музике.
- ✓ Позитивно доживљавање и вредновање наставе соло певања.

Солфеђо

ЦИЉ

Развијање музикалности и писмености кроз прожимање васпитног и образовног процеса.

ЗАДАЦИ

- ✓ Развијање музичких способности (музичке меморије, способности праћења мелодијског, полифоног и хармонског тока).
- ✓ Развој читања, писања и схватања музике и музичког писма са развојем музичког мишљења.
- ✓ Усађивање звучних представа и њихово везивање са сликом, односно слике са звуком кроз стицање знања и вештина (мелодика, ритам, диктати).
- ✓ Упознавање музичке литературе, интерпретације и основних елемената музичких стилова.
- ✓ Осамостаљивање ученика и развој њихових креативних способности.

Теорија музике

ЦИЉ

Схватање музичког тока и његове визуелне презентације.

ЗАДАЦИ

- ✓ Упознавање музичких појмова и појава.
- ✓ Владање законитостима теорије музике.
- ✓ Повезивање теоријске наставе са солфеђом и наставом инструмента.
- ✓ Остваривање функционалних задатака – стицање брзине у схватању тонских односа (лествице, интервали и акорди).
- ✓ Владање музичком ортографијом.

Упоредни клавир (за ученике соло певања)

ЦИЉЕВИ

- ✓ Препознавање правих естетских вредности.
- ✓ Упознавање са инструментом, правилан положај за клавиром и природна поставка руку.
- ✓ Усвајање основа нотног писма и музичке терминологије.
- ✓ Овладавање елементима технике свирања.
- ✓ Упознавање са елементима музичке форме у циљу садржајног изражавања.
- ✓ Оспособљавање ученика за самоконтролу звука.
- ✓ Развој интелектуалних и музичких способности.
- ✓ Осамостаљивање за корепетицију.

ЗАДАЦИ

- ✓ Развијање љубави и интересовања према клавиру и уметничкој музици.
- ✓ Разликовање уметничке музике од "шунда".
- ✓ Активно учешће у уметничком животу у својој средини.
- ✓ Препознавање правилног од неправилног положаја за клавиром.
- ✓ Остварење доброг контакта са инструментом.
- ✓ Једноставније и брже долажење до квалитетног тона.
- ✓ Препознавање регистара на клавиру.
- ✓ Правилно интерпретирање нотног текста, одговарајуће тежине, у виолинском и бас кључу.
- ✓ Усвајање основне нотне вредности и основне ритмичке мотиве.
- ✓ Препознавање мотива, фразе, реченице, музичке мисли.
- ✓ Разликовање динамичких термина.
- ✓ Разликовање елемената артикулације.
- ✓ Коришћење правилног прстореда.
- ✓ Препознавање основе орнаментике.
- ✓ Разумевање законитости метрике.
- ✓ Познавање основних темпа и ознака за агогику.
- ✓ Савладавање ознака за педал.
- ✓ Разликовање врсте основних удара: стакато, легато, портато, тенуто, нон легато.
- ✓ Уједначено извођење низа тонова у различитим темпима, подједнако у обе руке.
- ✓ Усвајање основе извођења интервала и акорада у низу, као и репетиције и скокова.
- ✓ Овладавање појмовима музичке форме: мотив, двотакт, четвортакт, реченица, дводелна и троделна песма, сонатни облик, рондо.
- ✓ Усвојање фразирања као основе музичког мишљења.
- ✓ Брже и лакше меморисање текста.

- ✓ Развој способности да се визуелна представа спроведе у аудио представу (остварење).
- ✓ Разумевање значења нијансе у звуку.
- ✓ Правилно слушање свог извођења.
- ✓ Развој критичког мишљења о тренутној реализацији музичке мисли.
- ✓ Развој способности да се уочавају грешке.
- ✓ Уочавање разлике односа леве и десне руке.
- ✓ Схватање важност мелодије у односу на пратњу.
- ✓ Развој способности да се одреди карактер мелодије.
- ✓ Разликовање основне технике полифоније.

Оспособљавање ученика да сам себе прати на клавиру док пева.

ПРИЛОГ 1

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ПРЕДМЕТЕ У ОСНОВНОЈ МУЗИЧКОЈ ШКОЛИ

Наставни одсек / Група:	Обавезни - класична музика / Припремни разред	
Дужина трајања школовања:	Једна година	
Циклус / Разред / Предмет:	Припремни разред	
Просветни гласник:	Просветни Гласник број 5 од 5. 07. 2010.	
Циљеви наставе предмета:	Развијање музикалности интересовања и љубави према музици и уметности уопште. Музичко описмењавање и слушање музике. Усвајање великог броја песама са текстом. Упознавање са елементарним појмовима из теорије музике. Развијање смисла за импровизацију и способност активног слушања музичког садржаја.	
Годишњи фонд часова:	70	Недељни фонд часова: 2
Обавезни минимум:	Дечје песме примереног садржаја и карактера са текстом - по слуху. Народне песме . Песме модели за тонове у Це-дуру. Транспоноване мотива „померање“. Слушање музике - Дечје песме и инструментална литература, кретање уз слушање музике, корачање и тапшање уз свирање музике као и стицање навике за променом темпа - Рад на импровизацији.	

Начин остваривања програма предмета:

Групни, теоретски и практични рад. Настава се реализује кроз практичну наставу уз теоретска тумачења и упутства.

ОБЛАСТИ	Циљеви учења за предмет или исход	Литература	Корелација
МЕЛОДИКА	Развијање слуха и гласовног опсега, развијање музичке меморије. Богаћење музичког фонда (дечје песме различитог карактера и садржаја и народне песме).	Зорислава М. Васиљевић: Музички буквар, Томерлин: Дидактичке игре, Б. Ракијаш: Пјесма и Игра, В. Манастериоти: Зборник пјесама и игара за дјецу, М. Апић и Д. Шуклар: Музичка научилица, Е. Башић: Седам нота сто дивота.	Огледна корелација са личним искуством и групним музицирањем.
МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Упознавање музичких појмова и појава.		
РИТАМ	Савлађивање основних ритмичких појмова путем бројалица, брзалица и свирањем на орфовом инструментаријуму.		
МУЗИЧКО ОПИСМЕЊАВАЊЕ	Стицање спознаје да је пут од звука ка слици само обрнут процес од слике ка звуку. Савладавање нотног писма, виолинског кључа, тактирања.		

Наставни одсек / Група:	Обавезни - класична музика / Клавир	
Дужина трајања школовања:	6 година	
Циклус / Разред / Предмет:	Први циклус / Први, други, трећи разред / Клавир	
Просветни гласник:	Просветни Гласник број 5 од 5. 07. 2010.	
Циљеви наставе предмета:	Упознавање ученика са инструментом и стицање основних вештина свирања на клавиру. Оспособљавање ученика за наставак школовања у другом циклусу.	
Годишњи фонд часова:	70	Недељни фонд часова: 2

Обавезни минимум:	На крају првог разреда ученици морају имати савладан обавезни минимум од пет дурских лествица са трозвучима и 50 композиција по слободном избору. На крају другог разреда ученици морају имати савладан обавезни минимум од пет лествица са трозвучима, пет етида (или виртуозних композиција сличне тежине), пет композиција по слободном избору, три полифоне композиције и једну целу сонатину и став из сонатине или циклус варијација. На крају трећег разреда ученици морају имати савладан обавезни минимум од пет лествица са трозвучима, четири етиде (или композиције виртуозних извођачких тешкоћа), четири композиције по слободном избору, три полифоне композиције и једну целу сонатину и став из сонатине или циклус варијација.
Обавезни јавни наступ:	Ученик у првом, другом и у трећем разреду има обавезна два јавна наступа током школске године.
Годишњи испит:	Ученик првог разреда има смотру на крају школске године. На смотри треба да изведе једну лествицу са задатим елементима, једну етиду (или виртуозну композицију) и две композиције по слободном избору. Ученик другог разреда има смотру на крају школске године. На смотри треба да изведе једну лествицу са задатим елементима, једну етиду (или виртуозну композицију) и две композиције по слободном избору. Ученик трећег разреда има смотру на крају првог полугодишта, те годишњи испит на крају школске године. На смотри треба да изведе једну лествицу са задатим елементима и две композиције по слободном избору. На испиту треба да изведе једну лествицу, једну етиду, једну полифону композицију, један став из сонатине и једну композицију по слободном избору.

Начин остваривања програма предмета:

Индивидуални практични рад; Настава се реализује кроз практичну наставу уз теоретска тумачења и упутства

ОБЛАСТИ	Циљеви учења за предмет или исход	Литература	Корелација
ИНСТРУМЕНТАЛНИ РАЗВОЈ	Упознавање са инструментом. Овладавање основним техникама свирања на клавиру: легато, портато, стакато, репетиција, трилери, лествице, позициона и ванпозициона арпеђа и фигурације, дупле ноте, акорди и скокови.	КЛАВИРСКЕ ШКОЛЕ ЗА ПОЧЕТНИКЕ: Кршић, Петровић, Бајер, Николајев, Ђесина, Артоболевска и сличне. ЕТИДЕ И КОМПОЗИЦИЈЕ ВИРТУОЗНОГ КАРАКТЕРА: Диверноа: Основне вежбе за клавир оп.76, Лешхорн: Мелодичне етиде оп.192, Черни: Етиде оп. 139, 849, Лемоан: Дешје етиде оп.37 и друге етиде и композиције сличних техничких захтева.	Главни инструмент – прожимање са солфеђом.
МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Постизање разумевања значења и важности универзалних музичких изражајних средстава (темпа, ритма, метра, динамике, агогике, артикулације, акцентуације и инструментације) и изградња способности њихове адекватне стилске употребе у процесу извођења музичког дела.	КОМПОЗИЦИЈЕ МАЛЕ ФОРМЕ: Чајковски: Дечји албум оп 39, Мајкапар: 24 лаке композиције оп.16, Гречањин: оп.99, Шуман: Албум за младеж оп 68, Кабалевски: оп.30, Барток: Микрокосмос, 1 свеска, Рајичић: Дечја збирка, Тајчевић: За мале, Христић: Тачкице, Бах: Мале композиције	Главни инструмент – прожимање са солфеђом.

ИНСТРУМЕНТАЛНО-ИЗВОЂАЧКИ РАЗВОЈ	Интензиван и континуиран рад на развоју физиолошких и психолошких слуховних способности – спољашњег и унутрашњег слуха, навике размишљања у тонским представама и потребе за изражавањем звуком. Континуиран рад на свесном меморисању дела.	КОМПОЗИЦИЈЕ ВЕЛИКЕ ФОРМЕ: Сонатине и Варијације: Ванхала, Плејела, Хаслингера, Бетовена, Дијабелија, Кулауа, Дусика, Хајдна, Клементија и других композитора.	Главни инструмент – прожимање са солфеђом.
---------------------------------	--	---	--

Наставни одсек / Група:	Обавезни - класична музика / Клавир	
Дужина трајања школовања:	6 година	
Циклус / Разред / Предмет:	Други циклус / Четврти, пети, шести разред / Клавир	
Просветни гласник:	Просветни Гласник број 5 од 5. 07. 2010.	
Циљеви наставе предмета:	Оспособљавање ученика за наставак школовања на клавирском одсеку средње музичке школе, а истовремено и за аматерско бављење свирањем на клавиру, на нивоу основношколског знања и искуства.	
Годишњи фонд часова:	70	Недељни фонд часова: 2
Обавезни минимум:	На крају сваког разреда ученици морају имати савладан обавезни минимум знања да би стекли право да изађу на годишњи испит. Ученик четвртог разреда клавира мора савладати обавезан минимум од четири лествице са трозвучима и шест четворозвука, четири етиде (или композиције виртуозног карактера), четири композиције по слободном избору, три полифоне композиције и једну целу сонатину и став из сонатине или циклус варијација. Ученик петог разреда клавира мора савладати обавезан минимум од пет лествица са трозвучима, шест четворозвука, четири етиде (или композиције виртуозног карактера), четири композиције по слободном избору, три полифоне композиције, једну целу сонату или став из сонате и циклус варијација и једну композицију домаћег аутора. Ученик шестог разреда мора савладати обавезан минимум од лествица по слободном избору, четири етиде (или композиције виртуозног карактера), четири композиције по слободном избору, три полифоне композиције, једну сонату или став из сонате и циклус варијација и једну композицију домаћег аутора.	
Обавезни јавни наступ:	Ученици сва три разреда морају имати минимум два јавна наступа током школске године.	
Годишњи испит:	У четвртом разреду на годишњем испиту ученик клавира треба да одсвира: једну полифону композицију, једну етиду (или композицију виртуозног карактера), један став из сонате и једну композицију по слободном избору. У петом разреду на годишњем испиту ученик клавира треба да одсвира: једну полифону композицију, једну етиду (или композицију виртуозног карактера), један став из сонате, једну композицију по слободном избору и једну композицију домаћег аутора. У шестом разреду на годишњем испиту ученик клавира треба да одсвира: једну полифону композицију, једну етиду (или композицију виртуозног карактера), један став из сонате, једну композицију по слободном избору и једну композицију домаћег аутора.	

	На смотри која се одржава крајем првог полугодишта ученици сва три разреда другог циклуса образовања (четврти, пети и шести разред) треба да одсвирају једну скалу и једну виртуозну етиду.
--	---

Начин остваривања програма предмета:

Индивидуални практични рад; Настава се реализује кроз практичну наставу уз теоретска тумачења и упутства

ОБЛАСТИ	Циљеви учења за предмет или исход	Литература	Корелација
ИНСТРУМЕНТАЛНИ РАЗВОЈ	Интензиван рад на даљем развоју могућности извођачког апарата, путем савлађивања свих врста техничких захтева (у варијантама прилагођеним индивидуалним могућностима ученика), с посебним нагласком на даљем постизању вишег ступња виртуозитета.	ЕТИДЕ И КОМПОЗИЦИЈЕ ВИРТУОЗНОГ КАРАКТЕРА: Беренс: Етиде, оп. 61 Черни: Етиде, оп. 849, оп. 299 и оп. 740 Хелер: Етиде, оп. 47 Крамер и Билов: Етиде Лешхорн: Етиде оп. 38 и оп. 66 Мошковски: Етиде, оп. 18. Друге етиде сличних извођачких захтева.	Константно прожимање са солфеђом, теоријом музике и групним музицирањем (хор, камерна музика).
МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Наставак рада на развијању музичке фантазије подстицајним разговорима поједностављеног садржаја, примереног учениковом узрасту као и указивањем на аналогije међу уметничким вредностима дела из разних области уметничког изражавања. Наставак рада на поступку свесног меморисања музичког дела. Оспособљавање за брзо препознавање и разумевање најважнијих темповских, карактерних, метричких, динамичких, акцентних, агогичких и артикулационих ознака у нотном тексту и континуиран рад на развоју вештине спретног свирања или певања <i>Prima vista</i> . Усвајање основних знања из области музичке теорије и историје. Изградња навике редовног слушања уметнички вредне музике. Развијање и профилирање естетских музичких критеријума.	КОМПОЗИЦИЈЕ МАЛЕ ФОРМЕ: Шопен: Ноктурна у цемолу и цис-молу, оп. постх. и Полонеза у ге-молу, оп. постх. Шуман: Албум за младеж, оп. 68, Григ: Лирски комад и Кабалевски: Дечје композиције Гречанинов: Оп. 99, Оп. 119, Оп. 123, Оп. 127. Шостакович: Игре лутака Казела: 11 дечјих комада Барток: Микрокосмос, III и IV свеска Бах: Мали прелудијуми, Двогласне инвенције, трогласне инвенције и поједини ставови из Француских свита, Менделсон: Песме без речи, Шуберт: Два скерца Прокофјев: Музика за децу и друга дела сличне извођачке тежине.	Константно прожимање са солфеђом, теоријом музике и групним музицирањем (хор, камерна музика).
ИНСТРУМЕНТАЛНО ИЗВОЂАЧКИ РАЗВОЈ	Интензивирање рада на развоју активности унутрашњег и спољашњег слуха употребом примера дијатонских и једноставних хроматских хармонско-мелодијских образаца, савлађивањем вештине њиховог репродуковања на инструменту и стицањем сложенијег искуства у импровизовању	КОМПОЗИЦИЈЕ ВЕЛИКЕ ФОРМЕ: Моцарт: Бечке сонатине, Бетовен: Соната оп. 49, бр. 2, Ге-дур, Хајдн: Сонате, по избору, Моцарт: Соната Це-дур, КВ 545, Соната Ес-дур, КВ 282, Бетовен: Соната оп. 49, бр. 1, ге-мол, Сонате Woo 47 (Ес-дур, еф-мол и Де-дур), оп. 79, Шуман: Соната оп. 118, бр. 2, Де-дур, Моцарт: Сонате у	Константно прожимање са солфеђом, теоријом музике и групним музицирањем (хор, камерна музика).

	пратње за певачку, гудачку или дувачку деоницу - функционално у оквирма аматерске делатности, а, истовремено, довољног за евентуалан наставак школовања у средњој музичкој школи.	Це-дуру (КВ 309 и КВ 330), у Еф-дуру (КВ 280 и КВ 332), Кабалевски: Варијације у Бе-дуру, оп. 40, Беркович: Варијације на Паганинијеву тему и др. Сонате и варијације сличне извођачке тежине.	
--	---	--	--

Наставни одсек / Група	Обавезни - класична музика/ Гудачки инструменти	
Дужина трајања школовања	6 година	
Циклус / Разред / Предмет	Први циклус /први, други, трећи/ - Виолина, Виола, Виолончело	
Просветни гласник:	Просветни Гласник број 5 од 5. 07. 2010.	
Циљеви наставе предмета:	Формирање психомоторне извођачке релације код ученика у којима водећу улогу има асоцијативни доживљај звучне материје. Постављање основа за разумевање значења и важности универзалних музичких изражајних средстава.	
Годишњи фонд часова:	70	Недељни фонд часова: 2
Обавезни минимум:	На крају првог разреда ученици морају имати савладан обавезни минимум за виолину од 3 дурске лествице са трозвучима; 20 вежбица; 10 малих комада-песмица; за виолончело 10 кратких етида са применом основних потеза и ритмичких фигура; 10 кратких песмица уз пратњу клавира. На крају другог разреда ученици морају имати савладан обавезни минимум за виолину од 4 једнооктавне лествице; 6 етида са различитом проблематиком и 4 комада различитог карактера; за виолончело 10 етида различитог карактера технике; 10 комада различитог музичког садржаја са клавиром; лакша концертина, концерти, сонате, сонатине, варијације. На крају трећег разреда ученици морају имати савладан обавезни минимум за виолину 4 лествице; 6 етида са различитом проблематиком; 4 комада различитог карактера; за виолончело 8 етида различитог карактера; 3 комада уз пратњу клавира; концертно или концерт, соната или сонатина, варијације.	
Обавезни јавни наступ:	Ученик у сваком разреду има обавезно најмање два јавна наступа током школске године.	
Годишњи испит:	Ученик првог разреда на крају првог и другог полугодишта има смотре. Ученик виолине треба да одсвира напамет на крају првог полугодишта 2 композиције а ученик виолончела треба да одсвира следећи програм: Скала Це –дур, Етиду, Једна композиција по слободном избору. На крају другог полугодишта ученик виолине треба да одсвира следећи програм: Једна лествица; Једна етида (или композиција виртуозних извођачких захтева); Две композиције по слободном избору, а ученик виолончела треба да одсвира следећи програм: Једна лествица и трозвук, Једна етида (или композиција виртуозних извођачких захтева), Две композиције по слободном избору. Ученик другог разреда на крају године има смотру са следећим програмом за виолину : Једна лествица, Једна етида (или композиција виртуозних извођачких тешкоћа); Две композиције по слободном избору; за виолончело : Једна лествица са трозвуком, Једна етида (или композиција виртуозних извођачких тешкоћа), Две композиције по слободном избору. Ученик трећег разреда виолине има годишњи испит са следећим програмом: Једна лествица; једна етида одговарајуће тежине; Два комада различитог карактера, варијације или концертно, а ученик виолончела има годишњи испит са следећим програмом: Скала са трозвуком и потезима (минимум 3 потеза), 2 етиде различитог карактера, Комад са клавиром или II и III	

	став концертина, концерта, сонате, сонатине, варијације.
--	--

Начин остваривања програма предмета:

Индивидуални практични рад. Настава се реализује кроз практичну наставу уз теоретска тумачења и упутства.

ОБЛАСТИ	Циљеви учења за предмет или исход	Литература	Корелација
ИНСТРУМЕНТАЛНИ РАЗВОЈ	Упознавање са инструментом. Поставка леве и десне руке и њихово прилагођавању инструменту. Рад на добијању звука, интонацији и ритму. Усвајање основне поделе гудала и усвајање основних потеза. Упознавање са различитим односима у оквиру квартног хвата. Упознавање са позицијама. Даљи развој извођачког апарата.	Почетне школе свирања за виолину и виолончело различитих аутора: Љ. Степановић; Д. Марковић; Денеш, Регер и Немет; М. Симић; И. Мардеровски; Сато; Ф. Антал; Гардијан; Пејшик.	Константно прожимање са Солфеђом и познатим примерима из природе.
МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Формирање музичко-слушних представа. Почетни рад на развијању музичке фантазије. Упознавање са значењем најчешћих ознака за темпо. Упознавање са значењем основних динамичких ознака. Свесно меморисање.	Збирке комада различитих аутора: Гарлицки, Родионов, Уткин А. Волчков, Хрестоматија за виолончело I- III	
ИНСТРУМЕНТАЛНО-ИЗВОЂАЧКИ РАЗВОЈ	Свирање песмица различитог карактера квалитетним тоном интонативно тачно, ритмички прецизно. Усавршавање вештине читања нота с циљем успостављања трајне навике. Примена научених ознака за темпо. Наставак рада на развијању музичке фантазије буђењем интересовања за креативно музичко изражавање.	Велике форме – концертина и концерти: Вивалди: Це-дур; Бревал: Це-дур или Де-дур, С. Мах: Лаки концертино; П. Николић: Концертино Ге-дур; Кихлер: Концертино Ге-ду 1,2,3; Ромберг: е-мол или Еф-дур; Хук: Ге-дур.	

Наставни одсек / Група	Обавезни - класична музика/ Гудачки инструменти	
Дужина трајања школовања	6 година	
Циклус / Разред / Предмет	Други циклус /четврти, пети, шести/ - Виолина, Виола, Виолончело	
Просветни гласник:	Просветни Гласник број 5 од 5. 07. 2010.	
Циљеви наставе предмета:	Оспособљавање ученика за наставак школовања на гудачком одсеку средње музичке школе, а истовремено и за аматерско бављење свирањем на гудачким инструментима, на нивоу основношколског знања и искуства.	
Годишњи фонд часова:	70	Недељни фонд часова: 2
Обавезни минимум:	На крају сваког разреда ученици морају имати савладан обавезни минимум знања да би стекли право да изађу на годишњи испит. Ученик четвртог разреда виолине има минимум од 4 дурске двооктавне лествице у позицији са разлагањима по Грегоријану; 8 етида са различитом проблематиком; 4 комада различитог карактера; једна велика форма (став из концерта,	

	кончертина, сонате или тема с варијацијама). Ученик виолончела има обавезни минимум од: 8 етида различитог карактера; 3 комада уз пратњу клавира; Кончертино или концерт, соната или сонатина, варијације. Ученик петог разреда виолине има минимум од 2 двооктавне дурске и молске лествице са разлагањима са променом позиција по Грегоријану; 8 етида различите проблематике; 2 комада различитог карактера; 1 велика форма: став из концерта или варијације. Ученик виолончела има обавезни минимум од 6 етида различитог карактера; 2 комада различитог карактера уз клавир; кончертино или концерт, соната, варијације. Ученик шестог разреда виолине има обавезни минимум: 5 лествица кроз 3 октаве са трозвучима; 6 етида; 4 комада и 2 велике форме, а ученик виолончела има обавезни минимум од 6 етида различитог карактера; 2 комада уз пратњу клавира различитог карактера; Кончертино или концерт, соната или сонатина, варијације; Бах: I свита за соло виолончело (3 става, Менует I и II, Куранта, Жига).
Годишњи испит:	У четвртм разреду на годишњем испиту ученик виолине треба да одсвира напамет: Једна двооктавна лествица у позицији са разлагањима по Грегоријану. Две етиде са различитом проблематиком. Једна велика форма: став из концерта или тема с варијацијама. Ученик виолончела треба да одсвира напамет: Скала са трозвучком и потезима (минимум 5 потеза). Две етиде различитог карактера. Комад са клавиром или II и III став кончертина, концерта, сонате, сонатине, варијације, или два става барокне сонате. У петом разреду на годишњем испиту ученик виолине треба да одсвира напамет: Једна лествица кроз две октаве са променом позиција и разлагањима по Грегоријану. Две етиде са различитом проблематиком. Један став концерта. Ученик виолончела треба да одсвира напамет: Скала – дурска или молска кроз три октаве, трозвучи, потези. Етиде различитог типа технике. Комад уз пратњу клавира. Барокна соната 2 става. Кончертино, концерт I или II и III став, или варијације или соната или сонатина. У шестом разреду на годишњем испиту ученик виолине треба да одсвира напамет следеће: Једна лествица кроз три октаве са разлагањима по Грегоријану. Две етиде са различитом проблематиком. Један комад. Један став концерта. Ученик виолончела треба да одсвира напамет следеће: Скала – дурска или молска кроз три октаве, трозвучи, потези. Терце и сексте кроз две октаве. Једна етида. Бах: један став. Комад уз пратњу клавира. Барокна соната, два става. Кончертино или концерт – I или II и III став, или варијације, или соната, или сонатина.

Начин остваривања програма предмета:

Индивидуални практични рад. Настава се реализује кроз практичну наставу уз теоретска тумачења и упутства.

ОБЛАСТИ	Циљеви учења за предмет или исход	Литература	Корелација
ИНСТРУМЕНТАЛНИ РАЗВОЈ	Даље усавршавање ефикасности извођачког апарата до постизања оптималног квалитета у односу на предиспозиције појединца. Оспособљавање за самостално учење и вежбање.	Збирке техничких вежби и етида различитих аутора: Волфарт: 60 етида, оп. 45; Кајзер: 36 етида, оп. 20, I свеска; Грегоријан: Скале, Мазас: Етиде оп. 36, I свеска, Симић: IV свеска, Ф. Антал: IV свеска, И. Мардеровски: Избор етида, Доцауер: 113 етида, Шома: Избор етида, Хрестоматија, С. Ли:	Константно прожимање са Солфеђом, Теоријом музике и групним музицирањем.

		Мелодијске етиде.	
МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Наставак рада на развијању музичке фантазије подстицајним разговорима поједностављеног садржаја, примереног учениковом узрасту као и указивањем на аналогije међу уметничким вредностима дела из разних области уметничког изражавања. Наставак рада на поступку свесног меморисања музичког дела. Оспособљавање за брзо препознавање и разумевање најважнијих темповских, карактерних, метричких, динамичких, акцентних, агогичких и артикулационих ознака у нотном тексту и континуиран рад на развоју вештине спретног свирања или певања <i>Prima vista</i> . Усвајање основних знања из области музичке теорије и историје. Изградња навике редовног слушања уметнички вредне музике. Развијање и профилирање естетских музичких критеријума.	Мале форме у збиркама различитих аутора Бакланова: Сонатина Бе-дур; Фортунатов: Млади виолиниста, II свеска Хрестоматија за III - IV разред; Данкла: Варијације; Бакланова: Варијације; А. Комаровски: Варијације; О. Шевчик: Композиције за виолончело Хрестоматија IV, V, VI.	
ИНСТРУМЕНТАЛНО-ИЗВОЂАЧКИ РАЗВОЈ	Учествовање ученика у раду оркестра, камерних састава и осталих облика групног музицирања. Стицање искуства јавног наступања – самосталног и у ансамблу.	Велике форме различитих аутора: А. Јаншинов: Концертино оп. 35; Кихлер: Концертино у стилу Вивалдија Де-дур; Л. Портноф: Концертино а-мол; Хубер: Концертино Еф-дур; Бакланова: Концертино де-мол; Ридинг: Концертино Ге-дур; Комаровски: Концерт А-дур; Вивалди: Концерт Де-дур, I став; А. Вивалди: Концерт Ге-дур, I став; А. Вивалди: Концерт а-мол, I став; О. Ридинг: Концерт Де-дур, оп. 25; О. Ридинг: Концерт Ге-дур, оп. 24; Бревал: Еф-дур или А-дур; Бодио: Це-дур; Зокарини: Де-дур или А-дур; Вивалди: а-мол. Сонате: Вивалди: е-мол или а-мол; Марчело: Еф-дур или е-мол; Ромберг: Бе-дур; Јордан: Варијације а-мол.	

Наставни одсек / Група:	Обавезни -класична музика / Хармоника
Дужина трајања школовања:	6 година
Циклус / Разред / Предмет:	Први циклус / Први, други, трећи разред / Хармоника
Просветни гласник:	Просветни Гласник број 5 од 5. 07. 2010.
Циљеви наставе предмета:	Упознавање са инструментом и деловима инструмента. Овладавање поставком инструмента. Овладавање техником

	интерпретације и основним врстама артикулације. Стицање основних елемената музичке писмености. Развијање стваралачко – извођачких способности код појединца.	
Годишњи фонд часова:	70	Недељни фонд часова: 2
Обавезни минимум:	На крају првог разреда ученици морају имати савладан обавезни минимум од 2 дурске лествице Це-дур и Ге-дур; 30 техничких вежби-етида са различитим техничким захтевима; 8 комада – песмица. На крају другог разреда ученици морају имати савладан обавезни минимум од 4 дурске лествице Це-дур, Ге-дур, Де-дур и Еф-дур; 15 техничких вежби-етида са различитим техничким захтевима; шест композиција различитих епоха и садржаја. На крају трећег разреда ученици морају имати савладан обавезни минимум од 2 дурске и 2 молске лествице; 10 техничких вежби-етида са различитим техничким захтевима; пет композиција различитих епоха и садржаја.	
Обавезни јавни наступ:	Ученик у сваком разреду има обавезно најмање два јавна наступа током године.	
Годишњи испит:	Ученик првог разреда у току школске године има обавезу да свира на две смотре. На крају првог полугодишта две композиције по слободном избору. На крају школске године: Једна лествица, Једна етида (или композиција виртуозних извођачких захтева), Две композиције, по слободном избору. Ученик другог разреда у току школске године има обавезу да свира на две смотре. На крају првог полугодишта две композиције по слободном избору. На крају школске године: Једна лествица, Једна етида (или композиција виртуозних извођачких захтева), Две композиције по слободном избору. Ученик трећег разреда у току школске године има обавезу да свира на смотри на крају првог полугодишта две композиције по слободном избору. На крају школске године на годишњем испиту: Једна лествица, Једна етида (или композиција виртуозних извођачких захтева), Две композиције по слободном избору.	

Начин остваривања програма предмета:

Настава се изводи индивидуално. Избор композиција у циљу савладавања градива прилагођавамо сваком ученику индивидуално у складу са његовим афинитетима, склоностима и способностима. Све захтеве треба остварити кроз мањи или већи број једноставнијих, односно сложенијих примера незаборављајући дидактичке принципе рада.

ОБЛАСТИ	Циљеви учења за предмет или исход	Литература	Корелација
ИНСТРУМЕНТАЛНИ РАЗВОЈ	Упознавање са инструментом и деловима инструмента. Овладавање поставком инструмента. Овладавање техником интерпретације и основним врстама артикулације. Оспособљавање за самосталност у раду. Интензиван рад на развоју могућности извођачког апарата, путем савлађивања свих врста техничких тешкоћа. Оспособљавање за самостално учење и вежбање. Техничке елементе лествица и акорада, разних вежби и етида треба користити за одговарајуће поступно напредовање и овладавање што комплетнијом и лежернијој интерпретацији на инструменту. Треба стремити подизању темпа у композицијама где се то очекује од извођача кроз што уједначенији штрих обе руке. Употреба регистара треба да буде правилна у односу на поједине музичке и техничке захтеве.	В. В. Терзић: Школа за хармонику; I, II и III свеска; З. Ракић: Хрестоматија за хармонику; З. Ракић: Хармоника за I, II и III разред основне музичке школе; А. Факин: Школа за хармонику, I, II свеска;	Константно прожимање са солфеђом.

МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Стицање основних елемената музичке писмености. Развијање осећаја за фразу, музички облик, карактер и стил композиције. Упознавање метрике и ритма. Разни комади и једноставне цикличне композиције су потребне за почетни развој музичке маште, смисла за облик и тонске боје као и концентрације код ученика. Рад на поступку свесног меморисања музичког дела. Рад на развијању музичког укуса, слуха и музичког начина мишљења. Продубљивање осетљивости на лепоту звука, доследним радом на усавршавању извођачке вештине „певања” на инструменту.	3. Ракић: Композиције за хармонику; Л. Међери: Избор композиција за хармонику, I и II свеска;	
ИНСТРУМЕНТАЛНО-ИЗВОЂАЧКИ РАЗВОЈ	Ученика усмеравамо ка квалитетнијој литератури и слушању одговарајућих композиција на нивоу узраста. Неговање квалитета тона, ритмичко-метричке стабилности, меморије, динамике, агогике и осталих елемената чак и код најједноставнијих примера школске литературе је важно за формирање комплетне музичке личности ученика на нивоу његовог узраста и могућности. Учествовање ученика у стицању искуства самосталног, јавног наступа. Наставак рада на развијању музичке фантазије буђењем интересовања за креативно музичко изражавање.	3. Вукосављевић: Избор композиција за хармонику за 1, 2, 3 разред, 1. и 2. св.; М. Барачков: Избор композиција за хармонику, I и II свеска.	

Наставни одсек / Група:	Обавезни -класична музика / Хармоника		
Дужина трајања школовања:	6 година		
Циклус / Разред / Предмет:	Други циклус / Четврти, пети, шести разред / Хармоника		
Просветни гласник:	Просветни Гласник број 5 од 5. 07. 2010.		
Циљеви наставе предмета:	Оспособљавање ученика за наставак школовања на одсеку хармонике средње музичке школе, а истовремено и за аматерско бављење свирањем на хармоници, на нивоу основношколског знања и искуства.		
Годишњи фонд часова:	70	Недељни фонд часова: 2	
Обавезни минимум:	На крају сваког разреда ученици морају имати савладан обавезни минимум знања да би стекли право да изађу на годишњи испит. Ученик четвртог разреда има минимум од 4 дурске и 4 молске лествице; 8 техничких вежби-етида са различитом проблематиком; 4 композиције различитих епоха и садржаја; једна циклична композиција. Ученик петог разреда има минимум од 4 дурске и 4 молске лествице; 8 етида са различитом проблематиком; 4 композиције различитих епоха и садржаја; једна циклична композиција. Ученик шестог разреда има минимум од 4 дурске и 4 молске лествице; 6 етида са различитом проблематиком; 4 композиције различитих епоха и садржаја; једна циклична композиција.		
Годишњи испит:	У четвртом разреду на годишњем испиту ученик треба да одсвира напамет: Једна лествица (четвртина = 76). Једна етида. Једна полифона композиција. Једна циклична композиција или две композиције различитог карактера. У петом разреду на годишњем испиту ученик треба да одсвира напамет: Једна лествица (четвртина = 84). Једна етида. Једна полифона композиција. Једна циклична композиција. У шестом разреду на годишњем испиту ученик треба да одсвира напамет: Једна лествица. Једна етида. Једна полифона композиција. Једна циклична композиција. Једна композиција виртуозног карактера.		

Начин остваривања програма предмета:

Настава се изводи индивидуално. Избор композиција у циљу савладавања градива прилагођавамо сваком ученику индивидуално у складу са његовим афинитетима, склоностима и способностима. Све захтеве треба остварити кроз мањи или већи број једноставнијих, односно сложенијих примера незаборављајући дидактичке принципе рада. Разномади и једноставне цикличне композиције су потребне за почетни развој музичке маште, смисла за облик и тонске боје као и концентрације код ученика. Употреба регистара треба да буде правилна у односу на поједине музичке и техничке захтеве. Неговање квалитета тона, ритмичко метричке стабилности, меморије, динамике, агогике и осталих елемената чак и код најједноставнијих примера школске литературе је важно за формирање комплетне музичке личности ученика на ниво његовог узраста и могућности.

ОБЛАСТИ	Циљеви учења за предмет или исход	Литература	Корелација
ИНСТРУМЕНТАЛНИ РАЗВОЈ	Интензиван рад на даљем развоју могућности извођачког апарата, путем савлађивања свих врста техничких тешкоћа; Техничке елементе лествица и акорада, разних вежби и етида треба користити за одговарајуће поступно напредовање и овладавање што комплетнијом и лежернијом интерпретацији на инструменту. Треба стремити подизању темпа у композицијама где се то очекује од извођача кроз што уједначенији штрих обе руке. Наставак рада на развоју унутрашњег и спољашњег слуха даљим усложњавањем тешкоћа. Оспособљавање за самостално учење и вежбање.	В. В. Терзић: Избор етида и композиција, I, II и III свеска; З. Ракић: Хрестоматија за хармонику; А. Факин: Школа за хармонику, III св.; З. Ракић: Хармоника за 4. разред основне музичке школе.	Константно прожимање са солфеђом, теоријом музике и групним музицирањем.
МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Упознавање са основним елементима форме. Наставак рада на поступку свесног меморисања музичког дела. Наставак рада на развијању музичког слуха и музичког начина мишљења. Ученика усмеравамо квалитетнијој литератури и слушању одговарајућих композиција на нивоу узраста. Продубљивање осетљивости на лепоту звука, доследним радом на усавршавању извођачке вештине „певања” на инструменту. Континуирано употпуњавање знања о ознакама темпа и карактера. Стално усвајање нових знања из области музичке теорије и историје. Даљи рад на оспособљавању ученика за самостални рад код куће. Оспособљавање за брзо препознавање и разумевање најважнијих темповских, карактерних, метричких, динамичких, акцентних, агогичких и артикулационих ознака у нотном тексту и континуиран рад на развоју вештине спретног свирања. Усвајање основних знања из области музичке теорије и историје. Изградња навике редовног слушања уметнички вредне музике. Развијање и профилирање естетских музичких критеријума.	З. Ракић: Композиције за хармонику; Л. Међери: Избор композиција за хармонику, II свеска; М. Барачков: Избор композиција за хармонику, II и III свеска; А. Факин: Марљиви хармоникаш; Л. Међери: Избор композиција за хармонику, III свеска.	
ИНСТРУМЕНТАЛНО-	Транскрибоване композиције старих мајстора користе се за упознавања	З. Ракић: Албум за младе;	

ИЗВОЂАЧКИ РАЗВОЈ	ученика са различитим стиливима кроз дела највећих композитора. Рад на полифоним, пре свега транскрибованим делима. Учествовање ученика у раду оркестра, стицање искуства јавног наступања – самосталног и у ансамблу.	М. Барачков: Избор композиција за хармонику, III свеска; З. Вукосављевић: Избор композиција за 4, 5. и 6. Разред.	
---------------------	--	--	--

Наставни одсек / Група	Обавезни - класична музика/ Дувачки инструменти - флаута	
Дужина трајања школовања	6 година	
Циклус / Разред / Предмет	Први циклус /први, други, трећи/ - Флаута	
Просветни гласник:	Просветни Гласник број 5 од 5. 07. 2010.	
Циљеви наставе предмета:	Оспособљавање ученика за бављење музиком на нивоу основношколског знања и наставак школовања у средњој музичкој школи.	
Годишњи фонд часова:	70	Недељни фонд часова: 2
Обавезни минимум:	На крају првог разреда ученици морају имати савладан обавезни минимум: вежбе и етиде сличног садржаја и тежине прилагођене узрасту почетника. На крају другог разреда ученици морају имати савладан обавезни минимум вежбе и етиде сличног садржаја и тежине прилагођене узрасту почетника. На крају трећег разреда ученици морају имати савладан обавезни минимум: техничке вежбе, етиде и комади сличног садржаја и тежине.	
Обавезни јавни наступ:	Ученик у сваком разреду има обавезно најмање два јавна наступа током године.	
Годишњи испит:	Ученик првог разреда на крају другог полугодишта има обавезну смотру: 1 лествица напамет, 1 етида, 1 композиција по слободном избору – напамет. Ученик другог разреда на крају године има смотру са следећим програмом : 1 лествица напамет, 1 етида, 1 композиција уз пратњу клавира по слободном избору – напамет. Ученик трећег разреда има годишњи испит са следећим програмом: 1 дурска и молска лествица, 2 етиде различитог карактера, 1 дело уз пратњу клавира – напамет.	

Начин остваривања програма предмета:

Индивидуални практични рад. Настава се реализује кроз практичну наставу уз теоретска тумачења и упутства.

ОБЛАСТИ	Циљеви учења за предмет или исход	Литература	Корелација
ИНСТРУМЕНТАЛНИ РАЗВОЈ	Упознавање са инструментом. Вежбе дисања и унапређивање дисајног апарата. Рад на добијању звука, интонацији и ритму.	Мојс: Флаутиста почетник св. 1-3, Гобер: Комплетна метода за флауту, Димитријевић: Школа за флауту.	Главни инструмент – прожимање са солфеђом.
МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Формирање музичко-слушних представа. Почетни рад на	Хрестоматија 1 за флауту,	Главни инструмент –

	развијању музичке фантазије. Упознавање са значењем најчешћих ознака за темпо, динамику и артикулацију. Рад на свесном меморисању. Упознавање на вишеструком применом флауте у оркестру, камерним саставима и солистичким наступима.	Телеман: Менует 2 из свите у а молу.	прожимање са солфеђом.
ИНСТРУМЕНТАЛНО-ИЗВОЂАЧКИ РАЗВОЈ	Свирање песмица различитог карактера квалитетним тоном интонативно тачно, ритмички прецизно. Усавршавање вештине читања нота с циљем успостаљања трајне навике. Наставак рада на развијању музичке фантазије буђењем интересовања за креативно музичко изражавање.	Николић: Андантино, Дусек: Менует.	Главни инструмент – прожимање са солфеђом.

Наставни одсек / Група	Обавезни - класична музика/ Дувачки инструменти - флаута		
Дужина трајања школовања	6 година		
Циклус / Разред / Предмет	Други циклус /четврти, пети, шести/ - Флаута		
Просветни гласник:	Просветни Гласник број 5 од 5. 07. 2010.		
Циљеви наставе предмета:	Оспособљавање ученика за наставак школовања у средњој школи профил – музички извођач – флаутиста, а истовремено и за аматерско бављење свирањем на флаути, на нивоу основношколског знања и искуства.		
Годишњи фонд часова:	70	Недељни фонд часова: 2	
Обавезни минимум:	На крају сваког разреда ученици морају имати савладан обавезни минимум знања да би стекли право да изађу на годишњи испит. Ученик четвртог разреда флауте има минимум: техничке вежбе, етиде, комаде и соната сличног садржаја и тежине. Ученик петог разреда флауте има минимум: техничке вежбе, етиде, комаде и соната сличног садржаја и тежине. Ученик шестог разреда флауте има минимум: техничке вежбе, етиде, комаде и соната сличног садржаја и тежине.		
Годишњи испит:	У четвртом разреду на годишњем испиту ученик треба да одсвира напамет једну дурску и једну молску лествицу са трозвучима у осминама и шестнаесинама; две етиде различитог карактера, једно дело уз пратњу клавира напамет. У петом разреду на годишњем испиту ученик треба да одсвира: једну дурску и једну молску лествицу са трозвучима у осминама и лаганим шестнаесинама - напамет, две етиде различитог карактера, једно дело уз пратњу клавира напамет. У шестом разреду на годишњем испиту ученик флауте треба да одсвира једна дурску и једну молску лествицу са трозвучима, доминантним и умањеним септакордом у шестнаесинама, хроматику – напамет, две етиде различитог карактера, једно дело уз пратњу клавира напамет.		

Начин остваривања програма предмета:
Индивидуални практични рад. Настава се реализује кроз практичну наставу уз теоретска тумачења и упутства.

ОБЛАСТИ	Циљеви учења за предмет или исход	Литература	Корелација
----------------	--	-------------------	-------------------

ИНСТРУМЕНТАЛНИ РАЗВОЈ	Наставити рад на даљем усавршавању извођачког апарата до постизања оптималног квалитета у односу на предиспозиције појединца. Оспособљавање за самостално учење и вежбање.	Мојс: Флаутиста почетник – до краја, Димитријевић: Школа за флауту, Гариболди: 20 малих етида.	Константно прожимање са солфеђом, теоријом музике и групним музицирањем.
МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Наставак рада на развијању музичке фантазије и осећаја за музику. Наставак рада на поступку свесног меморисања музичког дела. Усвајање основних знања из области музичке теорије. Изградња навике редовног слушања уметнички вредне музике.	Поп: Арабела, Келер: Мазурка, Мојс: Сарабанда, Мусорски: Гопак.	
ИНСТРУМЕНТАЛНО-ИЗВОЂАЧКИ РАЗВОЈ	Учествовање ученика у раду оркестра, камерних састава и осталих облика групног музицирања. Стицање искуства јавног наступања – са мосталног и у ансамблу.	Телеман: Соната Ф-дур, Вивалди: Концерт бр. 5 оп. 10, Келер: Романса, Глук: Арија из опере Орфеј, Форе: Сичилијана.	

Наставни одсек / Група:	Обавезни - класична музика / Трзачки инструменти - гитара	
Дужина трајања школовања:	6 година	
Циклус/Разред/ Предмет:	Први циклус / први, други, трећи / Гитара	
Просветни гласник:	Просветни Гласник број 5 од 5. 07. 2010.	
Циљеви наставе предмета:	Оспособљавање ученика за наставак школовања на трзачком одсеку - инструмент гитара средње музичке школе, а истовремено и за аматерско бављење свирањем на гитари, на нивоу основношколског знања и искуства.	
Годишњи фонд часова:	70	Недељни фонд часова: 2
Обавезни минимум:	На крају првог разреда ученици морају имати савладан обавезни минимум: вежбе и етиде сличног садржаја и тежине прилагођене узрасту почетника. На крају другог разреда ученици морају имати савладан обавезни минимум вежбе и етиде сличног садржаја и тежине прилагођене узрасту почетника. На крају трећег разреда ученици морају имати савладан обавезни минимум: техничке вежбе, етиде и комади сличног садржаја и тежине.	
Обавезни јавни наступ:	Ученик у првом и другом разреду има обавезно најмање два јавна наступа током године, а у трећем један јавни наступ.	
Годишњи испит:	Ученик првог разреда на крају првог полугодишта на смотри треба да изведе две композиције по слободном избору, а на крају другог полугодишта: Једна лествица, једна етида (или композиција виртуозних извођачких тешкоћа) и две композиције, по слободном избору. Ученик другог разреда на крају године има смотру са следећим програмом: Једна лествица, једна етида (или композиција виртуозних извођачких тешкоћа) и две композиције, по слободном избору.	

	Ученик трећег разреда има испит на крају другог полугодишта: једна лествица, једна етида и две композиције по слободном избору.
--	--

Начин остваривања програма предмета:

Индивидуални практични рад. Настава се реализује кроз практичну наставу уз теоретска тумачења и упутства.

ОБЛАСТИ	Циљеви учења за предмет или исход	Литература	Корелација
ИНСТРУМЕНТАЛНИ РАЗВОЈ	Упознавање хватаљке закључно са седмом позицијом кроз вежбање позиционих вежби за четврту, пету и седму позицију. Увођење типских двооктавних лествица у новим позицијама са детаљним образложењем промене позиције и почетком рада на ритмичким варијантама. Свирање лествичних интервала у спором темпу. Постављање технике вибрата. Рад на постави великог баре хвата. Рад на одвајању мелодије и пратње помоћу различите динамике и различитих врста удара.	Ј. Јовичић: Школа за гитару, I и II део; Ј. Јовичић: Изборлаких етида за гитару; Х. Сагрерас: Лекције за гитару; Шира литература по избору наставника.	Главни инструмент – прожимање са солфеђом.
МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Постизање разумевања значења и важности универзалних музичких изражајних средстава (темпа, ритма, метра, динамике, агогике, артикулације, акцентуације и инструментације) и изградња способности њихове адекватне стилске употребе у процесу извођења музичког дела. Једноставна анализа композиција које се раде уз образложење карактера.	В. Андре: Збирка композиција за гитару.	
ИНСТРУМЕНТАЛНО-ИЗВОЂАЧКИ РАЗВОЈ	Интензиван и континуиран рад на развоју физиолошких и психолошких слуховних способности – спољашњег (контролног) и унутрашњег (менталног) слуха, навике размишљања у тонским представама (тонске контемплације) и потребе за изражавањем звуком (духовног слуха). Континуиран рад на свесном меморисању дела.	Д. Богдановић: Шест дечјих комада; Шира литература по избору наставника.	

Наставни одсек / Група:	Обавезни - класична музика / Трзачки инструменти - гитара
Дужина трајања школовања:	6 година
Циклус/Разред/ Предмет:	Други циклус / четврти, пети, шести / Гитара
Просветни гласник:	Просветни Гласник број 5 од 5. 07. 2010.
Циљеви наставе предмета:	Оспособљавање ученика за наставак школовања на трзачком одсеку - инструмент гитара средње музичке школе, а истовремено

	и за аматерско бављење свирањем на гитари, на нивоу основношколског знања и искуства.	
Годишњи фонд часова:	70	Недељни фонд часова: 2
Обавезни минимум:	На крају четвртог разреда ученици морају имати савладан обавезни минимум знања да би стекли право да изађу на годишњи испит од 2 лествице кроз три октаве, 4 етиде (или композиција виртуозних извођачких тешкоћа), 3 композиције, по слободном избору. Ученик петог разреда мора савладати обавезан минимум од 2 лествице кроз три октаве са интервалима, 4 етиде (или композиције виртуозних извођачких тешкоћа), 3 композиције, по слободном избору. Ученик шестог разреда мора савладати обавезан минимум од две лествице по слободном избору, 2 етиде (или композиције виртуозних извођачких тешкоћа), 2 композиције, по слободном избору, 1 полифоне композиције, 1 соната или став из сонате и циклус варијација.	
Годишњи испит:	У четвртом разреду на годишњем испиту ученик треба да одсвира: Једну полифону композицију, једну етиду (или композицију виртуозних извођачких тешкоћа), и једну композицију, по слободном избору. У петом разреду на годишњем испиту ученик треба да одсвира: Једну полифону композицију, једну етиду (или композицију виртуозних извођачких тешкоћа), једну композицију, по слободном избору. У шестом разреду на годишњем испиту ученик треба да одсвира: Једну полифону композицију, једну етиду (или композицију виртуозних извођачких тешкоћа), један став из сонате, једну композицију, по слободном избору. На смотри која се одржава крајем првог полугодишта ученици сва три разреда треба да одсвирају једну скалу и једну виртуозну етиду.	

Начин остваривања програма предмета:

Индивидуални практични рад. Настава се реализује кроз практичну наставу уз теоретска тумачења и упутства.

ОБЛАСТИ	Циљеви учења за предмет или исход	Литература	Корелација
ИНСТРУМЕНТАЛНИ РАЗВОЈ	Даљи рад на употпуњавању стеченог знања. Рад на легатима за леву руку. Рад на промени позиције и скоковима за леву руку. Даљи рад на украсима – двоструки предудар, мордент, пратрилер. Рад на артикулацији и детаљна контрола трајања тонова. Вежбе за баре и вежбе за истезање. Рад на тремоло техници. Усавршавање украса – трилер. Рад на октавним флажолетима и на разним врстама ефеката (тамбора, пицката, ефекат добоша и др.). Рад на штимовању инструмента.	Ј. Јовичић: Школа за гитару II и III део; В. Андре: Збирка композиција за гитару; Х. Сагрерас: Лекције за гитару; М. Ђулијани: 120 арпеђа, оп. 1; Ф. Сор: Етиде, оп. 31/I и II; Ј. А. Логи: Партита; Ј. Дауланд: Лаки комади; Д. Богдановић: Шест дечјих комада; Шира литература по избору наставника.	Константно прожимање са солфеђом, теоријом музике и групним музицирањем (хор, камерна музика)
МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Наставак рада на развијању музичке фантазије подстицајним разговорима поједностављеног садржаја, примереног учениковом узрасту као и указивањем на аналогije међу уметничким вредностима дела из разних области уметничког изражавања. Наставак рада на поступку свесног меморисања музичког дела.	Ј. Јовичић: Школа за гитару, III, IV и V део – само делови предвиђени програмом и прилагођени способностима ученика; Ј. Јовичић: Композиције на фолклорне теме Балкана и Шпаније;	

	Оспособљавање за брзо препознавање и разумевање најважнијих темповских, карактерних, метричких, динамичких, акцентних, агогичких и артикулационих ознака у нотном тексту и континуиран рад на развоју вештине спретног свирања или певања <i>Prima vista</i> . Усвајање основних знања из области музичке теорије и историје. Изградња навике редовног слушања уметнички вредне музике. Развијање и профилирање естетских музичких критеријума.	Ф. Карули: Сонате; М. Ђулијани: Сонатине; Ф. Сор и Сеговија: 20 етида; Шира литература по избору наставника.	
ИНСТРУМЕНТАЛНО-ИЗВОЂАЧКИ РАЗВОЈ	Интензивирање рада на развоју активности унутрашњег и спољашњег слуха употребом примера дијатонских и једноставних хроматских хармонско-мелодијских образаца, савлађивањем вештине њиховог репродуковања на инструменту и стицањем сложенијег искуства у импровизовању пратње за певачку, гудачку или дувачку деоницу - у оквирма аматерске делатности, а истовремено, довољног за наставак школовања.		

Наставни одсек / Група:	Обавезни - класична музика – солфеђо		
Дужина трајања школовања:	6 година, 4 године, 2 године.		
Циклус / Разред / Предмет:	Први циклус /1, 2, 3. разред/1, 2. разред/1. разред - солфеђо		
Просветни гласник:	Просветни Гласник број 5 од 5. 07. 2010.		
Циљеви наставе предмета:	Равијање музикалности и музичке писмености кроз прожимање васпитног и образовног процеса.		
Годишњи фонд часова:	70	Недељни фонд часова: 2	
Обавезни минимум:	Интонирање мелодијских вежби у дурским и молским лествицама до четири предзнака; Равномерно читање ритма (парлато) у виолинском и бас кључу у свим простим, четвороделним и правилно сложеним дводелним тактовима. Опажање, интонирање тонова из мелодике, препознавање и записивање ритмичких мотива; мелодијско- ритмички диктат једноставне фактуре по двотактима; интонирање доминантног септакорда у обрађеним тоналитетима са разрешењем у тонику. Теорија музике: дурске лествице до четири предзнака, а молске до два и ц-мол. Квинтакорди главних ступњева; интервали до октаве; утврђивање дурских и молских квинтакорда на свим основним тоновима.		
Годишњи испит:	На крају првог циклуса ученици 3. разреда шестогодишњег и 2. разреда четворогодишњег школовања полажу испит, а ученици 1. разреда двогодишњег имају смотру. Писмени део: мелодијско-ритмички диктат у тоналитетима до два предзнака (без ученика двогодишњег школовања), тест из теорије: тетракорди, имена и врста интервала, дурски и молски квинтакорд. Усмени део: мелодијска вежба (тоналитети пређени у првом циклусу); парлато: виолински и бас кључ, пређено градиво првог циклуса.		

Начин остваривања програма предмета:

Групни, теоретски и практични рад. Настава се реализује кроз практичну наставу уз теоретска тумачења и упутства.

ОБЛАСТИ	Циљеви учења за предмет или исход	Литература	Корелација
ПОЈМОВИ И ДЕФИНИЦИЈЕ МНОГОСТРАНОСТ ТОНОВА ОРНАМЕНТИ	Музичка фраза, фразирање, агогика, артикулација, динамика, темпо с одговарајућим италијанским називима. Владање музичком ортографијом.	Дробни и Васиљевић: Теорија музике, Д. Деспић: Теорија музике, М. Тајчевић: Теорија музике.	Константно прожимање са солфеђом, индивидуалном наставом и групним музицирањем.
ТОНАЛИТЕТИ	Лествице – теоријско обнављање свих дијатонских лествица, упоређивање истоимених и паралелних тоналитета, упоређивањем лествица удаљених за хроматски полустепен и енхармонских лествица. Поставка мол-дура. Лествични квинтакорди.		
ОБРАДА ИНТЕРВАЛА	Интервали: интервали до октаве и њихови обртаји. Сложени интервали. Хроматске промене интервала и њихова разрешења. Карактеристични лествични интервали.		
ПОСТАВЉАЊЕ АКОРАДА	Трозвучи и четворозвучи: обнављање консонантних квинтакорада и њихових обртаја и поставка умањеног и прекомерног квинтакорда. Умањени, полуумањени и мали молски септакорд на одговарајућим ступњевима у тоналитету. Поставка септакорада у основној дурској и молској лествици.		

Наставни одсек / Група:	Обавезни - класична музика – солфеђо	
Дужина трајања школовања:	6 година, 4 године, 2 године.	
Циклус / Разред / Предмет:	Други циклус /4, 5, 6. разред/3, 4. разред/2. разред - солфеђо	
Просветни гласник:	Просветни Гласник број 5 од 5. 07. 2010.	
Циљеви наставе предмета:	Равијање музикалности и музичке писмености кроз прожимање васпитног и образовног процеса. Оспособљавање ученика за наставак школовања у средњој музичкој школи, а истовремено и за самостално, аматерско бављење музиком, на нивоу основношколског знања и искуства.	
Годишњи фонд часова:	70	Недељни фонд часова: 2
Обавезни минимум:	Интонирање мелодијских вежби у свим дурским и молским лествицама квинтног и квартног круга; Интонирање хроматских скретница и пролазница, мутација. Певање лествичних квинтакорда, штимова и каденци свих тоналитета до седам предзнака. Ритмичко читање етида инструменталног типа из градива. Примена промене кључа или два система. Народни ритмови (сложено- мешовити тактови); ритмичка јединица шеснаестина, дуола; метроритам. Опажање и интонирање пређеног градива; малог дурског и умањеног септакорда са разрешењем. Ритмички и мелодијски диктат.	
Годишњи испит:	Писмени део: мелодијски диктат до четири предзнака.	

	Усмени део: мелодијска вежба до четири предзнака: скретнице, пролазнице и мутација. Парлато: промена кључа, виолински и бас, са свим ритмичким фигурама.
--	---

Начин остваривања програма предмета:

Групни, теоретски и практични рад . Настава се реализује кроз практичну наставу уз теоретска тумачења и упутства.

ОБЛАСТИ	Циљеви учења за предмет или исход	Литература	Корелација
МЕЛОДИКА	Интензиван и континуиран рад на развоју ученикових музичких способности – спољашњег (контролног) и унутрашњег (менталног) слуха, осећаја за ритам, музичке меморије и музичке фантазије. Постизање разумевања значења и важности универзалних музичких изражајних средстава (темпа, ритма, метра, динамике, агогике, артикулације, акцентуације и инструментације). Постизање вештине течног читања и писања нота у разним кључевима, брзог препознавања и разумевања најважнијих темповских, карактерних, метричких, динамичких, акцентних, агогичких и артикулационих ознака у нотном тексту и континуиран рад на развоју вештине спретног свирања или певања <i>Prima vista</i>).	В . Цветковић и Ј. Михаљица: Солфеђо за четврти, пети и шести разред шестогодишње омш; Пандуровић, Алесандровић и Јелић: Солфеђо за трећи и четврти разред четворогодишње и други разред двогодишње омш. З. М. Васљевић: Солфеђо ритам. Б. Поповић: Солфеђо. В. Јовановић: Солфеђо.	Константно прожимање са главним предметом, теоријом музике и групним музицирањем
РИТАМ	Ритмичко читање етида инструменталног типа из градива. Примена промене кључа или два система. Народни ритмови, Полиритам.		
ОПАЖАЊЕ, ИНТОНИРАЊЕ, ДИКТАТИ.	Опажање и интонирање комплетног обрађеног градива од првог разреда. Ритмички и мелодијски диктат.		

Наставни одсек / Група:	Обавезни - класична музика – теорија музике	
Дужина трајања школовања:	6 година, 4 године, 2 године.	
Циклус / Разред / Предмет:	Други циклус /6. разред, 4. разред, 2. разред – теорија музике	
Просветни гласник:	Просветни Гласник број 5 од 5. 07. 2010.	
Циљеви наставе предмета:	Равијање музикалности и музичке писмености кроз прожимање васпитног и образовног процеса.	
Годишњи фонд часова:	35	Недељни фонд часова: 1
Обавезни минимум:	Лествице: све дурске и молске, Интервали и акорди: изгађивање, препознавање, означавање шифри. Многостраност тонова, Малидурски септакорд са обртајима. Све врсте септакорда. Појмови и дефиниције из области темпа, артикулације, агогике и ритма.	
Годишњи испит:	Писмени део: шифре интервала и акорада; Исписивање предзнака појединих лествица; Исписивање врсте интервала и	

	акорада. Усмени део: изградња интервала и акорада; ознаке за темпо, динамику, артикулацију и агогику.
--	--

Начин остваривања програма предмета:

Групни, теоретски и практични рад . Настава се реализује кроз практичну наставу уз теоретска тумачења и упутства.

ОБЛАСТИ	Циљеви учења за предмет или исход	Литература	Корелација
ПОЈМОВИ И ДЕФИНИЦИЈЕ МНОГОСТРАНОСТ ТОНОВА ОРНАМЕНТИ	Музичка фраза, фразирање, агогика, артикулација, динамика, темпо с одговарајућим италијанским називима. Владање музичком ортографијом.	Дробни и Васиљевић: Теорија музике, Д. Деспић: Теорија музике, М. Тајчевић: Теорија музике.	Константно прожимање са солфеђом, индивидуалном наставом и групним музицирањем.
ТОНАЛИТЕТИ	Лествице – теоријско обнављање свих дијатонских лествица, упоређивање истоимених и паралелних тоналитета, упоређивање лествица удаљених за хроматски полустепен и енхармонских лествица. Поставка мол-дура. Лествични квинтакорди.		
ОБРАДА ИНТЕРВАЛА	Интервали: интервали до октаве и њихови обртаји. Сложени интервали. Хроматске промене интервала и њихова разрешења. Карактеристични лествични интервали.		
ПОСТАВЉАЊЕ АКОРАДА	Трозвучи и четворозвучи: обнављање консонантних квинтакорада и њихових обртаја и поставка умањеног и прекомерног квинтакорда. Умањени, полуумањени и мали молски септакорд на одговарајућим ступњевима у тоналитету. Поставка септакорада у основној дурској и молској лествици.		

Наставни одсек / Група:	Гудачки / Контрабас	
Дужина трајања школовања:	4 године	
Циклус / Разред / Предмет:	Први циклус / 1, 2/ - контрабас	
Просветни гласник:	Просветни Гласник број 5 од 5.07.2010.	
Циљеви наставе предмета:	Формирање психомоторне извођачке релације код ученика у којима водећу улогу има асоцијативни доживљај звучне материје. Постављање основа за разумевање значења и важности универзалних музичких изражајних средстава.	
Годишњи фонд часова:	70	Недељни фонд часова: 2
Обавезни минимум:	Први разред: 4 лествице (Бе-дур, а-мол, Еф-дур, Ге-дур), I позицију, 2 техничке етиде, 2 комада с клавиром. Други разред: 4 лествице (Це-дур, Дес-дур, Де-дур, де-мол), до IV позиције, 4 техничке етиде, 4 комада са клавиром	
Годишњи испит:	Први разред: 1 лествица, 1 етида, 1 комад са клавиром.	

	Други разред: 1 лествица са начинама и трозвуком, 2 етиде, 1 комад са клавиром. Програм се изводи напамет.
--	--

Начин остваривања програма предмета:
<i>Индивидуални практични рад. Настава се реализује кроз практичну наставу уз теоретска тумачења и упутства.</i>

ОБЛАСТИ	Циљеви учења за предмет или исход	Литература	Корелација
ИНСТРУМЕНТАЛНИ РАЗВОЈ	Упознавање са инструментом. Поставка леве и десне руке и њихово прилагођавању инструменту. Рад на добијању звука, интонацији и ритму. Усвајање основне поделе гудала и усвајање основних потеза. Упознавање са позицијама. Даљи развој извођачког апарата.	Школе за контрабас: Монтаг, Симандл, Штрајхер Техничке етиде: Раков, Кмент, Ли и др.	Константно прожимање са Солфеђом и познатим примерима из природе.
МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Формирање музичко-слушних представа. Почетни рад на развијању музичке фантазије. Упознавање са значењем најчешћих ознака за темпо. Упознавање са значењем основних динамичких ознака. Свесно меморисање.	Збирка комада за контрабас за основну школу	
ИНСТРУМЕНТАЛНО-ИЗВОЂАЧКИ РАЗВОЈ	Свирање песмица различитог карактера квалитетним тоном интонативно тачно, ритмички прецизно. Усавршавање вештине читања нота с циљем успостављања трајне навике. Примена научених ознака за темпо. Наставак рада на развијању музичке фантазије буђењем интересовања за креативно музичко изражавање.	Збирка комада за контрабас за основну школу	

Наставни одсек / Група:	Гудачки / Контрабас	
Дужина трајања школовања:	4 године	
Циклус / Разред / Предмет:	Други циклус / 3,4/ - контрабас	
Просветни гласник:	Просветни Гласник број 5 од 5.07.2010.	
Циљеви наставе предмета:	Оспособљавање ученика за наставак школовања на гудачком одсеку средње музичке школе – контрабас, а истовремено и за аматерско бављење свирањем на контрабасу, на нивоу основношколског знања и искуства.	
Годишњи фонд часова:	70	Недељни фонд часова: 2

Обавезни минимум:	Трећи разред: 4 лествице (Ес-дур, Е-дур, Еф-дур, е-мол), до VII позиције, 6 техничких етида, 4 комада са клавиром Четврти разред: 4 лествице (Еф-дур, еф-мол, Ге-дур, ге-мол), до VIII позиције, 6 техничких етида, 4 комада са клавиром
Годишњи испит:	Трећи разред: 1 лествица са начинима и трозвуком, 2 етиде, 1 комад са клавиром. Четврти разред: 1 лествица и трозвук (кроз 2 октаве), 2 етиде (1 са клавиром), 1 комад са клавиром. Програм се изводи напамет.

Начин остваривања програма предмета:

Индивидуални практични рад. Настава се реализује кроз практичну наставу уз теоретска тумачења и упутства.

ОБЛАСТИ	Циљеви учења за предмет или исход	Литература	Корелација
ИНСТРУМЕНТАЛНИ РАЗВОЈ	Даље усавршавање ефикасности извођачког апарата до постизања оптималног квалитета у односу на предиспозиције појединца. Оспособљавање за самостално учење и вежбање.	Школе за контрабас: Монтаг, Симандл, Штрајхер Техничке етиде: Раков, Кмент, Ли и др.	Константно прожимање са солфеђом, теоријом музике и групним музицирањем (оркестар, камерна музика).
МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Наставак рада на развијању музичке фантазије подстицајним разговорима поједностављеног садржаја, примереног учениковом узрасту као и указивањем на аналогije међу уметничким вредностима дела из разних области уметничког изражавања. Наставак рада на поступку свесног меморисања музичког дела. Оспособљавање за брзо препознавање и разумевање најважнијих темповских, карактерних, метричких, динамичких, акцентних, агогичких и артикулационих ознака у нотном тексту и континуиран рад на развоју вештине спретног свирања или певања <i>Prima vista</i> . Усвајање основних знања из области музичке теорије и историје. Изградња навике редовног слушања уметнички вредне музике. Развијање и профилирање естетских музичких критеријума.	Збирка комада за контрабас за основну школу	
ИНСТРУМЕНТАЛНО-ИЗВОЂАЧКИ РАЗВОЈ	Интензивирање рада на развоју активности унутрашњег и спољашњег слуха употребом примера дијатонских и једноставних хроматских хармонско-мелодијских образаца, савлађивањем вештине њиховог репродуковања на инструменту и стицањем сложенијег искуства у импровизовању пратње за певачку, гудачку или дувачку деоницу - функционалног у оквирма	Збирка комада за контрабас за основну школу	

	аматерске делатности, а, истовремено, довољног за евентуалан наставак школовања у средњој музичкој школи. Учествовање ученика у раду оркестра и осталих облика групног музицирања. Стицање искуства јавног наступања.		
--	---	--	--

Наставни одсек / Група	Обавезни - класична музика/ Дувачки инструменти - кларинет, саксофон, труба	
Дужина трајања школовања	4 године	
Циклус / Разред / Предмет	Први циклус /први, други/ - Кларинет, саксофон, труба	
Просветни гласник:	Просветни Гласник број 5 од 5. 07. 2010.	
Циљеви наставе предмета:	Формирање основних извођачких навика. Рад на дисању у служби свирања на дувачком инструменту. Формирање основних релација код ученика потребне за усвајање вештине свирања. Постављање основа за разумевање значења и важности универзалних музичких изражајних средстава. Развијање стваралачко—извођачких способности код појединца.	
Годишњи фонд часова:	70	Недељни фонд часова: 2
Обавезни минимум	Ученици првог разреда морају да имају савладан обавезни минимум од: 4 дурске лествице; до 20 вежбица и 1 комад са клавиром. Ученици другог разреда морају да имају савладан обавезни минимум од: 8 дурских и 2 молске лествице; 40 вежби и 2 комада са клавиром.	
Обавезни јавни наступ:	Ученик у сваком разреду има обавезно најмање два јавна наступа током године.	
Годишњи испит	Ученик првог разреда на крају првог полугодишта има обавезну смотру са следећим програмом: 2 вежбице по слободном избору; на крају другог полугодишта смотру са следећим програмом: једна лествица, 2 вежбе различитог карактера, 1 комад са клавиром - напамет. Ученик другог разреда : на крају године има годишњи испит са следећим захтевима: 1 дурска и 1 молска лествица, 2 етиде различитог карактера, 1 комада са клавиром – напамет.	

Начин остваривања програма предмета:

Индивидуални практични рад. Настава се реализује кроз практичну наставу уз теоретска тумачења и упутства.

ОБЛАСТИ	Циљеви учења за предмет или исход	Литература	Корелација
ИНСТРУМЕНТАЛНИ РАЗВОЈ	Упознавање са инструментом – важност механизма који учествују у формирању тона. Упознавање правилног дисања, вежби дисања и правилног држања тела. Упознавање и примењивање технике дисања кроз лаке техничке вежбе на различитим дувачким инструментима.	Мишел Рикие: Техника дисања; Почетне школе за дувачке инструменте; Изабране етиде Бруно Брун, Ниман , Теве.	Главни инструмент – прожимање са солфеђом.

МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Формирање једноставних музичких представа и усвајање основних елемената музичке писмености. Упознавање са ознакама за артикулацију, динамику, темпо и агогику.	Почетне школе за дувачке инструменте.	
ИНСТРУМЕНТАЛНО-ИЗВОЂАЧКИ РАЗВОЈ	Повезивање стечене вештине на инструменту са сазнањима из области музичке теорије и навикавање на рад уз пратњу клавира. Примењивање креативности у интерпретацији у складу са сопственим музичким, емоционалним и интелектуалним способностима.	Збирке комада уз пратњу клавира различитих аутора: Исаевски, Силађи – Кекењеши, Делангл и др.	

Наставни одсек / Група	Обавезни - класична музика/ Дувачки инструменти - кларинет, саксофон, труба	
Дужина трајања школовања	4 године	
Циклус / Разред / Предмет	Други циклус /трећи, четврти/ - Кларинет, саксофон, труба	
Просветни гласник:	Просветни Гласник број 5 од 5. 07. 2010.	
Циљеви наставе предмета:	Оспособљавање за свирање сложених артикулација и реализацију већих техничких захтева на инструменту. Свирање кратких мелодијских вежби за увежбавање артикулације и динамике. Свирање малих комада и композиција са клавирском пратњом.	
Годишњи фонд часова:	70	Недељни фонд часова: 2
Обавезни минимум	На крају трећег разреда ученици имају обавезни минимум са следећим захтевима: дурске и молске лествице до 4 предзнака; 20 вежби односно етида; 4 комада уз пратњу клавира. На крају четвртог разреда ученици имају обавезни минимум са следећим захтевима: дурске и молске лествице; 25 етида; 5 комада уз пратњу клавира.	
Обавезни јавни наступ:	Ученик у сваком разреду има обавезно најмање два јавна наступа током године са по две композиције на сваком јавном наступу, по слободном избору.	
Годишњи испит	Ученик трећег разреда на крају другог полугодишта има испит са следећим програмом: 1 дурска и 1 молска лествица; 2 етиде различитог карактера; 1 комад уз пратњу клавира – напамет; Ученик четвртог разреда на крају другог полугодишта има испит са следећим програмом: 1 дурска и 1 молска лествица, 2 етиде различитог карактера; 1 комад уз пратњу клавира – напамет.	

Начин остваривања програма предмета:

Индивидуални практични рад. Настава се реализује кроз практичну наставу уз теоретска тумачења и упутства.

ОБЛАСТИ	Циљеви учења за предмет или исход	Литература	Корелација
ИНСТРУМЕНТАЛНИ РАЗВОЈ	Усавршавање и продубљивање владања инструментом. Оспособљавање за оптималну координацију интелектуалног, физиолошког и физичког аспекта свирања на дувачком инструменту. Оспособљавање за самосталан рад и примену стечених знања и вештина.	Вајсенборн: Етиде, Бруно Брун: Етиде, Брод: Етиде. Арбан: Популарне мелодије, Бруно Брун: Избор малих комада.	Главни инструмент – прожимање са солфеђом теоријом музике и камерном музиком.

МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Проширивање претходно стеченог знања и рад на његовој примени у пракси. Упознавање са различитим музичким стилима и њиховим одликама и значај њиховог правилног интерпретирања.		
ИНСТРУМЕНТАЛНО-ИЗВОЂАЧКИ РАЗВОЈ	Реализовање и повезивање стечених знања и вештина у области инструменталног и музичког развоја уз индивидуални доживљај музичког текста.		

Наставни одсек / Група	Обавезни - класична музика/ Удараљке		
Дужина трајања школовања	4 године		
Циклус / Разред / Предмет	Први циклус / први, други / Удараљке		
Просветни гласник:	Просветни Гласник број 5 од 5. 07. 2010.		
Циљеви наставе предмета:	Оспособљавање ученика за наставак школовања на одсеку за удараљке средње музичке школе, а истовремено и за аматерско бављење свирањем на удараљкама, на нивоу основношколског знања и искуства.		
Годишњи фонд часова:	70	Недељни фонд часова: 2	
Обавезни минимум	У првом разреду се ради на постављању руку у гард. “Хидраулика” – опонашање ударца из зглоба са контролом путање палице – једноструки ударци из зглоба са освртом на положај руку и тела. У другом разреду обавезно је усвајање двоструких удараца из зглоба са постепеним увођењем рудимената - SINGL-ROL, LONG-ROL и PARADIDL.		
Годишњи испит	Ученик првог разреда на крају другог полугодишта има смотру са следећим програмом: Једна етида и Један комад уз пратњу клавира. Ученик другог разреда на крају године има годишњи испит са следећим захтевима: две етиде из програма, један комад уз пратњу клавира или један дует.		

Начин остваривања програма предмета:
<i>Индивидуални практични рад. Настава се реализује кроз практичну наставу уз теоретска тумачења и упутства.</i>

ОБЛАСТИ	Циљеви учења за предмет или исход	Литература	Корелација
ИНСТРУМЕНТАЛНИ РАЗВОЈ	Постављање руку у гард. "Хидраулика" – опонашање ударца из зглоба са контролом путање палице – једноструки ударци из зглоба са освртом на положај руку и тела. Двоструки ударци из зглоба са постепеним увођењем рудимената - SINGL-ROL, LONG-ROL и PARADIDL. Упоредо са тим направити ретроспективу градива из претходног разреда, а након тога теоретски и	J. Спрунк: Етиде за добош, вежбе од броја 1 до 60; X. Кнауер: Етиде за добош, вежбе од броја 1 до 7; Schinstine & Ное: Дуети за добош.	Главни инструмент – прожимање са солфеђом.

	практично упознати ученика са пунктираним шеснаестинама.		
МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Упоредо са тим у II тромесечју упознавати ученика са нотним вредностима: цела, половина, четвртина и осмина ноте а након тога теоретски и практично упознати ученика са пунктираним шеснаестинама. Вежбе изводити у два динамичка нивоа - пиано и форте.	Други материјал са истом проблематиком.	
ЈЕДИНСТВО ИНСТРУМЕНТАЛНОГ И МУЗИЧКОГ РАЗВОЈА	Повезивање стечене вештине на инструменту са сазнањима из области музичке теорије и навикавање на рад уз пратњу клавира. Упоредо са тим направити ретроспективу градива из претходног разреда.	Шинстајн и Хое: Дуети за добош; Д. Палиев: Комади уз пратњу клавира.	

Наставни одсек / Група	Обавезни - класична музика/ Удараљке	
Дужина трајања школовања	4 године	
Циклус / Разред / Предмет	Други циклус / трећи, четврти / Удараљке	
Просветни гласник:	Просветни Гласник број 5 од 5. 07. 2010.	
Циљеви наставе предмета:	ДОБОШ, ТИМПАНИ, МЕЛОДИЈСКЕ УДАРАЉКЕ. Оспособљавање ученика за наставак школовања на одсеку за удараљке средње музичке школе, а истовремено и за аматерско бављење свирањем на удараљкама, на нивоу основношколског знања и искуства.	
Годишњи фонд часова:	70	Недељни фонд часова: 2
Обавезни минимум	У трећем разреду у оквиру минимума је: за ДОБОШ: Техника прстију. Упознавање ученика са тридесетдвојкама. За ТИМПАНЕ: Постављање руку у гард. Једноструки ударци са одбијањем палица. Једноструки и наизменични ударци из зглобова и прстију, као и свирање нота основних ритмичких вредности: цела, половина, четвртина и осмина ноте прво на једном тимпану. У четвртом разреду у оквиру минимума је за ДОБОШ: Двоструки ударци са комбинацијом зглоба и прстију. Двоструки предударцац на четвртини, осмини и одговарајући рудименти. Прес-вирбл са динамичким нијансирањем и рудименти (5, 7, и 9 STROUK-ROL). За ТИМПАНЕ: Вежбе за два тимпана са триолама и шеснаестинама у пиано и форте динамци као и денфовање (пригушивање) тимпана. За МЕЛОДИЈСКЕ УДАРАЉКЕ: Постављање руку у гард. Дурске и молске лествице у варијантама.	
Годишњи испит	Ученик трећег разреда за испит свира: Две етиде из програма за добош (комад). Две етиде из програма за тимпане. Ученик четвртог разреда за испит свира: Једна вежба или једна етида за добош из програма. Једна вежба или етида за тимпане из програма. Једна лествица и један комад за мелодијске удараљке.	

Начин остваривања програма предмета:

Индивидуални практични рад. Настава се реализује кроз практичну наставу уз теоретска тумачења и упутства.

ОБЛАСТИ	Циљеви учења за предмет или исход	Литература	Корелација
---------	-----------------------------------	------------	------------

ИНСТРУМЕНТАЛНИ РАЗВОЈ	ДОБОШ: Упознавање ученика са тридесетдвојкама, једноструким предударачем и одговарајућим рудиментима који у себи садрже једноструки предударац. Двоструки ударци са комбинацијом зглоба и прстију. Двоструки предударац на четвртини, осмини и одговарајући рудименти. Теоретски и практично упознати ученика са неправилним ритмичким групама (квинтола, септола и новемола). ТИМПАНИ: Постављање руку у гард. Једноструки ударци са одбијањем палица. Једноструки и наизменични ударци из зглобова и прстију, као и свирање нота основних ритмичких вредности: цела, половина, четвртина и осмина ноте прво на једном, а затим на два тимпана.	Х. Кнауер: Етида за тимпане, вежбе од броја 1 до 43 Е; Куене: Етиде од броја 1 до 36.	Главни инструмент – прожимање са солфеђом.
МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Теоретски и практично упознати ученика са неправилним ритмичким групама (квинтола, септола и новемола).	Р. Хохраинер: Етиде за тимпане, вежба од броја 1 до 10.	
ЈЕДИНСТВО ИНСТРУМЕНТАЛНОГ И МУЗИЧКОГ РАЗВОЈА	Повезивање стечене вештине на инструменту са сазнањима из области музичке теорије и навикавање на рад уз пратњу клавира. Увежбавање Прес-вирбл са динамичким нијансирањем и рудименти (5, 7, и 9 STROUK-ROL).	М. Голденберг: Модерна школа за ксилофон, вибрафони маримбу, Други материјал (етиде и комади соло и уз пратњу клавира).	

Наставни одсек / Група:	Обавезни - класична музика / хор	
Дужина трајања школовања:	6 година, 4 године	
Циклус / Разред / Предмет:	Други циклус /4, 5,6. разред/3,4. разред/ -хор	
Просветни гласник:	Просветни Гласник број 5 од 5. 07. 2010.	
Циљеви наставе предмета:	Анимирати и оспособити ученика за групно музицирање. Развијати перцепцију слушања осталих чланова. Развијање интонације и артикулације у складу са осталим члановима у групном раду и слушање других. Оспособљавање за даљи рад и школовање у оквиру наставе групног музицирања.	
Годишњи фонд часова:	70	Недељни фонд часова: 2
Обавезни минимум:	Обрада најмање три трогласне композиције различитих стилских епоха , укључујући и домаће ауторе.	

Начин остваривања програма предмета:
<i>Групни, теоретски и практични рад Настава се реализује кроз практичну наставу уз теоретска тумачења у упитства</i>

ОБЛАСТИ	Циљеви учења за предмет или исход	Литература	Корелација
ВОКАЛНА ТЕХНИКА	Вежбе дисања, вокализе за уједначавање боје гласова, певање канона, певање двогласних и трогласних композиција.	Вокализе различитих аутора.	Константно прожимање са солфеђом, индивидуалном наставом (главним предметом) и групним МУЗИЧКИМ музицирањем.
МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Упознавање музичких појмова и појава, различитих музичких епоха.	Б. Черногоубов: канони и одабир вишегласних мелодија за дечје хорова; Збирке песамаза женске и дечје хорова.	

Наставни одсек / Група:
Дужина трајања школовања:
Циклус / Разред / Предмет:
Просветни гласник:
Циљеви наставе предмета:

Обавезни - класична музика / оркестар, камерна музика

6 година , 4 године

Други циклус /4, 5, 6. разред/3, 4. разред/ - оркестар, камерна музика

Просветни Гласник број 5 од 5. 07. 2010

Анимирати и оспособити ученика за групно музицирање. Развијати перцепцију слушања осталих чланова. Развијање интонације и артикулације у складу са осталим члановима у групном раду и слушање других. Оспособљавање за даљи рад и школовање у оквиру наставе групног музицирања.

Годишњи фонд часова:
Обавезни минимум:

70

Недељни фонд часова: 2

Оркестар: Обрада најмање три краћа дела и једно дело у више ставова.

Камерна музика: 2 композиције из периода барока и једно дело из осталих епоха.

Обавезни јавни наступи оркестра.

Начин остваривања програма предмета:

Групни, теоретски и практични рад Настава се реализује кроз практичну наставу уз теоретска тумачењу упитства

ОБЛАСТИ	Циљеви учења за предмет или исход	Литература	Корелација
ИНСТРУМЕНТАЛНИ РАЗВОЈ	Увежбавање деоница, ритмичко и интонативно усклађивање.	Деонице из оркестарског програма.	Константно прожимање са солфеђом, теоријом музике и са индивидуалном наставом (главним инструментом).
МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Увежбавање фразирања и динамичке обраде. Упознавање музичких појмова и појава из различитих музичких епоха.	По избору диригента три краће композиције различитог карактера.	

Наставни одсек / Група:	Обавезни - класична музика/ Соло певање
Дужина трајања школовања:	2 године

Циклус / Разред / Предмет:	Први циклус / први / Соло певање	
Просветни гласник:	Просветни Гласник број 5 од 5. 07. 2010.	
Циљеви наставе предмета:	Оспособљавање ученика за наставак школовања на одсеку за соло певање средње музичке школе, а истовремено и за аматерско бављење соло певањем, на нивоу основношколског знања и искуства. Развијање заинтересованости за ширење вокалног потенцијала. Развијање навика слушања вокалне уметничке музике. Позитивно доживљавање и вредновање наставе соло певања.	
Годишњи фонд часова:	70	Недељни фонд часова: 2
Обавезни минимум:	На крају првог разреда ученици морају имати савладан обавезни минимум: шест вокализа; четири песме старих мајстора; две лакше песме.	
Обавезни јавни наступ:	Ученик у сваком разреду има обавезно најмање два јавна наступа током године.	
Годишњи испит:	Ученик првог разреда на крају другог полугодишта има смотру са обавезним програмом: Једна вокализа без текста, једна вокализа са текстом и једна арија Старог мајстора. Програм се изводи напамет.	

Начин остваривања програма предмета:

Индивидуални практични рад. Настава се реализује кроз практичну наставу уз теоретска тумачења и упутства.

ОБЛАСТИ	Циљеви учења за предмет или исход	Литература	Корелација
ВОКАЛНИ РАЗВОЈ	Упознавање са певачким апаратом – важност механизма који учествују у формирању тона. Упознавање правилног дисања, вежби дисања и правилног певачког става. Упознавање са правилним емитовањем тона кроз лаке техничке вежбе.	Вокализе: Конконе, Абт, Вакаи; Р. Тирнанић: Песме италијанских композитора; избор Лакше композиције италијанских аутора (Качинија, Калдаре, Скарлатија) и друга дела исте тежине по избору	Главни предмет – соло певање; прожимање са солфеђом и упоредним клавиром.
МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	У настави соло певања треба увек тежити да ученици остварују садржај програма према својим способностима, почевши од техничких вежби – вокализа, па према сложенијим делима вокалне литературе. У тим захтевима, пракса је показала, да је боље ићи и нешто мало испод оптималних могућности ученика, него их оптеретити претешким делима у даљем савладавању вокалне технике.	Б. Цвејић: Песме за младе певаче, избор Шуберт, Шуман и други; песме које одговарају узрасту и техничким могућностима ученика. Мале композиције великих мајстора. Р. Тирнанић: Песме италијанских композитора; избор Лакше композиције италијанских аутора (Качинија, Калдаре, Скарлатија) и друга дела исте тежине по избору наставника.	
ЈЕДИНСТВО ВОКАЛНОГ И МУЗИЧКОГ РАЗВОЈА	Развијање музикалности и писмености кроз прожимање васпитног и образовног процеса. Овладавање музичком писменошћу. Припрема за квалитетан наступ ученика. Оспособљавање за певање напамет.		

Наставни одсек / Група:	Обавезни - класична музика/ Соло певање	
Дужина трајања школовања:	2 године	
Циклус / Разред / Предмет:	Други циклус / други / Соло певање	
Просветни гласник:	Просветни Гласник број 5 од 5. 07. 2010.	
Циљеви наставе предмета:	Оспособљавање ученика за наставак школовања на одсеку за соло певање средње музичке школе, а истовремено и за аматерско бављење соло певањем, на нивоу основношколског знања и искуства. Развијање заинтересованости за ширење вокалног потенцијала. Развијање навика слушања вокалне уметничке музике. Позитивно доживљавање и вредновање наставе соло певања.	
Годишњи фонд часова:	70	Недељни фонд часова: 2
Обавезни минимум:	На крају сваког разреда ученици морају имати савладан обавезни минимум знања да би стекли право да изађу на годишњи испит: шест вокализа; четири песме старих мајстора; две песме класичара или романтичара; две песме српских или словенских композитора.	
Обавезни јавни наступ:	Ученик у сваком разреду има обавезно најмање два јавна наступа током године.	
Годишњи испит:	Ученик на годишњем испиту из предмета соло певање изводи напамет следећи репертоар: Једна вокализа, Једна арија старог мајстора, Једна песма по слободном избору (класичар, романтичар, српски или словенски аутор).	

Начин остваривања програма предмета:

Индивидуални практични рад. Настава се реализује кроз практичну наставу уз теоретска тумачења и упутства.

ОБЛАСТИ	Циљеви учења за предмет или исход	Литература	Корелација
ВОКАЛНИ РАЗВОЈ	Даље усавршавање ефикасности извођачког апарата до постизања оптималног квалитета у односу на предиспозиције појединца. Оспособљавање за самостално учење и вежбање.	Збирке вокализа са текстом и без текста: Конконе, Абт, Вакаи, Литген, Зајдлер, Мирзојева, Пановка; Лакше арије старих мајстора.	Главни предмет – соло певање; прожимање са солфеђом и упоредним клавиром.
МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Наставак рада на развијању музичке фантазије подстицајним разговорима поједностављеног садржаја, примереног учениковом узрасту као и указивањем на аналогије међу уметничким вредностима дела из разних области уметничког изражавања. Наставак рада на поступку свесног меморисања музичког дела. Оспособљавање за брзо препознавање и разумевање најважнијих темповских, карактерних, метричких, динамичких, акцентних, агогичких и артикулационих ознака у нотном тексту и континуиран рад на развоју вештине спретног свирања или певања <i>Prima vista</i> .	Лакше песме класичара и романтичара (Хајдн, Моцарт, Бетовен, Менделсон, Шуберт, Шуман, Векерлин и други). Лакше песме српских и словенских аутора као и обраде народних песама (Ђорђевић, Коњовић, Бајић, Јенко, Христић, З. Јовановић, Глинка, Даргомижски, Пребанда и други), одговарајуће тежине по избору наставника.	

	Усвајање основних знања из области музичке теорије и историје.		
ЈЕДИНСТВО ВОКАЛНОГ И МУЗИЧКОГ РАЗВОЈА	Стицање искуства јавног наступања – самосталног и у ансамблу. Развијање и профилирање естетских музичких критеријума. Изградња навике редовног слушања уметнички вредне музике.		

Наставни одсек / Група:	Обавезни - класична музика / Клавир као упоредни предмет за ученике соло певања		
Дужина трајања школовања:	2 године		
Циклус / Разред / Предмет:	Први и други разред / Клавир као упоредни предмет за ученике соло певања		
Просветни гласник:	Просветни Гласник број 5 од 5. 07. 2010.		
Циљеви наставе предмета:	Препознавање правих естетских вредности. Упознавање са инструментом, правилан положај за клавиром и природна поставка руку. Усвајање основа нотног писма и музичке терминологије. Овладавање елементима технике свирања. Упознавање са елементима музичке форме у циљу садржајног изражавања. Оспособљавање ученика за самоконтролу звука. Развој интелектуалних и музичких способности. Осамостаљивање за корепетицију.		
Годишњи фонд часова:	35	Недељни фонд часова: 1	
Обавезни минимум:	На крају првог разреда ученици морају имати савладан обавезни минимумод најмање три лествице са трозвучима и педесет композиција различитих карактера. На крају другог разреда ученици морају имати савладан обавезни минимум од најмање три лествице са трозвучима, осам композиција различитог карактера од чега четири етиде, две полифоне композиције и целу сонатину. Ученици нису у обавези да јавно наступају током школске године из предмета Упоредни клавир за ученике соло певања – основна школа.		
Годишњи испит:	Ученик првог разреда на годишњем испиту има обавезу да одсвира три композиције различитог карактера. Ученик другог разреда на годишњем испиту има обавезу да одсвира: једну полифону композицију, један став сонатине и један комад по избору. На смотри која се одржава крајем првог полугодишта ученици првог и другог разреда треба да одсвирају једну лествицу и једну етиду.		

Начин остваривања програма предмета:

Индивидуални практични рад; Настава се реализује кроз практичну наставу уз теоретска тумачења и упутства

ОБЛАСТИ	Циљеви учења за предмет или исход	Литература	Корелација
---------	-----------------------------------	------------	------------

ИНСТРУМЕНТАЛНИ РАЗВОЈ	Упознавање са инструментом. Препознавање правилног од неправилног положаја за клавиром. Остварење доброг контакта са инструментом. Једноставније и брже долажење до квалитетног тона. Коришћење правилног прстореда. Препознавање регистара на клавиру.	Лемоан: Дечје етиде оп. 37; Диверноа: Основне вежбе за клавир, оп. 176 – избор; Николајев: Избор етида и друга виртуозна дела одговарајуће тежине.	Соло певање, Солфеђо, Клавир.
МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Разликовање динамичких термина. Разликовање елемената артикулације. Препознавање основе орнаментике. Разумевање законитости метрике. Познавање основних темпа и ознака за агогику. Савладавање ознака за педал. Разликовање врсте основних удара: стакато, легато, портато, тенуто, нон легато.	Вера Миланковић: Дечје приче, 25 минијатура за I и II разред; М. Тајчевић: За мале; Шуман: Албум за младе, оп. 68, избор; Мајкапар: оп. 16, 24 лаке композиције; Џилок: Прелиди у романтичном стилу (тежи); Ј. С. Бах: Мале композиције; Хендл: Избор композиција, редакција Јеле Кршић и друга дела одговарајуће тежине	Соло певање, Солфеђо, Клавир.
ИНСТРУМЕНТАЛНО- ИЗВОЂАЧКИ РАЗВОЈ	Уједначено извођење низа тонова у различитим темпима, подједнако у обе руке. Овладавање појмовима музичке форме: мотив, двотакт, четвортакт, реченица, дводелна и троделна песма, сонатни облик, рондо. Усвојање фразирања као основе музичког мишљења. Брже и лакше меморисање текста.	Школе за клавир: Јела Кршић, Бајер, Николајев (једна од њих) - Избор лакших композиција; Раули: Оп. 36 и оп. 37; Збирка Наши композитори за младе пијанисте; Сви наведени комади из почетних школа за клавир (Николајев, Кршић, Петровић); В. Миланковић: Дечје приче, 25 минијатура за I и II разред. Друга дела одговарајуће тежине.	Соло певање, Солфеђо, Клавир.

СРЕДЊА МУЗИЧКА ШКОЛА

ПОДРУЧЈЕ РАДА: Култура, уметност и јавно информисање

ОБРАЗОВАНИ ПРОФИЛИ:

- МУЗИЧКИ ИЗВОЂАЧ – КЛАСИЧНЕ МУЗИКЕ
- МУЗИЧКИ САРАДНИК – ТЕОРЕТИЧАР
- МУЗИЧКИ САРАДНИК – ЕТНОМУЗИКОЛОГ

Организација рада

ВОКАЛНО - ИНСТРУМЕНТАЛНИ ОДСЕК: Главни предмет ИНСТРУМЕНТ (виолина, виола, виолончело, контрабас, флаута, кларинет, саксофон, труба, удараљке, клавир, хармоника, гитара, тамбура) односно СОЛО ПЕВАЊЕ.

ТЕОРЕТСКИ ОДСЕК: Главни предмет СОЛФЕЂО и ХАРМОНИЈА, а за ученике **уписане од школске 2013-2014. године** Главни предмет је само СОЛФЕЂО.

ЕТНОМУЗИКОЛОШКИ ОДСЕК: Главни предмет је ТРАДИЦИОНАЛНО ПЕВАЊЕ или ТРАДИЦИОНАЛНО СВИРАЊЕ.

ИСПИТИ: У музичкој школи полажу се следећи испити:

1. пријемни
2. годишњи
3. разредни
4. поправни
5. матурски

РОКОВИ:

Пријемни испит се полаже почетком јуна месеца на основу Правилника о упису ученика у средњу школу Министарства просвете Републике Србије.

Годишњи испит се полаже на крају наставног периода текуће школске године. **Разредни испит** се полаже по правилима које прописује Закон о средњој школи. **Поправни испит** се полаже по правилима које прописује Закон о средњој школи. **Матурски испит** се полаже по правилима које прописује Закон о средњој школи.

ПРИЈЕМНИ ИСПИТ: Пријемни испит полаже се пре уписа у први разред средње музичке школе и могу му приступити кандидати који имају завршену основну музичку школу и кандидати који немају завршену основну музичку школу ако претходно положи испит за ниво основне музичке школе.

Кандидати који нису завршили редовно основно школовање, а завршили су ОМШ могу да се упишу у СМШ где похађају наставу стручних предмета.

Школа може вршити проверу психофизичких предуслова за бављење музиком. Пријемни испит полаже се у јунском испитном року.

За образовни профил: Музички извођач класичне музике – испит се полаже из два дела:

1. инструмент - соло певање;
2. солфеђо са теоријом музике (усмени испит).

За образовни профил: Музички сарадник – теоретичар испит се полаже из три дела:

1. Писмени испит, солфеђо – диктат;
2. Писмени испит - тест из теорије музике;
3. Усмени испит из солфеђа.

За образовни профил: **Музички сарадник-етномузиколог**, испит се полаже из два дела:

1. инструмент, одн. певање;
2. солфеђо са теоријом музике (усмени испит)

ГОДИШЊИ ИСПИТИ

Вокално-инструментални одсек – музички извођач класичне музике:

I разред: Главни предмет, Теорија музике

II разред: Главни предмет, Камерна музика, Солфеђо, Упоредни клавир

III разред: Главни предмет, Камерна музика

IV разред: Солфеђо, Хармонија

Теоретски одсек – музички сарадник (теоретичар):

I разред: Солфеђо, Теорија музике

II разред: Солфеђо, Клавир

III разред: Солфеђо, Хармонија, Контрапункт, Дириговање.

IV разред: Контрапункт, Дириговање, Клавир

Етномузиколошки одсек – музички сарадник (етномузиколог)

I разред: Главни предмет, Народне игре, Етномузикологија, Солфеђо

II разред: Главни предмет, Народне игре, Етномузикологија, Солфеђо, Упоредни клавир

III разред: Главни предмет, Народне игре, Етномузикологија, Солфеђо, Хармонија

IV разред: Народне игре, Етномузикологија, Солфеђо, Хармонија.

Годишњи испит, за ученике којима је одобрено убрзано напредовање, полаже се у два испитна рока, јануарском, испит разреда у који су уписани текуће школске године а испите за наредни разред у јунском или августовском испитном року.

МАТУРСКИ ИСПИТ

Матурски испит полаже ученик СМШ на крају четворогодишњег образовања.

Матурски испит се полаже до доношења нових наставних планова и програма уметничке матуре (**до краја школске 2017/2018. године.**).

Образовни профил: **Музички извођач** полаже испит из ГЛАВНОГ ПРЕДМЕТА - ИНСТРУМЕНТА/СОЛО ПЕВАЊЕ и писменог задатка из СРПСКОГ језика - матерњег језика.

Образовни профил: **Музички сарадник - теоретичар** полаже испит из ГЛАВНОГ ПРЕДМЕТА – СОЛФЕЂА И ХАРМОНИЈЕ и писменог задатка из СРПСКОГ језика - матерњег језика.

Образовни профил: **Музички сарадник – Етномузиколог** полаже испит из ГЛАВНОГ ПРЕДМЕТА – ТРАДИЦИОНАЛНО ПЕВАЊЕ/СВИРАЊЕ, и писмени задатак из СРПСКОГ језика - матерњег језика и писменог рада из ЕТНОМУЗИКОЛОГИЈЕ.

ОРГАНИЗАЦИЈА НАСТАВЕ

У средњој музичкој школи настава је индивидуална, групна и разредна. Час траје 45 минута.

ПОДЕЛА ОДЕЉЕЊА НА ГРУПЕ ПО ОДСЕЦИМА

ВОКАЛНО-ИНСТРУМЕНТАЛНИ ОДСЕК

А) индивидуална настава: Главни предмет, Упоредни клавир.

- Б) У групама од 2 ученика: Читање с листа, Корепетиција – за клавиристе.
 В) У групама од 3 ученика: Камерна музика.
 Г) У групама од 8 ученика: Солфеђо, Теорија музике, Хармонија, Музички облици, Контрапункт.
 Д) У групама од 15 ученика: Историја музике са упознавањем музичке литературе, Национална историја музике, Етномузикологија, Музички инструменти.
 Ђ) У групама до 60 ученика: Оркестар/ Хор

ТЕОРЕТСКИ ОДСЕК

- А) Индивидуална настава: Клавир.
 Б) У групама од 2 ученика: Свирање хорских партитура.
 В) У групама до 8 ученика: Солфеђо, Теорија музике, Хармонија, Музички облици, Контрапункт, Дириговање, Увод у компоновање.
 Д) У групама до 15 ученика: Историја музике са упознавањем музичке литературе, Музички инструменти, Етномузикологија, Национална историја музике.
 Ђ) у групама до 60 ученика: ХОР.

ЕТНОМУЗИКОЛОШКИ ОДСЕК

- А) Индивидуална настава: Главни предмет, Упоредни клавир.
 Б) У групама од 3 до 6 ученика: Народни ансамбли Народна игра.
 В) У групама од 8 ученика: Солфеђо, Теорија музике, Хармонија, Контрапункт, Етномузикологија, Етнологија, Музички облици.
 Г) У групама од 15 ученика: Историја са упознавањем музичке културе, Музички инструменти, Историја националне музике.
 Д) У групама до 60 ученика: ХОР.

Наставни план

Опште образовни предмети у музичкој школи

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	РАЗРЕДИ								
	први		други		трећи		четврти		укупно
	Нед.	Год.	Нед.	Год.	Нед.	Год.	Нед.	Год.	
Српски језик и књижевност	3	105	3	105	3	105	3	99	414
Страни језик	2	70	2	70	2	70	2	66	276
Други страни језик / Италијански језик	2	70	2	70	2	70	2	66	276
Историја са историјом културе и цивилизације	2	70	2	70	1	35	/	/	175
Рачунарство и информатика	2	70	2	70	2	70	2	66	276
Биологија	2	70	/	/	/	/	/	/	70
Физика	2	70	/	/	/	/	/	/	70
Социологија	/	/	2	70	/	/	/	/	70
Психологија	/	/	/	/	2	70	/	/	70
Филозофија	/	/	/	/	/	/	2	66	66
Физичко васпитање	2	70	2	70	2	70	2	66	276
Свега:	17	595	15	525	14	490	13	429	2039

Напомена: За ученике који су уписани пре шк. 2013/14. године унет је фонд часова предвиђен

на основу Измена Правилника о Плану и програму образовања и васпитања за заједничке предмете у стручним и уметничким школама у Сл. гласнику РС-Просветни гласник бр.11/2013.

предмет	недељно	годишње
1. Верска настава 2. Грађанско васпитање	1	35

Српски језик и књижевност

ЦИЉ

- ✓ Циљ наставе српског језика и књижевности јесте проширивање и продубљивање знања о српском језику;
- ✓ унапређивање језичке и функционалне писмености;
- ✓ проширивање и продубљивање знања о српској и светској књижевности, развијање љубави према књизи и читању, оспособљавање за интерпретацију уметничких текстова;
- ✓ упознавање репрезентативних дела српске и опште књижевности, књижевних жанрова, књижевно историјских појава и процеса у књижевности;
- ✓ проширивање и продубљивање књижевних знања и читалачких вештина;
- ✓ образовање и васпитање ученика као слободне, креативне и културне личности, критичког ума и оплемењеног језика и укуса.

ЗАДАЦИ

Настава језика (знања о језику, способност служење језиком и васпитна улога наставе језика).

Ученици би требало да:

- ✓ овладају знањима о српском књижевном језику;
- ✓ стекну вештине и способности његовог коришћења у општењу са другима, у писменом и усменом изражавању, приликом учења, образовања и интелектуалног развоја;
- ✓ поштују матерњи језик, негују српски језик, традицију и културу српског народа, националних мањина, етничких заједница и других народа;
- ✓ унапређују културу језичког општења, у складу са поштовањем расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, са развијањем толеранције и уважавања различитости и са поштовањем и уважавањем других језика и других култура.

Настава књижевности (усвајање књижевних знања, развијање читалачких вештина и афирмисање васпитних вредности путем књижевности). Ученици би требало да:

- ✓ упознају репрезентативна дела српске књижевне баштине и дела опште књижевности, њихове ауторе, поетске и естетске вредности;
- ✓ негују и развијају читалачке компетенције и интерпретацијске вештине посредством којих ће се упознавати са репрезентативним књижевним делима из историје српске и опште књижевности, читати их и тумачити у доживљајној и истраживачкој улози;
- ✓ развијају литерарне афинитете и постану читаоци рафинираног естетског укуса који ће умети да на истраживачки, стваралачки и активан начин читају књижевна дела свих жанрова, вреднују их, говоре о њима и поводом њих;
- ✓ усвоје хуманистичке ставове, уверења и систем вредности;
- ✓ оспособе се за поуздано морално просуђивање, опредељивање за добро и осуду насилништва и нечовештва, одбацавање свих видова агресивног и асоцијалног понашања и за развијање самосвести и личне одговорности.

Страни језик

ЦИЉ

- ✓ Циљ наставе страног језика је овладавање комуникативним вештинама и развијање способности и метода учења страног језика;
- ✓ Развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова;
- ✓ развијање општих и специфичних стратегија учења и критичког мишљења;
- ✓ развијање способности за самостално, аутономно учење, тражење, селекцију и синтезу информација;
- ✓ стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији;
- ✓ стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика.
- ✓ Посебан циљ наставе страног језика у средњим стучним школама је овладавање језиком струке, и то у оноликој мери која је неопходна да се страни језик користи ради информисаности и оспособљености за једноставну пословну комуникацију у усменом и писаном облику.

ЗАДАЦИ наставе страног језика су да ученици:

- ✓ буду оспособљени да у школској и ваншколској свакодневници могу писмено и усмено да остваре своје намере, диференцирано и сходно ситуацији;
- ✓ продубљују и проширују комуникативне способности и постављају основе за то да страни језик функционално користе и после завршетка свог образовања (током студија, у будућем послу или даљем образовању);
- ✓ стекну увид у језичку стварност и буду оспособљени да уоче контрасте и врше поређења у односу на сопствену стварност;
- ✓ буду оспособљени да се компетентно и самосвесно споразумевају са људима из других земаља, усвајају норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који уче, као и да наставе, у оквиру формалног образовања и самостално, учење другог и трећег страног језика;

Историја са историјом културе и цивилизације

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

Циљ наставе историје је да ученици стекну основна знања о прошлости, о настанку и развоју различитих цивилизација, њихових религија, култура и уметности.

Изучавањем овог предмета, на основу различитих извора, посебно остатака материјалне културе и уметности, стиче се представа о целокупном развоју људског друштва и духовним и материјалним тековинама које је оно створило током неколико миленијума свог постојања. Познавање историје, историје цивилизације и културе различитих народа и њихово међусобно упоређивање омогућавају схватање историјских и уметничких токова у прошлости и садашњости.

Биологија

ЦИЉ

Циљ наставе биологије је да ученици развију биолошку, општу научну и језичку писменост, да развију способности, вештине и ставове корисне у свакодневном животу и раду, да развију мотивацију за учење и интересовања за биологију као науку уз примену концепта одрживог развоја, етичности и права будућих генерација на очувану животну средину.

ЗАДАЦИ наставе биологије су да ученици:

- ✓ усвоје наставне садржаје биологије са научног аспекта као основ за професионални развој и наставак школовања;
- ✓ разумеју опште законитости које владају у природи и прихвате их као основ за формирање сопствених и општих норми понашања према средини у којој живе;
- ✓ стекну способност интегративног-мултидисциплинарног приступа наставним садржајима;
- ✓ развију способности посматрања, уочавања, упоређивања и анализирања;
- ✓ развију способност логичког, критичког мишљења, закључивања и решавања проблема;
- ✓ развију способност коришћења информационих технологија;
- ✓ развију научну писменост, способност за писану и вербалну комуникацију на матерњем језику у биологији као науци;
- ✓ развијају функционална знања из биологије.
- ✓ Разумеју значај биолошке (органске) производње;
- ✓ Развијају свест о важности здравља и практикују здраве стилове живота;
- ✓ развију способност проналажења, прикупљања и анализе биолошких материјала и података;
- ✓ развију способност за рад у тиму, самовредновање, самостално презентовање резултата рада и вршњачко учење;
- ✓ прихвате да су очување природе и заштита животне средине, поштовање и чување националне и светске културне баштине, одговорно коришћење природних ресурса и заштита животиња њихови приоритетни задаци;
- ✓ развију толерантно, хумано понашање без обзира на националне, религијске, полне и друге разлике међу људима;
- ✓ формирају радне навике и одговоран однос према раду;
- ✓ оспособе се за самостално и целоживотно учење.

Физика

ЦИЉ наставе физике јесте стицање елементарне функционалне писмености (природно-научне и техничке) и знање о основним физичким законима који дефинишу природу и својства звука, оспособљавање ученика за примену знања у струци и свакодневном животу, стицање радних навика, одговорности и способности за самосталан рад и за тимски рад, формирање основе за даље образовање.

ЗАДАЦИ наставе физике су да ученици:

- ✓ развију функционалну писменост;
- ✓ примењују знање и повезују звучне појаве са уметничким извођењем на инструментима;
- ✓ развијају свест о значају експеримента у сазнавању, разумевању и проверавању физичких закона;
- ✓ стичу основна знања о појавама и законима из домена физике звука;
- ✓ стекну способност за учење, формулисање и решавање једноставних проблема;
- ✓ развијају логичко и апстрактно мишљење и критички став у мишљењу;
- ✓ схвате значај физике за технику и природне науке; развијају способност и вештине за примену знања из физике у струци;
- ✓ стичу знање о природним ресурсима, њиховој ограничености и одрживом коришћењу;
- ✓ развијају правилан однос према заштити, обнови и унапређењу животне средине;
- ✓ развијају радне навике, одговорност, систематичност, прецизност и позитиван став према учењу.

Рачунарство и информатика

ЦИЉ наставног предмета рачунарство и информатика у средњој стручној школи је стицање знања, овладавање вештинама и формирање вредносних ставова који доприносе развоју информатичке писмености неопходне за живот у савременом друштву, даље стручно усавршавање и практичну примену у процесу рада; као и оспособљавање ученика да ефикасно и рационално користе рачунаре на начин који не угрожава њихово физичко и ментално здравље.

ЗАДАЦИ наставе рачунарство и информатика су да ученици:

- ✓ развију свест о неопходности коришћења рачунара у свакодневном животу и раду и значају информатике за функционисање и развој друштва;
- ✓ примене стечена знања и вештине у стицању конкретног образовања за будуће занимање;
- ✓ јачају способност за прецизно и концизно дефинисање проблема;
- ✓ упознају се са алгоритамским начином решавања проблема и основним алгоритмима;
- ✓ стекну знања потребна за подешавање параметара оперативног система на нивоу корисничког интерфејса, коришћење могућности оперативних система и система датотека конкретног оперативног система;
- ✓ овладају коришћењем програма за обраду текста и табеларних података и креирање докумената у коме су интегрисани текст, слика и табела;
- ✓ упознају начине израде презентација и оспособе се за израду једноставнијих презентација;
- ✓ разумеју принципе функционисања интернета, локалних мрежа и оспособе се за коришћење мрежних ресурса, интернет сервиса и система за електронско учење;
- ✓ унапреде способности за брзо, ефикасно и рационално проналажење информација коришћењем рачунара, као и њихово критичко анализирање и преношење;
- ✓ развију прецизност, рационалност и креативност у раду са рачунаром;
- ✓ на адекватан начин користе предности рачунара и друштвених мрежа у удруживању са другима и покретању акција чији је циљ ширење корисних информација или пружање помоћи и подршке онима којима је то потребно;
- ✓ изграде правилне ставове према коришћењу рачунара, без злоупотребе и претеривања које угрожава њихов физичко и ментално здравље;
- ✓ упознају савремена ергономска решења која олакшавају употребу рачунара и изграде спремност за праћење нових решења у области информатичке технологије;
- ✓ развијају способности да стечена знања примењују за решавање проблема и нових ситуација у процесу рада и свакодневном животу

Физичко васпитање

ЦИЉ наставе физичког васпитања је да се разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно-образованим подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких спостобности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

ЗАДАЦИ у настави физичког васпитања су:

- ✓ подстицање раста и развоја и утицање на правилно држање тела (превенција постуралних поремећаја);
- ✓ развој и усавршавање моторичких способности и теоријских знања неопходних за самостални рад на њима;
- ✓ стицање моторичких умења (вештина) и теоријских знања неопходних за њихово

- у свајање;
- ✓ проширење и продубљење интересовања које су ученици стекли у основној школи и потпуније сагледавање спортске гране, за коју показују посебан интерес;
- ✓ у свајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаних општим циљем овог предмета (васпитно-образовног подручја);
- ✓ мотивација ученика за бављење физичким активностима и формирање позитивних психо-социјалних образаца понашања;
- ✓ оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада.

Социологија

ЦИЉ

Упознавање и овладавање основним социолошким појмовима и проблемима.

ЗАДАЦИ

- ✓ Схватање значаја рада и позитивних друштвених вредности;
- ✓ Упознавање са суштинским проблемима савремене цивилизације и начинима њиховог превазилажења; упознавање са различитим друштвеним групама религијама и културама;
- ✓ Развијање свести о начину повезаности појединца, друштва и клутуре;
- ✓ Стицање применљивих и функционалних знања о друштвеним појавама;
- ✓ Проширење опште културе.

Психологија

ЦИЉ наставе психологије је да допринесе формирању зреле, одговорне, социјализоване особе као и подршка развоју компетенција значајних за обављање професионалних активности и наставак школовања кроз стицање функционалних знања о основним карактеристикама психичког живота и понашања човека, разумевање психолошких основа уметничке делатности, формирање ставова, овладавање вештинама.

ЗАДАЦИ наставе психологије су да ученици:

- ✓ стекну основна знањима о психичким процесима, особинама, стањима и њиховом манифестовању у понашању;
- ✓ разумеју психички живот особе као целину међусобно повезаних процеса, стања и особина;
- ✓ стекну основна знања о психологији музике и уметничке игре;
- ✓ разумеју сопствену личност као део друштва и света око себе, увиде значај отворености за промене и лично ангажовање за сопствени развој и развој друштва;
- ✓ унапреде сарадњу са другима, као и способности за тимски рад;
- ✓ разумеју психолошке основе међуљудских односа, унапреде комуникацијске вештине;
- ✓ примењују стечена знања и вештине при доношењу одлука и решавању проблема у струци и свакодневном животу;
- ✓ унапреде способност за прикупљање, анализу, организацију, критичку подршку,
- ✓ примену и преношење информација релевантних за психички живот човека и стваралаштво;
- ✓ унапреде стратегије и технике успешног учења и развију самоефикасност и позитивне ставове према учењу и образовању током целог живота;
- ✓ унапреде способност аргументације сопствених ставова и критичког мишљења;
- ✓ негују интелектуалну радозналост и стваралачке способности;
- ✓ разумеју концепт менталног здравља и значај превенције, унапред здраве животне стилове и примењују их свакодневном животу;

- ✓ развијају ставове и вредности значајне за живот у савременом мултикултуралном друштву који одражавају поштовање људских права, толеранцију, солидарност, уважавање различитости и родну равноправност.

Филозофија

ЦИЉ наставе овог предмета је да код ученика развије свест о потреби да активно обликују свој и одговорно учествују у јавном животу хумано и демократски оријентисаног друштва, оспособљавајући их да независно критички мисле и просуђују, формирају сопствени поглед на свет који је осетљив на културни контекст, и да се у својим делима и поступцима руководе вредностима истине, добра, правде и лепоте чији смисао и значај откривају у процесу овладавања знањима и вештинама својственим филозофски култивисаној мисли.

ЗАДАЦИ наставе филозофије су да ученици:

- ✓ познају методолошку структуру научног и филозофског истраживања и оспособе се за примену критичко-рационалних метода у решавању практичних и теоријских проблема;
- ✓ доведу у везу властита мисаона искуства са карактеристичним филозофским проблемима и упознајући различита филозофска становишта стекну свест о сложености и креативној компоненти интелектуалног напора да се проникне у структуру стварности;
- ✓ разумеју значај историјског контекста и развојне димензије у настанку филозофских схватања, као и узајамно преплитање културних и интелектуалних традиција у настанку научних теорија и духовних творевина западне културе;
- ✓ овладају различитим мисаоним стратегијама и унапреде самостално и критичко
- ✓ суђење кроз анализу и интерпретацију филозофских текстова и реконструкцију филозофских аргумената;
- ✓ овладају анализом комплексних питања и идеја зарад формирања властитог погледа на проблеме савременог света;
- ✓ разликују сазнајне од вредносних судова и артикулишу властити вредносни систем у суочавању са етичким дилемама и изазовима друштва у коме живе;
- ✓ развију осетљивост за социјални и културни контекст, идентитет и разлике, овладају вештинама успешне комуникације, тимског рада и практикују технике за конструктивно решавање конфликта у свакодневном животу;
- ✓ преузимају одговорност за сопствене поступке, однос према природном и друштвеном окружењу, и да са успехом учествују у јавном животу друштва;
- ✓ унапреде способности за разложно (писмено и усмено) излагање мисаоних
- ✓ садржаја и учешће у расправи на начин који доприноси развијању атмосфере отворености и узајамног уважавања;
- ✓ усвоје и практикују интелектуалне врлине, ставове и вредности: интелектуалну
- ✓ отвореност и радозналост, истинољубивост, уважавање сведочанства и аргумента,
- ✓ спремност на аутокритику, толеранцију према разликама у мишљењу и непристрасност у процени властитих и туђих становишта, поступака и постигнућа;
- ✓ усвоје целовит приступ образовању који се темељи на међузависности и трансферу знања из различитих области, усаврше методе и технике за поспешивање властитог учења, развијају интересовање за (теоријска) знања, умећа и вештине потребне за даље образовање, индивидуални и професионални развој, и припреме се да у процесу доживотног учења адекватно одговоре на неизвесности и промене у каријери и социјалном статусу.

Грађанско васпитање

ЦИЉ

Циљ предмета је да се кроз стицање знања, овладавање вештинама, формирање ставова и система вредности допринесе оспособљавању ученика за компетентан, одговоран и ангажован живот у хуманом и демократски уређеном друштву утемељеном на основним људским вредностима, поштовању људских и грађанских права, у коме се уважава различитост, остварује солидарност и брига за друге.

ЗАДАЦИ наставе грађанског васпитања су да ученици:

- ✓ стекну знања о функционисању демократски уређеног друштва, улози грађанина, документима и институцијама које доприносе владавини права;
- ✓ усвоје вредности на којима се заснивају људска права и демократско друштво;
- ✓ развију спремност да делују у духу поштовања демократских вредности;
- ✓ јачају осећање самопоштовања, личног и групног идентитета;
- ✓ разумеју сложеност живота у мултикултуралној заједници и потребу узајамног уважавања и поштовања различитости;
- ✓ јачају осетљивост на појаве нетолеранције, дискриминације, стереотипа и предрасуда;
- ✓ разумеју значај сарадње и заједништва за добробит појединца и друштва, и овладају вештинама рада у групи и групног одлучивања;
- ✓ узму учешће у животу заједнице, покрећу акције и преузимају одговорност за личне одлуке;
- ✓ овладају вештинама успешне комуникације и примењују их у свакодневном животу;
- ✓ разумеју природу и узроке сукоба, упознају технике конструктивног решавања сукоба и примењују их у свакодневном животу;
- ✓ унапреде способности за прикупљање, анализу, организацију, критичку процену, примену и преношење информација из различитих извора релевантних за живот у демократском друштву;
- ✓ унапреде способност исказивања сопственог става уз коришћење аргумената;
- ✓ унапреде способности планирања личног и професионалног развоја.

Стручни предмети заједнички за све одсеке музичке школе

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	РАЗРЕДИ								
	први		други		трећи		четврти		укупно
	Нед.	Год.	Нед.	Год.	Нед.	Год.	Нед.	Год.	
Теорија музике	1	35	/	/	/	/	/	/	35
Музички инструменти	1	35	/	/	/	/	/	/	35
Хармонија	/	/	3	105	2	70	2	66	241
Историја музике са упознавањем музичке литературе	/	/	1	35	3	105	2	66	206
Музички облици	/	/	1	35	1	35	2	66	136
Контрапункт	/	/	/	/	2	70	2	66	136
Историја националне музике	/	/	/	/	/	/	1	33	33
Свега:	2	70	5	175	8	280	9	297	822

Теорија музике

ЦИЉЕВИ

- ✓ Унапређивање нотног писма и разумевање нотног текста,
- ✓ Повезивање савладаних појединачних области теорије музике у јединствену сазнајну целину, употребљиву за даље музичко школовање,
- ✓ Сагледавање теорије музике као значајне олакшице за извођачку праксу,
- ✓ Усавршавање на савладавању елемената за будућу анализу музичког дела.

ЗАДАЦИ

- ✓ Да ученици усвоје и прошире знања о нотном писму и нотном тексту,
- ✓ Да развију способност на повезивању појединих области теорије музике,
- ✓ Развију способност за истраживање музичког садржаја,
- ✓ Развију способност корелације теорије музике и осталих предмета

Музички инструменти

ЦИЉЕВИ

- ✓ Теоријско овладавање функцијом појединачног инструмента,
- ✓ Развој практичне употребе инструмента у оркестру, соло и камерној музици,
- ✓ Усвајање нотације кључева и транспозиције појединих инструмената,
- ✓ Усавршавање анализе партитура и појединих инструменталних деоница.

ЗАДАЦИ

- ✓ Проширивање знања о музичкој литератури,
- ✓ Развијању способности на препознавању инструмената по звуку и изгледу,
- ✓ Рад на анализи партитура и инструменталних деоница,
- ✓ Развијање способности да пореде групе инструмената и њихове улоге у оркестру.

Хармонија

ЦИЉЕВИ

- ✓ Развој улоге хармоније у музици,
- ✓ Развој основних елемената хармоније,
- ✓ Упознавање строгог и слободног хармонског става,
- ✓ Упознавање ванакордских тонова,
- ✓ Развој акордских веза,
- ✓ Развој промене тоналитета,
- ✓ Развој на препознавању и анализи различитих хармонских стилова.

ЗАДАЦИ

- ✓ Развој улоге хармоније у музици,
- ✓ Развој основних елемената хармоније,
- ✓ Развој способности рада у слободном хармонском ставу,
- ✓ Рад на употреби ванакордских тонова,
- ✓ Рад на савладавању акордских веза,
- ✓ Рад на савладавању промене тоналитета (дијатонска, хроматска модулација, енхармонска модулација),
- ✓ Рад на препознавању и анализи различитих хармонских стилова.

Контрапункт

ЦИЉЕВИ

- ✓ Сагледавање историјског развоја контрапункта,
- ✓ Оспособљавање за усавршавањем рада на вокалном контрапункту,
- ✓ Оспособљавање за усавршавањем рада на инструменталном контрапункту,
- ✓ Упознавање са барокном инструменталном полифонијом.

ЗАДАЦИ

- ✓ Развијање способности за сгледавањем историјског развоја контрапункта,
- ✓ Развијање способности рада на вокланом контрапункту,
- ✓ Развијање способности разликовања врста имитације,
- ✓ Развијање способности рада на инструменталном контрапункту,
- ✓ Изучавање тоналног плана фуге,
- ✓ Развијање способности рада на барокној инструменталној полифонији.

Историја музике са упознавањем музичке литературе**ЦИЉЕВИ**

- ✓ Оспособљавање на разликовању различитих музичких карактеристика у односу на временску дистанцу,
- ✓ Подстицање корелације са осталим музичким предметима,
- ✓ Усавршавање способности за класификацију периода музичке историје,
- ✓ Развој на стваралаштву истакнутих композитора сваке епохе,
- ✓ Развој и усавршавање на познавању музичке литературе.

ЗАДАЦИ

- ✓ Рад на разликовању различитих музичких карактеристика у односу на временску дистанцу,
- ✓ Унапређивање способности за класификацију периода музичке историје,
- ✓ Унапређивање знања о стваралаштву истакнутих композитора сваке епохе,
- ✓ Рад на подстицању корелацији са осталим музичким предметима,
- ✓ Рад на унапређивању познавања музичке литературе

Музички облици**ЦИЉЕВИ**

- ✓ Упознавање елемената музичких облика,
- ✓ Усавршавање способности за анализом форми музичких облика,
- ✓ Упознавање форми музичких облика.

ЗАДАЦИ

- ✓ Рад на способности разликовања елемената музичких облика,
- ✓ Развијање способности самосталне анализе соло песме, ронда, варијација, свите, сонате, концерта,
- ✓ Рад на анализи облика вокално-инструменталних форми

Национална историја музике**ЦИЉЕВИ**

- ✓ Оспособљавање на разликовању различитих музичких карактеристика у односу на временску дистанцу,
- ✓ Подстицање на корелацији са осталим музичким предметима,
- ✓ Сагледавање стваралаштва истакнутих композитора сваке епохе,
- ✓ Усавршавање познавању музичке литературе.

ЗАДАЦИ

- ✓ Рад на разликовању различитих музичких карактеристика у односу на временску дистанцу,
- ✓ Унапређивање рада на корелацији са осталим музичким предметима,
- ✓ Унапређивање знања стваралаштва истакнутих композитора сваке епохе,
- ✓ Унапређивање познавања музичке литературе.

Одсек вокално-инструментални
Образовни профил: музички извођач
Музички сарадник – етномузиколог

Назив предмета	РАЗРЕДИ								
	први		други		трећи		четврти		укупно
	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	
Солфеђо	2	70	2	70	2	70	2	66	276
Упоредни клавир*	1	35	1	35	1	35	1	33	138
Свега	3	105	3	105	3	105	3	99	414

Напомена: Упоредни клавир немају клавиристи на ВИ одсеку, али зато имају корепетицију.

Солфеђо за вокално - инструментални одсек

ЦИЉЕВИ

- ✓ Стицање новог и координисање и систематизација усвојеног знања са нивоа ОМШ у функцији схватања, перцепције и рецепције музике,
- ✓ Разумевање садржаја музике и оспособљавање за опажање, извођење и тумачање музике,
- ✓ Континуирани развој музикалности и музичке писмености,
- ✓ Корелација и интеракција садржаја рада на настави солфеђа са садржајима на настави инструмента, камерне музике, хора или оркестра и свим другим видовима теоретске наставе.

ЗАДАЦИ

- ✓ Рад на унапређивању способност разумевања музичког садржаја,
- ✓ Рад на интерпретацији, памћењу и записивању музичког текста.
- ✓ Рад на праћењу латентне хармонија у инструктивним примерима и примерима из уметничке инструменталне и вокалне литературе.
- ✓ Рад на унапређивању корелацији и интеракцији са садржајем рада теорије музике

Упоредни клавир

(за ученике ВИ одсека, музички сарадник-етномузиколог, осим Соло певања)

ЦИЉЕВИ

- ✓ Развој унапређивања извођачке технике: скале, свирање каденци, етиде, техничке вежбе, једноставне вежбе за полифонију, сонатине, вежбе за читање с листа, вежбе за четвороручно свирање,
- ✓ Развој способности ученика за повезивање овог предмета са главним предметом који ученик изучава.

ЗАДАЦИ

- ✓ Рад на усавршавању извођачке технике,
- ✓ Рад на усавршавању техничког нивоа који треба да је у функцији потреба примене основног, односно главног предмета који ученик изучава.

Упоредни клавир

(за соло певаче на вокално инструменталном одсеку)

ЦИЉЕВИ

- ✓ Развој унапређивање извођачке технике: скале, свирање каденци, етиде, техничке вежбе, једноставне вежбе за полифонију, сонатине, вежбе за читање с листа, вежбе за четвороручно свирање.
- ✓ Развој способности ученика за повезивање овог предмета са главним предметом који ученик изучава.

ЗАДАЦИ

- ✓ Рад на усавршавању извођачке технике,
- ✓ Рад на усавршавању техничког нивоа који треба да је у функцији потреба примене основног, односно главног предмета који ученик изучава.

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	РАЗРЕДИ								
	први		Други		трећи		четврти		укупно
	Нед.	Год.	Нед.	Год.	Нед.	Год.	Нед.	Год.	
Главни предмет – инструмент или соло певање	3	105	3	105	3	105	3	99	414
Корепетиција – за клавиристе	1	35	1	35	1	35	1	33	138
Камерна музика	1	35	1	35	2	70	2	66	206
Оркестар – Хор	2	70	2	70	2	70	2	66	276
Читање с листа	1	35	1	35	1	35	1	33	138
Етномузикологија	/	/	/	/	1	35	1	33	68
Свега Б:	7(8)*	245	7(8)	245	9(10)	315	9(10)	297	1102

Напомена: Клавиристи имају један час недељно више због корепетиције.

Клавири**ЦИЉЕВИ**

- ✓ Развој активности унутрашњег и спољашњег слуха помоћу примера и задатака прилагођених учениковим индивидуалним способностима (свирањем хармонско-мелодијских образаца по слуху и импровизовањем на задату каденцу),
- ✓ Развој технике свесног меморисања (учењем, само из нота, без употребе инструмента, кратких, релативно једноставних композиција, по извођачким тешкоћама лако доступних ученику четвртог разреда основне школе),
- ✓ Изградња музичке фантазије и профилирање критеријума у области музичке естетике (повременим дискусијама о уметничком садржају и вредности извођених композиција издавањем ученику домаћих задатака везаних за ову тематику),
- ✓ Развој ученикове способности интегралног извођења музичког дела (редовним преслушавањем учениковог свирања у целини),
- ✓ Постизање ефикасности извођачког апарата, радом на техничким вежбама и композицијама с проблематиком позиционих и ванпозиционих фигурација, арпеђа, удвојених тонова, акорада, трилера, тремола, репетиција и скокова,
- ✓ Проширивање знања из области музичке теорије и рад на повезивању тог знања са извођачком праксом (путем детаљне структуралне анализе свих извођених композиција),
- ✓ Постизање вештине извођења полиритмичких тешкоћа свирањем лествица у полиритмичким комбинацијама.

ЗАДАЦИ

- ✓ Рад на развијању унутрашњег и спољашњег слуха помоћу примера и задатака

- прилагођених учениковим индивидуалним способностима,
- ✓ Рад на развијању технике свесног меморисања,
- ✓ Рад на развијању музичке фантазије и профилирање критеријума у области музичке естетике,
- ✓ Рад на развијању ученикове способности интегралног извођења музичког дела,
- ✓ Унапређивање извођачке вештине "певања" на клавиру изучавањем композиција полифоне структуре (трогласних и лакших четворогласних) и композиција са романтичарском кантиленом,
- ✓ Усавршавање ефикасности извођачког апарата, радом на техничким вежбама и композицијама са проблематиком позиционих и ванпозиционих фигурација, арпеђа, удвојених тонова, акорада, трилера, тремола, репетиција и скокова,
- ✓ Проширивање знања из области музичке теорије и рад на повезивању тог знања са извођачком праксом путем детаљне структуралне анализе свих извођених композиција,
- ✓ Усавршавање вештине извођења полиритмичких тешкоћа свирањем лествица у полиритмичким комбинацијама,
- ✓ Обогаћивање учениковог такмичарског искуства (за ученике који испољавају такмичарску амбицију и надпросечну извођачку способност).

Гудачки инструменти (виолина, виола, виолончело, контрабас)

ЦИЉЕВИ

- ✓ Перманентан рад на усавршавању меморије и музичког слуха,
- ✓ Развијање инструменталне технике кроз музику као средства музичког израза,
- ✓ Развијање и усавршавање вештине музичког начина размишљања,
- ✓ Развијање способности за концертну делатност као и смисао за заједничко музицирање,
- ✓ Развијање афинитета према импровизацији, као једном од начина развоја музичког мишљења,
- ✓ Припремање ученика за професионалну делатност.

ЗАДАЦИ

- ✓ Проналажење и планирање педагошких поступака помоћу којих ће се оптимално подстицати развој индивидуалних квалитета ученика,
- ✓ Упознавање ученика са стилима свих музичких раздобља,
- ✓ Усавршавање меморије и музичког слуха,
- ✓ Неговање културе извођачких покрета,
- ✓ Оспособљавање ученика за даље школовање и перманентно усавршавање,
- ✓ Оспособљавање за самостално креирање интерпретације дела различитих стилова.

Хармоника

ЦИЉЕВИ

- ✓ Развој на усавршавању техничких и музичких елемената као нераздвојне целине,
- ✓ Развој на примени разних начина извођења артикулација, динамике и регистара у зависности од стила и карактера композиција,
- ✓ Подстицање извођачких способности ученика, развој музичког укуса и љубави према музичким остварењима разних праваца,
- ✓ Развој јединства музичког и техничког код ученика кроз упознавање комплетне личности ученика, његових општих психофизичких особина.

ЗАДАЦИ

- ✓ Рад на усавршавању техничких и музичких елемената као нераздвојне целине,

- ✓ Рад на усавршавању примене разних начина извођења артикулација, динамике и регистара у зависности од стила и карактера композиција,
- ✓ Рад на подстицању извођачких способности ученика,
- ✓ Рад на развијању музичког укуса и љубави према музичким остварењима разних праваца,
- ✓ Усавршавање јединства музичког и техничког код ученика кроз упознавање комплетне личности ученика, његових општих психофизичких особина.

Дрвени дувачки инструменти (флаута, кларинет, саксофон)

ЦИЉЕВИ

- ✓ Развој технике дисања,
- ✓ Развој поставке функционалне и флексибилне амбажуре,
- ✓ Развој култивисања тонова,
- ✓ Развој технике прстију,
- ✓ Развој ка основним одликама стилских епоха којима може да прилагоди сопствену индивидуалност,
- ✓ Развој ученика ка солистичком, камерном и оркестарском извођењу.

ЗАДАЦИ (за све дрвене дувачке инструменте)

- ✓ Рад на развијању технике дисања,
- ✓ Рад на постављању функционалне и флексибилне амбажуре,
- ✓ Рад на култивисању тона - интонација, динамика - контрола, развој, нијансирање,
- ✓ Рад на развијању контролисане технике прстију,
- ✓ Рад на овладавању основних одлика стилских епоха којима ученик може да прилагоди сопствену индивидуалност,
- ✓ Рад на развијању радне дисциплине која изискује систематичност, студиозност и апсолутну посвећеност,
- ✓ Рад на развоју ученика за извођење: солистичко, камерно и оркестарско музицирање.

Лимени дувачки инструменти (труба)

ЦИЉЕВИ

- ✓ Развијање и надградња основе кроз њихову примену у технички сложенијим захтевима,
- ✓ Развијање и очување нон преса и ширење опсега,
- ✓ Развој усавршавања свирања интервала,
- ✓ Контрола тона у шеснаестинкама и секстолама,
- ✓ Контрола квалитета тона код акцента у легату и код мартелата,
- ✓ Контрола тона у *ppp* и *fff*,
- ✓ Развој на извођењу легато интервала до дуодециме.

ЗАДАЦИ

- ✓ Рад на развијању технике дисања,
- ✓ Рад на култивисању тона – интонација, динамика – контрола, развој, нијансирање,
- ✓ Рад на развијању контролисане технике прстију,
- ✓ Рад на овладавању основних одлика стилских епоха којима ученик може да прилагоди сопствену индивидуалност,
- ✓ Рад на развијању радне дисциплине која изискује систематичност, студиозност и апсолутну посвећеност,
- ✓ Рад на развоју ученика за извођење: солистичко, камерно и оркестарско музицирање.

Трзачки инструменти (гитара)

ЦИЉЕВИ

- ✓ Перманентан рад на усавршавању меморије и музичког слуха,
- ✓ Развијање инструменталне технике кроз музику као средство музичког израза,
- ✓ Развијање и усавршавање вештине музичког начина размишљања,
- ✓ Развијање способности за концертну делатност као и смисао за заједничко музицирање,
- ✓ Развијање афинитета према импровизацији, као једном од начина развоја музичког мишљења,
- ✓ Припремање ученика за професионалну делатност.

ЗАДАЦИ

- ✓ Проширивање знања о музици за гитару и лауту кроз разне епохе,
- ✓ Развијање професионалног приступа изучавања и рада на музичким делима,
- ✓ Оспособљавање за самосталан рад на композицији и самостално креирање инетрпретације,
- ✓ Развијање техничких способности ученика кроз рад на скалама, акордима и специфичним техничким вежбама,
- ✓ Подстицање и развијање способности за концертну делатност,
- ✓ Проналажење и развој индивидуалних квалитета ученика,
- ✓ Упознавање за значајним делима, композиторима и извођачима користећи доступне снимке,
- ✓ Усмеравање ученика према професионалној делатности.

Тамбура

ЦИЉЕВИ

- ✓ Перманентан рад на усавршавању меморије и музичког слуха,
- ✓ Развијање инструменталне технике кроз музику као средство музичког израза,
- ✓ Развијање и усавршавање вештине музичког начина размишљања,
- ✓ Развијање способности за концертну делатност као и смисао за заједничко музицирање,
- ✓ Развијање афинитета према импровизацији, као једном од начина развоја музичког мишљења,
- ✓ Припремање ученика за професионалну делатност.

ЗАДАЦИ

- ✓ Поспешивање даљег развоја тамбуре и задржавање њеног равноправног статуса са осталим инструментима у образовном систему,
- ✓ Упознавање и овладавање свим тамбурашким инструментима: Е – басприм, тамбурашко чело, Е – контра и тамбурашки бас,
- ✓ Оспособљавање нових кадрова (будућих предавача), оркестарских свирача, као и солиста који ће својим деловањем повећати популарност овог аутохтоног инструмента.

Удараљке

ЦИЉЕВИ (за све ударачке инструменте)

- ✓ Развијање способности извођења на свим ударачким инструментима,
- ✓ Развијање техничких елемената потребне за овладавање инструментима,
- ✓ Развијање способности ученика ка разликовању музичких стилских одлика у различитим временским периодима,

- ✓ Развијање извођачке технике: музичка фраза, прецизно извођење сваке ритмичке фигуре,
- ✓ Развијање способности ученика да разликује и изводи различите карактере ритмичких токова и пулсације,
- ✓ Упознавање стилских праваца у музици,
- ✓ Развијање способности ученика да изводи разноврсни репертоар на удараљкама као солиста, камерни музичар и члан оркестра.

ЗАДАЦИ (за све ударачке инструменте)

- ✓ Рад на упознавању са историјским развојем удараљки од њиховог настанка преко њиховог развоја до данас,
- ✓ Рад на упознавању свих ударачких инструмената, њиховог склопа и употребе,
- ✓ Рад на упознавању извођачке технике,
- ✓ Развијање способности извођења на свим ударачким инструментима,
- ✓ Рад на способности ученика да изводи разноврсни репертоар на удараљкама као солиста, камерни музичар и члан оркестра.
- ✓ Рад на упознавању стилских праваца у музици,

Соло певање

ЦИЉЕВИ

- ✓ Развијање вишегласног (двогласног) певања, стилем да камера, музицирањем у камерном ансамблу (а капела двоглас, клавирски дуо, дует уз пратњу клавира – компонован, камерни хор),
- ✓ Развијање камерног музицирања (практичан рад),
- ✓ Развијање хорског музицирања.

ЗАДАЦИ

- ✓ Овладавање певачким апаратом и механизмом који учествује у формирању тона,
- ✓ Овладавање техником дисања и правилним певачким ставом,
- ✓ Овладавање гласовном импостацијом што је услов за очување здравог гласа,
- ✓ Рад на развијању опсега и покретљивости гласа кроз сложеније техничке вежбе,
- ✓ Употребљавање даха у динамичком нијансирању мелодије,
- ✓ Упознавање са различитим музичким стилима и интерпретацијом,
- ✓ Рад на двогласним дуетима „а капела“ (двогласни солфеђо, староградске песме, народне, руске...), клавирским дуима (ст. мајстори, песме...) и дуетима уз пратњу клавира.

Корепетиција за клавиристе

ЦИЉЕВИ

- ✓ Развијање ученика са циљем овладавања вештине брзог и течног читања нотног текста, ради оспособљавања ученика за корепетиторску праксу,
- ✓ Упознавања са широм клавирском, инструменталном и вокалном литературом.

ЗАДАЦИ

- ✓ Рад на усавршавању способности за анализу текста и развијање способности да унапред види нотни материјал, а по могућству и чује мелодијске и хармонске покрете који следе,
- ✓ Оспособљавање ученика за успешну сарадњу са другим инструменталистом,
- ✓ Рад на усавршавању способности ученика да после краће визуалне анализе успешно

прочита задани нотни текст поштујући све постојеће параметре (тоналитет, темпо, динамику, артикулацију, ритам...).

Камерна музика

ЦИЉЕВИ

- ✓ Усавршавање способности за заједничким музицирањем,
- ✓ Неговање и међусобно усклађивање интонације,
- ✓ Познавање и слушање других гласова у ансамблу,
- ✓ Развијање способности комуницирања, дијалога, осећања солидарности, ефикасне сарадње са другима и способности за тимски рад.

ЗАДАЦИ

- ✓ Рад на унапређивању способности усаглашавању индивидуалног са групним музицирањем,
- ✓ Рад на усаглашавању интонације и артикулације са осталим члановима у групном раду,
- ✓ Оспособљавање за даљи рад и школовање у оквиру наставе групног музицирања,
- ✓ Рад на развијању способности комуницирања, дијалога и ефикасне сарадње са другим члановима.

Хор

ЦИЉЕВИ

- ✓ Анимирање и оспособљавање ученика за групно музицирање,
- ✓ Усаглашавање индивидуалног извођења са захтевима певања у групи,
- ✓ Усавршавање интонације и артикулације свих ученика у свим видовима групног музицирања,
- ✓ Развијање перцепције слушања осталих чланова у групи,
- ✓ Развијање жеље за радом и остварењем успеха у групи.

ЗАДАЦИ

- ✓ Рад на унапређивању способности за савладавање тежих композиција хорске литературе,
- ✓ Рад на усаглашавању индивидуалног извођење са групним музицирањем,
- ✓ Рад на оспособљавању усаглашавања интонације и артикулације са осталим члановима хора,
- ✓ Рад на усавршавању вокалне технике,
- ✓ Рад на усавршавању правилног дисања и импостацији.

I - III РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње), IV РАЗРЕД (2 часа недељно, 66 часова годишње). Хор се формира од ученика сва четири разреда.

Оркестар

ЦИЉЕВИ

- ✓ Развијање способности ученика за групно музицирање,
- ✓ Усавршавање способности да се индивидуално извођење подреди потребама групног,
- ✓ Усавршавање способности за усаглашавањем интонације и артикулације свих ученика у свим видовима групног музицирања,
- ✓ Развијати перцепцију слушања осталих чланова,
- ✓ Развијати жељу за радом у групном музицирању.

ЗАДАЦИ

- ✓ Рад на оспособљавање за даље оркестарско музицирање,

- ✓ Анимирање ученика за музицирање у великим ансамблима,
- ✓ Рад на усаглашавању индивидуалног са групним музицирањем,
- ✓ Рад на унапређивању интонације и артикулације са осталим члановима у групном раду.

I - III РАЗРЕД (2 часа недељно, 70 часова годишње), IV РАЗРЕД (2 часа недељно, 66 часова годишње)

Пошто се оркестар формира од ученика сва четири разреда програм је јединствен.

Читање с листа

ЦИЉЕВИ

- ✓ Развој ученика на савладавању вештине брзог и течног читања нотног текста,
- ✓ Развој ученика на оспособљавању за корепетиторску праксу,
- ✓ Упознавања ученика са широм клавијском, инструменталном и вокалном литературом.

ЗАДАЦИ

- ✓ Рад на оспособљавању ученика да после краће визуалне анализе успешно прочита задани нотни текст поштујући све задане параметре (тоналитет, темпо, динамику, артикулацију, ритам...),
- ✓ Рад на оспособљавању ученика за анализу текста и развијање способности да унапред види нотни материјал, а по могућству и чује мелодијске и хармонске покрете који следе,
- ✓ Развијање општег понашања музичке литературе,
- ✓ Настава предмета читање с листа обухвата и упознавање оркестарске-хорске литературе.

Етномузикологија

ЦИЉЕВИ

- ✓ Упознавање ученика са развојем етномузикологије,
- ✓ Развијање способности за правилном употребом термина фолклор, музички фолклор, етномузикологија,
- ✓ Развијање способности за разликовање звучних карактеристика вокалне, инструменталне и вокално-инструменталне традиционалне музике,
- ✓ Развијање способности за разликовање и уочавање карактеристика српске традиционалне музике као и карактеристике музике осталих Балканских народа.

ЗАДАЦИ

- ✓ Рад на упознавању ученика са развојем етномузикологије,
- ✓ Рад на развијању способности за правилном употребом термина фолклор, музички фолклор, етномузикологија,
- ✓ Рад на развијању способности за разликовање звучних карактеристика вокалне, инструменталне и вокално-инструменталне традиционалне музике,
- ✓ Упознавање са публикованом и дискографском архивом,
- ✓ Рад на анализи записа српске традиционалне музике,
- ✓ Рад на развијању способности за разликовање и уочавање карактеристика српске традиционалне музике као и карактеристике музике осталих Балканских народа.

Одсек теоретски
Образовни профил: музички сарадник - теоретичар

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	РАЗРЕДИ								
	први		други		трећи		четврти		укупно
	Нед.	Год.	Нед.	Год.	Нед.	Год.	Нед.	Год.	
Солфеђо – главни предмет	3	105	3	105	3	105	3	99	414
Клавир	2	70	2	70	2	70	2	66	276
Хор	2	70	2	70	2	70	2	66	276
Свирање хорских партитура	/	/	1	35	1	35	/	/	70
Дириговање	/	/	/	/	2	70	2	66	136
Етномузикологија	/	/	/	/	1	35	1	33	68
Увод у компоновање	/	/	/	/	/	/	2	66	66
Аудиовизуелна техника	/	/	/	/	/	/	1 блок	33 32	65
Свега ТО:	7	245	8	280	11	385	13	461	1371

Солфеђо

ЦИЉЕВИ

- ✓ Разумевање садржаја музике и оспособљавање за опажање, извођење и тумачање музике,
- ✓ Континуирани развој музикалности и музичке писмености,
- ✓ Корелација и интеракција садржаја рада на настави солфеђа са садржајима на настави хора и свим другим видовима теоретске наставе,
- ✓ Развој музикалности и музичке писмености и поставке основа за даљи рад на изучавању теоријских дисциплина у настави музике, хармонија, анализе музичког облика, контрапункта, аранжирања, компоновања.

ЗАДАЦИ

- ✓ Рад на способности разумевања музичког садржаја,
- ✓ Рад на праћењу латентних хармонија у инструктивним примерима и примерима из уметничке инструменталне и вокалне литературе,
- ✓ Рад на интерпретацији, памћењу и записивању музичког текста,
- ✓ Развијање функционалног начина мишљења, музичке меморије и апсолутног праћења нотног записа,
- ✓ Рад на корелацији и интеракцији са садржајем рада теоретске наставе,
- ✓ Развијање способности записивања музичког текста и тока са свим елементима за правилно извођење,
- ✓ Рад на развоју апсолутног слуха.

Клавир - „а“ програм

(„А“ програм је намењен ученицима теоретског одсека који су завршили основну музичку школу са клавиром као главним предметом.)

ЦИЉЕВИ

- ✓ Развој извођачке технике: скале, свирање кандеци, етиде, техничке вежбе, вежбе за полифонију, сонатине, вежбе за читање с листа, вежбе за четвороручно свирање,
- ✓ Развој способности ученика за повезивање овог предмета са главним предметом који

ученик изучава.

ЗАДАЦИ

- ✓ Рад на извођачкој техници,
- ✓ Рад на техничком нивоу извођења треба да буде у функцији успешнијег овладавања других теоретских дисциплина.

Клавир - „Б" програм

(„Б" програм је намењен ученицима теоретског одсека који у основној музичкој школи нису учили клавир, већ неки други инструмент.)

ЦИЉЕВИ

- ✓ Развој извођачке технике: скале, свирање кандеци, етиде, техничке вежбе, вежбе за полифонију, сонатине, вежбе за читање с листа, вежбе за четвороручно свирање,
- ✓ Развој способности ученика за повезивање овог предмета са главним предметом који ученик изучава.

ЗАДАЦИ

- ✓ Рад на извођачкој техници,
- ✓ Рад на техничком нивоу извођења треба да буде у функцији успешнијег овладавања других теоретских дисциплина.

Хор *(Програм овог предмета идентичан је са програмом за вокално-инструментални одсек и налази се у том делу наставног програма.).*

Етномузикологија *(Програм овог предмета идентичан је са програмом за вокално-инструментални одсек и налази се у том делу наставног програма.).*

Свирање хорских партитура

ЦИЉЕВИ

- ✓ Развој извођачке технике,
- ✓ Развој способности ученика за повезивање овог предмета са предметом дириговање.

ЗАДАЦИ

- ✓ Рад на развијању извођачке технике,
- ✓ Рад на постизању знања о постојећој хорској литератури,
- ✓ Развој способности ученика за повезивање овог предмета са предметом дириговање.

Дириговање

ЦИЉЕВИ

- ✓ Развој способности ученика за рад са камерним ансамблима, хоровима, оркестрима,
- ✓ Развој способности ученика за повезивање овог предмета са осталим предметима на теоретском одсеку.

ЗАДАЦИ

- ✓ Рад на развијању способности ученика за рад са камерним ансамблима, хоровима, оркестрима,
- ✓ Развој способности ученика за повезивање овог предмета са осталим предметима на теоретском одсеку

Увод у компоновање**ЦИЉЕВИ**

- ✓ Развој улоге мелодије и хармоније у музици,
- ✓ Развој основних елемената хармоније,
- ✓ Развој промене тоналитета,
- ✓ Развој на препознавању и анализи различитих хармонских стилова, класичне музике, тако и осталих музичких праваца.

ЗАДАЦИ

- ✓ Рад на развоју улоге мелодије и хармоније у музици,
- ✓ Рад на развоју основних елемената хармоније,
- ✓ Рад на савладавању слободнијих акордских веза,
- ✓ Рад на модернизацији дате мелодике и прерада мотива,
- ✓ Рад на савладавању промене тоналитета (дијатонска, хроматска модулација, енхармонска модулација),
- ✓ Рад на препознавању и анализи различитих хармонских стилова, класичне музике, тако и осталих музичких праваца.

Аудиовизуелна техника**ЦИЉЕВИ:**

Оспособљавање ученика да овладају:

- ✓ основним техникама снимања звука,
- ✓ основним микрофонским техникама,
- ✓ аналогним режијским столом,
- ✓ употребом мерних инструмената,
- ✓ Снимањем и репродукцијом на двоканалном аналогном магнетофону,
- ✓ Снимањем и репродукцијом на вишеканалном аналогном магнетофону,
- ✓ основама дигиталног аудио фајла
- ✓ снимањем и репродукцијом на DAT у (Digital Audio Tape)

ЗАДАЦИ

Рад на оспособљавању ученика да овладају:

- ✓ основним техникама снимања звука,
- ✓ основним микрофонским техникама,
- ✓ аналогним режијским столом,
- ✓ употребом мерних инструмената,
- ✓ снимањем и репродукцијом на двоканалном аналогном магнетофону,
- ✓ снимањем и репродукцијом на вишеканалном аналогном магнетофону
- ✓ основама дигиталног аудио фајла
- ✓ снимањем и репродукцијом на DAT-у (Digital Audio Tape)

Музички сарадник - етномузиколог

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	РАЗРЕДИ								
	први		други		трећи		четврти		укупно
	Нед.	Год.	Нед.	Год.	Нед.	Год.	Нед.	Год.	
ГЛАВНИ ПРЕДМЕТ/ ТРАДИЦИОНАЛНО ПЕВАЊЕ.	3	105	3	105	3	105	3	99	414

ТРАДИЦИОНАЛНО СВИРАЊЕ									
НАРОДНИ АНСАМБЛИ	/	/	/	/	2	70	2	66	136
ХОР	2	70	2	70	/	/	/	/	140
НАРОДНА ИГРА	2	70	2	70	2	70	2	66	276
ЕТНОМУЗИКОЛОГИЈА	1	35	1	35	1	35	1	33	138
ЕТНОЛОГИЈА	1	35	1	35	1	35	1	33	138
АУДИОВИЗУЕЛНА ТЕХНИКА	/	/	/	/	/	/	1 БЛОК	33 32	65
СВЕГА	9	315	9	315	9	315	11	362	1307

Традиционално певање

ЦИЉЕВИ

- ✓ Оспособљавање за извођење једногласних и двогласних песама (старије и новије сеоске праксе)
- ✓ Развијање способности за препознавање и експликацију различитих видова певања „на глас“ и "на бас"
- ✓ Развијање потенцијала за самостално извођење једногласних песама са украсним тоновима као и појединачних деоница двогласних песама
- ✓ Развијање естетских критеријума за извођење традиционалних песама.

ЗАДАЦИ

- ✓ Рад на оспособљавању ученика за извођење једногласних и двогласних песама (старије и новије сеоске праксе)
- ✓ Рад на развијању способности за препознавање различитих видова певања „на глас“ и "на бас"
- ✓ Рад на развијању потенцијала за самостално извођење једногласних песама са украсним тоновима као и појединачних деоница двогласних песама
- ✓ Рад на развијању естетских критеријума за извођење традиционалних песама.

Традиционално свирање

ЦИЉЕВИ

- ✓ Савладавање техничких елемената
- ✓ Упознавање са различитим музичким формама
- ✓ Овладавање особеностима извођења појединих форми
- ✓ Обогаћивање репертоара

ЗАДАЦИ

- ✓ Рад на савладавању техничких елемената
- ✓ Рад на упознавању различитих музичких форми
- ✓ Рад на овладавању способности извођења појединих форми
- ✓ Рад на обогаћивању репертоара

Народни ансамбли

ЦИЉЕВИ

- ✓ Развијање способности ученика за групно музицирање.
- ✓ Усагласити индивидуално извођење са потребама групног.
- ✓ Усагласити интонацију и артикулацију свих ученика у свим видовима групног музицирања.
- ✓ Развијати перцепцију слушања осталих чланова.
- ✓ Развијати жељу за радом у групном музицирању.

ЗАДАЦИ

- ✓ Рад на оспособљавање за групно музицирање.
- ✓ Рад на усаглашавању индивидуалног са групним музицирањем.
- ✓ Рад на усаглашавању интонације и артикулације са осталим члановима у групном раду.

Народна игра

ЦИЉЕВИ

- ✓ Развијање разумевања основних појмова етнокорееологије,
- ✓ Развијање разумевања основних карактеристика играчке праксе Србије
- ✓ Развијање разумевања обредне и световне играчке праксе
- ✓ Овладавање системом лабанотације.

ЗАДАЦИ

- ✓ Рад на развијању разумевања основних појмова етнокорееологије,
- ✓ Рад на развијању разумевања основних карактеристика играчке праксе Србије
- ✓ Рад на развијању разумевања обредне и световне играчке праксе
- ✓ Рад на савладавању система лабанотације.

Етномузикологија

ЦИЉЕВИ

- ✓ Развијање разумевања основних појмова етномузикологије.
- ✓ Развијање ученика да вреднује тековине традиционалне музичке културе и упознавање са основним принципима српске вокалне и инструменталне музике.
- ✓ Развијање способности за анализу, разумевање, систематизацију, препознавање и вредновање како српске тако и традиционалне музике Балкана
- ✓ Савладавање система транскрипције финском методом

ЗАДАЦИ

- ✓ Рад на развијању разумевања основних појмова етномузикологије.
- ✓ Рад на развијању ученика да вреднује тековине традиционалне музичке културе и упознавање са основним принципима српске вокалне и инструменталне музике.
- ✓ Рад на развијању способности за анализу, разумевање, систематизацију, препознавање и вредновање како српске тако и традиционалне музике Балкана
- ✓ Рад на савладавању система транскрипције финском методом

Етнологија

ЦИЉЕВИ

- ✓ Упознавање са етнологијом као науком.
- ✓ Сагледавање њеног историјата, од почетака у 19. веку, када се заснива на идејама романтизма, па све до друге половине 20. века,
- ✓ Објашњавање појма *етнос*, који лежи у самом називу етнологије као науке, и дефинисање етничког идентитета као самоодређења појединца кроз поистовећивање са групом

- ✓ Разумевање етничких идентитета на простору Балкана, анализа чинилаца у њиховом конструисању и њихових функција.

ЗАДАЦИ

- ✓ Рад на упознавању са етнологијом као науком.
- ✓ Рад на сагледавању њеног историјата, од почетака у 19. веку, када се заснива на идејама романтизма, па све до друге половине 20. века,
- ✓ Рад на објашњавању појма *етнос*, који лежи у самом називу етнологије као науке, и дефинисање етничког идентитета као самоодређења појединца кроз поистовећивање са групом
- ✓ Рад на разумевању етничких идентитета на простору Балкана, анализа чинилаца у њиховом конструисању и њихових функција.

Факултативни предмети

- 1) Школа организује наставу факултативних предмета.
- 2) Ученици који се одреде за један од факултативних предмета имају обавезу да наставу из истих похађају у току школске године.
- 3) Понуда факултативних предмета у току једне школске године направљена је у складу са интересовањима ученика у претходној школској години и са кадровским могућностима школе.
- 4) Оцене из факултативних предмета су бројчане и уносе се у сведочанство, али не утичу на средњу оцену успеха ученика.
- 5) Могу трајати од 1 до 4 године у зависности од плана и програма факултативних предмета.
- 6) Ученици могу изабрати највише 2 факултативна предмета у једној школској години.

ПРЕДМЕТ		Први разред		Други разред		Трећи разред		Четврти разред		Укупно
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	
1.	Математика	3	105	3	105	-	-	-	-	210
2.	Хемија	2	70	-	-	-	-	-	-	70
3.	Географија	-	-	2	70	-	-	-	-	70
4.	Инструмент (дувачки, удараљке, контрабас, цитра, цимбало, традиционално певање и свирање, маноллина)	2	70	2	70	2	70	2	66	276
5.	Соло певање	2	70	2	70	2	70	2	66	276
6.	Развијање слуха	2	70	2	70	-	-	-	-	140
7.	Дириговање	-	-	-	-	2	70	2	66	136
8.	Увод у компоновање	-	-	-	-	-	-	2	66	66
9.	Аудиовизуелна техника	-	-	-	-	-	-	1	33	33

Обавезне ваннаставне активности

	I разред	II разред	III разред	IV разред	Напомена
Додатни рад	30-70	30-70	30-70	30-64	часова
Интерни часови	2	2	2	2	наступа
Јавни часови	1	1	1	1	
Концерти	1	1	1	1	

Факултативне ваннаставне активности

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Екскурзија	до 3 дана	до 3 дана	до 5 наст. дана	до 5 наст. дана
Такмичења*	1	1	1	1
Семинари	до 7 ненаст. дана	до 7 ненаст. дана	до 7 ненаст. дана	до 7 ненаст. дана
Остале активности	до 3 ненаставних дана	до 3 ненаставних дана	до 3 ненаставних дана	до 3 ненаставних дана

Напомена: *Републичко такмичење, Међународна такмичења... Предвиђено трајање у зависи од дужине такмичења.

Ванредно школовање

МШ „Петар Кранчевић“ омогућује и ванредно школовање ученика на основу законске регулативе.

Правилник о ванредним ученицима МШ “Петар Кранчевић” регулише: упис и стицање својства ванредног ученика у основној и средњој музичкој школи, организацију и спровођење испита, рокове за полагање испита, права и обавезе ученика, заштита права ученика, начин вођења документације, преквалификација, доквалификација, накнаде и школарина.

ПРИЛОГ 2

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ОПШТЕОБРАЗОВНЕ ПРЕДМЕТЕ У СРЕДЊОЈ ШКОЛИ

Образовни профил:	Музички извођач / Музички сарадник - теоретичар / Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	Први
Предмет:	Српски језик и књижевност
Просветни гласник:	Број 117 од 2013. године
Циљеви наставе предмета:	Стицање знања, овладавање вештинама и формирање вредносних ставова који доприносе развоју српског језика и књижевности, језичкој култури изражавања неопходне за даље школовање, живот и рад у савременом друштву, као и оспособљавање ученика да ефикасно и рационално користе стечена знања на начин који не угрожава њихово физичко и ментално здравље. Подстицање корелације са осталим предметима.
Годишњи фонд часова:	105
Недељни фонд часова:	3

Начин остваривања програма предмета:

Програм предмета реализује се кроз групну наставу, путем теоријских предавања. Настава се одвија у учионици која подржава овакав облик наставе. Наставна грађа систематизована је по целинама које су у блиској вези, у циљу стицања што бољег образовања ученика као и повезивања овог предмета са осталим стручним предметима (музички облици, хармонија, контрапункт) као и шире. Свака већа јединица из градива мора бити пропраћена визуелним упутствима (читанка, лектура, табла), после којих иде низ различитих провера стеченог и усвојеног знања. Неопходно је ученике ангажовати приликом учења и обраде градива како би самосталним путем повезивали предмет са другим предметима и уочавали значај и сличности. Овим предметом потребно је развити љубав према српском језику и књижевности, као и култури изражавања.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
Књижевност: - Увод у проучавање књижевности. (Појам и назив књижевности, структура књижевног дела, тема, мотиви, фабула...) - Књижевност старог века (Опште одлике епохе, Хомер, Библија...) - Средњовековна књижевност (опште одлике епохе, житија, похвале...) - Народна (усмена) књижевност (циклуси...) - Хуманизам и ренесанса (Опште одлике епохе, Ш. Менчетић, Џ. Држић...) - Барок и класицизам (Опште одлике епохе, поезика, И. Гундулић, Молијер...)	- Ученик разуме смисао проучавања књижевности, повезује и употребљава научену терминологију - Ученик уочава разлику међу књижевним епохама, успешно их препознаје - Ученик успешно анализира лектире и дела предвиђена планом и програмом и са разумевањем препознаје којој епохи припадају Рад на: - подстицању корелације са	Облици рада: рад у паровима, фронтални, групни, индивидуални! Методе рада: рад на тексту, предавање, објашњавање, разговор, рад са уџбеником.	Ученик активно слуша с разумевањем, повезује. Ученик учествује у групном раду, дискутује, пита, посматра, размењује сазнања са партнером у клупи, истражује и сам долази до нових сазнања, проналази који начин у раду њему лично највише одговара.	Корелација са: историјом, психологијом, географијом, филозофијом, музичком културом. Посебно истицање и преплитање са свим наставним јединицама традиције коју школа има и човека чије име носи.

- Лектира ("Рани Јади", "Антигона", "Еп о Гилгамешу", "Ромео и Јулија")	осталим предметима; - примењивању научног у пракси.			
ЈЕЗИК: Општи појмови о језику (Морфологија, фонетика, синтакса, семантика...) Језички систем и науке које се њиме баве (Алтернације, Гласовни и фонолошки систем...) Правопис	- Ученик усваја и разуме опште појмове о језику, науке која се бави језиком - Ученик уочава и примењује знања из правописа српског језика! Рад на: - примењивању научног у пракси. - подстицању корелације са осталим предметима;	Облици рада: рад у паровима, фронтални, групни, индивидуални! Методе рада: рад на тексту, предавање, објашњавање, разговор, рад са уџбеником.	Ученик активно слуша с разумевањем, повезује. Ученик учествује у групном раду, дискутује, пита, посматра, размењује сазнања са партнером у клупи, истражује и сам долази до нових сазнања, проналази који начин у раду њему лично највише одговара.	Корелација са предметима: Енглески језик, Италијански језик, историја
КУЛТУРА ИЗРАЖАВЊА - Усмено изражавање - Писмено изражавање	Ученик разуме и правилно се изражава усменим и писаним путем. Ученик уочава и примењује стечена знања из области језика и књижевности	Облици рада: Вербално дијалошки метод! Методе рада: Разговор, практичан метод	Вербалним и практичним изражавањем ученик континуирано ради на проширењу својих сазнања, формира свој књижевни стил.	Корелација са предметима: Психологијом, филозофијом, географијом, историјом, музичком културом

Образовни профил:	Музички извођач / Музички сарадник – теоретичар / Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	Други
Предмет:	Српски језик и књижевност
Просветни гласник:	Број 117 од 2013. године
Циљеви наставе предмета:	Стицање знања, овладавање вештинама и формирање вредносних ставова који доприносе развоју српског језика и књижевности, језичкој култури изражавања неопходне за даље школовање, живот и рад у савременом друштву, као и оспособљавање ученика да ефикасно и рационално користе стечена знања на начин који не угрожава њихово физичко и ментално здравље. Подстицање корелације са осталим предметима.
Годишњи фонд часова:	105
Недељни фонд часова:	3

Начин остваривања програма предмета:

Програм предмета реализује се кроз групну наставу, путем теоријских предавања. Настава се одвија у учионици која подржава овакав облик наставе.

Наставна грађа систематизована је по целинама које су у блиској вези, у циљу стицања што бољег образовања ученика као и повезивања овог предмета са осталим стручним предметима (музички облици, хармонија, контрапункт) као и шире. Свака већа јединица из градива мора бити пропраћена визуелним упутствима (читанка, лектура, табла), после којих иде низ различитих провера стеченог и усвојеног знања. Неопходно је ученике ангажовати приликом учења и обраде градива како би самосталним путем повезивали предмет са другим предметима и уочавали значај и сличности. Овим предметом потребно је развити љубав према српском језику и књижевности, као и култури изражавања.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
Књижевност: - Просветитељство (Опште одлике епохе, Доситеј Обрадовић, Гаврил С. Венцловић, Захарије Орфелин...) - Романтизам (Опште одлике епохе, Вук Караџић, П. П. Његош, Б. Радићевић, Ђ. Јакшић, Л. Костић, Ј. Ј. Змај...) - Реализам (Опште одлике епохе, О. Балзак, Гогољ, Б. Нушић, Л. Лазаревић, Р. Домановић, Ј. Игњатовић, Војислав Илић...) Лектире "Тврдица", "Евгеније Оњегин", "Мост на Жепи", "Горски вијенац", "Ана Карењина", "Чича Горио", "Ревизор", "Кад су цветале тикве", "Зона Замфирова"	- Ученик разуме смисао проучавања књижевности, повезује и употребљава научену терминологију - Ученик уочава разлику међу књижевним епохама, успешно их препознаје - Ученик успешно анализира лектире и дела предвиђена планом и програмом и са разумевањем препознаје којој епохи припадају Рад на: - подстицању корелације са осталим предметима; - примењивању научног у пракси.	Облици рада: рад у паровима, фронтални, групни, индивидуални! Методе рада: рад на тексту, предавање, објашњавање, разговор, рад са уџбеником.	Ученик активно слуша с разумевањем, повезује. Ученик учествује у групном раду, дискутује, пита, посматра, размењује сазнања са партнером у клупи, истражује и сам долази до нових сазнања, проналази који начин у раду њему лично највише одговара.	Корелација са: историјом, психологијом, географијом, филозофијом, музичком културом. Посебно истицање и преплитање са свим наставним јединицама традиције коју школа има и човека чије име носи.
ЈЕЗИК: Књижевни језик (Развој српског језика, Основни принципи српске књижевне норме...) Морфологија у ужем смислу (Врсте речи, променљиве и непроменљиве, Бројеви, Именице, глаголи...) Правопис	- Ученик усваја и разуме опште појмове о језику, науке која се бави језиком - Ученик уочава и примењује знања из правописа српског језика! Рад на: - примењивању научног у пракси. - подстицању корелације	Облици рада: рад у паровима, фронтални, групни, индивидуални! Методе рада: рад на тексту, предавање, објашњавање, разговор, рад са уџбеником.	Ученик активно слуша с разумевањем, повезује. Ученик учествује у групном раду, дискутује, пита, посматра, размењује сазнања са партнером у клупи, истражује и сам долази до нових сазнања, проналази који начин у раду њему лично највише	Корелација са предметима: Енглески језик, Италијански језик, историја

	са осталим предметима;		одговара.	
КУЛТУРА ИЗРАЖАВЊА - Усмено изражавање - Писмено изражавање	Ученик разуме и правилно се изражава усменим и писаним путем. Ученик уочава и примењује стечена знања из области језика и књижевности	Облици рада: Вербално дијалоши метод! Методе рада: Разговор, практичан метод	Вербалним и практичним изражавањем ученик континуирано ради на проширењу својих сазнања, формира свој књижевни стил.	Корелација са предметима: Психологијом, филозофијом, географијом, историјом, музичком културом

Образовни профил:	Музички извођач / Музички сарадник – теоретичар / Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	Трећи
Предмет:	Српски језик и књижевност
Просветни гласник:	Број 11/13, у Београду, 28. јуна 2013. године
Циљеви наставе предмета:	Проширивање и продубљивање знања о српском језику; унапређивање језичке и функционалне писмености; проширивање и продубљивање знања о српској и светској књижевности, развијање љубави према књизи и читању, оспособљавање за интерпретацију уметничких текстова; упознавање репрезентативних дела српске и опште књижевности, књижевних жанрова, књижевноисторијских појава и процеса у књижевности; проширивање и продубљивање књижевних знања и читалачких вештина; образовање и васпитање ученика као слободне, креативне и културне личности, критичког ума и оплеменењог језика и укуса.
Годишњи фонд часова:	105
Недељни фонд часова:	3

Начин остваривања програма предмета:

Настава српског језика и књижевности се реализује у учионици три пута недељно, један блок час и један час од 45 минута, настави присуствује цело одељење.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
КЊИЖЕВНОСТ: 1. Модерна 2. Међуратна књижевност 3. Лектира ЈЕЗИК: 4. Грађење речи	КЊИЖЕВНОСТ: - Упознавање ученика са новим поетикама, најзначајнијим остварењима и ствараоцима, као и са целокупном духовном климом тога времена. Продубљивање функционалног знања из теорије, историје књижевности и књижевне	КЊИЖЕВНОСТ: - Монолошка метода - Дијалогска метода - Метод проблемског излагања - Истраживачки метод	КЊИЖЕВНОСТ: - активно приступа при излагању новог градива и изради задатака на часу. - практично примењује стечена знања	КЊИЖЕВНОСТ: Корелација са наставним садржајем предмета: Историја са

5. Синтакса 6. Правопис КУЛТУРА ИЗРАЖАВАЊА 7. Усмено изражавање 8. Писмено изражавање	критике ради бољег разумевања и успешног проучавања уметничких текстова. - Развијање способности интерпретације књижевног дела кроз различите видове задатака. - Ширење сазнајних видика ученика и подстицање на критичка мишљења и оригинална гледишта. - Развијање књижевног укуса и уопште интереса за књижевност . - Богаћење речника и развијање језичке културе. ЈЕЗИК: - овладати знањима о српском књижевном језику; - стећи вештине и способности његовог коришћења у општењу са другима, у писменом и усменом изражавању, приликом учења, образовања и интелектуалног развоја; - унапређивати културу језичког општења, у складу сапоштовањем расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрасне равноправности, са развијањем толеранције и уважавања различитости и са поштовањем и уважавањем других језика и других култура. КУЛТУРА ИЗРАЖАВАЊА Вежбе у усменом изражавању треба у средњим стручним школама да дају одређени степен правилне артикулације, дикције, интонације, ритма и темпа у читању и казивању лирског, епског и драмског текста.	- Метода показивања (демонстрирања) ЈЕЗИК: - Фронтални, групни и индивидуални облици рада Метода разговора, рад на тексту, метода писања КУЛТУРА ИЗРАЖАВАЊА: - Фронтални, групни и индивидуални облици рада - Метода разговора, рад на тексту, метода писања.	- активно учествује у раду - самопроцењује напредак ЈЕЗИК: - активно приступа при излагању новог градива и изради задатака на часу. Пример: Професор најављује рад у четири групе, одређује вође група и даје им прецизна упутства (Потребно је да се запосли сваки члан групе како бисте брзо и добро урадили задатак.) КУЛТУРА ИЗРАЖАВАЊА: Стечене способности се даље увежбавају различитим облицима усменог и писменог изражавања ученика (извештавање, расправљање, реферисање и др.).	историјом културе и цивилизације Историја музике и упознавање музичке литературе. ЈЕЗИК: Нема корелација КУЛТУРА ИЗРАЖАВАЊА: Нема корелација
--	--	---	---	---

Образовни профил:	Музички извођач / Музички сарадник - теоретичар / Музички сарадник – етномузиколог
Разред:	Четврти

Предмет:	Српски језик и књижевност
Просветни гласник:	Број 117 од 2013. Године
Циљеви наставе предмета:	Стицање знања, овладавање вештинама и формирање вредносних ставова који доприносе развоју српског језика и књижевности, језичкој култури изражавања неопходне за даље школовање, живот и рад у савременом друштву, као и оспособљавање ученика да ефикасно и рационално користе стечена знања на начин који не угрожава њихово физичко и ментално здравље. Подстицање корелације са осталим предметима.
Годишњи фонд часова:	99
Недељни фонд часова:	3

Начин остваривања програма предмета:

Програм предмета реализује се кроз групну наставу, путем теоријских предавања. Настава се одвија у учионици која подржава овакав облик наставе. Наставна грађа систематизована је по целинама које су у блиској вези, у циљу стицања што бољег образовања ученика као и повезивања овог предмета са осталим стручним предметима (музички облици, хармонија, контрапункт) као и шире. Свака већа јединица из градива мора бити праћена визуелним упутствима (читанка, лектура, табла), после којих иде низ различитих провера стеченог и усвојеног знања. Неопходно је ученике ангажовати приликом учења и обраде градива како би самосталним путем повезивали предмет са другим предметима и уочавали значај и сличности. Овим предметом потребно је развити љубав према српском језику и књижевности, као и култури изражавања.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
Књижевност: - Проучавање књижевног дела (Смисао и задаци проучавања књижевности. Стварање књижевно-уметничког дела, слојевита структура дела...) - Савремена књижевност (Опште одлике епохе, Д. Максимовић, В. Попа, Б. Миљковић, В. Парун, Б. Ђопић, С. Бекет, Д. Ковачевић...) - Лектире "Хамлет", "Проклета авлија", "Странац", "Енциклопедија мртвих", "Корени", "Дервиш и смрт", "Хазарски речник", "Злочин и казна".	- Ученик разуме смисао проучавања књижевности, повезује и употребљава научену терминологију - Ученик уочава разлику међу књижевним епохама, успешно их препознаје - Ученик успешно анализира лектире и дела предвиђена планом и програмом и са разумевањем препознаје којој епохи припадају - Рад на: - подстицању корелације са осталим предметима; - примењивању научног у	Облици рада: рад у паровима, фронтални, групни, индивидуални! Методе рада: рад на тексту, предавање, објашњавање, разговор, рад са уџбеником.	Ученик активно слуша с разумевањем, повезује. Ученик учествује у групном раду, дискутује, пита, посматра, размењује сазнања са партнером у клупи, истражује и сам долази до нових сазнања, проналази који начин у раду њему лично највише одговара.	Корелација са: историјом, психологијом, географијом, филозофијом, музичком културом. Посебно истицање и преплитање са свим наставним јединицама традиције коју школа има и човека чије име носи.

	практи.			
ЈЕЗИК: Синтакса (Зависне и независне реченице, Глаголски вид, Глаголски начини и глаголска времена, Напоредне конструкције...)	- Ученик усваја и разуме опште појмове о језику, науке која се бави језиком - Ученик уочава и примењује знања из правописа српског језика! Рад на: - примењивању наученог у пракси. - подстицању корелације са осталим предметима;	Облици рада: рад у паровима, фронтални, групни, индивидуални! Методе рада: рад на тексту, предавање, објашњавање, разговор, рад са уџбеником.	Ученик активно слуша с разумевањем, повезује. Ученик учествује у групном раду, дискутује, пита, посматра, размењује сазнања са партнером у клупи, истражује и сам долази до нових сазнања, проналази који начин у раду њему лично највише одговара.	Корелација са предметима: Енглески језик, Италијански језик, историја
КУЛТУРА ИЗРАЖАВАЊА - Усмено изражавање - Писмено изражавање	Ученик разуме и правилно се изражава усменим и писаним путем. Ученик уочава и примењује стечена знања из области језика и књижевности	Облици рада: Вербално дијалошки метод! Методе рада: Разговор, практичан метод	Вербалним и практичним изражавањем ученик континуирано ради на проширењу својих сазнања, формира свој књижевни стил.	Корелација са предметима: Психологијом, филозофијом, географијом, историјом, музичком културом

Образовни профил:	Музички извођач / Музички сарадник – теоретичар / Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	Први
Предмет	Енглески језик
Просветни гласник:	бр. 4 из 1996. године
Циљеви наставе предмета:	Усвајање правилног изговора и интонације; разумевање саговорника и усмених излагања о темама из свакодневног живота; оспособљавање ученика за давање информација о себи, нашој земљи, култури; оспособљавање за извршавање радних задатака у струци
Годишњи фонд часова:	70
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:
<i>Настава је групна и реализује се у учионици уз примену додатних средстава (речника, касетофона, ЦД плејера)</i>

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
Породица и односи у породици Познате личности Породица и рад Заштита животне околине Лексикографија	Ученик се упознаје са вокабуларом који се односи на тему, развија способности говора о цопствој породици и односима у њој. Правилно користи сазнања о познатим личностима и њиховим достигнућима Правилно употребљава изразе који су у вези са темом Ученик упознаје најједноставније идиоме и фразе Ученик се навикава на употребу двојезичних речника	Рад у групи или у паровима; фронтални облик рада; дијалогски метод рада	Ученик активно приступа при излагању новог градива и практично примењује стечено знање и повезује све до тада научене области	Српски језик; италијански језик, историја са историјом културе и цивилизације, грађанско васпитање

Образовни профил:	Музички извођач / Музички сарадник – теоретичар / Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	Други
Предмет	Енглески језик
Просветни гласник:	бр. 4 из 1996. године
Циљеви наставе предмета:	Усвајање правилног изговора и интонације; разумевање саговорника и усмених излагања о темама из свакодневног живота; оспособљавање ученика за давање информација о себи, нашој земљи, култури; оспособљавање за извршавање радних задатака у струци
Годишњи фонд часова:	70
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:

Настава је групна и реализује се у учионици уз примену додатних средстава (речника, касетофона, ЦД плејера)

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
Породица и друштво, образовање Новац и трошење Слободно време, одмори и забава	Ученик се упознаје са различитим врстама зависних реченица, независним сложеним реченицама и оспособљен је да изрази захтев, молбу, питање... Ученик проширује знања о употреби чланова,	Рад у групи или у паровима; фронтални облик рада; дијалогски метод рада Рад на тексту	Ученик активно приступа при излагању новог градива и практично	Српски језик; италијански језик, историја са историјом културе и

Лексикологија Лексикографија	уознаје се са различитим врстама именица, функцијама заменица и облицима придева Оспособљавање ученика да правилно користе прошла времена Уознавање ученика са правим и неправим изведеницама. Ученик се навикава на употребу двојезичних речника		примењује стечено знање	цивилизације, грађанско васпитање и социологија,
---------------------------------	--	--	-------------------------	--

Образовни профил:	Музички извођач / Музички сарадник – теоретичар / Музички сарадник - етномузиколог			
Разред:	Трећи			
Предмет	Енглески језик			
Просветни гласник:	бр. 4 из 1996. године			
Циљеви наставе предмета:	Уознавање карактеристика система језика и језичких структура и усвајање вокабулара, укључујући и терминологију значајну за дати образовни профил; разумевање саговорника и усмених излагања о темама из свакодневног живота; оспособљавање ученика за давање информација о себи, нашој земљи, култури; оспособљавање за извршавање радних задатака у струци			
Годишњи фонд часова:	70			
Недељни фонд часова:	2			

Начин остваривања програма предмета:

Настава је групна и реализује се у учионици уз примену додатних средстава (речника, касетофона, ЦД плејера)

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
Учење, образовање и рад Породица и односи у породици и друштву Живот у друштву Лексикологија Лексикографија	Ученик се уознаје са различитим врстама учења, образовања и рада и оспособљен је да их примени у свакодневном говору Ученик проширује знања о употреби вокабулара на задату тему, уознаје се са различитим врстама односа у друштву, Оспособљавање ученика да правилно користе одређене глаголске начине и времена и да их правилно употребљавају уз одређене прилоге и предлоге у вези са темом	Рад у групи или у паровима; фронтални облик рада; дијалошки метод рада Рад на тексту	Ученик активно приступа при излагању новог градива, повезује ново градиво са претходно усвојеним и практично примењује стечено знање	Српски језик; италијански језик, историја са историјом културе и цивилизације, грађанско васпитање, социологија и психологија

	Упознавање ученика са основним суфиксима за грађење именица, као и са најважнијим хомонимским серијама Ученик је оспособљен за употребу двојезичних речника			
--	--	--	--	--

Образовни профил:	Музички извођач / Музички сарадник – теоретичар / Музички сарадник - етномузиколог			
Разред:	Четврти			
Предмет	Енглески језик			
Просветни гласник:	бр. 4 из 1996. године			
Циљеви наставе предмета:	Упознавање карактеристика система језика и језичких структура и усвајање вокабулара, укључујући и терминологију значајну за дати образовни профил; разумевање саговорника и усмених излагања о темама из свакодневног живота; оспособљавање ученика за давање информација о себи, нашој земљи, култури; оспособљавање за извршавање радних задатака у струци			
Годишњи фонд часова:	66			
Недељни фонд часова:	2			

Начин остваривања програма предмета:

Настава је групна и реализује се у учионици уз примену додатних средстава (речника, касетофона, ЦД плејера)

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
Учење, спорт и забава Породица, друштво и рад Заштита човекове околине Лексикологија Лексикографија	Ученик се упознаје са различитим врстама зависних реченица и оспособљен је да их примени у свакодневном говору у вези са темом Ученик проширује знања о употреби чланова, упознаје се са различитим врстама именица, функцијама и значењима заменица и разним облицима придева у вези са темом Оспособљавање ученика да правилно користе одређене глаголске начине и времена и да их правилно употребљавају уз одређене прилоге и предлоге у вези са темом Упознавање ученика са основним суфиксима за грађење речи Ученик је оспособљен за употребу двојезичних речника, као и стручних речника; ученик је оспособљен за анализу стручних текстова и слично.	Рад у групи или у паровима; фронтални облик рада; дијалогски метод рада Рад на тексту	Ученик активно приступа при излагању новог градива, повезује ново градиво са претходно усвојеним и практично примењује стечено знање	Српски језик; италијански језик, историја са историјом културе и цивилизације, грађанско васпитање, биологија, социологија и психологија

Образовни профил:	Музички извођач / Музички сарадник – теоретичар / Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	Први
Предмет	Италијански језик
Просветни гласник:	Бр. 8/2008.
Циљеви наставе предмета:	Овладавање комуникативним вештинама и развијање способности и метода учења језика; развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова; развијање способности за самостално учење, тражење, селекцију и синтезу информација; развијање општих и специфичних стратегија учења; стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику; овладавање језиком струке.
Годишњи фонд часова:	70
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:

Настава је групна и одвија се у учионици уз примену додатних наставних средстава (компјутера, речника, Интернета).

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
1. Читање писање и изговор гласова 2. Род и број именица и придева 3. Личне заменице 4. Присвојне заменице 5. Одређени и неодређени члан 6. Индикатив презента 7. Пасато просимо 8. Футур 1. И 2. 9. Прилози за време и место 10. Основни и редни бројеви 11. Употреба предлога	Усвајање правила за читање, писање и изговор италијанских гласова. Усвајање структуре просте и просто проширене реченице, и развијање способности за усмено и писмено изражавање у садашњем, прошлом и будућем времену као и за учествовање у свакодневној комуникацији (представити себе и друге; захвалити се; изразити сумњу, неизвесност; савладати називе дана у недељи, месеца, годишњих доба; писање датума; написати мејл; описати физички изглед и психолошке карактеристике особа као и особине предмета). Усвајање основних појмова о географским и културалним карактеристикама Италије.	На часовима предвиђеним за обраду нових граматичких јединица рад се одвија, углавном, фронтално, уз активно учествовање ученика и примену аудио-визуелних средстава, док се индивидуални рад, рад у паровима или у групи примењује на часовима предвиђеним за лексичке и граматичке вежбе. Методе рада: рад на тексту, монолошки, дијалогски, лудички.	Активно слуша теоријско излагање градива и пропратне снимке, репродукује одговарајући материјал, самостално примењује стечена знања приликом израде задатака и на часовима предвиђеним за лексичке и граматичке вежбе.	Српски и енглески језик, историја

Образовни профил:	Музички извођач / Музички сарадник – теоретичар / Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	Други
Предмет:	Италијански језик
Просветни гласник:	Бр. 8/2008.
Циљеви наставе предмета:	Овладавање комуникативним вештинама и развијање способности и метода учења језика; развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова; развијање општих и специфичних стратегија учења; развијање способности за самостално учење, тражење, селекцију и синтезу информација; стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику; стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика; овладавање језиком струке.
Годишњи фонд часова:	70
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:

Настава је групна и одвија се у учионици уз примену додатних наставних средстава (компјутера, речника, Интернета).

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
1. Имперфекат 2. Плусквамперфекат 3. Разлика између имперфекта и пасата просима 4. Слагање времена у прошлости 5. Личне заменице у функцији директног објекта 6. Партитивна заменица „Ne“ 7. Повратни глаголи 8. Личне заменице у функцији индиректног објекта 9. Императив за 2. лице једине и 1. и 2. лице множине 10. Кондиционал садашњи и прошли	Изражавање у прошлом времену и препричавање прошлих догађаја. Учествовање у свакодневној комуникацији: изразити сагласност, противљење, радост и жаљење; понудити, прихватити или одбити помоћ; изразити лично мишљење, жељу; упутити учтив захтев; саветовати. Овладавање лексичким фондом неопходним за разумевање једноставних и прилагођених књижевних и стручних текстова. Упознавање са италијанском културом и цивилизацијом: италијанска кинематографија, мода и музика	На часовима предвиђеним за обраду нових граматичких јединица рад се одвија, углавном, фронтално, уз активно учествовање ученика и примену аудио-визуелних средстава, док се индивидуални рад, рад у паровима или у групи примењује на часовима предвиђеним за лексичке и граматичке вежбе. Методе рада: рад на тексту, монолошки, дијалошки, лудички.	Активно слуша теоријско излагање градива и пропратне снимке, репродукује одговарајући материјал, самостално примењује стечена знања приликом израде задатака и на часовима предвиђеним за лексичке и граматичке вежбе. Самостално припрема писмене радове и усмено излагање на задату тему.	Српски и енглески језик, историја, историја музике

Образовни профил:	Музички извођач / Музички сарадник – теоретичар / Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	Трећи
Предмет:	Италијански језик
Просветни гласник:	Бр. 8/2008.
Циљеви наставе предмета:	Овладавање комуникативним вештинама и развијање способности и метода учења језика; развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова; развијање способности за самостално учење, тражење, селекцију и синтезу информација; стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику; развијање критичког мишљења; стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика; овладавање језиком струке.
Годишњи фонд часова:	70
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:

Настава је групна и одвија се у учионици уз примену додатних наставних средстава (компјутера, речника, Интернета).

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
1. Здружени облици ненаглашених заменица у функцији директног и индиректног објекта 2. Односне заменице 3. Безличне реченице 4. Компарација придева 5. Релативни и апсолутни суперлатив 6. Аорист (пасато ремото) 7. Врсте зависних реченица 8. Коњуктив прошли и садашњи и његова употреба у зависним реченицама	Усвојити облике наглашених, ненаглашених, здружених и односних заменица. Усвојити граматичко знање и лексички фонд који је неопходан за састављање сложених реченица као и учествовање у свакодневной комуникацији и кореспонденцији (изразити изненађење и неверицу, утешити саговорника, писање формалног писма и радне биографије, препричавање историјских текстова и догађаја; изразити наду, страх, жаљење, несигурност, лични став). Овладавање лексиком једноставних текстова стручне и историјске литературе. Упознавање са италијанском културом и цивилизацијом:	На часовима предвиђеним за обраду нових граматичких јединица рад се одвија, углавном, фронтално, уз активно учествовање ученика и примену аудио-визуелних средстава, док се индивидуални рад, рад у паровима или у групи примењује на часовима предвиђеним за лексичке и граматичке вежбе. Методе рада: рад на тексту, монолошки, дијалошки, лудички.	Активно слуша теоријско излагање градива и пропратне снимке, репродукује одговарајући материјал, самостално примењује стечена знања приликом израде задатака и на часовима предвиђеним за лексичке и граматичке вежбе. Самостално припрема писмене радове и усмено излагање на задату тему.	Српски и енглески језик, историја, историја музике

	особености италијанских градова и италијанског школског система, кратак преглед историјских дешавања од 15. века до данас.			
--	--	--	--	--

Образовни профил:	Музички извођач / Музички сарадник – теоретичар / Музички сарадник - етномузиколог			
Разред:	Четврти			
Предмет	Италијански језик			
Просветни гласник:	Бр. 8/08 из 2008. год.			
Циљеви наставе предмета:	Овладавање комуникативним вештинама и развијање способности и метода учења језика; развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова; развијање способности за самостално учење, тражење, селекцију и синтезу информација; стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику; развијање критичког мишљења; стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика; овладавање језиком струке.			
Годишњи фонд часова:	66			
Недељни фонд часова:	2			

Начин остваривања програма предмета:

Настава је групна и одвија се у учионици уз примену додатних наставних средстава (компјутера, речника, Интернета).

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
1. Облици императива за 3. лице једине и множине (за учтиво обраћање) 2. Неодређене и опште заменице и придеви 3. Употреба прилошких заменица „ci“ и „ne“ 4. Коњуктив имперфекта и плусквамперфекта и њихова употреба у зависним реченицама 5. Погодбене реченица	Овладавање лексичким фондом и граматичким конструкцијама неопходним за учествовање у свакодневој комуникацији и разумевање стручне литературе и књижевних текстова. Давање савета, упутстава, наређења, дозволе. Изразити сумњу, страх, неизвесност, лични став или мишљење у прошлом времену. Изразити равнодушност. Пренети	На часовима предвиђеним за обраду нових граматичких јединица рад се одвија, углавном, фронтално, уз активно учествовање ученика и примену аудио-визуелних средстава, док се индивидуални рад, рад у паровима или у групи примењује на часовима предвиђеним за лексичке и	Активно слуша теоријско излагање градива и пропратне снимке, репродукује одговарајући материјал, самостално примењује стечена знања приликом израде задатака и на часовима предвиђеним за лексичке и граматичке вежбе. Самостално	Српски и енглески језик, историја, историја музике

6. Пасив 7. Индиректни говор 8. Безлични начини (инфинитив, герунд и партицип), њихова самостална употреба и употреба у зависном реченицама	туђе речи. Упознавање са италијанским композитоима и са италијанском опером, уметношћу и најзначајнијим именима италијанске науке и писцима.	граматичке вежбе. Методе рада: рад на тексту, монолошки, дијалошки, лудички.	припрема писмене радове и усмено излагање на задату тему.	
---	---	---	---	--

Образовни профил:	Музички извођач / Музички сарадник - теоретичар / Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	Први
Предмет:	Рачунарство и информатика
Просветни гласник:	Број 11/13, у Београду, 28. јуна 2013. године
Циљеви наставе предмета:	Стицање знања, овладавање вештинама и формирање вредносних ставова који доприносе развоју информатичке писмености неопходне за живот у савременом друштву, даље стручно усавршавање и практичну примену у процесу рада; као и оспособљавање ученика да ефикасно и рационално користе рачунаре на начин који не угрожава њихово физичко и ментално здравље.
Годишњи фонд часова:	70
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:

Ученици су подељене у две групе, настава се реализује у учионици која је опремљена са рачунарима, путем теоријских предавања и практичног дела који се односи на практичне вежбе на рачунарима, активности подстичу изградњу знања, анализу, критичко мишљење, интердисциплинарно повезивање и укључују практичан рад, примену ИКТ, повезивање и примену садржаја различитих наставних предмета (општеобразовних и стручних музичких предмета), тема и области са којима се сусрећу изван школе и осмишљене су тако да повећавају мотивацију за учење и подстичу формирање ставова, уверења и система вредности у вези са развојем језичке и информатичке писмености, здравим стиловима живота, развојем креативности, способности вредновања и самовредновања.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
1. Основе рачунарске технике 2. Основе рада у оперативном систему са графичким интерфејсом 3. Текст-процесор	Стицање знања о структури и принципу рада рачунара и утицају компоненти на перформансе рачунара; о карактеристикама и елементима графичког окружења оперативног	Приликом теоријског излагања уз употребу аудио-визуелних средстава рад се одвија фронтално, при чему	Активно слуша, посматра, пита и дискутује током теоријског излагања, самостално практично примењује стечена знања,	Општеобразовни предмети: енглески језик, италијански језик, српски језик и књижевност,

4. Слајд-презентације 5. Рад са табелама 6. Интернет и електронска комуникација	система, примена основних операција над датотекама и каталозима, практично инсталирање и деинсталирање програма; оспособљеност за рад са текстуалним документима помоћу текст процесора; прављење слајд презентација; коришћење програма за рад са табелама; правилно и успешно коришћење разноврсних услуга Интернета.	треба анимирати ученике да активно учествују; практични део се изводи кроз индивидуални, а када ученици добро савладају градиво постоји могућност да одређени задатак решавају и кроз групни рад. На крају се води дискусија, у којој ученици анализирају свој рад и радове других.	истражује и сам долази до нових сазнања, проналази који начин у раду њему лично највише одговара активно учествује у групном раду, размењујући знања и вршећи поделу задатака са члановима групе, активно учествује у дискусији и анализира свој рад и рад других.	историја са историјом уметности, географија, физика, биологија, физичко васпитање, грађанско васпитање и веронаука и стручни предмети: солфеђо, теорија, музички инструменти, хор, главни предмет - инструмент.
---	---	---	--	---

Образовни профил:	Музички извођач / Музички сарадник - теоретичар / Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	Други
Предмет:	Рачунарство и информатика
Просветни гласник:	Број 601-01-23/96-01, у Београду, 19. јуна 1996. године Број 11/13, у Београду, 28. јуна 2013. године
Циљеви наставе предмета:	Стицање знања, овладавање вештинама и формирање вредносних ставова који доприносе развоју информатичке писмености неопходне за живот у савременом друштву, даље стручно усавршавање и практичну примену у процесу рада; као и оспособљавање ученика да ефикасно и рационално користе рачунаре на начин који не угрожава њихово физичко и ментално здравље.
Годишњи фонд часова:	70
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:
Ученици су подељене у две групе, настава се реализује у учионици која је опремљена са рачунарима, путем теоријских предавања и практичног дела који се односи на практичне вежбе на рачунарима, активности подстичу изградњу знања, анализу, критичко мишљење, интердисциплинарно повезивање и укључују практичан рад, примену ИКТ, повезивање и примену садржаја различитих наставних предмета (општеобразовних и стручних музичких предмета), тема и области са којима се сусрећу изван школе и осмишљене су тако да повећавају мотивацију за учење и подстичу формирање ставова, уверења и система вредности у вези са развојем језичке и информатичке писмености, здравим стилима живота, развојем креативности, способности вредновања и самовредновања.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
1. Програми за цртање 2. Програми за обраду слика 3. Графика и звук 4. Од идеје до програма 5. Први кораци у програмирању 6. Типови података. Променљиве и структуре 7. Мултимедијске апликације	Стицање основних знања о представљању цртежа помоћу рачунара у такозваним векторским програмима. Обучавање ученика за цртање основних графичких елемената и трансформацију објеката. Разумевање начина представљања слика у растерским и векторским програмима и упознавање са основним типовима форматима слика. Ученици треба да се обуче да скенирају слике и савладају основне команде за манипулацију са сликом. Упознавање ученика са могућностима рачунара у изради анимираних слика и игара. Оспособљавање за израду једноставнијих анимација и игара. Стицање знања о интернет презентацијама и могућностима постављања сопствене презентације. Рад на: разликовању различитих могућности које пружају различити програми за израду мултимедијских апликација (од најједноставнијих до сложених, које ћемо поменути) и овладавању вештинама и могућностима које пружају; подстицању корелације са осталим музичким предметима; примењивању наученог у пракси.	Приликом теоријског излагања уз употребу аудио-визуелних средстава рад се одвија фронтално, при чему треба анимирати ученике да активно учествују; практични део се изводи кроз индивидуални, а када ученици добро савладају градиво постоји могућност да одређени задатак решавају и кроз групни рад. На крају се води дискусија, у којој ученици анализирају свој рад и радове других.	Активно слуша, посматра, пита и дискутује током теоријског излагања, самостално практично примењује стечена знања, истражује и сам долази до нових сазнања, проналази који начин у раду њему лично највише одговара активно учествује у групном раду, размењујући знања и вршећи поделу задатака са члановима групе, активно учествује у дискусији и анализира свој рад и рад других.	Општеобразовни предмети: енглески језик, италијански језик, српски језик и књижевност, историја са историјом уметности, физика, физичко васпитање, грађанско васпитање и веронаука и стручни предмети: историја музике, солфеђо, теорија, музички инструменти, музички облици, хармонија, хор, главни предмет - инструмент.

Образовни профил:	Музички извођач / Музички сарадник - теоретичар / Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	Трећи

Предмет:	Рачунарство и информатика
Просветни гласник:	Број 601-01-23/96-01, у Београду, 19. јуна 1996. године Број 11/13, у Београду, 28. јуна 2013. године
Циљеви наставе предмета:	Стицање знања, овладавање вештинама и формирање вредносних ставова који доприносе развоју информатичке писмености неопходне за живот у савременом друштву, даље стручно усавршавање и практичну примену у процесу рада; као и оспособљавање ученика да ефикасно и рационално користе рачунаре на начин који не угрожава њихово физичко и ментално здравље.
Годишњи фонд часова:	70
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:

Ученици су подељене у две групе, настава се реализује у учионици која је опремљена са рачунарима, путем теоријских предавања и практичног дела који се односи на практичне вежбе на рачунарима, активности подстичу изградњу знања, анализу, критичко мишљење, интердисциплинарно повезивање и укључују практичан рад, примену ИКТ, повезивање и примену садржаја различитих наставних предмета (општеобразовних и стручних музичких предмета), тема и области са којима се сусрећу изван школе и осмишљене су тако да повећавају мотивацију за учење и подстичу формирање ставова, уверења и система вредности у вези са развојем језичке и информатичке писмености, здравим стиливима живота, развојем креативности, способности вредновања и самовредновања.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
1. Програми за рад у музици 2. Обрада звука	Стицање основних знања о потребном хардверу за рад са музичким програмима. Упознавање ученика са софтверским пакетима који омогућавају уношење и обраду нотног записа, а затим и његово штампање. Стицање основних знања о софтверским пакетима који омогућавају снимање и едитовање звучног записа и трајно похрањивање на медије спољне меморије.	Приликом теоријског излагања уз употребу аудио-визуелних средстава рад се одвија фронтално, при чему треба анимирати ученике да активно учествују; практични део се изводи кроз индивидуални, а када ученици добро савладају градиво постоји могућност да одређени задатак решавају и кроз групни рад. На крају се води дискусија, у којој ученици анализирају свој рад и радове других.	Активно слуша, посматра, пита и дискутује током теоријског излагања, самостално практично примењује стечена знања, истражује и сам долази до нових сазнања, проналази који начин у раду њему лично највише одговара активно учествује у групном раду, размењујући знања и вршећи поделу задатака са члановима групе, активно учествује у дискусији и анализира свој рад и рад других.	Општеобразовни предмети: енглески језик, италијански језик, српски језик и књижевност, историја са историјом уметности, физика, физичко васпитање, грађанско васпитање и веронаука и стручни предмети: историја музике, етномузикологија, солфеђо, теорија, музички инструменти, музички облици, хармонија, хор, главни предмет - инструмент.

Образовни профил:	Музички извођач / Музички сарадник - теоретичар / Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	Четврти
Предмет	Рачунарство и информатика
Просветни гласник:	Број 601-01-23/96-01, у Београду, 19. јуна 1996. године; Број 11/13, у Београду, 28. јуна 2013. године
Циљеви наставе предмета:	Стицање знања, овладавање вештинама и формирање вредносних ставова који доприносе развоју информатичке писмености неопходне за живот у савременом друштву, даље стручно усавршавање и практичну примену у процесу рада; као и оспособљавање ученика да ефикасно и рационално користе рачунаре на начин који не угрожава њихово физичко и ментално здравље.
Годишњи фонд часова:	66
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:

Ученици су подељене у две групе, настава се реализује у учионици која је опремљена са рачунарима, путем теоријских предавања и практичног дела који се односи на практичне вежбе на рачунарима, активности подстичу изградњу знања, анализу, критичко мишљење, интердисциплинарно повезивање и укључују практичан рад, примену ИКТ, повезивање и примену садржаја различитих наставних предмета (општеобразовних и стручних музичких предмета), тема и области са којима се сусрећу изван школе и осмишљене су тако да повећавају мотивацију за учење и подстичу формирање ставова, уверења и система вредности у вези са развојем језичке и информатичке писмености, здравим стиловима живота, развојем креативности, способности вредновања и самовредновања.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
1. Експерименти са звуком 2. Експерименти са покретним сликама	Стицање основних знања о софтверским пакетима који омогућавају аудио продукцију. Рад на миксовању више аудио трака, додавање ефеката и реализација финалног микса. Стицање основних знања о софтверским пакетима који омогућавају видео продукцију. Снимање видео записа дигиталном камером. Пребацивање видео записа са на рачунар. Рад на монтирању видео записа.	Приликом теоријског излагања уз употребу аудио-визуелних средстава рад се одвија фронтално, при чему треба анимирати ученике да активно учествују; практични део се изводи кроз индивидуални, а када ученици добро савладају градиво постоји могућност да одређени задатак решавају и кроз групни рад. На крају се води дискусија, у којој ученици анализирају свој рад и радове других.	Активно слуша, посматра, пита и дискутује током теоријског излагања, самостално практично примењује стечена знања, истражује и сам долази до нових сазнања, проналази који начин у раду њему лично највише одговара активно учествује у групном раду, размењујући знања и вршећи поделу задатака са члановима групе, активно учествује у дискусији и анализира свој рад и рад других.	Општеобразовни предмети: енглески језик, италијански језик, српски језик и књижевност, историја са историјом уметности, физика, физичко васпитање, грађанско васпитање и веронаука и стручни предмети: историја музике, етномузикологија, историја националне

				музике, солфеђо, теорија, музички инструменти, музички облици, хармонија, хор, главни предмет - инструмент.
--	--	--	--	---

Образовни профил:	Музички извођач, Музички сарадник – теоретичар, Музички сарадник – етномузиколог.
Разред:	Први
Предмет:	Историја са историјом културе и цивилизације
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр.11 /2013.
Циљеви наставе предмета:	Циљ наставе је стицање хуманистичког образовања и развијање историјске свести, разумевање историјског простора и времена, историјских догађаја, појава и процеса, улоге истакнутих личности, развијање индивидуалног и националног идентитета. Задаци наставе су да ученици стекну и прошире знања о националној и општој историји (политичкој, економској, друштвеној, културној), да разумеју узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса, и улогу истакнутих личности у развоју људског друштва; поседују свест о повезаности појава из прошлости са појавама из садашњости; разумеју да национална историја представља саставни део регионалне, европске и глобалне историје; развијају истраживачки дух и критички однос према прошлости анализом различитих историјских извора и литературе и систематизовањем стечених информација; буду оспособљени за проналажење, прикупљање и коришћење информација датих у различитим симболичким модалитетима (историјске карте, графикони, табеле...) и њихово повезивање са претходним историјским знањем; буду оспособљени да препознају различита тумачења истих историјских догађаја; повезују стечена знања и вештине са садржајима сродних наставних предмета; буду оспособљени за примену стечених знања и практичних вештина у свакодневном животу; унапређују вештине неопходне за индивидуални и тимски рад (комуникативност, образлагање сопствених ставова, аргументовани дијалог...); развијају одговорност, систематичност, прецизност и позитивни став према учењу; развијају свест о квалитету стеченог знања и потреби сталног усавршавања.
Годишњи фонд часова:	70
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:

Програм предмета реализује се у целом одељењу путем теоријских предавања. Настава се одвија у учионици.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма	Активност ученика	Корелација
----------------	-----------------------------------	-------------------------------------	-------------------	------------

		(облици и методе рада)		
Историја цивилизације (4) Појмови цивилизација, културе, уметност; историја као наука и наставни предмет; периодизација историје, време и простор, историјски извори (писани, материјални, усмени).	Ученици ће разумети појмове историја, цивилизација, култура, знаће помоћне историјске науке и историјске изворе, разумеће значај хронологије (време) и географије (простор) у разумевању историјских догађаја.	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару, комбиновани, монологска, дијалогска, текстуална, демонстративна	Активно слуша, Одговара на питања, Поставља питања, Учествоје у групном раду, Учествоје у раду у пару, Користи историјски атлас	Географија
Праисторија: Доба првобитних људских заједница (6) Периодизација праисторије, развој човека, Камено доба (начин живота, остаци материјалне културе, уметност), Метално доба (значај открића и обраде метала), Балкан у праисторији.	Ученици ће знати поделу праисторије и главне одлике периода, разумеће развој човека, разумеће појмове матријархат и патријархат, номадски и седелачки начин живота, познаваће налазишта у нашој земљи (Лепенски вир, Винча, Старчево).	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару, комбиновани, монологска, дијалогска, текстуална, демонстративна	Активно слуша, Одговара на питања, Поставља питања, Учествоје у групном раду, Учествоје у раду у пару, Користи историјски атлас	Географија, Верска настава, Грађанско васпитање
Стари век: Цивилизације Старог истока (8) Стари Египат (политика, економија, друштво, уметност, религија); Месопотамија (Сумерско-Акадско царство, Вавилон, Асирија); Хетити, Феничани, Јевреји, Персија; Индија и Кина.	Ученици ће стећи знања о историји цивилизација Старог истока, организацији држава и друштва, особеностима привреде, научним и техничким достигнућима, утицају религије на свакодневни живот и уметност (скулптура архитектура, сликарство).	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару, комбиновани, монологска, дијалогска, текстуална, демонстративна	Активно слуша, Одговара на питања, Поставља питања, Истражује о познатим личностима, Припрема презентације Пише реферате, Учествоје у групном раду, Учествоје у раду у пару, Користи историјски атлас	Географија, Верска настава, Грађанско васпитање Српски језик и књижевност
Цивилизација античке Грчке (14) Критско-микенски период, Хомерско доба, колонизација, Класични период (Атина и Спарта, Грчко-персијски ратови, Пелопонески рат, култура класичног периода); Хеленистичко доба, Александар Велики, хеленистичка култура.	Ученици ће стећи знања о историји старих Грка у старом веку, најстаријем периоду грчке историје, државном и друштвеном уређењу, основним одликама културе (књижевност, позориште, филозофија), науке, религије и уметности, успону Македоније и освајањима Александра Великог.	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару, комбиновани, монологска, дијалогска, текстуална, демонстративна	Активно слуша, Одговара на питања, Поставља питања, Истражује о познатим личностима, Припрема презентације Пише реферате, Учествоје у групном раду, Учествоје у раду у пару, Користи историјски атлас	Географија, Верска настава, Грађанско васпитање Српски језик и књижевност Историја музике Филозофија

Цивилизација античког Рима (12) Етрурци (порекло и опште одлике), Стари Рим (оснивање, освајања, друштвено и државно уређење, подела царства, пад Западног римског царства); Римска култура; Појава и ширење хришћанства, Балканско полуострво у римско доба (Сирмијум, Гамзиград, Виминацијум...)	Ученици ће стећи знања о настанку и успону Рима, разликоваће периоде у римској историји, државно и друштвено уређење сваког периода; упознаће се са најзначајнијим личностима, развојем културе, религије, наука, уметности, стећи ће знања о настанку и ширењу хришћанства.	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару, комбиновани, монолшка, дијалoшка, текстуална, демонстративна	Активно слуша, Одговара на питања, Поставља питања, Истражује о познатим личностима, Припрема презентације Пише реферате, Учествоује у групном раду, Учествоује у раду у пару, Користи историјски атлас	Географија, Верска настава, Грађанско васпитање Српски језик и књижевност, Историја музике, Филозофија
Средњи век: средњовековна цивилизација Западне Европе (8) Велика сеоба народа, настанак варварских држава, Франачка држава Феудално друштво и феудални односи, Натурална привреда, Основне одлике ранофеудалне државе, Сталешка монархија као држава развијеног феудализма, Средњовековни градови, Средњовековна култура Каролиншка ренесанса, Уметност – романика и готика (архитектура, скулптура и сликарство).	Ученици ће знати временски оквир средњег века, узроке и последице Велике сеобе народа и настанка варварских држава у Западној Европи, развој Франачке државе и владавину Карла Великог; разумеће феудално друштво и односе, врсте поседа, одлике ранофеудалне државе и одлике сталешке монархије, разумеће друштвену и политичку улогу средњовековних градова, упознаће се са одликама средњовековне културе, развојем школа и универзитета, одликама романике и готике у уметности.	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару, комбиновани, монолшка, дијалoшка, текстуална, демонстративна	Активно слуша, Одговара на питања, Поставља питања, Истражује о познатим личностима, Припрема презентације Пише реферате, Учествоује у групном раду, Учествоује у раду у пару, Користи историјски атлас	Географија, Верска настава, Грађанско васпитање Српски језик и књижевност, Историја музике, Филозофија
Византијска цивилизација (2) Византија од V до XV века, Јустинијанова освајања, феудални односи; Династија Комнина и први пад Цариграда; Обнова царства и династија Палеолога, пропаст царства; Византијска култура и уметност.	Ученици ће знати временски и просторни оквир Византијског царства, најзначајније догађаје и личности византијске историје, допринос у развоју науке, културе, уметности и религије.	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару, комбиновани, монолшка, дијалoшка, текстуална, демонстративна	Активно слуша, Одговара на питања, Поставља питања, Истражује о познатим личностима, Припрема презентације Пише реферате, Учествоује у групном раду, Учествоује у раду у пару, Користи историјски атлас	Географија, Верска настава, Грађанско васпитање Српски језик и књижевност, Историја музике

Исламска цивилизација у средњем веку (1) Арабљани у средњем веку, Ислам - појава и ширење, основна обележја културе и уметности и утицај на друге народе.	Ученици ће стећи знања о Арабљанима у средњем веку, особеностима државног и друштвеног уређења, Мухамеду и настанку ислама, ширењу исламске вере и утицаја, одликама исламске културе и уметности.	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару, комбиновани, монологска, дијалогска, текстуална, демонстративна	Активно слуша, Одговара на питања, Поставља питања, Истражује о познатим личностима, Припрема презентације Пише реферате, Учествоје у групном раду, Учествоје у раду у пару, Користи историјски атлас	Географија, Верска настава, Грађанско васпитање Српски језик и књижевност, Историја музике
Религија и њен утицај на средњовековни свет (3) Хришћанска црква у средњем веку, улога папства; Црквени редови, Црквени раскол 1054. године, Крсташки ратови, Православна црква .	Ученици ће стећи знања о развоју и утицајима хришћанске цркве у средњем веку, настанку јереси, последицама црквеног раскола, узроцима и последицама Крсташких ратова, организацији православне цркве.	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару, комбиновани, монологска, дијалогска, текстуална, демонстративна	Активно слуша, Одговара на питања, Поставља питања, Истражује о познатим личностима, Припрема презентације Пише реферате, Учествоје у групном раду, Учествоје у раду у пару, Користи историјски атлас	Географија, Верска настава, Грађанско васпитање Српски језик и књижевност, Историја музике
Срби у средњем веку (12) Досељавање Словена на Балканско полуострво; Срби од VII до XII века и односи са Византијом; Покрштавање; Српска држава од XII до XIV века (династија Немањића – Стефан Немања, Стефан Првовенчани, Сава Немањић, Урош I. Успон српске државе у XIII и XIV веку (Милутин, Стефан Дечански, цареви Душан и Урош). Држава српских деспота, Стефан Лазаревић, Ђурађ Бранковић, пад Смедерева; Босна од XII до XV века; Средњовековна култура код Срба.	Ученици ће стећи знања о досељавању Словена на Балкан, покрштавању, раду Ђирила и Методија, почецима писмености, осамостаљивању државе, проглашењу краљевине, осамостаљивању цркве, привредном развоју, територијалном ширењу, проглашењу царства, оснивању патријаршије, законодавству, слабљењу и крају Српског царства; разумеће друштвено и државно уређење српских земаља у средњем веку, улогу цркве у држави и друштву, развој културе	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару, комбиновани, монологска, дијалогска, текстуална, демонстративна	Активно слуша, Одговара на питања, Поставља питања, Истражује о познатим личностима, Припрема презентације Пише реферате, Учествоје у групном раду, Учествоје у раду у пару, Користи историјски атлас	Географија, Верска настава, Грађанско васпитање Српски језик и књижевност, Историја музике

	(књижевност, право, уметност - архитектура, сликарство, вајарство), стећи ће знања о турским освајањима српских земаља, Српској деспотовини и њеном паду под турску власт.			
--	--	--	--	--

Образовни профил:	Музички извођач, Музички сарадник – теоретичар, Музички сарадник – етномузиколог.
Разред:	Други
Предмет:	Историја са историјом културе и цивилизације
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр.11 /2013.
Циљеви наставе предмета:	Циљ наставе је стицање хуманистичког образовања и развијање историјске свести, разумевање историјског простора и времена, историјских догађаја, појава и процеса, улоге истакнутих личности, развијање индивидуалног и националног идентитета. Задаци наставе су да ученици стекну и прошире знања о националној и општој историји (политичкој, економској, друштвеној, културној), да разумеју узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса, и улогу истакнутих личности у развоју људског друштва; поседују свест о повезаности појава из прошлости са појавама из садашњости; разумеју да национална историја представља саставни део регионалне, европске и глобалне историје; развијају истраживачки дух и критички однос према прошлости анализом различитих историјских извора и литературе и систематизовањем стечених информација; буду оспособљени за проналажење, прикупљање и коришћење информација датих у различитим симболичким модалитетима (историјске карте, графикони, табеле...) и њихово повезивање са претходним историјским знањем; буду оспособљени да препознају различита тумачења истих историјских догађаја; повезују стечена знања и вештине са садржајима сродних наставних предмета; буду оспособљени за примену стечених знања и практичних вештина у свакодневном животу; унапређују вештине неопходне за индивидуални и тимски рад (комуникативност, образлагање сопствених ставова, аргументовани дијалог...); развијају одговорност, систематичност, прецизност и позитивни став према учењу; развијају свест о квалитету стеченог знања и потреби сталног усавршавања.
Годишњи фонд часова:	70
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:

Програм предмета реализује се у целом одељењу путем теоријских предавања. Настава се одвија у учионици.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
----------------	-----------------------------------	--	-------------------	------------

Европа од краја XV до XVIII века (7) Велика географска открића, развој привреде (мануфактура) и културе (хуманизам и ренесанса, барок и рококо), европске монархије, реформација и контрареформација.	Ученик ће знати временске оквири новог века, разумети појам Великих географских открића, знати да на историјској и географској карти Европе и света покаже, државе и народе који су обележили епоху новог века, разумети појмове мануфактура, реформација, контрареформација, разликовати одлике праваца у уметности и главних представника.	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару, комбиновани, монологска, дијалогска, текстуална, демонстративна	Активно слуша, Одговара на питања, Поставља питања, Учествоје у групном раду, Учествоје у раду у пару, Користи историјски атлас	Географија, Српски језик и књижевност, Историја музике, Грађанско васпитање, Верска настава, Филозофија
Српски народ и његово окружење од краја XV до XVIII века (10) Државно и друштвено уређење Османског царства, положај српског народа у Османском царству; Хабзбуршка монархија, просвећени апсолутизам Марије Терезије и Јосифа II, Срби у Хабзбуршкој монархији.	Ученик ће стећи знања о положају српског народа под страном влашћу (политичке, верске, економске и културне прилике), разумеће улогу истакнутих личности у историјским процесима, стећи ће знања о значају обнове Пећке патријаршије, отпору српског народа турској власти, сеобама Срба и последицама, Војној крајини и привилегијама.	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару, комбиновани, монологска, дијалогска, текстуална, демонстративна	Активно слуша, Одговара на питања, Поставља питања, Учествоје у групном раду, Учествоје у раду у пару, Користи историјски атлас	Географија, Српски језик и књижевност, Историја музике, Грађанско васпитање, Верска настава
Свет крајем XVIII и у првој половини XIX века (11) Привредне промене (индустријска револуција), друштвене промене (Енглеска, Америчка, Француска револуција), доба Наполеона, Бечки конгрес, развој уметности (класицизам, бидермајер)	Ученик ће се упознати са привредним и друштвеним променама у Европи крајем XVIII и у првој половини XIX века, разумеће појмове индустријска револуција, грађанска револуција, стећи ће знања о основним карактеристикама појединачних револуција у Европи и свету, стећи ће знања о знаменитим личностима новог века, разумеће развој грађанских слобода и права током новог века.	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару, комбиновани, монологска, дијалогска, текстуална, демонстративна	Активно слуша, Одговара на питања, Поставља питања, Истражује о познатим личностима, Припрема презентације Пише реферате, Учествоје у групном раду, Учествоје у раду у пару, Користи историјски атлас	Географија, Српски језик и књижевност, Историја музике, Грађанско васпитање, Верска настава

Српски народ крајем XVIII и у првој половини XIX века (8) Први и Други српски устанак, владавина Милоша и Михаила Обреновића, Уставобранитељи, Црна Гора крајем XVIII и у првој половини XIX века, положај Срба у Босни и Херцеговини.	Ученици ће стећи знања о настанку и развоју модерних српских држава, о узроцима, току и последицама српске револуције, о Карађорђу, Милошу Обреновићу и о знаменитим Србима који су обележили нови век, обележјима владавине Милоша и Михајла Обреновића, и Уставобранитеља.	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару, комбиновани, монологска, дијалогска, текстуална, демонстративна	Активно слуша, Одговара на питања, Поставља питања, Истражује о познатим личностима, Припрема презентације Пише реферате, Учествоје у групном раду, Учествоје у раду у пару, Користи историјски атлас	Географија, Српски језик и књижевност, Историја музике, Верска настава, Грађанско васпитање,
Револуција 1848/1849. године (4) Револуције 1848/49. године у Француској, Немачкој, Италији и Хабзбуршкој монархији, узроци, ток и последице револуција	Ученици ће стећи знања о узроцима, току и последицама револуција које су захватиле Европу 1848/49. године, о одликама револуција у појединим европским државама, утицају револуција на социјална и национална питања народа и држава.	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару, комбиновани, монологска, дијалогска, текстуална, демонстративна	Активно слуша, Одговара на питања, Поставља питања, Истражује о познатим личностима, Припрема презентације Пише реферате, Учествоје у групном раду, Учествоје у раду у пару, Користи историјски атлас	Географија, Српски језик и књижевност, Грађанско васпитање, Верска настава
Свет у другој половини XIX и почетком XX века (6) Друга индустријска револуција, Уједињење Италије и Немачке, стварање савеза великих сила.	Ученик ће разумети основне одлике историјског периода, стећи ће знања о настанку националних држава Италије и Немачке, упознаће се са појмом велике силе и настанком савеза великих сила.	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару, комбиновани, монологска, дијалогска, текстуална, демонстративна	Активно слуша, Одговара на питања, Поставља питања, Истражује о познатим личностима, Припрема презентације Пише реферате, Учествоје у групном раду, Учествоје у раду у пару, Користи историјски атлас	Географија, Верска настава, Грађанско васпитање Српски језик и књижевност, Историја музике
Наука и култура у другој половини XIX и почетком XX века (10) Развој науке и технике, нови правци у уметности (романтизам, реализам, импресионизам, експресионизам).	Ученик ће стећи знања о развоју науке, технике, културе, уметности, разликоваће одлике романтизма, реализма, импресионизма, експресионизма и бити упознат са најзначајнијим представницима тих	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару, комбиновани, монологска, дијалогска, текстуална, демонстративна	Активно слуша, Одговара на питања, Поставља питања, Истражује о познатим личностима, Припрема презентације	Географија, Верска настава, Грађанско васпитање Српски језик и

	праваца.		Пише реферате, Учествује у групном раду, Учествује у раду у пару, Користи историјски атлас	књижевност, Историја музике
Србија и Црна Гора и њихови суседи у другој половини XIX и почетком XX века (14) Друга владавина Милоша и Михаила Обреновића, владавина Милана Обреновића и стицање независности, владавина Александра Обреновића, владавина Петра I Карађорђевића, Црна Гора, Срби у Босни и Херцеговини и Хабзбуршкој монархији.	Ученици ће стећи знања о развоју српске државе и друштва, владарима из династија Обреновић и Карађорђевић и њиховим доприносом развоју државе и стицању независности, значају Берлинског конгреса у српској историји, развоју грађанских права и слобода.	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару, комбиновани, монолшка, дијалогска, текстуална, демонстративна	Активно слуша, Одговара на питања, Поставља питања, Истражује о познатим личностима, Припрема презентације Пише реферате, Учествује у групном раду, Учествује у раду у пару, Користи историјски атлас	Географија, Верска настава, Грађанско васпитање Српски језик и књижевност, Историја музике

Образовни профил:	Музички извођач, Музички сарадник – теоретичар, Музички сарадник – етномузиколог.
Разред:	Трећи
Предмет:	Историја са историјом културе и цивилизације
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр.11 /2013.
Циљеви наставе предмета:	Циљ наставе је стицање хуманистичког образовања и развијање историјске свести, разумевање историјског простора и времена, историјских догађаја, појава и процеса, улоге истакнутих личности, развијање индивидуалног и националног идентитета. Задаци наставе су да ученици стекну и прошире знања о националној и општој историји (политичкој, економској, друштвеној, културној), да разумеју узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса, и улогу истакнутих личности у развоју људског друштва; поседују свест о повезаности појава из прошлости са појавама из садашњости; разумеју да национална историја представља саставни део регионалне, европске и глобалне историје; развијају истраживачки дух и критички однос према прошлости анализом различитих историјских извора и литературе и систематизовањем стечених информација; буду оспособљени за проналажење, прикупљање и коришћење информација датих у различитим симболичким модалитетима (историјске карте, графикони, табеле...) и њихово повезивање са претходним историјским знањем; буду оспособљени да препознају различита тумачења истих историјских догађаја; повезују стечена знања и вештине са садржајима сродних наставних предмета; буду оспособљени за примену стечених знања и практичних вештина у свакодневном животу; унапређују вештине неопходне за индивидуални и тимски рад (комуникативност, образлагање сопствених ставова, аргументовани дијалог...); развијају одговорност, систематичност, прецизност и позитивни став према учењу; развијају свест о квалитету стеченог знања и потреби сталног усавршавања.
Годишњи фонд часова:	35
Недељни фонд часова:	1

Начин остваривања програма предмета:				
Програм предмета реализује се у целом одељењу путем теоријских предавања. Настава се одвија у учионици.				
Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
Први светски рат и револуције у Русији и Европи (5) Карактер рата, ток рата, главни фронтови, најзначајније битке; Револуције у Русији; Револуције у Немачкој и Мађарској; Политичке промене у Европи и свету на крају Првог светског рата.	Ученик ће разумети основне одлике Првог светског рата у Европи и свету (узроци, повод, ток, последице), стећи ће знања о личностима тог доба, о политичким приликама у Русији у току Првог светског рата, Фебруарској и Октобарској револуцији и утицају на прилике у Европи, умеће да сагледа последице Првог светског рата.	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару, комбиновани, монологска, дијалогска, текстуална, демонстративна	Активно слуша, Одговара на питања, Поставља питања, Учествоје у групном раду, Учествоје у раду у пару, Користи историјски атлас	Географија, Српски језик и књижевност, Историја музике, Грађанско васпитање, Верска настава, Филозофија
Србија и Црна Гора у Првом светском рату (3) Ратна 1914. година (Церска, Колубарска и Мојковачка битка); Војни слом 1915. и повлачење преко Албаније; Србија у окупацији; Солунски фронт; Југословенска идеја и проглашење Краљевине СХС.	Ученик ће разумети основне одлике Првог светског рата на простору Србије, знаће најважније битке, генерале и последице ратних дејстава, разумеће узроке и последице војног слома и окупације Србије, значај Солунског фронта, разумеће настанак и развој идеје о уједињењу јужних Словена и стварању заједничке државе.	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару, комбиновани, монологска, дијалогска, текстуална, демонстративна	Активно слуша, Одговара на питања, Поставља питања, Учествоје у групном раду, Учествоје у раду у пару, Користи историјски атлас	Географија, Српски језик и књижевност, Историја музике, Грађанско васпитање, Верска настава
Свет између два светска рата (3) Версајски поредак; Друштво народа; Велика светска економска криза; Настанак тоталитарних режима; Криза међународних односа.	Ученик ће разумети политичке и економске прилике у свету након Првог светског рата, разумеће идеолошке и политичке системе у Европи између два рата, упознаће културне, економске и друштвене прилике у међуратној Европи, стећи ће знања о личностима које су	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару, комбиновани, монологска, дијалогска, текстуална, демонстративна	Активно слуша, Одговара на питања, Поставља питања, Истражује о познатим личностима, Припрема презентације Пише реферате, Учествоје у групном раду,	Географија, Српски језик и књижевност, Историја музике, Грађанско васпитање, Верска настава

	обележиле овај историјски период.		Учествује у раду у пару, Користи историјски атлас	
Југославија између два светска рата (5) Краљевина СХС 1918-1929: Видовдански устав, Политичке странке, Шестојануарска диктатура; Краљевина Југославија 1929-1941: диктатура краља Александра, намесништво, влада Милана Стојадиновића, Споразум Цветковић-Мачек.	Ученик ће разумети основне одлике конституисања Југословенске краљевине, њених органа власти, рад политичких странака, упознаће културне, економске и друштвене одлике Краљевине Југослвије, стећи ће знања о личностима које су обележиле овај период.	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару, комбиновани, монолшка, дијалoшка, текстуална, демонстративна	Активно слуша, Одговара на питања, Поставља питања, Истражује о познатим личностима, Припрема презентације Пише реферате, Учествује у групном раду, Учествује у раду у пару, Користи историјски атлас	Географија, Српски језик и књижевност, Историја музике, Грађанско васпитање, Верска настава
Култура у периоду између два светска рата (3) Развој науке и технике; Нови правци у уметности (футуризам, дадаизам, надреализам).	Ученици ће стећи знања о научним и техничким достигнућима између два светска рата, о развоју нових праваца у уметности, одликама и главним представницима футуризма, дадаизма, надреализма (Дишан, Ернст, Дали, Магрит, Миро, Пикасо).	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару, комбиновани, монолшка, дијалoшка, текстуална, демонстративна	Активно слуша, Одговара на питања, Поставља питања, Истражује о познатим личностима, Припрема презентације Пише реферате, Учествује у групном раду, Учествује у раду у пару, Користи историјски атлас	Географија, Српски језик и књижевност, Грађанско васпитање, Верска настава
Други светски рат (6) Карактер рата, главни фронтови, најзначајније битке, прекретнице у рату; Антифашистичка коалиција; геноцид и холокауст; Југославија у Другом светском рату, покрети отпора, допринос Југославије победи над фашизмом.	Ученици ће стећи знања о основним одликама Другог светског рата у Европи, свету и на простору Југославије (узроци, повод, ток, последице), упознаће се са главним биткама, новим средствима ратовања, страдањима, разумеће појмове геноцид, холокауст,	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару, комбиновани, монолшка, дијалoшка, текстуална, демонстративна	Активно слуша, Одговара на питања, Поставља питања, Истражује о познатим личностима, Припрема презентације Пише реферате, Учествује у групном раду,	Географија, Верска настава, Грађанско васпитање Српски језик и књижевност, Историја музике

	антисемитизам, стећи ће знања о покретима отпора на југословенском тлу и о личностима које су обележиле овај период.		Учествује у раду у пару, Користи историјски атлас	
Свет и Југославија после Другог светског рата (10) Хладни рат, стварање блокова; Уједињене нације, антиколонијални покрети, распад СССР-а, Европска унија; Југославија после Другог светског рата; Нови правци у уметности (енформел, поп-арт, хиперреализам).	Ученици ће разумети политичке, економске и друштвене прилике у Европи, свету и Југославији после Другог светског рата, разумеће појам хладног рата и његове последице и улогу ОУН у очувању мира, стећи ће знања о достигнућима науке, технике и културе, о новим правцима у уметности и главним представницима.	Фронтални, индивидуални, групни, рад у пару, комбиновани, монолшка, дијалогска, текстуална, демонстративна	Активно слуша, Одговара на питања, Поставља питања, Истражује о познатим личностима, Припрема презентације Пише реферате, Учествује у групном раду, Учествује у раду у пару, Користи историјски атлас	Географија, Верска настава, Грађанско васпитање, Српски језик и књижевност, Историја музике

Образовни профил:	Музички извођач / Музички сарадник - теоретичар / Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	Први
Предмет:	Биологија
Просветни гласник:	Сл. Гл. , Просветни преглед бр. 11/2013.
Циљеви наставе предмета:	Развијање опште здравствене и еколошке културе, развијање способности и ставова корисних у свакодневном животу уз примену концепта одрживог развоја , етичности и права будућих генерација на очувану средину
Годишњи фонд часова:	70
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:
<i>настава реализује кроз теоријску – РАЗРЕДНА НАСТАВА.</i>

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или	Начин остваривања садржаја	Активност ученика	Корелација
----------------	-----------------------------	----------------------------	-------------------	------------

	исход	програма (облици и методе рада)		
БИОЛОГИЈА ЋЕЛИЈЕ И ТКИВА	Ученик разуме, повезује, уочава узрочно последичне везе, анализира	Фронтални, индивидуални, рад у групи, израда презентација у групи, диференцирани задаци	Тимски рад, дискусија, презентација	Хемија, географија, физика, анатомија и физиологија
РАЗВИЋЕ ЧОВЕКА	Ученик разуме, повезује, уочава узрочно последичне везе, анализира	Фронтални, индивидуални, рад у групи, израда презентација у групи, диференцирани задаци	Тимски рад, дискусија	Хемија, географија, физика, анатомија и физиологија
ЗДРАВСТВЕНА И ЕКОЛОШКА КУЛТУРА	Ученик разуме, повезује, уочава узрочно последичне везе, анализира	Фронтални, индивидуални, рад у групи, израда презентација у групи, диференцирани задаци	Тимски рад, дискусија	Хемија, географија, физика, анатомија и физиологија
АНАТОМИЈА И ФИЗИОЛОГИЈА	Ученик разуме, повезује, уочава узрочно последичне везе, анализира	Фронтални, индивидуални, рад у групи, израда презентација у групи, диференцирани задаци	Тимски рад, дискусија	Хемија, географија, физика, анатомија и физиологија

Образовни профил:	Музички извођач / Музички сарадник - теоретичар / Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	Први
Предмет:	Физика
Просветни гласник:	СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС – ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК БР. 4 од 8 јула 1996. године
Циљеви и задаци наставе предмета:	ЦИЉ наставе физике јесте стицање елементарне функционалне писмености (природно- научне и техничке) и знање о основним физичким законима који дефинишу природу и својства звука, оспособњавање ученика за примену знања у струци и свакодневном животу, стицање радних навика, одговорности и способности за самосталан рад и за тимски рад, формирање основе за даље образовање. ЗАДАЦИ наставе физике су да ученици: - развију функционалну писменост; - стичу основна знања о појавама и законима из домена физике звука; - примењују знање и повезују звучне појаве са уметничким извођењем на инструментима; - развијају свест о значају експеримента у сазнавању, разумевању и проверавању физичких закона; - стекну способност за учење, формулисање и решавање једноставних проблема; - развијају логичко и апстрактно мишљење и критички став у мишљењу;

	-схвате значај физике за технику и природне науке; -развијају способност и вештине за примену знања из физике у струци; -стичу знање о природним ресурсима, њиховој ограничености и одрживом коришћењу; -развијају правилан однос према заштити, обнови и унапређењу животне средине; -развијају радне навике, одговорност, систематичност, прецизност и позитиван став према учењу.
Годишњи фонд часова:	70
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета

Настава се изводи у блоку од по два часа у учионици (не постоји кабинет за овај предмет). Настава се реализује кроз теорију, демонстрационе огледе и рачунске задатке.

НАСТАВНА ТЕМА	Циљеви учења за предмет или исходи	Начин остваривања садржаја програма (облик и метод рада)	Активност ученика	Корелација
I Обнављање основних појмова о осцилацијама и таласима	Ученик треба да: - разуме појам осцилаторног и таласног кретања - користи основне појмове и физичке величине које карактеришу осцилаторно и таласно кретање - зна разлику између слободних, пригушених и принудних осцилација	Фронтални, индивидуални, рад у групи Монолошки, дијалошки, демонстрациони, рад на тексту	- Активно слуша - Одговара на питања - Поставља питања - Учествоје у изради задатака - Анализира задатке	Музички инструменти; Теорија музике.
II Природа и опсег фреквенције звука	Ученик треба да: - разуме појам звука - зна разлику између простог звука, сложеног звука и шума - зна који је опсег фреквенције звука - зна шта је инфразвук и ултразвук			
III Звучни извори	Ученик треба да: - зна шта су звучни извори - разуме како настаје звук код затегнуте жице, ваздушних стубова, штапова, плоча и мембрана - зна везу између димензија звучних извора и њихове сопствене фреквенције			
IV Звучни таласи	Ученик треба да: - разуме појам таласног кретања - упозна врсте таласа у ваздуху, флуидима и чврстим телима - користи основне појмове и физичке величине које карактеришу			

	таласно кретање -зна од чега зависи брзина звука у различитим срединама -упозна и разуме појаву Доплеровог ефекта			
V Емисија таласа са звучних извора	Ученик треба да: -разуме ефекат резонатора -упозна начин и ефикасност зрачења звучних извора			
VI Фонометрија	Ученик треба да: -зна основне мерне јединице за звук -се упозна са субјективним осећајем звука -зна Вебер-Фехнеров психофизички закон			
VII Физичка и физиолошка својства звука	Ученик треба да: -разуме појмове висине звука, јачине звука, звучног притиска, прага чујности, прага бола, боје звука -зна како се одређује положај и удаљеност извора звука			
VIII Музички инструменти и тонови	Ученик треба да: -зна музичке скале тонова и музичке интервале -зна шта је темперирана скала -упозна начине побуђивања осцилација и њихово појачање код различитих музичких инструмената -упозна спектралне карактеристике различитих музичких инструмената			
IX Акустика просторија	Ученик треба да: -разуме апсорпцију и одбијање звука -усвоји појам реверберације -упозна оптималне акустичке особине просторија -зна за акустичко обликовање простора			

Образовни профил:	Музички извођач / Музички сарадник - теоретичар / Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	Први
Предмет:	Физичко васпитање
Просветни гласник:	Број 11/13 од 28.06.2013.
Циљеви и задаци наставе предмета:	Циљ наставе физичког васпитања је задовољење основних биопсихосоцијалних потреба ученика/ца за физичким активностима; развијање и формирање правилног става и односа према физичком васпитању, спорту и спортској рекреацији и стварање трајне навике и потребе да се физичке активности уграде у свакодневни живот и културу живљења уопште. Основни задаци физичког васпитања су: развијање физичких и функционалних способности ученика/ца; обучавање и

	усавршавање моторичких знања, умећа, техника(форми), стилова, вештина и навика; формирање трајне навике бављења физичким активностима; његовање и стварање навике правилног држања тела при седењу, ходању, трчању и дизању и ношењу терета; сазнавање вредности физичког вежбања у биолошком, психолошком и социолошком подручју. Педагошко-дидактички задаци наставе физичког васпитања су: упознавање значаја и суштине физичког васпитања; подстицање раста и развоја и утицање на стварање навике за правилно држање тела; усвајање одређеног фонда моторичких знања, умећа, вештина, техника (форми) и навика неопходних за ефикасно задовољење потреба за кретањем, игром, такмичењем, коришћењем слободног времена и решавањем свакодневних моторичких задатака; оспособљавање за самосталан рад и самоконтролу у одржавању физичких способности (кондиције), јачању здравља и нези тела; оспособљавање да се стечена знања, умећа, вештине, технике и навике користе у условима живота и рада; формирање морално-вољних квалитета личности; подстицање и активирање латентних способности и изузетних моторичких надарености за свестрано развијање и усавршавање у спорту и плесу; развијање и формирање хигијенских навика ради ефикасног очувања здравља, повећања отпорности организма на штетне утицаје савременог начина живота и рада и негативних утицаја животне средине, и заштита човекове средине.
Годишњи фонд часова:	70
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:

Настава се реализује у сали за физичко васпитање.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
1. Атлетика 2. Гимнастика 3. Кошарка 4. Одбојка 5. Рукомет 6. Фудбал 7. Плесови и игре 8. Тестирања и мерења	Оперативни (функционални, моторички) задаци наставе: - развијање физичких (моторичких) способности (снага, брзина, издржљивост, гипкост окретност, спретност, прецизност и равнотежа) - усмерени развој моторичких способности, које су специфичне за атлетику и поједине атлетске дисциплине - стицање и усавршавање моторичких знања, умећа, вештина, техника и навика предвиђених програмом за атлетику - примена стечених знања, умећа, вештина техника и навика у сложенијим условима (кроз такмичења, рекреацију, и у животу и раду) - стимулисање телесног развоја и повећање снаге	ОСНОВНЕ МЕТОДЕ 1. Методе поучавања—обучавања. 2. Методе увежбавања 3. Методе проверавања – евалуације. ОБЛИЦИ РАДА Организација наставног рада један је од битних чинилаца и нужан предуслов за оптимизацију наставног процеса. Посебности образовно-васпитног рада у Физичком васпитању нису само у погледу садржина и метода већ и по облицима наставног рада. У образовно-васпитном процесу појављује се комуникацијско-интеракцијски однос (наставник-ученик, ученик-ученик, ученик-средства). Примена	Активно слуша, посматра, пита и дискутује током теоријског излагања, самостално практично примењује стечена знања, истражује и сам долази до нових сазнања, проналази који начин у раду њему лично	Врло висок степен повезаности, односно висок коефицијент корелације постоји између програмских садржаја ритмичке гимнастике, плесова и народних кола и игара са програмским

	мишића - развијање зглобно-мишићне (кинетичке) осетљивости, која се манифестује свесним и самосталним управљањем кретања - повезивање моторичких задатака у целине, али без стварања крутих моторичких аутоматизама - увођење ученика/ца у организовани систем припрема за игре, сусрете и манифестације - утицање на повећање функционалних способности респираторног и кардиоваскуларног система правилним физичким оптерећењем и смењивањем интервала рад - одмор - утицање на повећање метаболичких и терморегулационих способности правилном исхраном и правилним физичким оптерећењем - утицање на развој рецептора који су од значаја за адаптацију на услове средине у којој се ученик/ца налази - развијање енергетских и кинетичких потенцијала и елемената применом природних и других облика кретања - развијање елемената ритма сједињавањем кинетичких и енергетских елемената у целине: рад - одмор; напрезање - релаксација; убрзање - успоравање - избор спортова, односно спортско - рекреативних или других кретних активности као трајног опредељења за њихово свакодневно упражњавање <i>Васпитни и социјални задаци наставе:</i> - очувати биолошку потребу за кретањем - развити и стабилизирати стечену потребу као навику и културну потребу за физичким кретањем - развијати, подстицати и одржавати позитивне емоције постигнуте спортским резултатом и кретним активностима (љубав, одушевљење и радост, и друга позитивна осјећања и расположења)	организациског облика рада зависи од 1) основних средстава, различитих моторичких активности; 2) помоћних средстава - објеката, справа и реквизита; 3) типа часа - час обучавања, увежбавања, проверавања, и 4) броја ученика итд. Фронтални облик рада, Групни облик рада, Рад у пару, Индивидуални рад Способност наставника да увек одабере најрационалнији облик рада у Физичком васпитању, као и способност да га примењује упоредо и у разним комбинацијама битно може допринети разноврсности, па и успешности рада. Способност наставника да увек одабере најрационалнији облик рада у Физичком васпитању, као и способност да га примењује упоредо и у разним комбинацијама битно може допринети разноврсности, па и успешности рада. Четвороделну композицију часа треба схватити само као обавезно полазиште које обезбеђује оптималне педагошке, физиолошке и психолошке предуслове за реализацију непосредних задатака и циља часа. На тој основи, са доста слободе, треба и компоновати коначну структуру часа у оквиру сваке области и теме програмских садржаја. Морају се користити интензивније методе рада као што су: метод допунског вежбања, кружно – интервални метод, метод станица, „target“ (циљани) тренинг, савладавање полигонских препрека итд. Да би интензитет вежбања био оптималан треба водити рачуна о рационалном коришћењу	највише одговара активно учествује у групном раду, размењујући знања и вршећи поделу задатака са члановима групе, активно учествује у дискусији и анализира свој рад и рад других.	садржајима неких ужестручних наставних предмета као и предметом информатика, у музичкој школи. Облик и степен повезивања и усклађивања наставних садржаја физичког васпитања са одговарајућим наставним предметима у музичкој школи зависи од просторно-техничких услова у школи, сарадње наставника физичког васпитања са одговарајућим стручним активима у школи.
--	--	--	---	--

	- усвајање етичких вредности и подстицање вољних особина - задовољавање потреба за спортском афирмацијом, али и сузбијање тенденције прецењивања властитих способности услед недовољне самокритичности ученика/ца - развијати задовољавање социјалних потреба за потврђивањем и групним поистовећивањем, које убрзава процес социјализације личности - развијати свесну дисциплину и позитиван однос према колективу, саиграчу, спортском супарнику, спортској опреми и терену - развијати правилан, друштвено пожељан и културан однос према природи и друштвеном окружењу - развијати свесну дисциплину и позитиван однос у поштовању и придржавању спортских прописа и свих друштвених прописа и правила у животу и раду - подстицати усвајање друштвено пожељних и корисних начина понашања у породици, друштву, колективу и према цивилизацијским тековинама - развијање способности за посматрање, доживљавање и стварање естетских вредности (лепота кретања, лепота спорта, лепота природе) - развијање и подстицање ученика/ца, посебно кретно надарених, на потребу за стваралаштвом у смеру спортско-техничких достигнућа (индивидуални максимални учинак у појединој атлетској дисциплини) - развијати и подстицати унутрашњу потребу код ученика/ца за естетско изражавање кретањем, и доживљавање естетских вредности - развијање и подстицање ученика/ца, посебно кретно и ритмички надарених, на потребу за стваралаштвом, у два смера: а) у смеру спортско-техничких достигнућа	објекта, справа, реквизита, уређаја и осталог наставног материјала, о рационалном коришћењу расположивог времена за час, о коришћењу и повезивању музике и вежбања, као и о томе да је час занимљив. У организацији и реализацији часова користе се: демонстрација, скице, цртежи, фотографије, кинограм, комплети компакт дискова за видео, аудио и аудио-видео моторичку обуку, као и уређаји за електронско праћење и мерење резултата. У циљу свестранијег образовања, примењује се и теоретска настава.		
--	---	---	--	--

	(индивидуални максимални учинак у појединој спортској грани и спортској дисциплини), и б) у естетском обликовању и доживљавању моторичких активности			
--	--	--	--	--

Образовни профил:	Музички извођач / Музички сарадник - теоретичар / Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	Други
Предмет:	Физичко васпитање
Просветни гласник:	Број 11/13 од 28.06.2013.
Циљеви и задаци наставе предмета:	Циљ наставе физичког васпитања је задовољење основних биопсихосоцијалних потреба ученика/ца за физичким активностима; развијање и формирање правилног става и односа према физичком васпитању, спорту и спортској рекреацији и стварање трајне навике и потребе да се физичке активности уграде у свакодневни живот и културу живљења уопште. Основни задаци физичког васпитања су: развијање физичких и функционалних способности ученика/ца; обучавање и усавршавање моторичких знања, умећа, техника(форми), стилова, вештина и навика; формирање трајне навике бављења физичким активностима; његовање и стварање навике правилног држања тела при седењу, ходању, трчању и дизању и ношењу терета; сазнавање вредности физичког вежбања у биолошком, психолошком и социолошком подручју. Педагошко-дидактички задаци наставе физичког васпитања су: упознавање значаја и суштине физичког васпитања; подстицање раста и развоја и утицање на стварање навике за правилно држање тела; усвајање одређеног фонда моторичких знања, умећа, вештина, техника (форми) и навика неопходних за ефикасно задовољење потреба за кретањем, игром, такмичењем, коришћењем слободног времена и решавањем свакодневних моторичких задатака; оспособљавање за самосталан рад и самоконтролу у одржавању физичких способности (кондиције), јачању здравља и нези тела; оспособљавање да се стечена знања, умећа, вештине, технике и навике користе у условима живота и рада; формирање морално-вољних квалитета личности; подстицање и активирање латентних способности и изузетних моторичких надарености за свестрано развијање и усавршавање у спорту и плесу; развијање и формирање хигијенских навика ради ефикасног очувања здравља, повећања отпорности организма на штетне утицаје савременог начина живота и рада и негативних утицаја животне средине, и заштита човекове средине.
Годишњи фонд часова:	70
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:

Настава се реализује у сали за физичко васпитање.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма	Активност	Корелација
----------------	-----------------------------------	-------------------------------------	-----------	------------

		(облици и методе рада)	ученика	
1. Атлетика 2. Гимнастика 3. Кошарка 4. Одбојка 5. Рукомет 6. Фудбал 7. Плесови и игре 8. Тестирања и мјерења	Оперативни (функционални, моторички) задаци наставе: - развијање физичких (моторичких) способности (снага, брзина, издржљивост, гipкост окретност, спретност, прецизност и равнотежа) - усмерени развој моторичких способности, које су специфичне за атлетику и поједине атлетске дисциплине - стицање и усавршавање моторичких знања, умећа, вештина, техника и навика предвиђених програмом за атлетику - примена стечених знања, умећа, вештина техника и навика у сложенијим условима (кроз такмичења, рекреацију, и у животу и раду) - стимулисање телесног развоја и повећање снаге мишића - развијање зглобно-мишићне (кинетичке) осетљивости, која се манифестује свесним и самосталним управљањем кретања - повезивање моторичких задатака у целине, али без стварања крутих моторичких аутоматизама - увођење ученика/ца у организовани систем припрема за игре, сусрете и манифестације - утицање на повећање функционалних способности респираторног и кардиоваскуларног система правилним физичким оптерећењем и смењивањем интервала рад - одмор - утицање на повећање метаболичких и терморегулационих способности правилном исхраном и правилним физичким оптерећењем - утицање на развој рецептора који су од значаја за адаптацију на услове средине у којој се ученик/ца налази	ОСНОВНЕ МЕТОДЕ 1. Методе поучавања—обучавања. 2. Методе увежбавања 3. Методе проверавања – евалуације. ОБЛИЦИ РАДА Организација наставног рада један је од битних чинилаца и нужан предуслов за оптимизацију наставног процеса. Посебности образовно-васпитног рада у Физичком васпитању нису само у погледу садржина и метода већ и по облицима наставног рада. У образовно-васпитном процесу појављује се комуникацијско-интеракцијски однос (наставник-ученик, ученик-ученик, ученик-средства). Примена организацијског облика рада зависи од 1) основних средстава, различитих моторичких активности; 2) помоћних средстава - објеката, справа и реквизита; 3) типа часа - час обучавања, увежбавања, проверавања, и 4) броја ученика итд. Фронтални облик рада, Групни облик рада, Рад у пару, Индивидуални рад Способност наставника да увек одабере најрационалнији облик рада у Физичком васпитању, као и способност да га примењује упоредо и у разним комбинацијама битно може допринети разноврсности, па и успешности рада. Способност наставника да увек одабере најрационалнији облик рада у Физичком	Активно слуша, посматра, пита и дискутује током теоријског излагања, самостално практично примењује стечена знања, истражује и сам долази до нових сазнања, проналази који начин у раду њему лично највише одговара активно учествује у групном раду, размењујући знања и вршећи поделу задатака са члановима групе, активно учествује у дискусији и анализира свој рад и рад других.	Врло висок степен повезаности, односно висок коефицијент корелације постоји између програмских садржаја ритмичке гимнастике, плесова и народних кола и игара са програмским садржајима неких ужестручних наставних предмета као и предметом информатика, у музичкој школи. Облик и степен повезивања и усклађивања наставних садржаја физичког васпитања са одговарајућим наставним предметима у музичкој школи зависи од

	- развијање енергетских и кинетичких потенцијала и елемената применом природних и других облика кретања - развијање елемената ритма сједињавањем кинетичких и енергетских елемената у целине: рад - одмор; напрезање - релаксација; убрзање - успоравање - избор спортова, односно спортско - рекреативних или других кретних активности као трајног опредељења за њихово свакодневно упражњавање <i>Васпитни и социјални задаци наставе:</i> - очувати биолошку потребу за кретањем - развити и стабилизovati стечену потребу као навику и културну потребу за физичким кретањем - развијати, подстицати и одржавати позитивне емоције постигнуте спортским резултатом и кретним активностима (љубав, одушевљење и радост, и друга позитивна осјећања и расположења) - усвајање етичких вредности и подстицање вољних особина - задовољавање потреба за спортском афирмацијом, али и сузбијање тенденције прецењивања властитих способности услед недовољне самокритичности ученика/ца - развијати задовољавање социјалних потреба за потврђивањем и групним поистовећивањем, које убрзава процес социјализације личности - развијати свесну дисциплину и позитиван однос према колективу, саиграчу, спортском супарнику, спортској опреми и терену - развијати правилан, друштвено пожељан и културан однос према природи и друштвеном окружењу	васпитању, као и способност да га примењује упоредо и у разним комбинацијама битно може допринети разноврсности, па и успешности рада. Четвороделну композицију часа треба схватити само као обавезно полазиште које обезбеђује оптималне педагошке, физиолошке и психолошке предуслове за реализацију непосредних задатака и циља часа. На тој основи, са доста слободе, треба и компоновати коначну структуру часа у оквиру сваке области и теме програмских садржаја. Морају се користити интензивније методе рада као што су: метод допунског вежбања, кружно – интервални метод, метод станица, „target“ (циљани) тренинг, савладавање полигонских препрека итд. Да би интензитет вежбања био оптималан треба водити рачуна о рационалном коришћењу објеката, справа, реквизита, уређаја и осталог наставног материјала, о рационалном коришћењу расположивог времена за час, о коришћењу и повезивању музике и вежбања, као и о томе да је час занимљив. У организацији и реализацији часова користе се: демонстрација, скице, цртежи, фотографије, кинограм, комплети компакт дискова за видео, аудио и аудио-видео моторичку обуку, као и уређаји за електронско праћење и мерење резултата. У циљу свестранијег образовања, примењује се и теоретска настава.		просторно-техничких услова у школи, сарадње наставника физичког васпитања са одговарајућим стручним активима у школи.
--	---	--	--	--

	- развијати свесну дисциплину и позитиван однос у поштовању и придржавању спортских прописа и свих друштвених прописа и правила у животу и раду - подстицати усвајање друштвено пожељних и корисних начина понашања у породици, друштву, колективу и према цивилизацијским тековинама - развијање способности за посматрање, доживљавање и стварање естетских вредности (лепота кретања, лепота спорта, лепота природе) - развијање и подстицање ученика/ца, посебно кретно надарених, на потребу за стваралаштвом у смеру спортско-техничких достигнућа (индивидуални максимални учинак у појединој атлетској дисциплини) - развијати и подстицати унутрашњу потребу код ученика/ца за естетско изражавање кретањем, и доживљавање естетских вредности - развијање и подстицање ученика/ца, посебно кретно и ритмички надарених, на потребу за стваралаштвом, у два смера: а) у смеру спортско-техничких достигнућа (индивидуални максимални учинак у појединој спортској грани и спортској дисциплини), и б) у естетском обликовању и доживљавању моторичких активности			
--	--	--	--	--

Образовни профил:	Музички извођач / Музички сарадник - теоретичар / Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	Трећи
Предмет:	Физичко васпитање
Просветни гласник:	Број 11/13 од 28.06.2013.
Циљеви и задаци наставе предмета:	Циљ наставе физичког васпитања је задовољење основних биопсихосоцијалних потреба ученика/ца за физичким активностима; развијање и формирање правилног става и односа према физичком васпитању, спорту и спортској рекреацији и стварање трајне

	навичке и потребе да се физичке активности уграде у свакодневни живот и културу живљења уопште. Основни задаци физичког васпитања су: развијање физичких и функционалних способности ученика/ца; обучавање и усавршавање моторичких знања, умећа, техника(форми), стилова, вештина и навика; формирање трајне навике бављења физичким активностима; његовање и стварање навике правилног држања тела при седењу, ходању, трчању и дизању и ношењу терета; сазнавање вредности физичког вежбања у биолошком, психолошком и социолошком подручју. Педагошко-дидактички задаци наставе физичког васпитања су: упознавање значаја и суштине физичког васпитања; подстицање раста и развоја и утицање на стварање навике за правилно држање тела; усвајање одређеног фонда моторичких знања, умећа, вештина, техника (форми) и навика неопходних за ефикасно задовољење потреба за кретањем, игром, такмичењем, коришћењем слободног времена и решавањем свакодневних моторичких задатака; оспособљавање за самосталан рад и самоконтролу у одржавању физичких способности (кондиције), јачању здравља и нези тела; оспособљавање да се стечена знања, умећа, вештине, технике и навике користе у условима живота и рада; формирање морално-вољних квалитета личности; подстицање и активирање латентних способности и изузетних моторичких надарености за свестрано развијање и усавршавање у спорту и плесу; развијање и формирање хигијенских навика ради ефикасног очувања здравља, повећања отпорности организма на штетне утицаје савременог начина живота и рада и негативних утицаја животне средине, и заштита човекове средине.
Годишњи фонд часова:	70
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:

Настава се реализује у сали за физичко васпитање.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
1. Кошарка 2. Одбојка 3. Рукомет 4. Фудбал 5. Плесови и игре 6. Изабрани спорт – први 7. Изабрани спорт – други 8. Тестирања и мерења	Оперативни (функционални, моторички) задаци наставе: - развијање физичких (моторичких) способности (снага, брзина, издржљивост, гipкост окретност, спретност, прецизност и равнотежа) - усмерени развој моторичких способности, које су специфичне за атлетику и поједине атлетске дисциплине - стицање и усавршавање моторичких знања, умећа, вештина, техника и навика предвиђених програмом за атлетику - примена стечених знања, умећа, вештина	ОСНОВНЕ МЕТОДЕ 1. Методе поучавања—обучавања. 2. Методе увежбавања 3. Методе проверавања – евалуације. ОБЛИЦИ РАДА Организација наставног рада један је од битних чинилаца и нужан предуслов за оптимизацију наставног процеса.	Активно слуша, посматра, пита и дискутује током теоријског излагања, самостално практично примењује стечена знања, истражује и сам долази до нових сазнања,	Врло висок степен повезаности, односно висок коефицијент корелације постоји између програмских садржаја ритмичке гимнастике, плесова и

	техника и навика у сложенијим условима (кроз такмичења, рекреацију, и у животу и раду) - стимулисање телесног развоја и повећање снаге мишића - развијање зглобно-мишићне (кинетичке) осетљивости, која се манифестује свесним и самосталним управљањем кретања - повезивање моторичких задатака у целине, али без стварања крутих моторичких аутоматизама - увођење ученика/ца у организовани систем припрема за игре, сусрете и манифестације - утицање на повећање функционалних способности респираторног и кардиоваскуларног система правилним физичким оптерећењем и смењивањем интервала рад - одмор - утицање на повећање метаболичких и терморегулационих способности правилном исхраном и правилним физичким оптерећењем - утицање на развој рецептора који су од значаја за адаптацију на услове средине у којој се ученик/ца налази - развијање енергетских и кинетичких потенцијала и елемената применом природних и других облика кретања - развијање елемената ритма сједињавањем кинетичких и енергетских елемената у целине: рад - одмор; напрезање - релаксација; убрзање - успоравање - избор спортова, односно спортско - рекреативних или других кретних активности као трајног опредељења за њихово свакодневно упражњавање <i>Васпитни и социјални задаци наставе:</i> - очувати биолошку потребу за кретањем	Посебности образовно-васпитног рада у Физичком васпитању нису само у погледу садржина и метода већ и по облицима наставног рада. У образовно-васпитном процесу појављује се комуникацијско-интеракцијски однос (наставник-ученик, ученик-ученик, ученик-средства). Примена организацијског облика рада зависи од 1) основних средстава, различитих моторичких активности; 2) помоћних средстава - објеката, справа и реквизита; 3) типа часа - час обучавања, увежбавања, проверавања, и 4) броја ученика итд. Фронтални облик рада, Групни облик рада, Рад у пару, Индивидуални рад Способност наставника да увек одабере најрационалнији облик рада у Физичком васпитању, као и способност да га примењује упоредо и у разним комбинацијама битно може допринети разноврсности, па и успешности рада. Способност наставника да увек одабере најрационалнији облик рада у Физичком васпитању, као и способност да га примењује упоредо и у разним комбинацијама битно може допринети разноврсности, па и успешности рада. Четвороделну композицију часа треба схватити само као обавезно полазиште које обезбеђује оптималне педагошке, физиолошке и психолошке предуслове за реализацију непосредних задатака и циља часа. На тој основи, са доста слободе, треба и компоновати коначну структуру часа у оквиру сваке области и теме програмских садржаја. Морају се	проналази који начин у раду њему лично највише одговара активно учествује у групном раду, размењујући знања и вршећи поделу задатака са члановима групе, активно учествује у дискусији и анализира свој рад и рад других.	народних кола и игара са програмским садржајима неких ужестручних наставних предмета као и предметом информатика, у музичкој школи. Облик и степен повезивања и усклађивања наставних садржаја физичког васпитања са одговарајућим наставним предметима у музичкој школи зависи од просторно-техничких услова у школи, сарадње наставника физичког васпитања са одговарајућим стручним активима у школи.
--	--	--	--	---

	- развити и стабилизovati стечену потребу као навику и културну потребу за физичким кретањем - развијати, подстицати и одржавати позитивне емоције постигнуте спортским резултатом и кретним активностима (љубав, одушевљење и радост, и друга позитивна осјећања и расположења) - усвајање етичких вредности и подстицање вољних особина - задовољавање потреба за спортском афирмацијом, али и сузбијање тенденције прецењивања властитих способности услед недовољне самокритичности ученика/ца - развијати задовољавање социјалних потреба за потврђивањем и групним поистовећивањем, које убрзава процес социјализације личности - развијати свесну дисциплину и позитиван однос према колективу, саиграчу, спортском супарнику, спортској опреми и терену - развијати правилан, друштвено пожељан и културан однос према природи и друштвеном окружењу - развијати свесну дисциплину и позитиван однос у поштовању и придржавању спортских прописа и свих друштвених прописа и правила у животу и раду - подстицати усвајање друштвено пожељних и корисних начина понашања у породици, друштву, колективу и према цивилизацијским тековинама - развијање способности за посматрање, доживљавање и стварање естетских вредности (лепота кретања, лепота спорта, лепота природе) - развијање и подстицање ученика/ца, посебно	користити интензивније методе рада као што су: метод допунског вежбања, кружно – интервални метод, метод станица, „target“ (циљани) тренинг, савладавање полигонских препрека итд. Да би интензитет вежбања био оптималан треба водити рачуна о рационалном коришћењу објеката, справа, реквизита, уређаја и осталог наставног материјала, о рационалном коришћењу расположивог времена за час, о коришћењу и повезивању музике и вежбања, као и о томе да је час занимљив. У организацији и реализацији часова користе се: демонстрација, скице, цртежи, фотографије, кинограм, комплети компакт дискова за видео, аудио и аудио-видео моторичку обуку, као и уређаји за електронско праћење и мерење резултата. У циљу свестранијег образовања, примењује се и теоретска настава.		
--	---	--	--	--

	кретно надарених, на потребу за стваралаштвом у смеру спортско-техничких достигнућа (индивидуални максимални учинак у појединој атлетској дисциплини) - развијати и подстицати унутрашњу потребу код ученика/ца за естетско изражавање кретањем, и доживљавање естетских вредности - развијање и подстицање ученика/ца, посебно кретно и ритмички надарених, на потребу за стваралаштвом, у два смера: а) у смеру спортско-техничких достигнућа (индивидуални максимални учинак у појединој спортској грани и спортској дисциплини), и б) у естетском обликовању и доживљавању моторичких активности			
--	---	--	--	--

Образовни профил:	Музички извођач / Музички сарадник - теоретичар / Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	Четврти
Предмет:	Физичко васпитање
Просветни гласник:	Број 11/13 од 28.06.2013.
Циљеви и задаци наставе предмета:	Циљ наставе физичког васпитања је задовољење основних биопсихосоцијалних потреба ученика/ца за физичким активностима; развијање и формирање правилног става и односа према физичком васпитању, спорту и спортској рекреацији и стварање трајне навике и потребе да се физичке активности уграде у свакодневни живот и културу живљења уопште. Основни задаци физичког васпитања су: развијање физичких и функционалних способности ученика/ца; обучавање и усавршавање моторичких знања, умећа, техника(форми), стилова, вештина и навика; формирање трајне навике бављења физичким активностима; његовање и стварање навике правилног држања тела при седењу, ходању, трчању и дизању и ношењу терета; сазнавање вредности физичког вежбања у биолошком, психолошком и социолошком подручју. Педагошко-дидактички задаци наставе физичког васпитања су: упознавање значаја и суштине физичког васпитања; подстицање раста и развоја и утицање на стварање навике за правилно држање тела; усвајање одређеног фонда моторичких знања, умећа, вештина, техника (форми) и навика неопходних за ефикасно задовољење потреба за кретањем, игром, такмичењем, коришћењем слободног времена и решавањем свакодневних моторичких задатака; оспособљавање за самосталан рад и самоконтролу у одржавању физичких способности (кондиције), јачању здравља и нези тела; оспособљавање да се стечена знања, умећа, вештине, технике и навике користе у условима живота и рада; формирање морално-вољних квалитета личности; подстицање и активирање латентних способности и изузетних моторичких надарености за

	свестрано развијање и усавршавање у спорту и плесу; развијање и формирање хигијенских навика ради ефикасног очувања здравља, повећања отпорности организма на штетне утицаје савременог начина живота и рада и негативних утицаја животне средине, и заштита човекове средине.
Годишњи фонд часова:	66
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:

Настава се реализује у сали за физичко васпитање.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
1. Плесови и игре 2. Изабрани спорт – први 3. Изабрани спорт – други 4. Тестирања и мерења	Оперативни (функционални, моторички) задаци наставе: - развијање физичких (моторичких) способности (снага, брзина, издржљивост, гipкост окретност, спретност, прецизност и равнотежа) - усмерени развој моторичких способности, које су специфичне за атлетику и поједине атлетске дисциплине - стицање и усавршавање моторичких знања, умећа, вештина, техника и навика предвиђених програмом за атлетику - примена стечених знања, умећа, вештина техника и навика у сложенијим условима (кроз такмичења, рекреацију, и у животу и раду) - стимулисање телесног развоја и повећање снаге мишића - развијање зглобно-мишићне (кинетичке) осетљивости, која се манифестује свесним и самосталним управљањем кретања - повезивање моторичких задатака у целине, али без стварања крутих моторичких аутоматизама - увођење ученика/ца у организовани систем припрема за игре, сусрете и манифестације - утицање на повећање функционалних способности респираторног и кардиоваскуларног	ОСНОВНЕ МЕТОДЕ 1. Методе поучавања–обучавања. 2. Методе увежбавања 3. Методе проверавања – евалуације. ОБЛИЦИ РАДА Организација наставног рада један је од битних чинилаца и нужан предуслов за оптимизацију наставног процеса. Посебности образовно-васпитног рада у Физичком васпитању нису само у погледу садржина и метода већ и по облицима наставног рада. У образовно-васпитном процесу појављује се комуникацијско-интеракцијски однос (наставник-ученик, ученик-ученик, ученик-средства). Примена организацијског облика рада зависи од 1) основних средстава, различитих моторичких активности; 2) помоћних средстава - објеката, справа и реквизита; 3) типа часа - час обучавања, увежбавања, проверавања, и 4) броја ученика итд.	Активно слуша, посматра, пита и дискутује током теоријског излагања, самостално практично примењује стечена знања, истражује и сам долази до нових сазнања, проналази који начин у раду њему лично највише одговара активно учествује у групном раду, размењујући знања и вршећи поделу задатака са члановима групе, активно	Врло висок степен повезаности, односно висок коефицијент корелације постоји између програмских садржаја ритмичке гимнастике, плесова и народних кола и игара са програмским садржајима неких ужестручних наставних предмета као и предметом информатика, у музичкој школи. Облик и степен повезивања и

	система правилним физичким оптерећењем и смењивањем интервала рад - одмор - утицање на повећање метаболичких и терморегулационих способности правилном исхраном и правилним физичким оптерећењем - утицање на развој рецептора који су од значаја за адаптацију на услове средине у којој се ученик/ца налази - развијање енергетских и кинетичких потенцијала и елемената применом природних и других облика кретања - развијање елемената ритма сједињавањем кинетичких и енергетских елемената у целине: рад - одмор; напрезање - релаксација; убрзање - успоравање - избор спортова, односно спортско - рекреативних или других кретних активности као трајног опредељења за њихово свакодневно упражњавање <i>Васпитни и социјални задаци наставе:</i> - очувати биолошку потребу за кретањем - развити и стабилизovati стечену потребу као навику и културну потребу за физичким кретањем - развијати, подстицати и одржавати позитивне емоције постигнуте спортским резултатом и кретним активностима (љубав, одушевљење и радост, и друга позитивна осјећања и расположења) - усвајање етичких вредности и подстицање вољних особина - задовољавање потреба за спортском афирмацијом, али и сузбијање тенденције прецењивања властитих способности услед недовољне самокритичности ученика/ца - развијати задовољавање социјалних потреба за потврђивањем и групним поистовећивањем, које	Фронтални облик рада, Групни облик рада, Рад у пару, Индивидуални рад Способност наставника да увек одабере најрационалнији облик рада у Физичком васпитању, као и способност да га примењује упоредо и у разним комбинацијама битно може допринети разноврсности, па и успешности рада. Способност наставника да увек одабере најрационалнији облик рада у Физичком васпитању, као и способност да га примењује упоредо и у разним комбинацијама битно може допринети разноврсности, па и успешности рада. Четвороделну композицију часа треба схватити само као обавезно полазиште које обезбеђује оптималне педагошке, физиолошке и психолошке предуслове за реализацију непосредних задатака и циља часа. На тој основи, са доста слободе, треба и компоновати коначну структуру часа у оквиру сваке области и теме програмских садржаја. Морају се користити интензивније методе рада као што су: метод допунског вежбања, кружно – интервални метод, метод станица, „target“ (циљани) тренинг, савладавање полигонских препрека итд. Да би интензитет вежбања био оптималан треба водити рачуна о рационалном коришћењу објеката, справа, реквизита, уређаја и осталог наставног материјала, о рационалном коришћењу расположивог времена за час, о коришћењу и повезивању музике и вежбања, као и о томе да је час занимљив. У организацији и	учествује у дискусији и анализира свој рад и рад других.	усклађивања наставних садржаја физичког васпитања са одговарајућим наставним предметима у музичкој школи зависи од просторно-техничких услова у школи, сарадње наставника физичког васпитања са одговарајућим стручним активима у школи.
--	---	---	---	---

	убрзава процес социјализације личности - развијати свесну дисциплину и позитиван однос према колективу, саиграчу, спортском супарнику, спортској опреми и терену - развијати правилан, друштвено пожељан и културан однос према природи и друштвеном окружењу - развијати свесну дисциплину и позитиван однос у поштовању и придржавању спортских прописа и свих друштвених прописа и правила у животу и раду - подстицати усвајање друштвено пожељних и корисних начина понашања у породици, друштву, колективу и према цивилизацијским тековинама - развијање способности за посматрање, доживљавање и стварање естетских вредности (лепота кретања, лепота спорта, лепота природе) - развијање и подстицање ученика/ца, посебно кретно надарених, на потребу за стваралаштвом у смеру спортско-техничких достигнућа (индивидуални максимални учинак у појединој атлетској дисциплини) - развијати и подстицати унутрашњу потребу код ученика/ца за естетско изражавање кретањем, и доживљавање естетских вредности - развијање и подстицање ученика/ца, посебно кретно и ритмички надарених, на потребу за стваралаштвом, у два смера: а) у смеру спортско-техничких достигнућа (индивидуални максимални учинак у појединој спортској грани и спортској дисциплини), и б) у естетском обликовању и доживљавању моторичких активности	реализацији часова користе се: демонстрација, скице, цртежи, фотографије, кинограм, комплети компакт дискова за видео, аудио и аудио-видео моторичку обуку, као и уређаји за електронско праћење и мерење резултата. У циљу свестранијег образовања, примењује се и теоретска настава.		
--	---	---	--	--

Образовни профил:	Музички извођач / Музички сарадник - теоретичар / Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	Други
Предмет:	Социологија
Просветни гласник:	Сл. Гл. , Просветни преглед бр. 11/2013.
Циљеви наставе предмета:	Овладавање основним знањима о друштву, друштвеним односима и односа човека, друштва и културе; Унапређивање критичке свести код ученика са циљем развоја политичке културе и опште културе.
Годишњи фонд часова:	35
Недељни фонд часова:	1

Начин остваривања програма предмета:

Програм социологије у Музичкој школи подразумева да се његово пуно остваривање реализује у корелацији са другим наставним предметима и укључивањем ученика у различите ваннаставне активности. Наставни програм се реализује кроз кабинетску, претежно теоријску наставу уз фронталне облике, дијалог, анализу текстова одговарајућих садржаја у вези са наставним јединицама.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
I Одређивање предмета социологије и њен однос са другим друштвеним наукама. II Друштвена структура и друштвене промене. III Основне области друштвеног живота и друштвена структура. IV Врсте друштвених промена. V Култура: облици културе.	Да ученици овладају основним социолошким појмовима. Да ученици стекну функционална знања о друштвеним појавама. Да овладају знањима о начину повезаности појединца и друштва у целини. Да развију критички однос према друштву и друштвеним институцијама. Да развију способност одговорног грађанина.	Вербално-текстуална метода; рад у групама на нивоу наставних тема; Дискусија са ученицима о актуелним темама у друштву; Посета скупштини града; Анализа постојећих стања у друштву и начини мењања друштвених промена; Упућивање ученика на информисање у литератури и мас медијима.	Учествоје у групном раду, проналази материјал, чита, анализира, упоређује, дискутује, проверава информације, записује, излаже на часу, тражи додатне информације.	Историја са историјом културе; Устав и право грађана; Српски језик и књижевност; Ликовна култура; Грађанско васпитање; Филозофија, Психологија; Биологија; Географија; Педагогија; Информатика; Економска група предмета.

Образовни профил:	Музички извођач / Музички сарадник - теоретичар / Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	Трећи

Предмет:	Психологија
Просветни гласник:	Број 4/1996 и бр 11/13
Циљеви наставе предмета:	Циљ наставе психологије је да допринесе формирању зреле, одговорне, социјализоване особе као и подршка развоју компетенција значајних за обављање професионалних активности и наставак школовања кроз стицање функционалних знања о основним карактеристикама психичког живота и понашања човека, разумевање психолошких основа уметничке делатности, формирање ставова, овладавање вештинама.
Годишњи фонд часова:	70
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:

Настава се изводи у блоку од по два часа за теоријски, вокално-инструментали и етномузиколошки одсек. Не постоји специјализована учионица за овај предмет. Настава се реализује како кроз теорију, тако и кроз вежбе, практичне приказе, истраживачки рад-радове ученика, радионице...

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
1. Предмет, гране и методе психологије 2. Органске основе и социјални чиниоци 3. Осећаји и опажаји 4. Учење, памћење и заборављање 5. Мишљење и способности 6. Емоције 7. Мотивација 8. Личност као организација психичког живота 9. Стваралаштво и уметност у науци 10. Уметност као облик комуникације 11. Музика као предмет психолошких истраживања 12. Психоакустика и физиолошке основе музике	Стекну основна знањима о психичким процесима, особинама, стањима и њиховом манифестовању у понашању; разумеју психички живот особе као целину међусобно повезаних процеса, стања и особина; стекну основна знања о психологији музике и уметничке игре; разумеју сопствену личност као део друштва и света око себе, увиде значај отворености за промене и лично ангажовање за сопствени развој и развој друштва; унапреде сарадњу са другима, као и способности за тимски рад; разумеју психолошке основе међуљудских односа, унапреде комуникацијске вештине; примењују стечена знања и вештине при доношењу одлука и решавању проблема у струци и свакодневном животу; унапреде способност за прикупљање, анализу,	Радионичарски рад, рад у пару и групама; истраживачки рад, демонстративни рад, дијалог... Рад у групи, дијалогска метода, демонстративна, рад у паровима, презентације ученика, практичан рад... Монолошка дијалогска метода, демонстрација, рад у паровима... Дијалогска, демонстрација, рад у групи, самоанализа, семинарски радови ученика, истраживање на основу претходног искуства... Теоријска излагања	Учествује у групном раду, раду у пару, проналази материјал, чита, решава тестове и практично учествује у раду, анализира и упоређује различите технике, презентује рад... Активно учествује у часу, пролази кроз вежбе и практичан рад, дискутује, повезује информације са реалним ситуацијама, презентује рад и закључке до којих је дошао... Учествује у дијалогу, развија функционално знање и повезује усвојено знање са практичним кроз анализу	Филозофија, социологија и историја са историјом уметности (веза друшва и психичких процеса), биологија (повезаност психе и тела; чула, нервни и ендокрини систем)... Веза са природним наукама (математиком, физиком, статистиком...) кроз теме интелигенција, опажање, веза са физиологијом кроз област емоција и психосоматских

13. Опажање музике 14. Музичко извођење 15. Музичке способности 16. Музички развој 17. Уметност у учењу музике 18. Основни проблеми уметничке игре 19. Садржај игре 20. Покрет 21. Психолошке основе стваралаштва уметничке игре	организацију, критичку подршку, примену и преношење информација релевантних за психички живот човека и стваралаштво; унапреде стратегије и технике успешног учења и развију самоефикасност и позитивне ставове према учењу и образовању током целог живота; унапреде способност аргументације сопствених ставова и критичког мишљења; негују интелектуалну радозналост и стваралачке способности; разумеју концепт менталног здравља и значај превенције, унапред здраве животне стилове и примењују их свакодневном животу; развијају ставове и вредности значајне за живот у савременом мултикултуралном друштву који одражавају поштовање људских права, толеранцију, солидарност, уважавање различитости и родну равноправност.	фронталног типа дају прилику за укључивање индивидуалног излагања ученика у зависности од мотивације и заинтересованости да сами изложе нека сазнања стечена у току школовања. Нагласак је на учењу путем увиђања и откривања појединих елемената који се адекватно уклапају у одређене тематске садржаје. Групни рад у појединим наставним јединицама је веома значајан јер утиче на кохезију групе са јединим циљем, а то је везивање вршњачке групе. Поједина предавања типа трибине, ученицима отвара могућност дискутовања и изражавања њихове потребе за новим темама и садржајима.	и самоанализу, презентује рад. Ученик учествује у дијалогу, теме анализира кроз практичне примере, бавећи се при том и самоанализом (интроспекцијом), практично примењује стечена знања...	обољења, са музиком-музичка интелигенција. Веза са социологијом (кроз питања развоја личности, идентитета), са генетиком-развој личности, са математиком-структура личности и фактори који је риказују. Веза са уметношћу, највише музиком, игром, сликарством, глумом... физиологијом - веза тела и музичког изражаја.. Веза са великом групом стручних предмета музичких садржаја.
--	---	---	--	--

Образовни профил:	Музички извођач / Музички сарадник - теоретичар / Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	Четврти
Предмет:	Филозофија
Просветни гласник:	Сл. Гл. , Просветни преглед бр. 11/2013. од 28.06. 2013.
Циљеви наставе предмета:	Настава филозофије поставља неколико значајних циљева: 1. Упознавање ученика са историјом филозофије као значајним интелектуалним наслеђем и постизање разумевања развоја мишљења у западној цивилизацији; 2. Подизање нивоа етичке свести и савести код ученика; 3. Упознавање ученика са метафизичким проблемима; 4. Сагледавање процеса спознаје и

	упућивање ученика на проблеме у оквиру спознајне теорије; 5. Представљање различитих теорија о лепом и уметности, а тиме и развијање свести о најважнијим вредностима у уметности; 6. Један од коначних и најважнијих циљева наставе филозофије јесте интелектуално сазревање ученика кроз апстрактнији и општији поглед на свет који нуди филозофија.
Годишњи фонд часова:	66
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:

Програм предмета реализује се у целом одељењу путем теоријских предавања. Настава се одвија у учионици.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
Одређење Филозофије (7)	Циљ ове наставне теме јесте увођење ученика у филозофију. Етимолошки и лексички тумачимо њен назив да би стигли до увида у тешкоћу њеног дефинисања. Апстрактну одредбу филозофије конкретизујемо анализом неколико различитих дефиниција: Аристотелова, Хегелова, Маркова... Појам филозофије даље тумачимо у контексту појма „духовне делатности“, навођењем разлика и сличности између ње и других духовних делатности (уметност, наука и религија, митологија). У наставку ове наставне теме ученици треба да оквирно упознају садржај филозофског знања и то указивањем на основна питања којима се филозофија бави, у контексту филозофских дисциплина. Ученици треба да схвате разлику између митолошког и здраворазумског мишљења, као и мотиве и побуде које покрећу човека на филозофирање.	- фронтални - индивидуални - комбиновани - монолошка - дијалoшка - текстуална	активно слуша; одговара на питања; поставља питања; истражује и пише реферате.	Религија; Митологија; Историја уметности; Социологија; Психологија; Историја; Географија; Српски језик и књижевност; Музичка

Античка филозофија (23)	У овој наставној теми ученике је прво важно упознати са околностима и факторима настајања и развоја филозофије. Указати на развитак појма митхоса, као и на развој појмова архе, апеирон, биће... Ученици треба да схвате однос грчког човека према природи и значај буђења сазнајних порива према њој. Филозофији антрополошког периода приступа се кроз проблематику човека и уређености заједнице људи. Ученици се упознају са вештинама софиста (еристика и реторика), као и са Сократовом мајеутичком вештином и методом. Увиђају да Сократ уводи морал и рационалност уопште. Платонова филозофија се тумачи довођењем у везу са Парменидовом, Хераклитовом, питагорејском, али првенствено се наглашава веза са Сократовим учењем о оптем појму Добра и идеји правде. У том контексту се тумачи идеална држава како ју је Платон замислио. Представити ученицима парадоксалан статус уметности у Платоновој представи идеалне државе. Платонову теорију о свету идеја представити као најдубљи умни увид у устројство бића. Значај ове наставне теме је и да укаже на значај Аристотела за даљи развој мишљења. Представити га као највећег систематичара у свим подручјима људског духа, затим, као оснивача метафизике, логике и историје филозофије, па и као утемељивача научних области биологије и физике. Потребно је да ученици схвате како је Сократова етика допуњена и усавршена у Аристотеловој етици. Напуштање теоријских и окретање практичним или етичким проблемима у периоду хеленизма треба тумачити у контексту тадашњих збивања.			уметност; Политика; Грађанско васпитање; Верска настава.
Средњовековна Филозофија (5)	Циљ ове наставне теме је да се прати и разматра однос филозофије и хришћанства почев од његове првобитне форме изражене митско-алегоријским језиком (Библија-јеванђеље) па све до систематски уобличене науке-теологије код Томе Аквинског. Патристика се сагледава као прво формулисање хришћанских догми, а схоластика као период систематизације тих догми. Главни проблем средњовековне филозофије, проблем универзалија, ученицима треба представити указујући на извориште тих проблема, тј. на однос Платонове и Аристотелове филозофије. Циљ ове наставне теме јесте увођење у проблематику емпиризма, рационализма, просветитељства и немачке класичне филозофије. У оквиру емпиризма ученици се упознају са анализом могућности, порекла, обима и извесности сазнања код Лока, Берклија и Хјума.			

Нововековна Филозофија (23)	У рационализму се пажња усмерава на проблеме методе и супстанције и указује се на разноликост решења код Декарта, Спинозе и Лајбница. Часови о просветитељској филозофији трба да интегришу постојећа знања ученика о овој теми, као и да употпуне њихово разумевање просветитељских идеала. Циљ часова на којима се обрађује немачка класична филозофија јесте разумевање коперниканског обрта изведеног код Канта и његово логичко довршење у Хегеловој филозофији. Кантову етику дужности повезати са Аристотелом и Сократом. Такође, ученици треба да овладају и усвоје појмове трансценденталне филозофије филозофије Фихтеа и Шелинга, апсолутног идеализма Хегела и уопште идеалистичког концепта стварања света.			
Савремена Филозофија (12)	Задатак ове наставне теме је да ученике уведе у токове и разноврсност савремене филозофије. У раду нагласити Шопенхауеров ирационализам и песимизам, Ничеов волунтаризам и његову критику културе, позитивизам и Поперову критику позитивизма, Кјеркегора као религиозног мислиоца, а првог егзистенцијалисте, херменеутику и критичку теорију. Размотрити са ученицима различита тумачења уметности и музике у савременој филозофији.			

ПРИЛОГ 3

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА СТРУЧНЕ ПРЕДМЕТЕ У СРЕДЊОЈ ШКОЛИ

Образовни профил:	Музички извођач, Музички сарадник – теоретичар, Музички сарадник – етномузиколог
Разред:	Први
Предмет:	Теорија музике
Просветни гласник:	Просветни Гласник 11/2013.
Циљеви наставе предмета:	Упознавање и усавршавање способности ученика у раду са музичком теоријом и способност њеног примењивања на друге аспекте музике. Подстицање корелације са осталим музичким предметима.
Годишњи фонд часова:	35
Недељни фонд часова:	1

Начин остваривања програма предмета:

Програм предмета реализује се кроз групну наставу (до 8 ученика), путем теоријских предавања и практичног дела који се односи на аналитички и практични приступ решавања задатака. Настава се одвија у учионици опремљеној текстуалним средствима и инструментом (клавиром) која подржавају овакав облик наставе. Наставна грађа систематизована је по целинама које су распоређене од основа теорије музике до сложених јединица и задатака које су у циљу стицања што ширег музичког образовања ученика, као и повезивања овог предмета са осталим стручним предметима (солфеђо, музички облици, хармонија, контрапункт, историја музике, музички инструменти, увод у компоновање, етномузикологија). Свака јединица из градива мора бити пропраћена звучним примерима (одсвираним на клавиру у учионици), као и да буде аналитички обрађена. Неопходно је што више ученике ангажовати приликом решавања и анализирања задатака користећи таблу и партитуре. Самим тим метода рада не треба да буде искључиво вербална и наративна, већ дијалошка. Изучавајући теорију музике, ученици треба да се служе свом расположивом литературом: Марко Тајчевић: Основна теорија музике, Дејан Деспић: Теорија музике.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
НОТНО ПИСМО (1) Нотно писмо. Тонски систем. Линијски систем.	Рад на: подстицању корелацији са осталим музичким предметима; унапређивању упознавања музичке теорије и решавању њених задатака. Унапређивање: практично	Вербално монолошки метод, вербално-дијалошки метод, комбиновани метод, анализа нотних примера, израда диференцираних задатака.	Учествује у групном раду, дискутује, пита, чита, уочава узрочно последичне везе, анализира дела у складу са градивом, активно приступа при излагању новог градива и изради задатака на часу, практично	Музички инструменти, Историја музике, Солфеђо.
КЉУЧЕВИ И ТЕТРАХОРИ (4) Читање и писање тонова у различитим кључевима и различитим октавама. Врсте тетрахорада.				Солфеђо, Музички облици, Хармонија, Контрапункт, Историја музике, Музички инструменти.
ЛЕСТВИЦЕ И ИНТЕРВАЛИ (15) Врсте лествица – општа подела дијатонских лествица. Хроматске лествице. Модуси. Лествице специфичне грађе. Интервали – обрада. Лествични интервали. Многостраност интервала.				Солфеђо, Клавир, Музички облици, Хармонија, Контрапункт, Историја музике, Музички инструменти, Етномузикологија, Увод у

	примењивање задатака.		примењује стечена знања, самопроцењује напредак, ослања се на претходно искуство.	компоновање.
АКОРДИ (15) Акорди – општа подела. Лествични акорди. Трозвучи. Многостраност трозвука. Четворозвучи. Многостраност четворозвука. Грађење трозвука и четворозвука у тоналитетима. Каденце. Транспозиција.				Солфеђо, Клавир, Музички облици, Хармонија, Контрапункт, Историја музике, Музички инструменти, Етномузикологија, Увод у компоновање.

Образовни профил:	Музички извођач, Музички сарадник – теоретичар, Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	Први
Предмет:	Музички инструменти
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр.10 /2013
Циљеви наставе предмета:	Теоријско овладавање функцијом појединачног инструмента. Развој практичне употребе инструмента у оркестру, соло и камерној музици. Усвајање нотације кључева и транспозиције појединих инструмената. Усавршавање анализе партитура и појединих инструменталних деоница.
Годишњи фонд часова:	35
Недељни фонд часова:	1

Начин остваривања програма предмета:
<i>Тежиште у приказивању инструмената треба ставити на главне представнике своје врсте и оне који у савременој пракси имају најистакнутију улогу и најзначајнију литературу. Остале приказати превасходно у поређењу с њима, као варијанте. Безусловно треба инсистирати на препознавању инструмената по звуку и по изгледу, кроз што већи број добро одабраних музичких примера из најпознатије литературе, као и слика (цртежа) инструмената, а према могућностима и кроз приказ најважнијих инструмената уживо, или видео снимком. Посета јавним часовима у школи, као и евентуалним концертима, посебно оркестарским, такође треба да помогне успешније усвајање градива. Проблеме нотације, кључева, транспозиција, као и упознавање специфичних извођачких упутстава и термина, треба обрадити (и) кроз писмене вежбе, евентуално домаће задатке, а такође анализом партитура и појединих инструменталних деоница у литератури.</i>

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
Основни појмови о звуку - дефиниција, особине, аликвотни низ, природно и темперовано штимовање, камерни тон, рефлексја, резонанца. Подела музичких инструмената. Општа начела стварања звука на појединим њиховим врстама.	Проширивање знања о музичкој литератури. Развијање	Групни рад. Дијалогски метод. Израда семинарских радова.	Учествује у групном раду. Проналази	Оркестар, Камерна музика, Читање

Гудачки инструменти – грађа, извођачка техника, историјат, литература. Трзани жичани инструменти - харфа, гитара, историјске и фолклорне варијанте. Клавир и чембало - грађа, извођачка техника, литература. Историјске варијанте. Дрвени дувачки инструменти. Сродност и разлике. Транспозиција. Лимени дувачки инструменти. Заједничка својства технике и звука. Вентилни механизми и њихово дејство. Историјски развој. Дувачки инструменти са мехом. Грађа, функционисање, историјат и литература за оргуље. Хармоника и остали инструменти овог рода. Људски глас. Разлике између вокалног и инструменталног медија. Удараљке. Основне звучне разлике зависно од материјала и начина производње звука. Улога и нотација. Електрични музички инструменти. Синтетички звук. Инструментални ансамбли. Главне врсте камерних састава и оркестара, њихова звучна својства, могућности и литература. Уобичајена поставка инструмената у оркестру и поредак у партитури. Упоредно сагледавање инструментаријума – општа звучна својства појединих врста и група инструмената, тонски распони, значај и уобичајене улоге, историјски ток развоја.	способности на препознавању инструмената по звуку и изгледу. Рад на анализи партитура и инструменталних деоница. Развијање способности да пореде групе инструмената и њихове улоге у оркестру.		материјале. Анализира партитуре.	с`листа, Хор Главни предмет – инструменет или соло певање.
--	---	--	--	--

Образовни профил:	Музички извођач; Музички сарадник – теоретичар; Музички сарадник – етномузиколог.
Разред:	Други
Предмет:	Хармонија
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996, бр. 10 /2013.
Циљеви наставе предмета:	Развој улоге хармоније у музици; развој основних елемената хармоније; упознавање строгог и слободног хармонског става; упознавање ванакардских тонова; развој акордских веза.
Годишњи фонд часова:	105
Недељни фонд часова:	3

Начин остваривања програма предмета:

Ученици су подељени у групе (разред је подељен ради извођења групне наставе), реализује се у специјализованој учионици са клавиром, као и уређајима за репродуковање музике. Настава се одвија кроз теорију, писмени рад и практичне вежбе у виду израде задатака на табли са линијским системом.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма	Активност ученика	Корелација
----------------	-----------------------------------	-------------------------------------	-------------------	------------

		(облици и методе рада)		
1. Појам хармоније, 2. Мелодија, акорди, основни ванакордски тонови, 3. Тоналитет и функције акорада, хармонски ритам, 4. Постављање квинтакорада у четворогласни хармонски став, 5. Везивање главних квинтакорада, 6. Каденце, каденцирајући 6/4 7. Квинтакорди споредних ступњева, 8. Секвенце, 9. Сектакорди главних ступњева, 10. Сектакорди споредних ступњева, 11. Квартсектакорди, 12. Доминантни септакорд и обртаји, 13. Субдоминантни септакорд и обртаји, 14. Вођични септакорд и обртаји.	Ученик разуме, повезује, уочава узрочно-последичне везе, анализира дела, ученик усваја основне законитости и логику хармонског језика, развија хармонски слух.	Израда хармонских задатака кроз групни и индивидуални рад.	Активно учествује у раду, практично примењује стечена знања, активно приступа при излагању новог градива и изради задатака на часу, активно учествује у групном певању задатака, самостално свира каденце, секвенце и краће хармонске везе; самостално препознаје функције и везе акорада кроз усмене диктате.	Теорија музике-лествице, интервали, акорди. Музички облици - мотив, реченица, период. Солфеђо-лествице, интервали, алтеровани тонови, алтеровани акорди.

Образовни профил:	Музички извођач; Музички сарадник – теоретичар; Музички сарадник – етномузиколог.
Разред:	Трећи
Предмет:	Хармонија
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996, бр. 10 /2013.
Циљеви наставе предмета:	Развој улоге хармоније у музици, развој акордских веза, развој промене тоналитета.
Годишњи фонд часова:	70
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:

Ученици су подељени у групе (разред је подељен ради извођења групне наставе), реализује се у специјализованој учионици са клавиром, као и уређајима за репродуковање музике. Настава се одвија кроз теорију, писмени рад и практичне вежбе у виду израде задатака на табли са линијским системом.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
1. Доминантни нонакорд и обртаји,	Ученик разуме, повезује,	Израда хармонских	Активно учествује у раду,	Теорија музике -

2. Споредни четворозвуци, 3. Алтерације, алтеровани акорди дијатонског и хроматског типа, 4. Иступања-вантоналне доминанте и њихови заменици, вантоналне субдоминанте и њихови заменици, 5. Видови промене тоналитета, сродност тоналитета, дијатонска модулација, 6. Дијатонска модулација 1. групе, 7. Дијатонска модулација 2. групе, 8. Дијатонска модулација 3. групе, 9. Дијатонска модулација 4. групе.	учава узрочно-последичне везе, анализира хармонски став, ученик усваја основне законитости и логику хармонског језика, развија хармонски слух, упознаје дијатонску модулацију.	задатака кроз групни и Индивидуални рад. Индивидуални практични рад.	практично примењује стечена знања, активно приступа при излагању новог градива и изради задатака на часу, активно учествује у групном певању задатака, самостално свирају каденце, хармонске везе и ток дијатонске модулације.	лествице, интервали, акорди. Музички облици - мотив, реченица, период, сонатни облик, фуга. Солфеђо - лествице, интервали, алтеровани тонови, алтеровани акорди, дијатонска модулација.
---	--	---	--	---

Образовни профил:	Музички извођач; Музички сарадник – теоретичар; Музички сарадник – етномузиколог.
Разред:	Четврти
Предмет:	Хармонија
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996, бр. 10 /2013.
Циљеви наставе предмета:	Развој улоге хармоније у музици; развој основних елемената хармоније; развој акордских веза; развој промене тоналитета (хроматска и енхармонска модулација); развој на препознавању и анализи различитих хармонских стилова.
Годишњи фонд часова:	66
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:

Ученици су подељени у групе (разред је подељен ради извођења групне наставе), реализује се у специјализованој учионици са клавиром, као и уређајима за репродуковање музике. Настава се одвија кроз теорију, писмени рад и практичне вежбе у виду израде задатака на табли са линијским системом.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
1. Хроматска модулација. 2. Енхармонска модулација.	Ученик разуме, повезује, учава узрочно последичне везе, анализира дела, ученик усваја основне законитости и логику хармонског језика, развија хармонски слух, савладава промене тоналитета, развија препознавање и анализу	Израда хармонских задатака кроз групни и индивидуални рад. Методе рада: монолошка, дијалогска, рад на нотном тексту,	Активно учествује у групном раду, практично примењује стечена знања, активно приступа при излагању новог градива и изради задатака на часу, активно	Теорија музике - лествице, интервали, акорди. Музички облици - мотив, реченица, период, сонатни облик, фуга.

	хармонских стилова.	писани радови, демонстрација, практичан рад.	учествује у групном певању израђених задатака, самостално свира каденце, краће хармонске везе као и ток хроматске и енхармонске модулације.	Солфеђо - лествице, интервали, алтеровани тонови, алтеровани акорди.
--	---------------------	--	--	---

Образовни профил:	Музички извођач; Музички сарадник – теоретичар; Музички сарадник – етномузиколог.
Разред:	Трећи
Предмет:	Контрапункт - вокални
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996, бр. 10 /2013.
Циљеви наставе предмета:	Сагледавање историјског развоја контрапункта. Оспособљавање за усавршавањем рада на вокалном контрапункту.
Годишњи фонд часова:	70
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:

Ученици су подељени у групе (разред је подељен ради извођења групне наставе), реализује се у специјализованој учионици са клавиром, као и уређајима за репродуковање музике. Настава се одвија као теорија и као вежбе у виду практичне израде задатака на табли са линијским системом.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
Основи вокалног контрапункта; Двогласни контрапункт.	Основни циљ учења је да ченик схвати начин како да гради музички ток водећи паралелно две мелодијске линије.	Израда задатака на табли и индивидуално у свескама; слушање примера из литературе и повезивање са оним шта се израђује на часу.	Активно учествује при излагању новог градива и изради задатака на часу.	Историја музике
Имитација.	Циљ учења је да ученик схвати и потом примени технику компоновања.	Израда задатака; анализа полифонов става.	Ученик практично примењује знања.	Солфеђо
Трогласни полифони став	Циљ учења је да ученик разуме, да схвати начин вођења истовремено	Слушање примера из литературе; израда	Ученик запажа разлику између двогласа и трогласа,	Солфеђо

	три мелодијске линије и да уочи везу са двогласним ставом.	примера; дијалог; израда примера индивидуално и анализа радова на часу.	упоређује и примењује стечено знање како би успео да оствари успех у изради трогласног става.	
Вокални полифони облици.	Циљ учења је да ученик научи да препознаје дела вокалне ренесансне музике и да научи начин израде и технике вокалне полифоније.	Анализа примера и израда вокалних полифоних облика, на табли и индивидуално.	Ученик активно учествује у раду, примењује своја знања и самопроцењује напредак.	Историја музике

Образовни профил:	Музички извођач; Музички сарадник – теоретичар; Музички сарадник – етномузиколог.
Разред:	Четврти
Предмет:	Контрапункт - инструментални
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996, бр. 11 /2013.
Циљеви наставе предмета:	Сагледавање историјског развоја контрапункта. Оспособљавање за усавршавањем рада на вокалном контрапункту.
Годишњи фонд часова:	66
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:

Ученици су подељени у групе (разред је подељен ради извођења групне наставе), реализује се у специјализованој учионици са клавиром, као и уређајима за репродуковање музике. Настава се одвија као теорија и као вежбе у виду практичне израде задатака на табли са линијским системом. Слушање музичких примера и анализа дела инструменталне музике барока.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
Двогласни инструментални полифони став.	Основни циљ учења је да ученик схвати начин како да гради инструментални музички ток водећи паралелно две мелодијске линије.	Израда задатака на табли и индивидуално у свескама; слушање примера из литературе и повезивање са оним шта се израђује на часу.	Активно учествује при излагању новог градива и изради задатака на часу.	Историја музике, Музички облици и Хармонија.
Инвенција	Циљ учења је да ученик схвати	Израда задатака,	Ученик практично	Историја музике,

	имитациони поступак и начин изградње облика и потом примени технику компоновања.	анализа полифоног става. Слушање звучних примера и практично на клавиру.	примењује знања.	Хармонија, Музички облици.
Вишегласни инструментални став	Циљ учења је да ученик разуме, да схвати начин вођења истовремено три мелодијске линије, да градиво повеже са претходним градивом из двогласа.	Слушање примера из литературе, израда примера, дијалог, израда примера индивидуално и анализа радова на часу.	Ученик запажа разлику између двогласа и трогласа, упоређује и примењује стечено знање како би успео да оствари успех у изради трогласног става.	Хармонија
Фуга	Циљ учења је да ученик научи да препознаје дела барокне полифоније, да се оспособи да компонује у бароком полифоном стилу.	Анализа примера и израда инструменталних полифоних облика, на табли и индивидуално.	Ученик активно учествује у раду, примењује своја знања и самопроцењује напредак. Ослања се на претходно искуство у изради задатака.	Историја музике, Музички облици и Хармонија.

Образовни профил:	Музички извођач, Музички сарадник – теоретичар, Музички сарадник – етномузиколог.
Разред:	Други
Предмет:	Историја музике са упознавањем музичке литературе
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр.10 /2013.
Циљеви наставе предмета:	Оспособљавање на разликовању различитих музичких одлика у односу на временску динстанцу. Подстицање корелације са осталим музичким предметима. Усавршавање способности за класификацију периода музичке историје. Развој на стваралаштву истакнутих композитора сваке епохе. Развој и усавршавање на познавању музичке литературе.
Годишњи фонд часова:	35
Недељни фонд часова:	1

Начин остваривања програма предмета:	
Програм предмета реализује се кроз групну наставу (највише две групе), путем теоријских предавања и практичног дела који се односи на аналитички приступ слушању/упознавању музичке литературе. Настава се одвија у учионици опремљеној текстуалним, визуелним и аудитивним средствима која подржавају овакав облик наставе. Наставна грађа систематизована је по историјско-стилским целинама у циљу стицања што ширег општемузичког образовања ученика као и повезивања овог предмета са осталим стручним (музички облици, хармонија, контрапункт) као и шире стручним предметима (историја књижевности, историја, историја уметности). Свака већа јединица из градива мора бити пропраћена звучним, тј. слушним примерима, док	

највећи ствараоци морају бити и слушно и аналитички обрађени. У ту сврху треба увек бирати најпопуларнија дела, деци доступна и једноставна за памћење. Неопходно је што више ученике ангажовати приликом слушања музике, користећи партитуре, ноте, ликовне или филмске, видео прилоге. Изучавајући најзначајније појаве и ствараоце ученици треба да се служе свом расположивом литературом:

J. Andreis: Historija muzike I, II, III

Роксанда Пејовић: Историја музике I, II

Соња Маринковић: Историја музике

Б. Радовић: Мала историја музике

Самим тим метода рада не треба да буде искључиво вербална и наративна, већ дијалошка, на основу прочитаног и слушаног. Такође је пожељно да се користе различити тестови, за одређене стваралачке области или ликовне, за упоређивање различитих области, стилова или жанрова. Овим предметом потребно је развити љубав према музици, интересовање за посету концерата, активно слушање музике преко различитих средстава. За поједине области могуће је урадити семинарске радове, читати их јавно и тиме развијати процес мишљења, повезивања, закључивања и развијати елементе писмености и изражавања.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
МУЗИЧКА КУЛТУРА ПРЕТКЛАСНОГ ДРУШТВА И СТАРОГ ВЕКА (7): Музичка култура првобитне заједнице и народа Истока. Музика Старе Грчке и Рима.	Ученик активно слуша с разумевањем, повезује, уочава узрочно последичне везе, активно упознаје музичку литературу кроз слушање музике, анализира дела...	- вербално монолошки метод - вербално-дијалошки метод - комбиновани метод: анализа аудио и видео примера.	Учествује у групном раду, дискутује, пита, чита, упознаје аудио и видео издања.	Историја с историјом културе и цивилизације, Српски језик, Муз. инструменти.
МУЗИЧКА КУЛТУРА СРЕДЊЕГ ВЕКА (8): Грегоријански корал. Византијска музика. Вишегласје од IX до XIV века. Световна средњовековна музика. Средњовековна теорија и нотација.	Ученик активно слуша с разумевањем, повезује, уочава узрочно последичне везе, активно упознаје музичку литературу кроз слушање музике, анализира дела...	вербално монолошки метод - вербално-дијалошки метод - комбиновани метод - одлазак на концерте - анализа нотних, аудио и видео примера.	Учествује у групном раду, дискутује, пита, чита, сагледава партитуру, упознаје аудио и видео издања.	Историја с историјом културе и цивилизације, Српски језик, Солфеђо, Муз. инструменти

МУЗИКА РЕНЕСАНСЕ (20): Стилске одлике ренесансе. Арс нова у Француској и Италији. Ренесанса у фламанским земљама. Протестантски корал. Француска музика зреле ренесансе. Римска школа. Палестрина, Ласо. Венецијанска школа. Енглески вирџиналисти.	Ученик активно слуша с разумевањем, повезује, уочава узрочно последичне везе, активно упознаје музичку литературу кроз слушање музике, анализира дела...	-вербално монолошки метод - вербално-дијалошки метод - комбиновани метод - одлазак на концерте - анализа нотних, аудио и видео примера.	Учествује у групном раду, дискутује, пита, чита, сагледава партитуру, упознаје аудио и видео издања.	Историја с историјом културе и цивилизације, Српски језик, Солфеџо, Музички облици, Муз. инструменти
---	--	--	--	--

Образовни профил:	Музички извођач, Музички сарадник – теоретичар, Музички сарадник – етномузиколог.
Разред:	Трећи
Предмет:	Историја музике са упознавањем музичке литературе
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр.10 /2013.
Циљеви наставе предмета:	Оспособљавање на разликовању различитих музичких одлика у односу на временску динстанцу. Подстицање корелације са осталим музичким предметима. Усавршавање способности за класификацију периода музичке историје. Развој на стваралаштву истакнутих композитора сваке епохе. Развој и усавршавање на познавању музичке литературе.
Годишњи фонд часова:	105
Недељни фонд часова:	3

Начин остваривања програма предмета:
Програм предмета реализује се кроз групну наставу (највише две групе), путем теоријских предавања и практичног дела који се односи на аналитички приступ слушању/упознавању музичке литературе. Настава се одвија у учионици опремљеној текстуалним, визуелним и аудитивним средствима која подржавају овакав облик наставе. Наставна грађа систематизована је по историјско-стилским целинама у циљу стицања што ширег општемузичког образовања ученика као и повезивања овог предмета са осталим стручним (музички облици, хармонија, контрапункт) као и шире стручним предметима (историја књижевности, историја, историја уметности). Свака већа јединица из градива мора бити пропраћена звучним, тј. слушним примерима, док највећи ствараоци морају бити и слушно и аналитички обрађени. У ту сврху треба увек бирати најпопуларнија дела, деци доступна и једноставна за памћење. Неопходно је што више ученике ангажовати приликом слушања музике, користећи партитуре, ноте, ликовне или филмске, видео прилоге. Изучавајући најзначајније појаве и ствараоце ученици треба да се служе свом расположивом литературом: J. Andreis: <i>Historija muzike I, II, III</i> Роксанда Пејовић: <i>Историја музике I, II</i> Соња Маринковић: <i>Историја музике</i> Б. Радовић: <i>Мала историја музике</i> Самим тим метода рада не треба да буде искључиво вербална и наративна, већ дијалошка, на основу прочитаног и слушаног. Такође је пожељно да се користе различити тестови, за одређене стваралачке области или ликовне, за упоређивање различитих области, стилова или жанрова. Овим

предметом потребно је развити љубав према музици, интересовање за посету концерата, активно слушање музике преко различитих средстава. За поједине области могуће је урадити семинарске радове, читати их јавно и тиме развијати процес мишљења, повезивања, закључивања и развијати елементе писмености и изражавања.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
БАРОК (30): Стилске карактеристике барока. Настанак опере. Фирентинска камерата. Монтеверди. Опера у Венецији и Напуљу. Француска лирска трагедија и Лили. Немачка и енглеска опера XVII века. Духовна музика барока. Инструментална музика XVII и XVIII века: Фрескобалди, Букстехуде, Корели, Вивалди. Врхунски представници барока: Ј. С. Бах и Г. Ф. Хендл (аналитички приказ свих жанрова и етапе ових стваралаца). На прелазу између барока и класике: Тартини, Ф. Купрен, Д. Скарлати.	Рад на: разликовању различитих музичких карактеристика у односу на временску динстанцу; подстицању корелацији са осталим музичким предметима; унапређивању упознавања музичке литературе. Унапређивање: способности за класификацију периода музичке историје; знања о стваралаштву истакнутих композитора сваке епохе.	Вербално-монолошки метод, вербално-дијалогски метод, комбиновани метод, одлазак на концерте и оперске представе, анализа нотних, аудио и видео примера.	Учествује у групном раду, дискутује, пита, чита, сагледава партитуру, упознаје аудио и видео издања... Ученик активно слуша с разумевањем, повезује, уочава узрочно последичне везе, активно упознаје музичку литературу кроз слушање музике, анализира дела...	Историја с историјом културе и цивилизације, Српски језик, Солфеђо, Музички облици, Хармонија, Муз. инструменти, Контрапункт.
ПРЕТКЛАСИЦИЗАМ И КЛАСИЦИЗАМ (36): Стилске одлике преткласицизма. Опера серија XVIII века у Италији, Француској - Ж.Ф. Рамо. Опера буфо и опера комик, балад опера и зингшпил. Перголези, Гретри. Глукова реформа опере. Манхајмска, бечка и берлинска школа. Стилске карактеристике класицизма. Музички класицизам: Ј. Хајдн, В. А. Моцарт, Л. В. Бетовен (аналитички приказ свих кључних жанрова ових стваралаца).	Рад на: разликовању различитих музичких карактеристика у односу на временску динстанцу; подстицању корелацији са осталим музичким предметима; унапређивању упознавања музичке литературе. Унапређивање: способности за класификацију периода музичке историје; знања о стваралаштву истакнутих композитора сваке епохе.	Вербално-монолошки метод, вербално-дијалогски метод, комбиновани метод, одлазак на концерте и оперске представе, анализа нотних, аудио и видео примера.	Учествује у групном раду, дискутује, пита, чита, сагледава партитуру, упознаје аудио и видео издања... Ученик активно слуша с разумевањем, повезује, уочава узрочно последичне везе, активно упознаје музичку литературу кроз слушање музике, анализира дела...	Историја с историјом културе и цивилизације, Српски језик, Солфеђо, Музички облици, Хармонија, Муз. инструменти, Контрапункт.

РОМАНТИЗАМ I (39): Стилске одлике романтизма. Рани романтизам: Шуберт, Менделсон, Шуман, Шопен (или по жанровима: клавирска музика раних романтичара, соло песма, инструментални концерт и развој симфоније). Програмска музика. Берлиоз, Лист. Вагнер, Верди, веристи, француска опера у другој половини XIX века	Рад на: разликовању различитих музичких карактеристика у односу на временску динстанцу; подстицању корелацији са осталим музичким предметима; унапређивању упознавања музичке литературе. Унапређивање: способности за класификацију периода музичке историје; знања о стваралаштву истакнутих композитора сваке епохе.	Вербално-монолошки метод, вербално-дијалогски метод, комбиновани метод, одлазак на концерте и оперске представе, анализа нотних, аудио и видео примера.	Учествоје у групном раду, дискутује, пита, чита, сагледава партитуру, упознаје аудио и видео издања... Ученик активно слуша с разумевањем, повезује, уочава узрочно последичне везе, активно упознаје музичку литературу кроз слушање музике, анализира дела...	Историја с историјом културе и цивилизације, Српски језик, Солфеђо, Музички облици, Хармонија, Муз. инструменти, Контрапункт.
--	---	---	---	---

Образовни профил:	Музички извођач, Музички сарадник – теоретичар, Музички сарадник – етномузиколог.
Разред:	Четврти
Предмет:	Историја музике са упознавањем музичке литературе
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр.10 /2013.
Циљеви наставе предмета:	Оспособљавање на разликовању различитих музичких одлика у односу на временску динстанцу. Подстицање корелације са осталим музичким предметима. Усавршавање способности за класификацију периода музичке историје. Развој на стваралаштву истакнутих композитора сваке епохе. Развој и усавршавање на познавању музичке литературе.
Годишњи фонд часова:	66
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:	
Програм предмета реализује се кроз групну наставу (највише две групе), путем теоријских предавања и практичног дела који се односи на аналитички приступ слушању/упознавању музичке литературе. Настава се одвија у учионици опремљеној текстуалним, визуелним и аудитивним средствима која подржавају овакав облик наставе. Наставна грађа систематизована је по историјско-стилским целинама у циљу стицања што ширег општемузичког образовања ученика као и повезивања овог предмета са осталим стручним (музички облици, хармонија, контрапункт) као и шире стручним предметима (историја књижевности, историја, историја уметности). Свака већа јединица из градива мора бити пропраћена звучним, тј. слушним примерима, док највећи ствараоци морају бити и слушно и аналитички обрађени. У ту сврху треба увек бирати најпопуларнија дела, деци доступна и једноставна за памћење. Неопходно је што више ученике ангажовати приликом слушања музике, користећи партитуре, ноте, ликовне или филмске, видео прилоге. Изучавајући најзначајније појаве и ствараоце ученици треба да се служе свом расположивом литературом: J. Andreis: Historija muzike I, II, III	

Роксанда Пејовић: Историја музике I, II

Соња Маринковић: Историја музике

Б. Радовић: Мала историја музике

Самим тим метода рада не треба да буде искључиво вербална и наративна, већ дијалошка, на основу прочитаног и слушаног. Такође је пожељно да се користе различити тестови, за одређене стваралачке области или ликове, за упоређивање различитих области, стилова или жанрова. Овим предметом потребно је развити љубав према музици, интересовање за посету концерата, активно слушање музике преко различитих средстава. За поједине области могуће је урадити семинарске радове, читати их јавно и тиме развијати процес мишљења, повезивања, закључивања и развијати елементе писмености и изражавања.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
РОМАНТИЗАМ II (36): Немачка инструментална музика друге половине XIX века: Брамс, Брукнер, Малер, Штраус, француска инструм. Музика друге половине XIX века –Франк. Националне школе у XIX веку. Руска нац. Школа: Глинка, Петорица и Чајковски. Чешка нац. школа - Сметана, Дворжак. Шпанска, норвешка и финска музика – Де Фаља, Григ, Сибелијус.	Рад на: разликовању различитих музичких карактеристика у односу на временску динстанцу; подстицању корелацији са осталим музичким предметима; унапређивању упознавања музичке литературе. Унапређивање: способности за класификацију периода музичке историје; знања о стваралаштву истакнутих композитора сваке епохе.	Вербално-монолошки метод, вербално-дијалошки метод, комбиновани метод, одлазак на концерте и оперске представе, анализа нотних, аудио и видео примера.	Учествује у групном раду, дискутује, пита, чита, сагледава партитуру, упознаје аудио и видео издања... Ученик активно слуша с разумевањем, повезује, уочава узрочно последице везе, активно упознаје музичку литературу кроз слушање музике, анализира дела...	Историја с историјом културе и цивилизације, Српски језик, Солфеђо, Музички облици, Хармонија, Муз. инструменти, Контрапункт, Историја националне музике, Увод у компоновање
ИМПРЕСИОНИЗАМ (8): Стилске одлике импресионизма. Дебиси, Равел, Скрјабин.	Рад на: разликовању различитих музичких карактеристика у односу на временску динстанцу; подстицању корелацији са осталим музичким предметима; унапређивању упознавања музичке литературе. Унапређивање: способности за класификацију периода музичке историје; знања о	Вербално-монолошки метод, вербално-дијалошки метод, комбиновани метод, одлазак на концерте и оперске представе, анализа нотних, аудио и видео примера.	Учествује у групном раду, дискутује, пита, чита, сагледава партитуру, упознаје аудио и видео издања... Ученик активно слуша с разумевањем, повезује, уочава узрочно последице везе, активно упознаје музичку литературу кроз слушање музике, анализира дела...	Историја с историјом културе и цивилизације, Српски језик, Солфеђо, Музички облици, Хармонија, Муз. инструменти, Контрапункт, Историја националне музике, Увод у компоновање.

	стваралаштву истакнутих композитора сваке епохе.			
СТИЛСКЕ ОДЛИКЕ МУЗИКЕ XX ВЕКА (22): Експресионизам, извори и главни представници: Шенберг, Берг и Веберн. Националне школе у музици XX века. Стравински, Барток, Јаначек. Неокласицизам у европској музици XX века. Шесторица у Француској. Хиндемит, Прокофјев, Шостакович. Стилска стремљења у музици друге половине XX века (од 1945. до данас).	Рад на: разликовању различитих музичких карактеристика у односу на временску динстанцу; подстицању корелацији са осталим музичким предметима; унапређивању упознавања музичке литературе. Унапређивање: способности за класификацију периода музичке историје; знања о стваралаштву истакнутих композитора сваке епохе.	Вербално-монолошки метод, вербално-дијалогски метод, комбиновани метод, одлазак на концерте и оперске представе, анализа нотних, аудио и видео примера.	Учествује у групном раду, дискутује, пита, чита, сагледава партитуру, упознаје аудио и видео издања... Ученик активно слуша с разумевањем, повезује, уочава узрочно последичне везе, активно упознаје музичку литературу кроз слушање музике, анализира дела...	Историја с историјом културе и цивилизације, Српски језик, Солфеђо, Музички облици, Хармонија, Муз. инструменти, Контрапункт, Историја националне музике, Увод у компоновање.

Образовни профил:	Музички извођач, Музички сарадник - теоретичар, Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	Други
Предмет:	Музички облици
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр.10 /2013.
Циљеви наставе предмета:	Упознавање елемената музичких облика; Упознавање форми музичких облика; Усавршавање способности за анализом форми музичких облика.
Годишњи фонд часова:	35
Недељни фонд часова:	1

Начин остваривања програма предмета:

Ученици су подељени у две групе, настава се реализује у учионицама које су прилагођене настави, настава је комбинована - теоријска, практична, вежбе, групна, индивидуална.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
Елементи музичког облика:	Ученик разуме, повезује,	Комбиновани рад, рад у	Активно учествује у раду,	Корелација са

-реченица, период, двотакт, мотив, мотивски рад, одступање од правилне грађе реченица и периода. <u>Облик песме:</u> -троделна, дводелна, прелазни облик и сложена троделна песма <u>Примена облика песме</u> <u>Анализа примера из литературе</u>	уочава узрочно-последичне везе, анализира дела, ученик усваја основне законитости, повезује теорију са праксом, развија аналитичко мишљење, развија музикалност, упознаје се са различитим композицијама, развија осећај за фразу. . .	паровима, индивидуални рад. Метод рада: дијалогска, практични рад, демонстративни, рада на нотном тексту, комбиновани.	практично примењује стечена знања, активно приступа при излагању новог градива и анализи различитих примера на часу, препознаје и уочава карактеристике и специфичности појединих форми.	инструменталном наставом, теоријом музике, хармонијом, историјом музике, контрапунктом, солфеђом, наставом хора и осталим стручним предметима.
--	--	---	--	--

Образовни профил:	Музички извођач, Музички сарадник - теоретичар, Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	Трећи
Предмет:	Музички облици
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр.10 /2013.
Циљеви наставе предмета:	Упознавање елемената музичких облика; Упознавање форми музичких облика; Усавршавање способности за анализом форми музичких облика.
Годишњи фонд часова:	35
Недељни фонд часова:	1

Начин остваривања програма предмета:

Ученици су подељени у две групе, настава се реализује у учионицама које су прилагођене настави, настава је комбинована - теоријска, практична, вежбе, групна, индивидуална.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
<u>Облик песме</u> - сложени видови и са изузетком; <u>Рондо</u> - Купренов, класични I, II, и III врсте; <u>Свита</u> - барокна и новија; <u>Соната</u> - барокна, Скарлатијев сонатни облик, класични сонатни облик.	Ученик разуме, повезује, уочава узрочно-последичне везе, анализира дела, ученик усваја основне законитости, повезује теорију са праксом, повезује стечено знање са новим, развија аналитичко мишљење, развија	Комбиновани рад, рад у паровима, индивидуални рад. Метод рада: дијалогска, практични рад, демонстративни, рада на нотном тексту, комбиновани.	Активно учествује у раду, практично примењује стечена знања, активно приступа при излагању новог градива и анализи различитих примера на часу, препознаје и уочава карактеристике и	Корелација са инструменталном наставом, теоријом музике, хармонијом, историјом музике, контрапунктом, солфеђом, наставом хора и осталим

	музикалност, упознаје се са различитим композицијама, развија осећај за фразу, усавршава способност за анализом форми музичких облика.		специфичности појединих форми	стручним предметима.
--	--	--	-------------------------------	----------------------

Образовни профил:	Музички извођач, Музички сарадник - теоретичар, Музички сарадник - етномузиколог			
Разред:	Четврти			
Предмет:	Музички облици			
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр.10 /2013.			
Циљеви наставе предмета:	Упознавање елемената музичких облика; Упознавање форми музичких облика; Усавршавање способности за анализом форми музичких облика.			
Годишњи фонд часова:	66			
Недељни фонд часова:	2			

Начин остваривања програма предмета:

Ученици су подељени у две групе, настава се реализује у учионицама које су прилагођене настави, настава је комбинована - теоријска, практична, вежбе, групна, индивидуална.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
<u>Сонатни рондо</u> <u>Сонатни циклус класичара</u> <u>Сложенији облици сонатног става после класицизма</u> <u>Развој сонатног облика у романтизму</u> <u>Примена сонатног циклуса - дела за камерне ансамбле, симфонија, концерт</u> <u>Остали инструментални облици - рапсодија, балада, симфонијска поема, увертира</u> <u>Вокални и музичко-сценски облици –</u>	Ученик разуме, повезује, уочава узрочно последичне везе, анализира дела, ученик усваја основне законитости, повезује теорију са праксом, повезује стечено знање са новим, развија аналитичко мишљење, развија музикалност, упознаје се са различитим композицијама, развија осећај за фразу,	Комбиновани рад, рад у паровима, индивидуални рад. Метод рада: дијалогска, практични рад, демонстративни, рад на нотном тексту, комбиновани.	Активно учествује у раду, практично примењује стечена знања, активно приступа при излагању новог градива и анализи различитих примера на часу, препознаје и уочава карактеристике и специфичности појединих форми.	Корелација са инструменталном наставом, теоријом музике, хармонијом, историјом музике, контрапунктом, солфеђом, наставом хора и осталим стручним предметима.

опера, музичка драма, ораторијум, кантата, миса, руковети, хорска песма, соло песма. . .	усавршава способност за анализом форми музичких облика.			
--	---	--	--	--

Образовни профил:	Музички извођач, Музички сарадник – теоретичар, Музички сарадник – етномузиколог.			
Разред:	Четврти			
Предмет:	Историја националне музике			
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр.10 /2013.			
Циљеви наставе предмета:	Оспособљавање на разликовању различитих музичких карактеристика у односу на временску дистанцу и унапређење сазнања стваралаштва истакнутих композитора сваке епохе.			
Годишњи фонд часова:	33			
Недељни фонд часова:	1			

Начин остваривања програма предмета:

Програм се реализује кроз групну наставу (теоријски и практични део), у учионици са текстуалним, визуелним и аудитивним средствима која омогућавају овакав вид наставе.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
Извори и корени српске музике: почеци музике код Словена; српска средњевековна музика; турски период (XV-XVII в.).	Упознавање ученика са развојем наше националне музике од досељавања Словена на балканско полуострво до 18. века.	Комбиновани метод рада (монолошки и групни рад - слушање и анализирање музичких	Активно приступа при излагању новог градива и анализи	Историја музике са упознавањем музичке литературе; Историја са историјом
Почеци грађанске музике – XVIII век.	Упознавање ученика са периодом у којем се наша музичка традиција сусреће са европским рационализмом и утицајима руско-украјинске црквене традиције.			

Романтизам у српским земљама: музика у Милошевој Србији; претходници К. Станковића; К. Станковић и почеци романтизма; Даворин Јенко и чешки музичари у Србији у 19. Веку.	Упознавање ученика са развојем наше музике у првој половини 19. века – почеци развоја српске уметничке музике, са акцентом на стваралаштво композитора из овог периода.	примера).	примера на часу. Активно учествује у раду и практично примењује стечена знања.	културе и цивилизације.
Јосиф Маринковић	Упознавање са радом и стваралаштвом овог истакнутог композитора.			
Стеван Мокрањац	Упознавање ученика са композиторским радом (стилским и жанровским одликама) Ст. Ст. Мокрањаца.			
Војвођански музичари периода романтике.	Упознавање са радом и стваралаштвом војвођанских Музичара, са освртом на рад композитора Исидора Бајића.			
Српска музика на прелазу у XX век: Станислав Бинички, Петар Крстић, Божидар Јоксимовић, Владимир Ђорђевић.	Упознавање са стваралаштвом композитора тзв. београдске школе; истаћи њихов значајан помак у жанровском погледу.			
Музик XX века: први модерни правци 20. века(Коњовић, Милојевић, Христић, Славенски); настављачи националног смера; представници европске модерне у међуратном периоду (прашка група) тенденције у српској музици после II св. рата.	Упознавање ученика са развојем наше уметничке музике у 20. веку, ал са акцентом на заоставштину композитора ове епохе.			

Образовни профил:	Музички извођач, Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	Први
Предмет:	Солфеђо
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр. 10/2013.
Циљеви наставе предмета:	Стицање новог и координисање и систематизација усвојеног знања са нивоа ОМШ у функцији схватања, перцепције и рецепције музике; Разумевање садржаја музике и оспособљавање за опажање, извођење и тумачење музике; Континуирани развој музикалности и музичке писмености; Корелација и интеракција садржаја наставе солфеђа са садржајима наставе инструмента, камерне музике, хора, оркестра и свим другим видовима теоретске наставе.
Годишњи фонд часова:	70
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:

Ученици су подељени у две групе, настава се реализује у специјализованој учионици, настава је комбинована - теоријска, практична, вежбе, индивидуална и групна.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
<u>Мелодика:</u> -једногласно певање: дијатоника, молдур, мутација, хроматске пролазнице и скретнице, дијатонске модулације у паралелни и доминантни тоналитет, српске народне песме; - двогласно певање - дијатоника. <u>Итонирање и опажање:</u> -опажање основних тонова, хроматских тонова, групе тонова, двозвука; - штимова - тоналитети до 4 предзнака; -хармонске везе са главним ступњевима. <u>Ритам:</u> -равномерно читање у виолинском и бас кључу; -парлато примери - четвороделна подела јединице бројања, употреба пауза и лигатура, супростављање пунктираног ритма и триола; троделни ритмови: проста деоба тродола и пунктиране фигуре; народни ритмови са једним троделом. <u>Диктати:</u> -мелодијски и ритмички диктати у оквиру градива из мелодике и ритма - усмени и писмени.	Разумевање садржаја музике, развој музикалности, угледног певања и прецизног извођења, развој слуха. Рад на интерпретацији, памћењу и записивању музичког текста. Рад на опажању хармонских функција. Развијање правилног ритмичког разумевања музичког текста, течно и тачно ритмичко читање. Корелација са инструменталном наставом. Разумевање садржаја музике и тачно записивање. Рад на опажању, памћењу и разумевању музичког текста.	Индивидуални и групни рад, вербално-текстуална метода.	Ученици активно учествују у раду, индивидуално и групно анализирају музички материјал, вокално репродукују.	Теме су повезане са инструменталном наставом, теоријом музике, као и осталим музичким предметима: хармонијом, контрапунктом, музичким облицима.

Образовни профил:	Музички извођач, Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	Други

Предмет:	Солфеђо
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр. 10/2013.
Циљеви наставе предмета:	Стицање новог и координисање и систематизација усвојеног знања са нивоа ОМШ у функцији схватања, перцепције и рецепције музике; Разумевање садржаја музике и оспособљавање за опажање, извођење и тумачење музике; Континуирани развој музикалности и музичке писмености; Корелација и интеракција садржаја наставе солфеђа са садржајима наставе инструмента, камерне музике, хора, оркестра и свим другим видовима теоретске наставе.
Годишњи фонд часова:	70
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:

Ученици су подељени у две групе, настава се реализује у специјализованој учионици, настава је комбинована - теоријска, практична, вежбе, индивидуална и групна.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
<u>Мелодика:</u> -дијатоника - преглед тоналитета до седам предзнака; -поставка алтерација; -дијатонска модулација - прво квинтно сродство; -мутација; -народне српске песме; -модуси – иформативно. <u>Итонирање и опажање:</u> -штимова, двозвука у тоналитету; -опажање дијатонских и хроматских тонова; -хармонске везе - главни ступњеви и акорди на II и VII ступњу. <u>Ритам:</u> -равномерно читање у виолинском и бас кључу; -утврђивање деобе тродела и осмоделна подела јединице бројања; -промена врсте такта.	Разумевање садржаја музике, развој музикалности, угледног певања и прецизног извођења, развој слуха. Рад на интерпретацији, памћењу и записивању музичког текста. Рад на опажању хармонских функција.	Индивидуални и групни рад, вербално-текстуална метода Индивидуални и групни рад, вербално-текстуална метода Индивидуални и групни рад, вербално-текстуална метода	Ученици активно учествују у раду, индивидуално и групно анализирају музички материјал, вокално репродукују.	Теме су повезане са теоријом музике, хармонијом, музичким облицима, и осталим музичким предметима као и инструменталном наставом.

<u>Диктати:</u> -једногласни мелодијски и ритмички диктати из градива мелодике и ритма; -записивање народних песама; -записивање појединачних и групе тонова и двозвука у тоналитету.	Разумевање садржаја музике и тачно записивање. Рад на опажању, памћењу и разумевању музичког текста.	Индивидуални и групни рад, вербало-текстуална метода		
--	--	--	--	--

Образовни профил:	Музички извођач, Музички сарадник - етномузиколог			
Разред:	Трећи			
Предмет:	Солфеђо			
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр. 10/2013.			
Циљеви наставе предмета:	Стицање новог и координисање и систематизација усвојеног знања са нивоа СМШ у функцији схватања, перцепције и рецепције музике; Разумевање садржаја музике и оспособљавање за опажање, извођење и тумачење музике; Континуирани развој музикалности и музичке писмености; Корелација и интеракција садржаја наставе солфеђа са садржајима наставе инструмента, камерне музике, хора, оркестра и свим другим видовима теоретске наставе.			
Годишњи фонд часова:	70			
Недељни фонд часова:	2			

Начин остваривања програма предмета:

Ученици су подељени у две групе, настава се реализује у специјализованој учионици, настава је комбинована - теоријска, практична, вежбе, индивидуална и групна.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
<u>Мелодика:</u> -алтерације - скокови и напуштање алтерција скоком; -поставка алт кључа; -модулација - тоналитети прве и друге квинтне сродности као и удаљени тоналитети; -једногласне и двогласне српске народне	Разумевање садржаја музике, развој музикалности, угледног певања и прецизног извођења, развој слуха.	Индивидуални и групни рад, вербално-текстуална метода	Ученици активно учествују у раду, индивидуално и групно анализирају музички материјал, вокално репродукују.	Теме су повезане са инструменталном наставом, теоријом музике, као и осталим музичким предметима: хармонијом,

песме; -вишегласни примери. <u>Итонирање и опажање:</u> -опажање модуса -систематизација штимова -хармонске везе- дијатонске модулације <u>Ритам:</u> -равномерно читање у алт кључу; -ритмичко читање - промене метра и ритмичких врста; -полиритмија 3:2, 2:3, 3:4, 4:3. <u>Диктати:</u> -једногласни мелодијски и ритмички диктати из градива мелодике и ритма; -двогласни диктат.	Рад на интерпретацији, памћењу и записивању музичког текста. Рад на опажању хармонских функција. Развијање правилног ритмичког разумевања музичког текста, течно и тачно ритмичко читање. Корелација са инструменталном наставом. Разумевање садржаја музике и тачно записивање. Рад на опажању, памћењу и разумевању музичког текста.			контрапунктом, музичким облицима.
--	---	--	--	-----------------------------------

Образовни профил:	Музички извођач, Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	Четврти
Предмет:	Солфеђо
Просветни гласник:	Београд 28.06.2013.
Циљеви наставе предмета:	Стицање новог и координисање и систематизација усвојеног знања са нивоа СМШ у функцији схватања, перцепције и рецепције музике; Разумевање садржаја музике и оспособљавање за опажање, извођење и тумачење музике; Континуирани развој музикалности и музичке писмености; Колерација и интеракција садржаја наставе солфеђа са садржајима наставе инструмента, камерне музике, хора, оркестра и свим другим видовима теоретске наставе.
Годишњи фонд часова:	66
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:
<i>Ученици су подељени у две групе, настава се реализује у специјализованој учионици, настава је комбинована - теоријска, практична, вежбе, индивидуална и групна.</i>

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја	Активност ученика	Корелација
----------------	-----------------------------------	----------------------------	-------------------	------------

		програма (облици и методе рада)		
<u>Мелодика:</u> -лабилне алтерације - елипсе и вантоналне доминанте; -модулације - једногласни и вишегласни примери; -једногласне и двогласне народне песме са променом метра и хармонским променама. <u>Итонирање и опажање:</u> -опажање модуса; -систематизација штимова; -хармонске везе- дијатонске модулације и мутација. <u>Ритам:</u> -равномерно читање у тенор кључу; -ритмичке групе - утврђивање градива трећег разреда и обрада квинтоле и секстоле; -ритмичко читање инструктивних примера и инсерата из литературе. <u>Диктати:</u> -једногласни мелодијски и ритмички диктати из градива мелодике и ритма; -двогласни диктат - дијатоника и модулације; -записивање народних песама.	Разумевање садржаја музике, развој музикалности, угледног певања и прецизног извођења, развој слуха. Рад на интерпретацији, памћењу и записивању музичког текста. Рад на опажању хармонских функција. Развијање правилног ритмичког разумевања музичког текста, течно и тачно ритмичко читање. Колерација са инструменталном наставом. Разумевање садржаја музике и тачно записивање. Рад на опажању, памћењу и разумевању музичког текста.	Индивидуални и групни рад, вербално-текстуална метода	Ученици активно учествују у раду, индивидуално и групно анализирају музички материјал, вокално репродукују.	Теме су повезане са инструменталном наставом, теоријом музике, као и осталим музичким предметима: хармонијом, контрапунктом, музичким облицима.

Образовни профил:	Музички ивођач – инструменталиста, Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	Први, други, трећи и четврти разред средње школе
Предмет:	Упоредни клавир
Просветни гласник:	Пр. Гласник бр. 10/2013
Циљеви наставе предмета:	Развој извођачке технике: скале, свирање каденци, етиде, техничке вежбе, вежбе за полифонију, сонатине, вежбе за читање с листа, вежбе за четвороручно свирање. Развој способности ученика за повезивање овог предмета са главним предметом који ученик изучава.

Годишњи фонд часова:	У првом, другом и трећем разреду износи 35 часова, а у четвртом разреду износи 33 часа.
Недељни фонд часова:	1 час

Начин остваривања програма предмета:
<i>Настава се реализује кроз индивидуални рад и практичну наставу уз теоретска тумачења и упутства.</i>

ОБЛАСТИ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
ИНСТРУМЕНТАЛНИ РАЗВОЈ	Развој извођачке технике: скале, свирање каденци, етиде, техничке вежбе, вежбе за полифонију, сонатине, вежбе за читање с листа, вежбе за четвороручно свирање.	Настава се реализује кроз индивидуални рад. Она је практична уз теоретска тумачења и упутства.	Ученик активно приступа упознавању нових дела, примењује стечена знања.	Солфеђо, Теорија музике, Музички блици и др.
МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Развој способности ученика за повезивање овог предмета са главним предметом који ученик учи.	Педагог мора да сагледа у Потпуности личност ученика и његове психофизичке способности. С тога, планира индивидуални програм за сваког ученика.	Активно учествује у раду. Самопроцењује напредак.	Историја музике, Хармонија, Контрапункт и др.
МУЗИЧКО ИНСТРУМЕНТ. РАЗВОЈ	Успешније овладавање свим теоретским дисциплинама и оспособљавање за даље школовање на факултетима.	Предложена литература је само основа за избор композиција, и иста не искључује из рада остала слична дела других аутора.	Ученик запажа, упоређује, примењује, решава проблем, повезује знања са другим областима, дискутује, ослања се на претходна знања.	Главни инструмент, Камерна музика и др.

Образовни профил:	Музички ивођач – соло певач
Разред:	Први, други, трећи и четврти разред средње школе
Предмет:	Упоредни клавир за соло певаче
Просветни гласник:	Пр. Гласник бр. 10/2013 бр. 4/1996
Циљеви наставе предмета:	Развој извођачке технике: скале, свирање каденци, етиде, техничке вежбе, вежбе за полифонију, сонатине, вежбе за читање с листа, вежбе за четвороручно свирање. Развој способности ученика за повезивање овог предмета са главним предметом који ученик изучава.

Годишњи фонд часова:	У првом, другом и трећем разреду износи 35 часова, а у четвртном разреду износи 33 часа.
Недељни фонд часова:	1 час

Начин остваривања програма предмета:

Настава се реализује кроз индивидуални рад и практичну наставу уз теоретска тумачења и упутства.

ОБЛАСТИ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
ИНСТРУМЕНТАЛНИ РАЗВОЈ	Развој извођачке технике: скале, свирање каденци, етиде, техничке вежбе, вежбе за полифонију, сонатине, вежбе за читање с листа, вежбе за четвороручно свирање.	Настава се реализује кроз индивидуални рад. Она је практична уз теоретска тумачења и упутства.	Ученик активно приступа упознавању нових дела, примењује стечена знања.	Солфеђо, Теорија музике, Музички облици и др.
МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Развој способности ученика за повезивање овог предмета са главним предметом који ученик учи.	Педагог мора да сагледа у Потпуности личност ученика и његове психофизичке способности. С тога, планира индивидуални програм за сваког ученика.	Активно учествује у раду. Самопроцењује напредак.	Историја музике, Хармонија, Контрапункт и др.
МУЗИЧКО ИНСТРУМЕНТ. РАЗВОЈ	Успешније овладавање свим теоретским дисциплинама и оспособљавање за даље школовање на факултетима.	Предложена литература је само основа за избор композиција, и иста не искључује из рада остала слична дела других аутора.	Ученик запажа, упоређује, примењује, решава проблем, повезује знања са другим областима, дискутује, ослања се на претходна знања.	Соло певање, Камерна музика и др.

Образовни профил:	Музички извођач - Клавириста
Разред:	Први, други, трећи и четврти разред средње школе
Предмет	Клавир
Просветни гласник:	Бр. 10/2013 бр.4/1996
Циљеви наставе предмета:	Развој активности унутрашњег и спољашњег слуха. Развој технике свесног меморисања. Изградња музичке фантазије и профилирање критеријума у области музичке естетике. Развој ученикове способности интегралног

	извођења музичког дела. Постизање ефикасности извођачког апарата. Проширивање знања из области музичке теорије. Постизање вештине извођења полиритмије. Оспособљавање за даље школовање на музичким академијама и факултетима музичке уметности.
Годишњи фонд часова:	У првом, другом и трећем разреду износи 105 часова, а у четвртном разреду износи 99 часова.
Недељни фонд часова:	3 часа

Начин остваривања програма предмета:

Настава се реализује кроз индивидуални рад и практичну наставу уз теоретска тумачења и упутства.

ОБЛАСТИ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
ИНСТРУМЕНТАЛНИ РАЗВОЈ	Развој активности унутрашњег и спољашњег слуха. Развој технике свесног меморисања. Постизање ефикасности извођачког апарата; вештин извођења полиритмије и оспособљавање за даље школовање на факултетима.	Индивидуални рад са учеником настава је практична уз теоретска тумачења и упутства. Педагог мора да сагледа у потпуности ученика са којим ради и његове психофизичке способности.	Ученик активно приступа у упознавању са новим делом. Практично примењује стечена знања.	Солфеђо, Теорија музике, Музички облици, Историја музике, Хармонија, Контрапункт, Читање с листа, Камерна музика
МУЗИЧКО-ИНСТРУМЕНТАЛНИ РАЗВОЈ	Изградња музичке фантазије и профилирање критеријума у области музичке естетике. Проширивање знања из области музичке теорије.	Педагог планира индивидуални програм за сваког ученика према његовим способностима.	Активно учествује у раду. Самопроцењује напредак.	
ОБЈЕДИЊАВАЊЕ ИНСТРУМЕНТАЛНИХ И МУЗИЧКО-ИНСТРУМЕНТАЛНИХ ЕЛЕМЕНАТА	Развој ученикове способности интегралног извођења музичког дела.	Предложена литература је само основа за избор композиција, и иста не искључује из рада остала слична дела других аутора.	Ученик запажа, упоређује, примењује, решава проблем, организује, повезује знања са другим областима, дискутује, ослања се на претходно искуство.	

Образовни профил:	Музички извођач – Гудачи
Разред:	1, 2, 3. и 4. ВИО
Предмет:	Виолина, виола, виолончело, контрабас

Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 10/2013.
Циљеви наставе предмета:	Перманентан рад на усавршавању меморије и музичког слуха. Развијање инструменталне технике кроз музику као средства музичког израза. Развијање и усавршавање вештине музичког начина размишљања. Развијање способности за концертну делатност као и смисао за заједничко музицирање. Развијање афинитета према импровизацији, као једном од начина развоја музичког мишљења. Припремање ученика за професионалну делатност.
Годишњи фонд часова:	1, 2, 3. разред 105 часова годишње/4. разред 99 часова годишње.
Недељни фонд часова:	3 часа

Начин остваривања програма предмета:

Наставни процес се реализује индивидуално. Реализација: практичан рад, излагање, дијалог, илустрација и демонстрација. Проналажење и планирање педагошких поступака помоћу којих ће се оптимално подстицати развој индивидуалних квалитета ученика. Усавршавање меморије и музичког слуха. Упознавање ученика са стилима свих музичких раздобља. Неговање културе извођачких покрета. Оспособљавање ученика за даље школовање и перманентно усавршавање. Оспособљавање за самостално креирање интерпретације дела различитих стилова.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
ИНСТРУМЕНТАЛНИ РАЗВОЈ	Ученик разуме, повезује, уочава, анализира дела. Стално усавршава ефикасност извођачког апарата. Оспособљавање за самостално учење и вежбање.	Систематично изграђивање психомоторичких способности у циљу развијања техничког апарата код ученика с посебним акцентом на повезаности музичких и техничких захтева.	Активно учествује у раду, практично примењује стечена знања, свој напредак самопроцењује.	Теорија музике, Историја музике, Солфеђо и групно музицирање (камерна музика оркестар).
МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Развија даљи рад на усавршавању вештине музичког начина размишљања. Усавршавање меморије и музичког слуха. Усвајање одговарајућих знања из области музичке теорије и историје музике. Надоградња навике редовног слушања уметнички вредне музике (концерти, семинари, разни медији). Развијање и профилирање естетско-музичких критеријума.	Постепено формирање јасних звучних представа код ученика, како би у самосталном раду могао да развија и усавршава психомоторну релацију која иде од доживљаја звука према покрету, односно од представе према њеној реализацији.	Запажа, упоређује, примењује, повезује знања са другим областима. Дискутује и активно приступа савладавању новог градива на часу.	
ИНСТРУМЕНТАЛНО-ИЗВОЂАЧКИ РАЗВОЈ	Припремање ученика за даље школовање и професионалну делатност. Развијање способности за концертну делатност као и смисао за заједничко музицирање. Развијање афинитета према импровизацији и	Систематично савладавање инструментално-извођачких и креативних захтева у складу са принципом јединства развоја музичких и техничких компоненти	Запажа, упоређује, примењује, повезује знања са другим областима. Решава проблеме ослањајући се	

	оспособљавање за самостално креирање интерпретације дела различитих стилова. Стицање искуства на јавним наступима.	код ученика. Прилагођавање програма за сваког ученика, водећи рачуна о поступности у повећавању захтева и хармоничном развоју ученикових инструменталних и музичких способности.	на претходна искуства. Проналази нотни материјал, слуша различита извођења.	
--	--	--	---	--

Образовни профил:	Музички извођач - хармоника
Разред:	1, 2, 3. и 4. разред ВАО
Предмет:	Хармоника
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996, бр. 10 /2013.
Циљеви наставе предмета:	Развој на усавршавању техничких и музичких елемената као нераздвојне целине. Развој на примени разних начина извођења артикулација, динамике и регистара у зависности од стила и карактера композиција. Подстицање извођачких способности ученика, развој музичког укуса и љубави према музичким остварењима разних праваца. Развој јединства музичког и техничког код ученика кроз упознавање комплетне личности ученика, његових општих психофизичких особина.
Годишњи фонд часова:	1, 2. и 3. разред 105 часова / 4. разред 99 часова
Недељни фонд часова:	3

Начин остваривања програма предмета:

Наставни процес се реализује индивидуално. Реализација: практичан рад, излагање, дијалог, илустрација и демонстрација. Развијање способности опажања, подстицање и даљег развоја индивидуалних уметничких способности и самоиницијативе у раду. Развијање и култивисање музичког укуса код ученика. Извођење композиција различитих географских поднебља, развијање духа интернационализма. Неговање љубави према вредним музичким остварењима. Изграђивање свестрано развијене личности са позитивним односом према раду, уметности и личној потреби за усавршавањем.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
ИНСТРУМЕНТАЛНИ РАЗВОЈ	Ученик разуме, повезује, уочава, анализира дела. Стално усавршава ефикасност извођачког апарата. Оспособљавање за самостално учење и вежбање.	Систематично изграђивање психомоторичких способности у циљу развијања техничког апарата код ученика с посебним акцентом на повезаности музичких и техничких захтева.	Активно учествује у раду, практично примењује стечена знања, свој напредак самопроцењује.	Теорија музике, Историја музике, Солфеђо и групно музицирање

МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Развија даљи рад на усавршавању вештине музичког начина размишљања. Усавршавање меморије и музичког слуха. Усвајање одговарајућих знања из области музичке теорије и историје музике. Надogradња навике редовног слушања уметнички вредне музике (концерти, семинари, разни медији). Развијање и профилирање естетско-музичких критеријума.	Постепено формирање јасних звучних представа код ученика, како би у самосталном раду могао да развија и усавршава психомоторну релацију која иде од доживљаја звука према покрету, односно од представе према њеној реализацији.	Запажа, упоређује, примењује, повезује знања са другим областима. Дискутује и активно приступа савладавању новог градива на часу.	(камерна музика – оркестар)
ИНСТРУМЕНТАЛНО - ИЗВОЂАЧКИ РАЗВОЈ	Припремање ученика за даље школовање и професионалну делатност. Развијање способности за концертну делатност као и смисао за заједничко музицирање. Развијање афинитета према импровизацији и оспособљавање за самостално креирање интерпретације дела различитих стилова. Стицање искуства на јавним наступима.	Систематично савладавање инструментално–извођачких и креативних захтева у складу са принципом јединства развоја музичких и техничких компоненти код ученика. Прилагођавање програма за сваког ученика, водећи рачуна о поступности у повећавању захтева и хармоничном развоју ученикових инструменталних и музичких способности.	Запажа, упоређује, примењује, повезује знања са другим областима. Решава проблеме ослањајући се на претходна искуства. Проналази нотни материјал, слуша различита извођења.	

Образовни профил:	Музички извођач - дувач
Разред:	Први, други, трећи, четврти разред СМШ
Предмет:	Дувачки инструментни – флаута, кларинет, саксофон, труба
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996, бр. 10 /2013.
Циљеви наставе предмета:	Припремање ученика за професионалну делатност. Развијање инструменталне технике кроз музику као средство музичког развоја. Развијање способности за концертну делатност као и смисао за заједничко музицирање. Оспособљавање ученика за даље школовање и перманентно усавршавање.
Годишњи фонд часова:	1, 2, 3. разред 105 часова ; 4. разред 99 часова .
Недељни фонд часова:	3

Начин остваривања програма предмета:

Наставни процес се реализује индивидуално у учионици у којој је обавезан клавир. Реализација: практичан рад, излагање, дијалог, илустрација и демонстрација.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја	Активност ученика	Корелација
----------------	-----------------------------------	----------------------------	-------------------	------------

		програма (облици и методе рада)		
ИНСТРУМЕНТАЛН И РАЗВОЈ	Ученик разуме, повезује, уочава познате елементе. Даље усавршавање ефикасности извођачког апарата. Оспособљавање за самостално учење и вежбање.	Вербалне методе. Практичан рад. Упућивање ученика у процес решавања проблема; демонстрација и илустрација.	Активно учествује у раду, практично примењује усвојена знања.	Теорија музике, биологија, физика, солфеђо.
МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Развијање вештине музичког начина размишљања. Усавршавање меморије и музичког слуха. Усвајање одговарајућих знања из области музичке теорије. Напоградња навике редовног слушања уметнички вредне музике (концерти, семинари, разни медији). Формирање и развијање естетско-музичких критеријума.	Вербалне методе (монолог, дијалог). Практичан рад. Демонстрација и илустрација, истраживачки рад.	Запажа и препознаје знања стечена на другим предметима.	Теорија музике, солфеђо и групно музицирање (камерна музика-оркестар).
ИНСТРУМЕНТАЛН О - ИЗВОЂАЧКИ РАЗВОЈ	Припремање ученика за даље школовање и професионалну делатност. Развијање способности за концертну делатност, као и смисао за заједничко музицирање. Развијање способности да самостално креира интерпретације дела различитих стилова. Стицање искуства на јавним наступима.	Практичан рад на реализацији систематично савладаних инструментално-извођачких и креативних захтева у складу са принципом јединства развоја музичких и техничких компоненти код ученика.	Запажа, упоређује, знања са другим областима. Решава проблеме уз помоћ наставника. Проналази нотни материјал, слуша различита извођења.	

Образовни профил:	Музички извођач - гитара
Разред:	1, 2, 3. и 4. Разред ВАО
Предмет:	Гитара
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996, бр. 10 /2013.
Циљеви наставе предмета:	Развој на усавршавању техничких и музичких елемената као нераздвојне целине. Развој на примени разних начина извођења артикулација, динамике и регистара у зависности од стила и карактера композиција. Подстицање извођачких способности ученика, развој музичког укуса и љубави према музичким остварењима разних праваца. Развој јединства музичког и техничког код ученика кроз упознавање комплетне личности ученика, његових општих психофизичких особина.
Годишњи фонд часова:	1, 2. и 3. разред 105 часова / 4. разред 99 часова
Недељни фонд часова:	3

Начин остваривања програма предмета:
<i>Настава се реализује кроз индивидуални рад и практичну наставу уз теоретска тумачења и упутства.</i>

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
ИНСТРУМЕНТАЛНИ РАЗВОЈ	Развој технике свесног меморисања. Постизање ефикасности извођачког апарата. Проширивање знања из области музичке теорије. Постизање вештине извођења полиритмичких тешкоћа. Оспособљавање за даље школовање на факултетима.	Настава се реализује кроз индивидуалан рад. Она је практична уз теоретска тумачења и упутства. Педагог планира индивидуални програм за сваког ученика према његовим способностима. Предложена литература је само основа за избор композиција, а она не искључује из рада остала слична дела других аутора.	Ученик активно приступа при упознавању са новим делом. Активно учествује у раду. Самопроцењује напредак. Запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, организује, повезује знања са другим областима, дискутује, ослања се на претходно искуство. Практично примењује стечена знања.	Теорија музике, Историја музике, Музички облици, Хармонија, Контрапункт, Читање с`листа, Солфеђо и групно музицирање (камерна музика, оркестар).
ИНСТРУМЕНТАЛНО-ИЗВОЂАЧКИ РАЗВОЈ	Обједињавање инструменталних и музичко- инструменталних елемената. Развој активности унутрашњег и спољашњег слуха. Изградња музичке фантазије и профилирање критеријума у области музичке естетике. Развој ученикове способности интегралног извођења музичког дела.	Педагог мора да сагледа у потпуности личност ученика са којим ради, његове психофизичке способности. Предложена литература је само основа за избор композиција, а она не искључује из рада остала слична дела других аутора.		

Образовни профил:	Музички извођач – соло певач
Разред:	Први СМШ
Предмет:	Соло певање
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 5 од 05. 07. 2010.
Циљеви наставе предмета:	Развијање вишегласног (двогласног) певања, стилем да камера, музицирањем у камерном ансамблу (а капела двоглас, клавирски дуо, дует уз пратњу клавира – компонован, камерни хор). Развијање камерног музицирања (практичан рад). Развијање хорског музицирања.
Годишњи фонд часова:	105 часова
Недељни фонд часова:	3

Начин остваривања програма предмета:
<i>Настава соло певања се реализује индивидуално у специјализованој учионици прилагођеној за индивидуалну наставу инструмента. Настава се организује</i>

као практична настава са два часа наставе са професором певања и још једним часом наставе са професором певања и професором корепетиције.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
ВОКАЛНО - ТЕХНИЧКИ РАЗВОЈ	Ученик проналази механизме препознавања и схватања правилне емисије тона, при чему добија основу за самосталан рад. Овладавање певачким апаратом који учествује у формирању тона – рад на нераздвојивости слуховне, тонске и механичке компоненте по принципу чути, произвести тон и запамтити осећај који тело произведе.	Рад на композицијама предвиђеним наставним планом и програмом лакше структуре: вокализе из збирки: Конконе ор. 9, Лутген, Зајдлер, Вакаи, Априле, Мирзојева и других збирки сличних извођачких захтева. Метода рада: излагање, дијалог, демонстрација.	Активно учествује у раду кроз репродукцију новог и примену и повезивање већ познатог.	Клавир, Солфеђо и Остали школски предмети.
МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Упознавање са различитим музичким стилима и интерпретацијом. Ученик је упознат са карактеристикама и специфичним обележјима сваког од стилова класичне музике.	Рад на композицијама предвиђеним наставним планом и програмом кроз стилске епохе: Барок-стари мајстори: Скарлати, Калдара, Перголези, Бонончини, Бенчини, Гаспарини, Ђордано; Романтизам: соло песме Шумана, Шуберта, Менделсона и Брамса; словенских аутора: Глинке, Хацеа, Дворжака, Чајковског и Југословенских аутора: Милојевића, Биничког, Христића и других. Метода рада: излагање, дијалог и демонстрација.	Активно учествује у раду кроз репродукцију новог и примену и повезивање већ познатог. Ученик самопроцењује напредак.	Солфеђо, Клавир, Музички инструменти Теорија музике,
ЈЕДИНСТВО ВОКАЛНОГ (ТЕХНИЧКОГ) И МУЗИЧКОГ РАЗВОЈА	Ученик је спреман да примени одређене елементе рада на техници и правилне поставке гласа у конкретним композицијама вођен јасно одређеним карактеристикама стила који изводи. Ученик је способан да препозна и усклади своју интерпретацију језику епохе и стила који изводи.		Ученик самопроцењује напредак, активно приступа при излагању новог градива и изради задатака на часу.	

Образовни профил:	Музички извођач – соло певач
Разред:	Други СМШ
Предмет:	Соло певање
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 5 од 05. 07. 2010.
Циљеви наставе предмета:	Развијање вишегласног (двогласног) певања, стилем да камера, музицирањем у камерном ансамблу (а капела двоглас, клавирски дуо, дует уз пратњу клавира – компонован, камерни хор). Развијање камерног музицирања (практичан рад). Развијање хорског музицирања.

Годишњи фонд часова:	105 часова
Недељни фонд часова:	3

Начин остваривања програма предмета:

Настава соло певања се реализује индивидуално у специјализованој учионици прилагођеној за индивидуалну наставу инструмента. Настава се организује као практична настава са два часа наставе са професором певања и још једним часом наставе са професором певања и професором корепетиције.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
ВОКАЛНИ РАЗВОЈ	Овладавање техником дисања и правилним певачким ставом. Ученик проналази маханизме препознавања и схватања правилне поставке и употребе даха, при чему добија основу константне правилне употребе даха у свакој композицији коју изводи. Овладавање гласовном импостацијом што је услов за очување здравог гласа. Ученик је способан да користи правилну импостацију гласа и да певање у исправној певачкој позицији пренесе на сваку композицију коју изводи.	Рад на композицијама предвиђеним наставним планом и програмом: ВОКАЛИЗЕ - из збирки Конконе ор. 9, Конконе ор. 12, Лутген, Маркези, Бордоњи, Пановка и других збирки сличних извођачких захтева. Метода рада: излагање, дијалог, демонстрација. Рад на композицијама предвиђеним наставним планом и програмом: СТАРИ МАЈСТОРИ - Хендл, Глук, Пајзијело, Дуранте, Кавали, Скарлати, Мартини, Марчело, Персел и други сличних извођачких захтева.	Активно учествује у раду кроз репродукцију новог и примену и повезивање већ познатог.	Клавир, Солфеђо.
МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Даљи рад на конкретизацији захтева различитих музичких стилова и интерпретације. Ученик је способан да препозна и усклади своју интерпретацију језику епохе и стила који изводи. Ученик је способан да самостално обликује музички израз карактеристикама и специфичним обележјима сваког од стилова класичне музике.	Рад кроз стилске епохе: Романтизам - Шуберт, Шуман, Брамс, Менделсон, Лист, Берлиоз, Дебиси и други сличних извођачких захтева; Југословенски аутори - Коњовић, Христић, Милојевић, Маринковић, З. Јовановић, К. Бабић и други сличних извођачких захтева; Словенски аутори - Рахмањинов, Чајковски, Глинка, Римски-Корсаков, Бородин, Мусоргски, Дворжак и други сличних извођачких захтева. Метода рада: излагање, дијалог и демонстрација.	Активно учествује у раду кроз репродукцију новог и примену и повезивање већ познатог. Ученик самопроцењује напредак.	Музички облици, Хармонија, Солфеђо, клавир, историја музике
ЈЕДИНСТВО ВОКАЛНОГ (ТЕХНИЧКОГ) И МУЗИЧКОГ	Ученик је спреман да примени одређене елементе рада на техници и правилне поставке гласа у конкретним композицијама вођен јасно одређеним карактеристикама стила који изводи. У	ОПЕРСКА АРИЈА – прилагођена узрасту ученика. Метода рада: дијалог, излагање, демонстрација.		

РАЗВОЈА	комплекснијим делима класичне литературе постицање јединства.			
---------	---	--	--	--

Образовни профил:	Музички извођач – соло певач
Разред:	Трећи СМШ
Предмет:	Соло певање
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 5 од 05. 07. 2010.
Циљеви наставе предмета:	Развијање вишегласног (двогласног) певања, стилем да камера, музицирањем у камерном ансамблу (а капела двоглас, клавирски дуо, дует уз пратњу клавира – компонован, камерни хор). Развијање камерног музицирања (практичан рад). Развијање хорског музицирања.
Годишњи фонд часова:	105 часова
Недељни фонд часова:	3

Начин остваривања програма предмета:

Настава соло певања се реализује индивидуално у специјализованој учионици прилагођеној за индивидуалну наставу инструмента. Настава се организује као практична настава са два часа наставе са професором певања и још једним часом наставе са професором певања и професором корепетиције.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
ВОКАЛНИ РАЗВОЈ	Рад на развијању опсега и покретљивости гласа кроз сложеније техничке вежбе. Ученик проналази маханизме препознавања и репродукције правилног тона и употребе даха, при чему добија основу за извођење компликованијих техничких елемената. Даљи рад на овладавању технике дисања и правилне гласовне импостације и способан је да користи правилну импостацију гласа и правилно дисање и то пренесе на сваку композицију коју изводи.	Рад на композицијама: СТАРИ МАЈСТОРИ - Хендл, Глук, Марчело, Дуранте, Лоти, Чести, Пучини, Јонели и други аутори сличних извођачких захтева. АРИЈА ИЗ ОРАТОРИЈУМА, МИСЕ ИЛИ КАНТАТЕ - Бах, Хајдн, Хендл, Перголези, Росини, Форте и други аутори сличних извођачких захтева. ЈУГОСЛОВЕНСКИ АУТОРИ - Рајичић, Маринковић, Д. Радић, К. Бабић, Д. Деспић, В. Перичић, Коњовић и други аутори сличних извођачких захтева. Метода рада: излагање, дијалог, демонстрација.	Активно учествује у раду кроз репродукцију новог и примену и повезивање већ познатог.	Клавир, Солфеђо.
МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Даљи рад на конкретизацији захтева различитих музичких стилова и интерпретације. Ученик је способан да интерпретира музичко дело са већим степеном професионализма у тумачењу	Рад на композицијама предвиђеним наставним планом и програмом кроз стилске епохе: КОМПОЗИТОРИ XIX ВЕКА - Шуберт, Шуман, Брамс, Волф, Лист, Берлиоз, Дебиси,	Активно учествује у раду кроз репродукцију новог и примену и	Музички облици, Хармонија, Солфеђо,

	композиторове уметничке воље. Ученик је способан да самостално обликује музички израз карактеристикама и специфичним обележјима сваког од стилова класичне музике.	Вагнер и други аутори сличних извођачких захтева. СЛОВЕНСКИ АУТОРИ - Рахмањинов, Стравински, Чајковски, Римски-Корсаков, Мусоргски и други аутори сличних извођачких захтева. Метода рада: излагање, дијалог и демонстрација.	повезивање већ познатог. Ученик самопроцењује напредак. Ученик критички приступа раду на часу уз дијалог и дискусију. Активно приступа при излагању новог градива и изради задатака на часу.	Теорија музике, Клавир, Историја музике
ЈЕДИНСТВО ВОКАЛНОГ (ТЕХНИЧКОГ) И МУЗИЧКОГ РАЗВОЈА	Ученик је спреман да примени компликованије елементе рада на техници и правилне поставке гласа у конкретним композицијама вођен јасно одређеним карактеристикама стила који изводи и у комплекснијим делима класичне литературе.	Рад на композицијама: КОМПОЗИТОРИ XX ВЕКА - Бритн, Пуланк, Стравински, Хачатуријан, Форте, Дипарк, Респиги, Равел и други аутори сличних извођачких захтева. ОПЕРСКА АРИЈА – прилагођена могућностима ученика. Метода рада: дијалог, излагање, демонстрација.		

Образовни профил:	Музички извођач – соло певач
Разред:	Четврти СМШ
Предмет:	Соло певање
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 5 од 05. 07. 2010.
Циљеви наставе предмета:	Развијање вишегласног (двогласног) певања, стилем да камера, музицирањем у камерном ансамблу (а капела двоглас, клавирски дуо, дует уз пратњу клавира – компонован, камерни хор). Развијање камерног музицирања (практичан рад). Развијање хорског музицирања.
Годишњи фонд часова:	99 часова
Недељни фонд часова:	3

Начин остваривања програма предмета:

Настава соло певања се реализује индивидуално у специјализованој учионици прилагођеној за индивидуалну наставу инструмента. Настава се организује као практична настава са два часа наставе са професором певања и још једним часом наставе са професором певања и професором корепетиције.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
ВОКАЛНИ РАЗВОЈ	Даљи рад на развијању опсега и покретљивости гласа кроз сложеније техничке вежбе и употреба даха у динамичком нијансирању мелодије. Ученик је способан да користи своје тело као инструмент и да конторлише у већој мери однос жељеног тона	Рад на композицијама: СТАРИ МАЈСТОРИ - Калдара, Пајзијело, Перголези, Скарлати, Хендл, Марчело, Јомели, Чести и др. АРИЈА ИЗ ОПЕРАТОРИЈУМА, МИСЕ ИЛИ КАНТАТЕ - Бах, Хендл, Хајдн, Перголези, Росини, Форте,	Активно учествује у раду кроз репродукцију новог и примену и повезивање већ познатог.	Клавир, Солфеђо.

	интерпретације и резултата. Ученик проналази маханизме репродукције правилног тона и употребе даха, при чему добија основу за извођење компликованијих техничких елемената.	Регер, Моцарт, Верди и други аутори сличних извођачких захтева. Метода рада: излагање, дијалог, демонстрација.		
МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Овладавање рада на високом интерпретативном нивоу и конкретизацији захтева различитих музичких стилова. Ученик је способан да интерпретира музичко дело са високим степеном професионализма у тумачењу композиторове уметничке воље. Ученик је способан да самостално обликује музички израз карактеристикама и специфичним обележјима сваког од стилова класичне музике.	Рад на композицијама: ПЕСМА СЛЕДЕЋИХ АУТОРА - Шуман, Шуберт, Брамс, Волф, Лист, Малер, Регер, Дебиси, Менделсон и др. КОМПОЗИТОРИ XX ВЕКА - Р. Штраус, Хонегер, Равел, Респиги, Дипарк, Веберн, Либерман и други аутори. ЈУГОСЛОВЕНСКИ АУТОРИ - Рајичић, Деспић, Д. Радић, В. Перичић, К. Бабић, Милојевић, Бинички, Коњовић, Маринковић и други аутори. Метода рада: излагање, дијалог и демонстрација.	Активно учествује у раду кроз репродукцију новог и примену и повезивање већ познатог. Ученик самопроцењује напредак. Ученик критички приступа раду на часу уз дијалог и дискусију. Активно приступа при излагању новог градива и изради задатака на часу.	Музички облици, Хармонија, Солфеђо, Теорија музике, Клавир, Историја музике
ЈЕДИНСТВО ВОКАЛНОГ И МУЗИЧКОГ РАЗВОЈА	Даљи рад на интерпретативном овладавању јединства у комплекснијим делима класичне литературе. Ученик је спреман да примени компликованије елементе рада на техници и правилне поставке гласа у конкретним композицијама вођен јасно одређеним карактеристикама стила који изводи. Ученик је спреман да у потпуности самостално изнесе солистички концерт са већим степеном успешности у реализацији и квалитету извођења сваке композиције понаособ. Рад на концертантном извођењу више композиција различитих епоха и стилова у оквиру солистичког концерта. Рад на динамици и обликовању самосталног наступа и извођачкој кондицији.	Рад на композицијама: ОПЕРСКА АРИЈА - Моцарт, Глук, Перголези, Вебер, Бетовен, Верди, Белини, Доницети, Росини, Боито, Корсаков, Чајковски, Сметана, Дворжак, Бизе, Пучини и др. СЛОВЕНСКИ АУТОРИ - Чајковски, Дворжак, Славички, Рахмањинов, Мусоргски, Римски-Корсаков и др. Метода рада: дијалог, излагање, демонстрација. Рад на програму матурског испита: Једна арија из ораторијума, мисе или кантате; Једна арија старог мајстора; Једна песма аутора XIX века; Једна песма аутора XX века; Две оперске арије различитих епоха; Једна песма словенског аутора.		

Образовни профил:	Музички ивођач – клавириста
Разред:	Први, други, трећи и четврти разред средње школе
Предмет:	Корепетиција

Просветни гласник:	Пр. Гласник бр .10/2013
Циљеви наставе предмета:	Припремање ученика за професионалну делатност, развијање способности за заједничко музицирање, развој ученика на савладавању вештине брзог и течног читања нотног текста, оспособљавање ученика за даље школовање и перманентно усавршавање.
Годишњи фонд часова:	У првом, другом и трећем разреду износи 35 часова, а у четвртном разреду износи 33 часа.
Недељни фонд часова:	1 час

Начин остваривања програма предмета:

Наставни процес се реализује индивидуално или у групи од по двоје ученика. Реализација се одвија путем практичног рада, излагања, дијалога, илустрација и демонстрација.

ОБЛАСТИ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
ИНСТРУМЕНТАЛНИ И МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Развијање ученика са циљем овладавања вештине брзог и течног читања нотног текста ради оспособљавања ученика за корепетиторску праксу. Упознавање са широм клавирском, инструменталном и вокалном литературом.	Рад на усавршавању способности ученика да после краће визуелне анализе успешно прочита задати текст, поштујући све задате параметре (тоналитет, темпо, динамику, артикулацију, ритам). Рад на усавршавању способности за анализу текста и развијање способности да унапред види нотни материјал, а по могућству и да чује мелодијске и хармонске покрете који следе. Оспособљавање ученика за успешну сарадњу са другим инструменталистом.	Ученик активно учествује у раду, практично примењује стечена знања и самопроцењује напредак.	Главни предмет – клавир, Камерна музика.

Образовни профил:	Музички ивођач – Инструменталиста и соло певач
Разред:	Први, други, трећи и четврти разред средње школе
Предмет:	Камерна музика
Просветни гласник:	Пр. Гласник бр. 4/1996 бр.10/2013
Циљеви наставе предмета:	Припремање ученика за професионалну делатност, развијање способности за заједничко музицирање, оспособљавање ученика за даље школовање и перманентно усавршавање.
Годишњи фонд часова:	У првом и другом разреду износи 35 часова, у трећем разреду износи 70 часова, а у четвртном разреду износи 66 часова.
Недељни фонд часова:	У првом и другом разреду – један час, а у трећем и четвртном разреду – 2 часа.

Начин остваривања програма предмета:

Наставни процес се реализује у групи од најмање троје ученика. Реализација се одвија путем практичног рада, излагања, дијалога, илустрација и демонстрација.

ОБЛАСТИ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
Инструментални и музички развој	Усавршавање способности за заједничким музицирањем. Неговање и међусобно усклађивање интонације. Познавање и слушање других гласова у ансамблу. Развијање способности комуницирања, дијалога осећања солидарности, ефикасне сарадње са другима и способности за тимски рад.	Рад на унапређивању способности усаглашавања индивидуалног са групним музицирањем. Рад на усаглашавању интонације и артикулације са осталим члановима у групном раду. Оспособљавање за даљи рад и школовање у оквиру наставе групног музицирања. Рад на развијању способности комуницирања, дијалога и ефикасне сарадње са другим члановима.	Ученици активно учествују у раду, практично примењују стечена знања, самопроцењују напредак.	Главни предмет –Инструмент, Читање с листа, Корепетиција, Хармонија, Историја музике, Контрапункт, Музички облици
Развој аналитичности у приступу нотном тексту	Ученик стиче способност да са лакоћом уочава, разуме и прецизно интерпретира ритмички, мелодијски и хармонски садржај дела, као и музичку форму и историјски контекст у којем је дело настало. Развија потребу за разумевањем нотног текста до нивоа да примена знања и вештина које стиче у оквиру других предмета (солфеђо, хармонија, теорија, контрапункт, историје...) постаје рутина. Оспособљавање за самостално учење и вежбање.	Систематично изграђивање потребе ученика за разумевањем нотног текста постиже се кроз излагање, демонстрацију, илустрацију и стимулацију дијалога и дискусије на часу и задавање домаћих задатака кроз које се стичу потребне навике. Поступно усложњавање задатака кроз примену адекватних уџбеника. Задавање примера за хармонизацију, импровизацију и транспозицију. Групни рад, предвиђен наставним планом и програмом од велике је помоћи као додатни начин стимулисања ученика јер утиче на развој позитивне компетитивности.	Активно учествују у раду кроз свирање и учествовање у дискусији, практично примењују знања стечена у оквиру овог предмета и њему сродних предмета, изграђују способност за самопроцену напретка.	
Развој музичког израза у приступу нотном тексту	Развијање и даљи рад на усавршавању вештине музичког начина размишљања. Сагледавање узрочно-последичних веза између мелодијског, ритмичког и хармонског садржаја дела, као и форме и стила са музичким изразом који је садржајем и стилском припадношћу дела	Постепено формирање јасних звучних представа код ученика и развијање способности да у групном музицирању оствари садржајну и стилски адекватну интерпретацију дела. Са тим циљем користе се методе излагања, демонстрације, илустрације и дијалога.	Ученици запажају, упоређују, примењују, повезују знања са другим областима, дискутују, ослањају се на претходна	

	условљен. Надogradња навике редовног слушања уметнички вредне музике.		знања и активно приступају савладавању музичког израза на часу.	
Обједињавање аналитичности и музичког израза у приступу нотном тексту	Оспособљавање ученика за даље школовање и професионалну делатност. Развијање афинитета према практичном извођачком раду у групи. Оспособљавање за креирање стилске интерпретације дела кроз разумевање форме и садржаја дела и историјског контекста у којем је дело настало.	Савладавање креативних захтева и прилагођавање извођачких програма свим учесницима у процесу, уз вођење рачуна о постепеном повећавању захтева уз хармоничан склад ученичких способности.	Све наведено.	Све наведено.

Образовни профил:	Музички извођач; Музички сарадник – теоретичар, Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	1, 2, 3, 4. разред средње школе
Предмет:	Хор
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр. 10 /2013.
Циљеви наставе предмета:	Припремање ученика за професионалну делатност, развијање способности за рад у ансамблу и заједничко музицирање, оспособљавање ученика за даље школовање и перманентно усавршавање.
Годишњи фонд часова:	1, 2 , 3. разред – 70 часова, 4. разред – 66 часова
Недељни фонд часова:	2 часа недељно

Начин остваривања програма предмета:

Наставни процес се реализује у групама, по гласовима, као и у целом саставу. Реализација: практичан рад, излагање, дијалог, илустрација и демонстрација.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
----------------	-----------------------------------	--	-------------------	------------

Вокални и музички развој	Усавршавање способности за заједничко музицирање. Неговање и међусобно усклађивање интонације. Познавање и слушање других гласова у ансамблу. Развијање способности комуницирања, дијалога, осећања солидарности, ефикасне сарадње са другима и способности за тимски рад.	Рад на унапређивању способности усаглашавања индивидуалног са групним музицирањем. Рад на усаглашавању интонације и артикулације са осталим члановима у групном раду. Оспособљавање за даљи рад и школовање у оквиру наставе групног, хорског музицирања. Рад на развијању способности комуницирања, дијалога и ефикасне сарадње са другим члановима. Вербалне методе: <i>монолошка и дијалошка</i> , Аудиовизуелна: слушање и анализирање, фронтални и групни рад; Демонстративна: групни рад; Практични рад и радионица; Комбиновани рад.	Активно учествује у раду, практично примењује стечена знања, самопроцењује напредак.	Главни предмет – инструмент или солфеђо, читање с листа, камерна музика, страни језици, историја уметности, историја музике, контрапункт, хармонија, биологија, Веронаука, музички облици, вокална техника.
---------------------------------	--	---	--	---

ТЕМЕ/ОБЛАСТИ	Циљеви	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
Упознавање са стилем и другим карактеристикама одређеног композитора и његових композиторских карактеристика.		Вербалне методе: <i>монолошка и дијалошка</i> ; Аудиовизуелна: слушање и анализирање; фронтални и групни рад.	Ученик, без помоћи наставника, познаје све карактеристике дела које изводи.	Историја културе, Историја музике, Хармонија.
Вежбе правилног дисања и импостације.		Вербалне методе: <i>монолошка и дијалошка</i> ; фронтални и групни.	Ученик без проблема правилно узима ваздух, контролише дах, регулише интонацију и има квалитетно обликован тон.	Биологија, Вокална техника, Солфеђо.
Упознавање ученика са основним елементима хорске технике.		<i>монолошка и дијалошка</i> Рад на тексту, писани и графички радови; индивидуални и групни.	Ученик лако и са разумевањем разликује елементе хорске технике и познаје принципе њихове правилне примене.	Вокална техника, Музички облици.

Рад на вежбама за коштабдоминално дисање, јачање дијафрагме и мишића, нарочито са леђне стране. Рад на правилном апођу.		Писани и графички прикази Демонстративна: индивидуални и групни рад.	Креативно и самостално ради потребне вежбе и видљив је напредак у држању тела, раду дијафрагме и поставци тона.	Биологија, Вокална техника, Физичко васпитање.
Рад на вежбама за спуштање ларингса и слободан рад резонантног апарата: језика, непца, усана и доње вилице.		Практични рад и радионица: фронтални, индивидуални и групни.	Креативно и самостално ради потребне вежбе и видљив је напредак.	Биологија, Вокална техника, Физичко васпитање.
Рад на вежбама за правилан, „слободан“ и леп тон.		Комбинован рад (истовремено коришћење различитих метода); индивидуални и групни рад и рад у паровима.	Ученик видљиво напредује у раду на квалитету тона.	Вокална техника, Солфеђо, Физичко васпитање.
Рад на чистој интонацији, прецизаном тону, музичкој фрази, хармонији, полифонији, агогичком и динамичком нијансирању кроз техничке вежбе и интерпретацију музичких дела.		Рад на тексту; Демонстративна метода: групни и индивидуални рад.	Ученик видљиво напредује у раду на интерпретацији и доприноси квалитетнијем звуку ансамбла.	Клавир, Увод у компоновање, Вокална техника, Солфеђо, Веронаука.
Тимски рад		Монолошка и дијалозна; Практични рад и радионица: фронтални, групни, рад у паровима, индивидуални.	Ученик одлично функционише као део тима и промовише тимски рад међу вршњацима чиме доприноси квалитетнијем извођењу.	Клавир, Музички облици.
Упознавање ученика са домаћом и страном хорском литературом.		Демонстративна; Практични рад и радионица: фронтални, групни рад.	Ученик веома добро познаје (и теоријски и слушно) дела и домаћих и страних аутора.	Солфеђо, Увод у компоновање.
Оспособљавање ученика за наступ на концертима, професионалан рад.		Демонстративна: групни рад.	Ученик је увек адекватно припремљен за наступ, и понаша се у складу са постављеним задацима, при чему доприноси квалитетнијем општем утиску о ансамблу.	Историја музике, Глума и сцена.
Техничке вежбе за распевавање. Вокализе и друге вежбе за постављање вокала, сугласника, вежбе за кратки и дуги дах, легато, стакато, дикцију, итд.		Рад на тексту, писани и графички радови: фронтални, групни, индивидуални.	Ученик видљиво напредује у раду на распевавању, поставци вокала и другим техничким захтевима.	Солфеђо, Соло певање, Вокална техника.

Рад на правилном ритму, агогици, дикцији (парлато изговором), и осталим извођачким елементима.		Комбиновани рад (истовремено коришћење различитих метода): групни рад, индивидуални рад.	Ученик без проблема изводи дело, у групи и самостално, са свим потребним и уписаним ознакама.	Солфеђо, Српски језик, Страни језици, Веронаука, Музички облици
Извођење по деоницама.		Комбиновани рад (истовремено коришћење различитих метода).	Ученик без већих грешака и са лакоћом изводи своју деоницу, самостално и у групи.	Солфеђо, Вокална техника.
Сценски наступи.		Комбиновани рад (истовремено коришћење различитих метода).	Ученик се максимално труди да да свој допринос приликом сценског наступа, чиме доприноси квалитету наступа.	
Анализирање свих елемената наступа, заједно са члановима ансамбла.		Комбиновани рад (истовремено коришћење различитих метода).	Ученик вољно учествује у дискусији о реализованом наступу, износи похвале, али и даје конструктивне критике одређених елемената, чиме потпомаже напредак деловања хорског ансамбла као целине.	

Напомена: Музички сарадник – етномузиколог има предмет ХОР само у 1. и 2. разреду средње школе.

Наставни одсек / Група	Музички извођач
Дужина трајања школовања	1, 2, 3, 4. разред средње школе
Циклус / Разред / Предмет	Оркестар
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр. 10 /2013
Циљеви наставе предмета:	Припремање ученика за професионалну делатност, развијање способности за рад у ансамблу и заједничко музицирање, оспособљавање ученика за даље школовање и перманентно усавршавање.
Годишњи фонд часова:	1, 2, 3. разред – 70 часова; 4. разред – 66 часова
Недељни фонд часова:	Сви разреди – 2 часа

Начин остваривања програма предмета:
<i>Наставни процес се реализује у групама, по деоницама, као и у целом саставу оркестра. Реализација: практичан рад, излагање, дијалог, илустрација и</i>

демонстрација.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
ИНСТРУМЕНТАЛНИ И МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Усавршавање способности за заједничко музицирање. Неговање и међусобно усклађивање интонације. Познавање и слушање других учесника и инструмената у ансамблу. Развијање способности комуницирања, дијалога, осећања солидарности, ефикасне сарадње са другима и способности за тимски рад.	Рад на унапређивању способности усаглашавања индивидуалног са групним музицирањем. Рад на усаглашавању интонације и артикулације са осталим члановима у групном раду. Оспособљавање за даљи рад и школовање у оквиру наставе групног, оркестарског музицирања. Рад на развијању способности комуницирања, дијалога и ефикасне сарадње са другим члановима.	Активно учествује у раду, практично примењује стечена знања, самопроцењује напредак.	Главни предмет инструмент, читање с листа, камерна музика, страни језици, историја уметности, историја музике, контрапункт, хармонија.

Образовни профил:	Музички ивођач – клавириста
Разред:	Први, други, трећи и четврти разред средње школе
Предмет:	Читање с листа
Просветни гласник:	Пр. Гласник бр. 10/2013 бр. 4/1996
Циљеви наставе предмета:	Припремање ученика за професионалну делатност, развијање инструменталне технике кроз музику као средства музичког развоја. Развијање способности за концертну делатност, као и смисао за заједничко музицирање. Оспособљавање ученика за даље школовање и перманентно усавршавање.
Годишњи фонд часова:	У првом, другом и трећем разреду износи 35 часова, а у четвртном разреду износи 33 часа.
Недељни фонд часова:	1 час

Начин остваривања програма предмета:

Наставни процес се реализује индивидуално или у групи од по двоје ученика. Реализација се одвија путем практичног рада, излагања, дијалога, илустрација и демонстрација.

ОБЛАСТИ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
---------	-----------------------------------	--	-------------------	------------

Развој аналитичности у приступу нотном тексту	Ученик стиче способност да са лакоћом уочава, разуме и прецизно интерпретира ритмички, мелодијски и хармонски садржај дела, као и музичку форму и историјски контекст у којем је дело настало. Развија потребу за разумевањем нотног текста до нивоа да примена знања и вештина које стиче у оквиру других предмета (солфеђо, хармонија, теорија, историја..) постаје рутина. Оспособљавање за самостално учење и вежбање.	Систематично изграђивање потребе ученика за разумевањем нотног текста постиже се кроз излагање, показивање, илустрацију и стимулацију дијалога и дискусије на часу и задавање домаћих задатака кроз које се стичу потребне навике. Поступно усложњавање задатака кроз примену адекватних уџбеника. Рад на импровизацији, хармонизацији, транспозицији. Групни рад предвиђен планом и програмом од велике је помоћи као додатни начин стимулисања ученика јер утиче на развој позитивне компетитивности.	Ученик активно учествује у раду кроз свирање и учествовање у дискусији, практично примењује знања стечена у оквиру овог предмета и предмета са којима је читање с листа у корелацији, изграђује способност за самопроцену напретка.	Главни предмет - Клавир, Теорија музике, Солфеђо, Хармонија, Контрапункт, Муз.облици, Историја музике, Историја културе са историјом цивилизације, Камерна музика, Корепетиција.
Развој музичког израза у приступу нотном тексту	Развијање и даљи рад на усавршавању вештине музичког начина размишљања. Сагледавање узрочно-последичних веза између мелодијског, ритмичког и хармонског садржаја дела, као и форме и стила са музичким изразом који је садржајем и стилском припадношћу дела условљен. Надоградња навике редовног слушања уметнички вредне музике (концерти, семинари, разни медији). Развијање и профилирање естетско-музичких критеријума.	Постепено формирање јасних звучних представа код ученика и развијање способности да без претходног увежбавања оствари музички садржајну и стилски адекватну интерпретацију нотног текста адекватног нивоа сложености. У том циљу користе се методе излагања, демонстрације, илустрације и дијалога.	Ученик запажа, упоређује, примењује, повезује знања са другим областима. Дискутује и активно приступа савладавању музичког израза.	

Обједињавање аналитичности и музичког израза у приступу нотном тексту	Оспособљавање ученика за даље школовање и професионалну делатност кроз овладавање техником “prima vista”. Развијање афинитета према анализи музичког текста (хармонској, структуралној), хармонизацији, импровизацији и транспозицији). Оспособљавање за самостално Креирање интерпретације дела различитих стилова кроз разумевање не само форме и садржаја дела већ и историјског контекста у којем је дело настало. Развијање смисла за заједничко музицирање кроз заједничко свирање четвороручних примера.	Систематично овладавање техником “prima vista” и савладавање креативних захтева у складу са принципом јединства развоја музичких и аналитичких компоненти код ученика. Прилагођавање програма за сваког ученика, водећи рачуна о поступности и повећавању захтева и хармоничном развоју ученикових способности.	Ученик запажа, упоређује, примењује, повезује знања са другим областима, решава проблеме ослањајући се на претходна искуства. Проналази нотни материјал, слуша различита извођења.	
---	---	---	--	--

Образовни профил:	Музички извођач – Гудачи
Разред:	1, 2, 3. и 4. ВАО
Предмет:	Читање с листа
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 10/2013.
Циљеви наставе предмета:	Оспособљавање ученика за што лакше и тачније читање нових дела (углавном оркестарских), владање тоналитетом правилним ритмом и опажање свих музичких ознака које се могу уочити у задатој композицији као што су: динамичке ознаке, потези, знакови за начине свирања, ознаке за промену темпа...
Годишњи фонд часова:	1, 2, 3. разред 35 часова годишње/4. разред 33 часова годишње
Недељни фонд часова:	1 час

Начин остваривања програма предмета:
<i>Наставни процес се реализује у пару. Реализација: практичан рад, излагање, дијалог, илустрација и демонстрација.</i>

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
ИНСТРУМЕНТАЛНО-ИЗВОЂАЧКИ РАЗВОЈ	Развој ученика на савладавању вештине брзог и течног читања нотног текста. Упознавања ученика са широм оркерстарском и инструменталном литературом.	Системско савладавање инструментално-извођачких захтева кроз дела барока до XX века (од лакшег ка тежем).	Активно учествује у раду практично примењујући стечена знања. Запажа, примењује и повезује знања из других области. Решава проблеме ослањајуће се на претходна искуства.	Главни предмет, солфеђо, групно музицирање (оркестар, хор, камерна музика), историја музике, теорија музике.

Образовни профил:	Музички извођач – Хармоника
Разред:	1, 2, 3. и 4. ВИО
Предмет:	Читање с листа
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996. и 10/2013.
Циљеви наставе предмета:	Оспособљавање ученика за што лакше и тачније читање нових композиција, правилним ритмом и опажањем свих музичких ознака које се могу уочити у задатој композицији као што су: динамичке ознаке, знакови за начине свирања, ознаке за промену темпа, тоналитета, агогике, артикулације...
Годишњи фонд часова:	1, 2, 3. разред 35 часова годишње/4. разред 33 часова годишње
Недељни фонд часова:	1 час

Начин остваривања програма предмета:

Наставни процес се реализује индивидуално или у групи од по двоје ученика. Реализација: практичан рад, излагање, дијалог, илустрација и демонстрација.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
ИНСТРУМЕНТАЛНИ И МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Припремање ученика за даље школовање и професионалну делатност. Развијање способности за заједничко свирање у оркестру хармоника.	Систематско савладавање инструментално-извођачких захтева кроз дела свих епоха.	Активно учествује у раду практично примењујући стечена знања. Запажа, примењује и повезује знања из других области. Решава проблеме ослањајуће се на претходна искуства.	Главни предмет, солфеђо, групно музицирање (оркестар, хор, камерна музика), историја музике, теорија музике.

Образовни профил:	Музички извођач – Дувачи
Разред:	1, 2, 3. и 4. ВИО
Предмет:	Читање с листа
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 10/2013.
Циљеви наставе предмета:	Припремање ученика за професионалну делатност, развијање способности за оркестарску делатност као и смисао за заједничко музицирање, развој ученика на савладавању вештине брзог и течног читања нотног текста, оспособљавање ученика за даље школовање и перманентно усавршавање.
Годишњи фонд часова:	1, 2, 3. разред 35 часова годишње/4. разред 33 часова годишње
Недељни фонд часова:	1 час

Начин остваривања програма предмета:

Наставни процес се реализује индивидуално или у групи од по двоје ученика. Реализација: практичан рад, излагање, дијалог, илустрација и демонстрација.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
ИНСТРУМЕНТАЛНИ И МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Ученик разуме, повезује, уочава узрочно-последичне везе, анализира дела. Развој ученика на савладавању вештине брзог и течног читања нотног текста. Оспособљавање за самостално учење и вежбање.	Рад на оспособљавању ученика да после краће визуелне анализе успешно прочита задани нотни текст поштујући све задане параметре (тоналитет, темпо, динамику, артикулацију, ритам...). Рад на оспособљавању ученика за анализу текста и развијање способност да унапред види нотни материјал, а по могућству и чује мелодијске и хармонске покрете који следе. Развијање општег познавања музичке литературе.	Активно учествује у раду практично примењујући стечена знања. Запажа, примењује и повезује знања из других области. Решава проблеме ослањајуће се на претходна искуства.	Главни предмет, солфеђо, групно музицирање (оркестар, хор, камерна музика), историја музике, теорија музике.

Образовни профил:	Музички извођач – Трзачи (Гитара и Тамбура)
Разред:	1, 2, 3. и 4. ВИО
Предмет:	Читање с листа
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996. и 10/2013.
Циљеви наставе предмета:	Оспособљавање ученика за што лакше и тачније читање нових композиција, правилним ритмом и опажањем свих музичких ознака које се могу уочити у задатој композицији као што су: динамичке ознаке, знакови за начине

	свирања, ознаке за промену темпа, тоналитета, агогике, артикулације...
Годишњи фонд часова:	1, 2, 3. разред 35 часова годишње/4. разред 33 часова годишње
Недељни фонд часова:	1 час

Начин остваривања програма предмета:

Наставни процес се реализује индивидуално или у групи од по двоје ученика. Реализација: практичан рад, излагање, дијалог, илустрација и демонстрација.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
ИНСТРУМЕНТАЛНИ И МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Припремање ученика за даље школовање и професионалну делатност. Развијање способности за заједничко свирање у тамбурашком оркестру.	Систематско савладавање инструментално-извођачких захтева кроз дела свих епоха.	Активно учествује у раду практично примењујући стечена знања. Запажа, примењује и повезује знања из других области. Решава проблеме ослањајуће се на претходна искуства.	Главни предмет, солфеђо, групно музицирање (оркестар, хор, камерна музика), историја музике, теорија музике.

Образовни профил:	Музички извођач – Удараљке
Разред:	1, 2, 3. и 4. ВАО
Предмет:	Читање с листа
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996. и 10/2013.
Циљеви наставе предмета:	Оспособљавање ученика за што лакше и тачније читање нових оркестарских дела, правилним ритмом и опажање свих музичких ознака које се могу уочити у задатој композицији као што су: динамичке ознаке, знакови за начине свирања, ознаке за промену темпа...
Годишњи фонд часова:	1, 2, 3. разред 35 часова годишње/4. разред 33 часова годишње
Недељни фонд часова:	1 час

Начин остваривања програма предмета:

Наставни процес се реализује индивидуално или у групи од по двоје ученика. Реализација: практичан рад, излагање, дијалог, илустрација и демонстрација.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
ИНСТРУМЕНТАЛНИ И	Припремање ученика за	Систематско савладавање инструментално-	Активно учествује у раду	Главни предмет,

МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	даље школовање и професионалну делатност. Развијање способности за заједничко свирање у оркестру.	извођачких захтева кроз дела свих епоха.	практично примењујући стечена знања. Запажа, примењује и повезује знања из других области. Решава проблеме ослањајуће се на претходна искуства.	солфеђо, групно музицирање (оркестар, хор, камерна музика), историја музике, теорија музике.
----------------	---	--	---	--

Образовни профил:	Музички извођач – Соло певање			
Разред:	1, 2, 3. и 4. ВАО			
Предмет:	Читање с листа			
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996. и 10/2013.			
Циљеви наставе предмета:	Оспособљавање ученика за што лакше и тачније читање нових композиција, правилним ритмом и опажањем свих музичких ознака које се могу уочити у задатој композицији као што су: динамичке ознаке, знакови за начине свирања, ознаке за промену темпа, тоналитета, агогике, артикулације...			
Годишњи фонд часова:	1, 2, 3. разред 35 часова годишње/4. разред 33 часова годишње			
Недељни фонд часова:	1 час			

Начин остваривања програма предмета:

Наставни процес се реализује индивидуално или у групи од по двоје ученика. Реализација: практичан рад, излагање, дијалог, илустрација и демонстрација.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
ЈЕДИНСТВО ВОКАЛНОГ И МУЗИЧКОГ РАЗВОЈА	Припремање ученика за даље школовање и професионалну делатност. Развијање способности за солистичко и заједничко певање у хору и ансамблима.	Систематско савладавање вокалне технике и извођачких захтева кроз дела свих епоха.	Активно учествује у раду практично примењујући стечена знања. Запажа, примењује и повезује знања из других области. Решава проблеме ослањајуће се на претходна искуства.	Главни предмет, солфеђо, групно музицирање (хор, камерна музика), историја музике, теорија музике.

Образовни профил:	Музички извођач, Музички сарадник - теоретичар
Разред:	Трећи

Предмет:	Етномузикологија
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр. 10/2013
Циљеви наставе предмета:	Упознавање ученика са развојем етномузикологије и развијање способности за разликовање и уочавање карактеристика српске традиционалне музике.
Годишњи фонд часова:	35
Недељни фонд часова:	1

Начин остваривања програма предмета:

Пограм се реализује кроз групну наставу (теоријски и практични део), у учионици са текстуалним, визуелним и аудитивним средствима која омогућавају овакав вид наставе.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
Увод у етномузикологију - откриће фонографа и цент-система и развој етномузикологије у свету и код нас.	Упознавање ученика са развојем српске музичке традиције и традиционалном музиком балканских народа (у кратким цртама), истичући период открића фонографа - 19. век.	Монолошки (вербални) облик рада.	Активно приступа при излагању новог градива.	Историја; Историја националне музике – Развој етномузикологије код нас.
Фолклор (10) - појам фолклор и музички фолклор, - подела према акустичним изворима: вокална, инструментална и вокално- инструментална музика - остале научне дисциплине: органологија и етнокореологија.	Учење и развијање способности код ученика за правилном употребом различитих термина унутар ове наставне теме.	Вербално-дијалогски метод.	Активно учествује у раду.	Етнологија – појам фолклор. Етнокореологија – народне игре.
Вокална музика (10) - Упознавање са појмом народна песма и класификација традиционалних песама. - Појам „глас“ у српском традиционалном певању и црквеном појању. - Упознавање са традиционалним певањем старије и новије сеоске традиције (певање „на глас“ и певање „на бас“).	Циљ је да се са ученицима ради, како на самој теорији вокалне праксе, тако и на развијању способности за разликовање звучних карактеристика вокалне традиције.	Комбиновани метод (монолошки и групни рад који се односи на практични део наставе - слушање и анализирање музичких примера).	Активно учествује у раду.	Српски језик и књижевност – народна песма.
Инструментална музика (8) – општа	Упознати ученике са појмом	Комбиновани метод	Активно учествује у раду.	Музички

класификација народних музичких инструмената Е. Хорнбостела и К. Сакса - народни инструменти - аерофони инструменти	народни инструмент, али и са инструменталном традицијом народа Балкана.	(монологски и групни рад који се односи на слушање и опажање традиционалне инструменталне музике).		инструменти.
---	---	--	--	--------------

Образовни профил:	Музички извођач, Музички сарадник - теоретичар
Разред:	Четврти
Предмет:	Етномузикологија
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр. 10 /2013
Циљеви наставе предмета:	Анализа текста и музичких морфолошких компоненти традиционалне песме и упознавање ученика са вокалном, инструменталном и вокално-инструменталном традицијом балканских народа.
Годишњи фонд часова:	33
Недељни фонд часова:	1

Начин остваривања програма предмета:				
<i>Програм се реализује кроз групну наставу (теоријски и практични део), у учионици са текстуалним, визуелним и аудитивним средствима која омогућавају овакав вид наставе.</i>				
Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
Анализа мелопоеетских облика: облик, каденце, ритам, тонски низови и обим. Врста стихова, почетни стих, анализа текста, додаци у тексту.	Упознавање ученика са морфолошким компонентама традиционалне песме кроз примере наше музичке традиције.	Комбиновани метод рада (монологски, групни и индивидуални рад) са акцентом на вежбама, одн. конкретној анализи мелопоеетских облика.	Активно приступа при излагању новог градива и анализи примера на часу.	Српски језик и књижевност – народна песма, стих у народном певању. Музички облици – облик, каденце. Теорија музике – тонски низови.
Органологија: инструментални ансамбли (дувачки, гудачки, тамбурашки), музички инструменти (идиофони, мембранофони и кордофони), певање уз	Упознавање ученика са инструменталним ансамблима кроз делимично понављање прошлогодишњег градива – музички инструменти. Осим тога акценат се ставља и на обучавање ученика да разликује традиционалну музику од осталих видова употребе традиционалне музике у	Комбиновани метод (монологски и групни рад који се односи на практичан део наставе – слушање и анализирање музичких примера).	Активно учествује у раду и практично примењује стечена знања.	Српски језик и књижевност – епска традиција.

гусле, градски фолклор и новокомпонована музика.	данашње време.			
Карактеристике народног певања балканских народа: Црна Гора, Босна и Херцеговина, Хрватска, Македонија, Бугарска, Румунија, Грчка, Албанија.	Упознавање ученика са нашом вокалном традицијом и народним певањем на Балкану. Циљ је да се са ученицима ради, како на самој теорији вокалне праксе, тако и на развијању способности за разликовање звучних карактеристика вокалне традиције сваког народа.	Комбиновани метод (молошки и групни рад који се односи на слушање и анализирање музичких примера).	Активно учествује у раду.	Историја – историја балканских народа.

Образовни профил:	Музички сарадник - теоретичар
Разред:	Први
Предмет:	Солфеђо
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр. 10/2013.
Циљеви наставе предмета:	Разумевање садржаја музике и оспособљавање за опажање извођење и тумачења музике. Континуирани развој музикалности и музичке писмености. Корелација и интеракција садржаја рада на настави солфеђа са садржајима на настави хора и свим другим видовима теоретске наставе. Развој музикалности и музичке писмености и поставке основе за даљи рад на изучавању теоријских дисциплина у настави музике, хармоније, анализи музичких облика, контрапункта, аранжирања, компоновања.
Годишњи фонд часова:	105
Недељни фонд часова:	3

Начин остваривања програма предмета:

Настава се остварује кроз једну групу, настава се реализује у специјализованој учионици, настава је комбинована - теоријска, практична, вежбе, индивидуална и групна.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
<u>Мелодика</u> : -једногласно певање: дијатоника, молдур, мутација, хроматске пролазнице и скретнице, дијатонске модулације у паралелни, субдоминантни и доминантни тоналитет, српске	Разумевање садржаја музике и оспособљавање за извођење и тумачење музике, развој слуха и	Индивидуални и групни рад, вербално-текстуална метода	Ученици активно учествују у раду, индивидуално и групно анализирају музички	Теме су повезане са инструменталном наставом, теоријом музике, као и

народне песме; -двогласно певање: певање двогласних примера са текстом - дијатоника и са применом модулације у доминантни или паралелни тоналитет. <u>Итонирање и опажање</u> : - опажање појединачних тонова у целом регистру клавијатуре; -интервала/двозвука у тоналитету; - штимова - тоналитети до 4 предзнака; - хармонске везе са главним ступњевима. <u>Ритам</u> : - равномерно читање у виолинском и бас кључу; - парлато примери - четвороделна подела јединице бројања, употреба пауза и лигатура; троделни ритмови: проста деоба тродела и пунктиране фигуре; народни ритмови са једним троделом; -одређивање метричке врсте у народним песмама. <u>Диктати</u> : -записивање дијатонских тонова; -записивање апсолутних висина; -двозвуци; -једногласни мелодијски диктати - градиво мелодике - писмени и усмени; -ритмички диктати; -записивање народних песама.	музикалности. Оспособљавање за опажање и извођење, развијање функционалног мишљења, рад на развоју апсолутног слуха. Развијање правилног ритмичког разумевања музичког текста, течно и тачно ритмичко читање. Развијање способности записивања музичког текста, функционалног и интервалског начина мишљења, развој музичке меморије.		материјал, вокално репродукују.	осталим музичким предметима (хармонијом, контрапунктом, музичким облицима...)
---	---	--	---------------------------------	---

Образовни профил:	Музички сарадник - теоретичар
Разред:	Други
Предмет:	Солфеђо
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр. 10/2013.
Циљеви наставе предмета:	Разумевање садржаја музике и оспособљавање за опажање извођење и тумачења музике; Континуирани развој музикалности и музичке писмености; Корелација и интеракција садржаја рада на настави солфеђа са садржајима на настави хора и свим другим видовима теоретске наставе; Развој музикалности и музичке писмености и поставке основе за даљи рад на изучавању теоријских дисциплина у настави музике, хармоније, анализи музичких облика, контрапункта, аранжирања, компоновања.
Годишњи фонд часова:	105
Недељни фонд часова:	3

Начин остваривања програма предмета:

Настава се остверује кроз једну групу, настава се реализује у специјализованој учионици, настава је комбинована - теоријска, практична, вежбе,

индивидуална и групна.				
Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
<u>Мелодика</u>: -једногласно певање: алтерације, обнављање и поставка тоналитета до седам предзнака, дијатоника, хроматске скретнице и пролазнице, мутација, модулација у тоналитете прве квинтне сродности, модуси; -двогласно и трогласно певање- дијатоника, хомофони и полифони примери. <u>Опажање и интонирање</u>: -опажање основних и хроматских тонова; -опажање апсолутних висина; -двозвучи - дијатоника, мутација, модулације; - опажање и интонирање штимова; - четворозвука на I, V, VII ступњу са разрешењима; -хармонске везе. <u>Ритам</u>: -равномерно читање, инсerti из литературе са и без промене кључа; -парлато примери: осмоделна подела јединице бројања, мала триола; троделни ритмови - дуола; народни ритмови са једним и два тродела; промена врсте такта и јединице бројања. <u>Диктат</u>: -записивање апсолутних висина; -двозвука са применом мутације и модулације; - једногласни диктати у складу са градивом мелодике - усмени и писмени; -двогласни диктат; - записивање народних песама.	Разумевање садржаја музике и оспособљавање за извођење и тумачење музике, развој слуха и музикалности. Оспособљавање за опажање и извођење, развијање функционалног мишљења, рад на развоју апсолутног слуха. Развијање правилног ритмичког разумевања музичког текста, течно и тачно ритмичко читање. Развијање способности записивања музичког текста, функционалног и интервалског начина мишљења, развој музичке меморије.	Индивидуални и групни рад, вербално-текстуална метода.	Ученици активно учествују у раду, индивидуално и групно анализирају музички материјал, вокално репродукују.	Теме су повезане са инструменталном наставом, теоријом музике, као и осталим музичким предметима: хармонијом, контрапунктом, музичким облицима.

Образовни профил:	Музички сарадник - теоретичар
Разред:	Трећи
Предмет:	Солфеђо
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр. 10/2013.
Циљеви наставе предмета:	Разумевање садржаја музике и оспособљавање за опажање извођење и тумачења музике; Континуирани развој музикалности и музичке писмености; Корелација и интеракција садржаја рада на настави солфеђа са садржајима на настави хора и свим другим видовима теоретске наставе; Развој музикалности и музичке писмености и поставке основе за даљи рад на изучавању теоријских дисциплина у настави музике, хармоније, анализи музичких облика, контрапункта, аранжирања, компоновања.
Годишњи фонд часова:	105
Недељни фонд часова:	3

Начин остваривања програма предмета:

Настава се остварује кроз једну групу, настава се реализује у специјализованој учионици, настава је комбинована - теоријска, практична, вежбе, индивидуална и групна.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
<u>Мелодика</u> : -једногласно певање: алтерације-скокови у стабилне и лабилне алтерације и напуштање скоком, алтеровани акорди, поставка алт кључа, модулација у тоналитете прве и друге квинтне сродности и у удаљене тоналитете, мутација, модуси, народне песме; -двогласно и вишегласно певање - дијатоника, хомофони и полифони примери, период класицизма и барока. <u>Опажање и интонирање</u> : -опажање основних и хроматских тонова; -опажање апсолутних висина и записивање; -двозвучи - дијатоника, мутација, модулације; -опажање и интонирање штимова; -опажање и интонирање септакорада са разрешењима; -хармонске везе.	Разумевање садржаја музике и оспособљавање за извођење и тумачење музике, развој слуха и музикалности Оспособљавање за опажање и извођење, развијање функционалног мишљења, рад на развоју апсолутног слуха. Развијање правилног ритмичког разумевања музичког текста, течно и тачно ритмичко читање Развијање способности записивања музичког текста, функционалног и интервалског начина мишљења, развој музичке	Индивидуални и групни рад, вербално-текстуална метода.	Ученици активно учествују у раду, индивидуално и групно анализирају музички материјал, вокално репродукују.	Теме су повезане са инструменталном наставом, теоријом музике, као и осталим музичким предметима: хармонијом, контрапунктом, музичким облицима.

Ритам: -равномерно читање у алт кључу; - парлато примери: промена врсте такта и јединице бројања, народни ритмови; полиритмија 3:2, 2:3, 3:4, 4:3. <u>Диктат</u> : - записивање апсолутних висина; -двозвук са применом мутације и модулације; -једногласни диктати у складу са градивом мелодике усмени и писмени; -двогласни диктат; -записивање народних песама.	меморије			
---	----------	--	--	--

Образовни профил:	Музички сарадник - теоретичар
Разред:	Четврти
Предмет:	Солфеђо
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр. 10/2013.
Циљеви наставе предмета:	Разумевање садржаја музике и оспособљавање за опажање извођење и тумачења музике; Континуирани развој музикалности и музичке писмености: Корелација и интеракција садржаја рада на настави солфеђа са садржајима на настави хора и свим другим видовима теоретске наставе; Развој музикалности и музичке писмености и поставке основе за даљи рад на изучавању теоријских дисциплина у настави музике, хармоније, анализи музичких облика, контрапункта, аранжирања, компоновања.
Годишњи фонд часова:	99
Недељни фонд часова:	3

Начин остваривања програма предмета:				
Настава се остварује кроз једну групу, настава се реализује у специјализованој учионици, настава је комбинована - теоријска, практична, вежбе, индивидуална и групна.				
Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
<u>Мелодика</u> : -рекапитулација градива кроз примере из литературе и инструктивне вежбе; -хроматска и енармонска модулација; -једногласно и двогласно певање народних песама; -алтеровани акорди и њихова разрешења; -вишегласје са применом мутације, модулације, алтерација; -	Разумевање садржаја музике и оспособљавање за извођење и тумачење музике, развој слуха и музикалности. Оспособљавање за опажање и извођење, развијање функционалног мишљења, рад на	Индивидуални и групни рад, вербално-текстуална метода	Ученици активно учествују у раду, индивидуално и групно анализирају музички материјал, репродукују.	Теме су повезане са инструменталном наставом, теоријом музике, као и осталим музичким предметима:

поставка тенор кључа. <u>Опажање и интонирање</u> : - опажанье основних и хроматских тонова; - опажанье апсолутних висина, слободних двозвука у тоналитету; - опажанье модуса и модалних елемената; - опажанье и интонирање штимова; - хармонске везе. <u>Ритам</u> : -равномерно читање у тенор и алт кључу; -парлато примери - секстола, квинтола, све врсте трола; -обнављање целокупног градива из ритма; -читање примера из литературе. <u>Диктат</u> : -ритмички диктати; - једногласни диктати у складу са градивом мелодике - усмени и писмени; -двогласни диктат; -записивање народних песама.	развоју апсолутног слуха. Развијање правилног ритмичког разумевања музичког текста, течно и тачно ритмичко читање. Развијање способности записивања музичког текста, функционалног и интервалског начина мишљења, развој музичке меморије.			хармонијом, контрапунктом, музичким облицима.
---	--	--	--	---

Образовни профил:	Музички сарадник - Теоретичар
Разред:	Први, други, трећи и четврти разред средње школе („А“ и „Б“ програм)
Предмет:	Клавир
Просветни гласник:	Пр. Гласник бр. 10/2013
Циљеви наставе предмета:	Развој извођачке технике: скале, свирање каденци, етиде, техничке вежбе, вежбе за полифонију, сонатине, вежбе за читање с листа, вежбе за четвороручно свирање. Развој способности ученика за повезивање овог предмета са главним предметом који ученик изучава. Успешније овладавање свим теоретским дисциплинама и оспособљавање за даље школовање на акултетима уметности.
Годишњи фонд часова:	У првом, другом и трећем разреду износи 70 часова, а у четвртном разреду износи 66 часова.
Недељни фонд часова:	2 часа

Начин остваривања програма предмета:
<i>Настава се реализује кроз индивидуални рад и практичну наставу уз теоретска тумачења и упутства.</i>

ОБЛАСТИ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
---------	-----------------------------------	--	-------------------	------------

ИНСТРУМЕНТАЛНИ РАЗВОЈ	Развој извођачке технике: скале, свирање каденци, етиде, техничке вежбе, вежбе за полифонију, сонатине, вежбе за читање с листа, вежбе за четвороручно свирање.	Настава се реализује кроз индивидуални рад. Она је практична уз теоретска тумачења и упутства.	Ученик активно приступа упознавању нових дела, и примењује стечена знања.	Солфеђо, Теорија музике, Музички блици и др.
МУЗИЧКИ РАЗВОЈ	Развој способности ученика за повезивање овог предмета са главним предметом који ученик учи.	Путем скала, етида, техничких вежби, полифоније, сонатне форме, варијације, ронда, комаде разних аутора и стилова, транспоноване једноставних вежби или акорада, четвороручно свирање или свирање на два клавира.	Активно учествује у раду. Самопроцењује напредак.	Историја музике, Хармонија, Контрапункт и др.
МУЗИЧКО – ИНСТРУМЕНТ. РАЗВОЈ	Успешније овладавање свим теоретским дисциплинама и оспособљавање за даље школовање на факултетима.	Предложена литература је само основа. За избор композиција, и иста не искључује из рада остала слична дела других аутора.	Ученик запажа, упоређује, примењује, решава проблем, повезује знања са другим областима, дискутује, ослања се на претходна знања.	Сви стручни предмети.

Образовни профил:	Музички сарадник - теоретичар
Разред:	други
Предмет:	Свирање хорских партитура
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр. 10/2013.
Циљеви наставе предмета:	Развој извођачке технике; развој способности ученика за повезивање овог предмета са предметом дириговање; стицање знања о постојећој хорској литератури.
Годишњи фонд часова:	35
Недељни фонд часова:	1

Начин остваривања програма предмета:

Настава се организује у групама од по 2 ученика у учионици са клавиром.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
----------------	-----------------------------------	--	-------------------	------------

1. Двогласни и трогласни женски и дечји хорови у једном или два нотна система, Четворогласни женски и мушки хорови у два нотна система, Трогласни женски и дечји хорови у два нотна система, Трогласни женски и дечји хорови у три нотна система, Четворогласни женски, мушки и мешовити хорови у четири нотна система.	Ученик разуме, повезује, уочава узрочно-последичне везе, анализира хорска дела, развија извођачку технику, стиче знања о постојећој хорској литератури, повезује овај предмет са предметом дириговање, правилно схвата и визуелно усваја партитуру, правилно интерпретира хорска дела.	Облик рада: Настава се реализује кроз индивидуални рад. Метод рада: Практичан рад, демонстрација.	Активно учествује у раду, Практично примењује стечена знања, Самостално анализира хорска дела, Самостално свира партитуру с`листа на часу.	Теорија музике, Хармонија, Хор, Дириговање, Историја музике, Историја националне музике, Музички облици, Контрапункт.
---	--	--	--	---

Образовни профил:	Музички сарадник - теоретичар
Разред:	Трећи
Предмет:	Свирање хорских партитура
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр. 10/2013.
Циљеви наставе предмета:	Развој извођачке технике; развој способности ученика за повезивање овог предмета са предметом дириговање; стицање знања о постојећој хорској литератури.
Годишњи фонд часова:	35
Недељни фонд часова:	1

Начин остваривања програма предмета:

Настава се одвија у групама од по 2 ученика у учионици са клавиром.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
1. Четворогласни женски хорови у четири линијска система, Четворогласни мушки хорови у четири линијска система, Четворогласни мешовити хорови у четири линијска ситема.	Ученик разуме, повезује, уочава узрочно-последичне везе, анализира хорска дела, развија извођачку технику, стиче знања о постојећој хорској литератури, повезује овај предмет са предметом	Облик рада: Настава се реализује кроз индивидуални рад. Метод рада: Практичан рад, демонстрација.	Активно учествује у раду, Практично примењује стечена знања, Самостално анализира хорска дела, Самостално свира партитуру с`листа на часу.	Теорија музике, Хармонија, Хор, Дириговање, Историја музике, Историја националне музике, Музички облици,

	дириговање, правилно схвата и визуелно усваја партитуру, правилно интерпретира хорска дела.			Контрапункт.
--	---	--	--	--------------

Образовни профил:	Музички сарадник – теоретичар
Разред:	Трећи
Предмет:	Дириговање
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996, бр. 10 /2013.
Циљеви наставе предмета:	Развој способности ученика за рад са камерним ансамблима, хоровима, оркестрима. Развој способности ученика за повезивање овог предмета са осталим предметима на теоретском одсеку.
Годишњи фонд часова:	70
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:	
Циљ предмета је да ученицима разјасни основне проблеме и правилности предмета дириговање. Подразумева се да је ученик упознат са предметима као што су хармонија, контрапункт, музички облици и солфеђо па се овај предмет и обрађује у завршним разредима средње школе. Предавач треба да буде диригент са праксом, што значи да је његово лично искуство са питањима која се обрађују неопходно. За сам почетак ученици се упознају са улогом диригента и његовим задацима у раду са ансамблом. Настава се одржава у групама, а са ученицима се ради индивидуално. Савладавање технике дириговања у почетној фази рада представља најважнији сегмент. Почиње се од диригентског става, односно почетне позиције. Вежба се у оном ставу у коме се у стварности и наступа. Правилно савладани почетни став представља главни предуслов за даље успешно савлађивање сложенијих задатака. Овоме се мора посветити пуна пажња јер су касније измене већ усвојеног погрешног става мукотрпне и споре. Ученик мора да успостави пуну контролу над сваком делом свога тела и треба да ради вежбе за еластичност тела. Ученици посматрају став професора и упоређују га са својим колегама и са собом. Увек постоји дилема - да ли да се обрађује прво припрема или тактирање. Најсрећнију и најприроднију варијанту представља паралелно упознавање са овим проблемима. Што се тиче метрике, ученик се првобитно упознаје са тактирањем дводелног такта. Графички приказ путање руке је врло значајан не само за дводел већ и за остале мере. Када се савлада место тезе и арзе ученици ће визуелизацијом брзо усвојити метричке схеме. За почетак је довољно да ученици савладају троделну и четвороделну схему која је изведена из дводела. На овом, а и на вишим нивоима студирања дириговања ученици раде на принципу „пресликавања“ односно имитирања покрета предавача. Једном усвојен покрет се мора марљиво увежбавати. Добро је да ученици, ради контроле, вежбају уз огледало. Узмах или припрема: ученици треба да схвате да се у овом импулсу изражава темпо, динамика и карактер композиције, као и атака ансамбла. Дириговање се реализује унапред. Свој гест диригент управља ономе што предстоји, али и прати тренутни ток музике. Најбољи доказ ученику за ову законитост је ситуација <i>pianoforte</i>. Све ове проблеме треба „озвучити“ односно прорадити кроз литературу. Примере треба тражити у музици која је позната ученицима. Почиње се од двогласа. Веома је корисно да се ученици на часу организују тако да формирају ансамбл који ће певати ова дела. За почетак су то одломци, касније се обрађују целине. Короне, цезуре, ритарданда, аћелеранда, крешенда, декрешенда, промене темпа и др. се уче тек када су горе наведени задаци савладани. Сваки ученик треба да познаје значење диригентског гласа, да га	

обележи у литератури и да га пева док диригује. Канони су најделотворнији у проучавању диригентског гласа. Предмет добија свој потпуни смисао када ученик диригује ансамблом. У почетку ће се ученици изненадити, можда и уплашити звука који стиже са закашњењем. Са тим проблемом треба да је теоретски већ упознат. Предавач може да направи селекцију најуспешнијих ученика који ће дириговати школским хором на некој од редовних проба уз пуну контролу професора. Овим наступом професор може неке ученике оцијенити што представља нарочити стимуланс у раду. Професор оцењује у току године квалитет рада ученика а на крају школске године организује испит са унапред објављеним и састављеним испитним програмом. Он не сме бити тежи од програма који је обрађиван у току школске године, а треба да садржи све проблеме који су претходно обрађени.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
Основне законитости дириговања. (1)	Рад на развијању способности ученика за рад са хоровима, камерним ансамблима, оркестрима. Развој способности ученика за повезивање овог предмета са осталим предметима на теоретском одсеку.	Групни и индивидуални облици рада (комбиновано) Демонстративно-практични метод.	Активно учествује у ишчитавању партитура и практичном увежбавању диригентских потеза, као и рад са вокалним или инструменталним ансамблом.	Корелација са предметима: Солфеђо, Хармонија, Контрапункт, Историја музике, Музички облици, Музички инструменти, Хор, Оркестар, Теорија музике, Свирање хорских партитура.
Историјски развој технике дириговања. (1)				
Улога и значај диригента. (1)				
Техника (мануелна) дириговања (20) Диригентски став, припрема, тактирање, активни-пасивни тест (теза-арза) синкопа, корона, цезуре, промена темпа, динамике, диригентски глас и др.				
Обрада двогласних, трогласних и четворогласних композиција. (47)				

Образовни профил:	Музички сарадник – теоретичар
Разред:	Четврти
Предмет:	Дириговање
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996, бр. 10 /2013.
Циљеви наставе предмета:	Развој способности ученика за рад са камерним ансамблима, хоровима, оркестрима. Развој способности ученика за повезивање овог предмета са осталим предметима на теоретском одсеку.
Годишњи фонд часова:	66
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:

Циљ предмета је да ученицима разјасни основне проблеме и правилности предмета дириговање. Подразумева се да је ученик упознат са предметима као што су хармонија, контрапункт, музички облици и солфеђо па се овај предмет и обрађује у завршним разредима средње школе. Предавач треба да

буде диригент са праксом, што значи да је његово лично искуство са питањима која се обрађују неопходно. За сам почетак ученици се упознају са улогом диригента и његовим задацима у раду са ансамблом. Настава се одржава у групама, а са ученицима се ради индивидуално. Техника дириговања оркестром се изучава у четвртом разреду. Ученик треба да познаје оркестарске групе и место на коме се свака деоница инструмента налази. Ово је прилика да се провери знање које је ученик стекао на предмету музички инструменти. Диригентски став у раду са оркестром је измењен у односу на хор. Руке стоје ниже од хорског става, јер музичари у оркестру седе, па се ово мора увежбавати. Уколико се поддела у трећем разреду није обрадила неопходно је у четвртом разреду то урадити. И овде важи принцип: чим се усвоји схема прелази се на пример из литературе који професор мора припремити. Значај диригентске палице треба објаснити. Начин на који палица лежи у руци се вежба и на њу се рука навикава као виолиниста на гудало. За савладавање треба времена. Професор не сме да губи стрпљење, али ни да занемарује грешке које се евентуално начине у држању палице. Диригентску палицу је тешко набавити а она није неопходна ученицима који се за дириговање не опредељују. Може се вежбати оловком. Улога леве и десне руке је различита и у оркестарском дириговању нарочито издиференцирана - обзиром да ученици поседују предзнања усвојена на претходној години овај проблем се може третирати у четвртом разреду. Циљ је да се ученик увери у делотворност своје технике на живом звуку. Како ученик не поседује живи инструмент најбоље је обрађивати примере из литературе на два клавира – са подељеним деоницама које могу да свирају професор и неки од ученика. Ово већ представља вид камерног музицирања. Што је дело лакше за свирање ученици више реагују на гест диригента. Професор оцењује квалитет рада ученика у току школске године. Завршну оцену даје на испиту уз већ објављен испитни програм који не сме да буде тежи од литературе која је обрађивана. Испит се изводи уз пратњу клавира и ученици могу пратити једни друге. Најталентованији ученик се може наградити наступом са оркестром школе на некој од редовних проба уз контролу професора.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
Упознавање са распоредом инструмената у оркестарској деоници. (1)	Рад на развијању способности ученика за рад са хоровима, камерним ансамблима, оркестрима. Развој способности ученика за повезивање овог предмета са осталим предметима на теоретском одсеку.	Групни и индивидуални облици рада (комбиновано) Демонстративно-практични метод.	Активно учествује у ишчитавању партитура и практичном увежбавању диригентских потеза, као и рад са вокалним или инструменталним ансамблом.	Корелација са предметима: Солфеђо, Хармонија, Контрапункт, Историја музике, Музички облици, Музички инструменти, Хор, Оркестар, Теорија музике, Свирање хорских партитура.
Упознавање диригентског става у раду са оркестром. (1)				
Значај диригентске палице. (1)				
Даље усавршавање технике дириговања са обрадом оркестарске литературе. (63)				

Образовни профил:	Музички сарадник – теоретичар
Разред:	Четврти

Предмет:	Увод у компоновање
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996, бр. 10 /2013.
Циљеви наставе предмета:	Упознавање развоја и улоге музичких компоненти у ранијем и савременом музичком стваралаштву, рад на препознавању и анализи различитих стилова и музичких праваца.
Годишњи фонд часова:	66
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:
<i>Рад у групама до 8 ученика.</i>

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
Грађење мелодијских мотива и тема различитог карактера. Развијање мелодијске мисли у задатом или слободном облику, у архитектонском или еволутивном начину изградње.	Ученик разуме, повезује, кроз анализу и практичну примену уочава узрочно-последичне везе између мотива и образаца већих димензија.	Израда задатака и презентација у групи, истраживачки рад, припрема изведби ученичких композиција.	Самостлано и/или уз помоћ наставника практично примењује усвојена знања и вештине кроз анализу и израду задатака.	Историја музике са упознавањем музичке литературе, музички облици, теорија музике, хармонија, контрапункт, музички инструменти, хор, инструмент.
Преображај реалног хармонског четворогласа у разне видове слободније, инструменталне (превасходно клавирске) вишегласне фактуре.	Ученик разуме, повезује, кроз анализу и практичну примену усваја основне принципе аранжирања.			
Изградња слободног клавирског става према претходно постављеном хармонском костуру. Израда клавирске пратње, у различитој фактури, за претходно уобличену мелодију, намењену конкретном инструменту.	Ученик разуме, повезује, кроз анализу и практичну примену усваја основне принципе у компоновању мале форме на основу задатог хармонског ритма. Ученик уочава и повезује музичке компоненте, кроз анализу и практичну примену усваја основне принципе у компоновању мале форме на основу задате мелодије.			
Израда слободних контрапунктских линија према постављеној мелодији, у двогласу, трогласу, четворогласу, за одређен састав гудачких, или дувачких, или комбинованих инструмената. Исто то са почетним имитационим излагањем, или у доследно спроведеном канону.	Ученик уочава и повезује основне аспекте слободног контрапункта, кроз анализу и практичну примену усваја основне принципе у компоновању мале форме.			
Компоновање минијатура, у задатом или	Ученик уочава и повезује музичке			

слободнијем облику и разним видовима фактуре, намењених клавиру или различитим комбинацијама два, три или више инструмената, евентуално стандардном гудачком оркестру.	компоненте, кроз анализу и практичну примену усваја основне принципе у компоновању мале форме на основу задате мелодије.			
Мелодијска обрада поетског текста, у фрагментима и већим целинама, за одређени мушки, женски, дечји глас. Варијанте мелодијског и ритмичког решења истих речи и мањих смисаоних целина. Обрада поетског текста за глас и клавиру, за трогласни женски хор и четворогласни мешовити.	Усвајање принципа компоновања на текст, оспособљавање за разумевање везе између музике и текста, „тумачење текста“ музичким средствима.			
Компоновање инструменталних комада на основу инспирације неким поетским предлошком.	Развој критичког мишљења. Усвајање принципа компоновања на текст, оспособљавање за разумевање везе између музике и текста, „тумачење текста“ музичким средствима. Развој критичког мишљења.			
Модернизација мелодике: њена изградња на основу специфичних лествичних основа - пантатонске, целостепене, умањене, старих и нових модуса, додекафонске серије, квартног разлагања, интервалских модела, октавних прелома. Специфична прерада мотива: инверзија, ретроградни облик, ретроградна инверзија.	Рад на препознавању и анализи различитих хармонских стилова, како класичне музике, тако и осталих музичких праваца.			
Усложњавање ритмике и метрике: неправилне ритмичке поделе, померање акцената, мешовити тактови, променљива метрика, слободан, аметрични ток мелодије.	Разумевање и уочавање значаја и улоге ритма у савременој композицији. Рад на савладавању промене тоналитета (дијатонска, хроматска модулација, енхармонска модулација).			
Модернизација хармоније: афункционалне везе класичних акорада, терцни вишезвуци, акорди с додатим дисонанцама, квартни и квинтни акорди, кластери – у систематској и комбинованој примени; савременије обликовање каденцирајућих обрта.	Рад на препознавању и анализи различитих хармонских стилова, како класичне музике, тако и осталих музичких праваца.			

Слободнија грађа линеарног става („безобзирна“ полифонија), посебно у виду канона и примени остината.	Рад на препознавању и анализи различитих композиционих стилова, како класичне музике, тако и осталих музичких праваца.			
Компоновање минијатура у слободном облику, за клавир и комбинацију неког мелодијског инструмента с клавиром.	Уочавање узрочно-последичних веза међу појединим музичким компонентама, развој критичког мишљења, појам „лепог“.			

Образовни профил:	Музички сарадник - теоретичар / Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	Четврти
Предмет	Аудиовизуелна техника
Просветни гласник:	Број 601-01-23/96-01, у Београду, 19. јуна 1996. године и број 11/13, у Београду, 28. јуна 2013. године
Циљеви наставе предмета:	Оспособљавање ученика да овладају следећим вештинама и процесима у оквиру подручја, основним техникама снимања звука, основним микрофонским техникама, аналогним режијским столом, употребом мерних инструмената, снимањем и репродукцијом на двоканалном аналогном магнетофону, снимањем и репродукцијом на вишеканалном аналогном магнетофону, основама дигиталног аудио записа, снимањем и репродукцијом на DAT-у (Digital Audio Tape)
Годишњи фонд часова:	66
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:

Настава се реализује у учионици која је опремљена са рачунаром, музичком картом са 8 улаза и 8 излаза, 4 микрофона, аудио-миксером, дигиталном камером и пројектором, путем теоријских предавања и практичног дела који се односи на практичне вежбе, активности подстичу изградњу знања, анализу, критичко мишљење, интердисциплинарно повезивање и укључују практичан рад, примену АВТ, повезивање и примену садржаја различитих наставних предмета (општеобразовних и стручних музичких предмета), тема и области са којима се сусрећу изван школе и осмишљене су тако да повећавају мотивацију за учење и подстичу формирање ставова, уверења и система вредности у вези са развојем језичке и АВТ писмености, здравим стиливима живота, развојем креативности, способности вредновања и самовредновања.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
УВОД У АКУСТИКУ СНИМАЊЕ ЗВУКА HIGH-FIDELITY (ВЕРНА РЕПРОДУКЦИЈА)	Познавање историјског развоја аудиовизуелних средстава и	Приликом теоријског излагања уз употребу	Активно слушају, посматрају, питају и	Општеобразовни предмети: енглески

ЗВУКА) МИКРОФОН ЗВУЧНИЦИ КОНТРОЛА ЗВУКА МИКСОВАЊЕ ЗВУКА ВИШЕКАНАЛНО СНИМАЊЕ ЗВУК И СЛИКА	њихова примена, као и стално праћење актуелних токова у аудиовизуелној техници како би новим, савременијим уређајима могло правилно да се рукује, с озиром на брз развој дигиталне електронике.	аудио-визуелних средстава рад се одвија фронтално, при чему треба анимирати ученике да активно учествују; практични део се изводи кроз групни рад. На крају се води дискусија, у којој ученици анализирају свој рад.	дискутују током теоријског излагања, самостално практично примењују стечена знања, истражују и сами долазе до нових сазнања, проналазе који начин у раду њима лично највише одговара активно учествују у групном раду, размењујући знања и вршећи поделу задатака са члановима групе, активно учествују у дискусији и анализирају свој рад.	језик, италијански језик, српски језик и књижевност, историја са историјом уметности, физика, физичко васпитање, грађанско васпитање и веронаука и стручни предмети: историја музике, етномузикологија, историја националне музике, солфеђо, теорија, музички инструменти, музички облици, хармонија, хор, главни предмет - инструмент.
---	---	--	--	--

Образовни профил:	Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	1, 2, 3. и 4. разред смш
Предмет:	Традиционално свирање
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр. 10/2013
Циљеви наставе предмета:	Савладавање техничких елемената; Упознавање са различитим музичким формама; Овладавање особеностима извођења појединих форми; Обогаћивање репертоара.
Годишњи фонд часова:	1, 2. и 3. разред 105 часова, у четвртом разреду 99 часова.
Недељни фонд часова:	3

Начин остваривања програма предмета:	
<i>Настава се изводи индивидуално. Избор композиција у циљу савладавања градива прилагођавамо сваком ученику индивидуално у складу са његовим афинитетима, склоностима и способностима. Све захтеве треба остварити кроз мањи или већи број једноставнијих, односно сложенијих примера незаборављајући дидактичке принципе рада.</i>	

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
Инструментални развој	Народни инструмент као средство музичког изражавања; појам етноорганологија и етноорганологија; класификација инструмената и критеријуми за њихово разврставање; упознавање са општим принципима и методама истраживања народних музичких инструмената.	Систематично изграђивање психомоторичких способности у циљу развијања техничког апарата код ученика с посебним акцентом на повезаности музичких и техничких захтева.	Активно учествује у раду, практично примењује стечена знања, свој напредак самопроцењује.	Етномузикологија, Етнологија, Солфеђо, Традиционално певање, Народне игре, Народни ансамбли,
Музички развој	Практичан рад обухвата извођење традиционалног репертоара на аерофоним инструментима - свирали (фрули), окарини, двојницама - и кордофоним - тамбури самици, гусле; аерофони инструменти са једноструким језичком (дипле, гајде) и хармоници у народној музици. У оквиру тога неопходно је упознати ученика са настанком, развојем и ареалом простирања наведених инструмената, њиховим термилошким одређењима, ерголошким и технолошким својствима, извођачким репертоаром и функцијом, техником извођења и музичким могућностима. Практичан рад подразумева сагледавање свих музичких жанрова из постојећег традиционалног репертоара, који исходе из одговарајуће примене и аутентичне функције инструмената.	Постепено формирање јасних звучних представа код ученика, како би у самосталном раду могао да развија и усавршава психомоторну релацију која иде од доживљаја звука према покрету, односно од представе према њеној реализацији.	Запажа, упоређује, примењује, повезује знања са другим областима. Дискутује и активно приступа савладавању новог градива на часу. Решава проблеме ослањајући се на претходна искуства. Проналази нотни материјал, слуша различита извођења.	Музички инструменти, Историја музике, Теорија музике, Солфеђо, Музички облици
Инструментално-извођачки развој	Процес овладавања извођачком техником обухвата свирање по нотним записима и по слуху (у складу са народном усменом предајом), уз коришћење нетемперованог тонског система, као неопходног предуслова за адекватно разумевање традиционалног музичког мишљења. Стицање искуства на јавним наступима.	Систематично савладавање инструментално-извођачких и креативних захтева у складу са принципом јединства развоја музичких и техничких компоненти код ученика. Прилагођавање програма за сваког ученика, водећи рачуна о поступности у повећавању захтева и хармоничном развоју ученикових инструменталних и музичких способности.		

Образовни профил:	Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	први
Предмет:	Народне игре
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр. 10/2013
Циљеви наставе предмета:	Развијање разумевања основних појмова етнокорееологије; Развијање разумевања основних карактеристика играчке праксе Србије; Развијање разумевања обредне и световне играчке праксе; Овладавање системом лабанотације.
Годишњи фонд часова:	70
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:

Настава се остварује кроз једну групу, настава се реализује у специјализованој учионици, настава је комбинована - теоријска, практична, вежбе, индивидуална и групна.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
Појам игре: шта је игра, какве све игре постоје. Подела народних игара.	Упознавање ученика са развојем народне игре и најзначајнијим поделама исте.	Монолошки (вербални) облик рада. Вербално-дијалогски метод. Демонстративни метод (монолошки и групни рад који се односи на практични део наставе).	Активно приступа при излагању новог градива. Активно учествује у раду.	Историја игре, и њен развој код нас. Етнологија, Етномузикологија, Етнокорееологија, Традиционално свирање, Традиционално певање.
Облик игре: Повезаност играча у колу: подразумева држање играча у колу за руке пуштене низ тело, за укрштене руке спреда, позади, за појас, за рамена, за руке подигнуте испред тела....	Учење и развијање способности код ученика за правилном употребом различитих термина унутар ове наставне теме.			
Правци кретања у току играња: десном, за левом руком по кружници, у коло, из кола....	Развијање разумевања основних карактеристика играчке праксе Србије.			
Играчка терминологија: за првог, последњег играча, за игру, за првог играча до коловође, за заповедника.	Упознати ученике са појморовима и терминологијом играча.			
Основни елементи орских игара: шта је корак, а шта је покрет и начини њиховог бележења; какви све могу	Развијање способности ученика за извођење корака.			

бити кораци: обичан, поскок, скок, треперење, преплети, заплети.				
Основе лабанотације - знаковни систем; покрети делова тела: стопала, колена, руку, рамена и начини њиховог бележења. Покрети делова тела: стопала, колена, руку, рамена и начини њиховог бележења. Уграђивање корака и покрета у такт мотив - основна јединица играчког обрасца.	Оспособљавање ученика за записивање делова тела и једноставних корака.			
Учење предвиђених игара за прву годину.	Оспособљавање ученика за извођење одређених игара, слушање и комбиновање музике и покрета.			

Образовни профил:	Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	други
Предмет:	Народне игре
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр. 10/2013
Циљеви наставе предмета:	Развијање разумевања основних појмова етнокорелогике; Развијање разумевања основних карактеристика играчке праксе Србије; Развијање разумевања обредне и световне играчке праксе; Овладавање системом лабанотације.
Годишњи фонд часова:	70
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:

Настава се остварује кроз једну групу, настава се реализује у специјализованој учионици, настава је комбинована - теоријска, практична, вежбе, индивидуална и групна.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
Пратња народним играма: од немог играња до савремених оркестара, како у Србији, тако и у бившој Југославији.	Развијање разумевања основних карактеристика играчке праксе Србије.	Монолошки (вербални) облик рада. Вербално-дијалогски метод.	Активно приступа при излагању новог градива. Активно учествује у раду.	Историја игре, и њен развој код нас. Етнологија,

Стил играња: његова техничка и психичка компонента. Утицај рељефа на стил играња и на покрет уопште. Зависност игре од њених носилаца.	Развијање разумевања основних карактеристика играчке праксе Србије, и уочавање различитости у игрању на територији бише Југославије.	Демонстративни метод (монолошки и групни рад који се односи на практични део наставе).		Етномузикологија, Етнокорологија, Традиционално свирање, Традиционално певање.
Основна подела Србије на етнокоролошке целине и учење најкарактеристичнијих игара из тих целина. Учење типских представника за сваку целину.				
Почеци записивања игара у свету и код нас.	Упознати ученике са почцима записивања и истакнутим представницима.			
Лабанотација.	Оспособљавање ученика за за транскрибовање народних игара системом лабанотације.			
Учење предвиђених игара за другу годину.	Оспособити ученике за извођење предвиђених игара.			

Образовни профил:	Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	трећи
Предмет:	Народне игре
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр. 10/2013
Циљеви наставе предмета:	Развијање разумевања основних појмова етнокорологије; Развијање разумевања основних карактеристика играчке праксе Србије; Развијање разумевања обредне и световне играчке праксе; Овладавање системом лабанотације.
Годишњи фонд часова:	70
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:
<i>Настава се остварује кроз једну групу, настава се реализује у специјализованој учионици, настава је комбинована - теоријска, практична, вежбе, индивидуална и групна.</i>

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
----------------	-----------------------------------	--	-------------------	------------

Прилике и места за играње: обрађено кроз животни и годишњи циклус обичаја.	Упознати ученике са приликама за играње приликом животног циклуса рођења, свадбе и смрти, и са играма при раду.	Монолошки (вербални) облик рада. Вербално-дијалогски метод. Демонстративни метод (монолошки и групни рад који се односи на практични део наставе).	Активно приступа при излагању новог градива. Активно учествује у раду.	Историја игре, и њен развој код нас. Етнологија, Етномузикологија, Етнокорееологија, Традиционално свирање, Традиционално певање.
Записивање игара код нас.	Упознати ученике који све системи записивања постоје и који су примењивани.			
Лабанотација.	Транскрипција игре системом лабанотације.			
Учење предвиђених игара за трећу годину.	Оспособити ученике за извођење предвиђених игара.			

Образовни профил:	Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	четврти
Предмет:	Народне игре
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр. 10/2013
Циљеви наставе предмета:	Развијање разумевања основних појмова етнокорееологије; Развијање разумевања основних карактеристика играчке праксе Србије; Развијање разумевања обредне и световне играчке праксе; Овладавање системом лабанотације.
Годишњи фонд часова:	66
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:

Настава се остварује кроз једну групу, настава се реализује у специјализованој учионици, настава је комбинована - теоријска, практична, вежбе, индивидуална и групна.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
Обредне игре животног и годишњег циклуса. Подела Југославије на играчке зоне и њихове одлике. Учење записивања игара системом лабанотације и читање постојећих записа игара....	Учење најкарактеристичнијих игара из ова два циклуса.	Монолошки (вербални) облик рада. Вербално-дијалогски метод. Демонстративни метод (монолошки и групни	Активно приступа при излагању новог градива. Активно учествује у раду.	Историја игре, и њен развој код нас. Етнологија, Етномузикологија, Етнокорееологија,

Подела Југославије на играчке зоне и њихове одлике.	Основни репертоар, пратња, стил, терминологија, држање играча, правци кретања, особености појединих области и игара....	рад који се односи на практични део наставе).		Традиционално свирање, Традиционално певање.
Лабанотација.	Транскрипција игре системом лабанотације и читање постојећих.			
Учење предвиђених игара за четврту годину.	Оспособити ученике за извођење предвиђених игара.			

Образовни профил:	Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	први
Предмет:	Етномузикологија
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр. 10/2013
Циљеви наставе предмета:	Упознавање ученика са развојем етномузикологије и развијање способности за разликовање и уочавање карактеристика српске традиционалне музике.
Годишњи фонд часова:	35
Недељни фонд часова:	1

Начин остваривања програма предмета:

Програм се реализује кроз групну наставу (теоријски и практични део), у учионици са текстуалним, визуелним и аудитивним средствима која омогућавају овакав вид наставе.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
Увод у етномузикологију - етномузикологија као наука о музичком фолклору - развој у свету и код нас, први фонограф, центсистем; институције где се проучава народна музика; публикације, дискографија, архиви.	Упознавање ученика са развојем српске музичке традиције и традиционалном музиком балканских народа (у кратким цртама), истичући	Монолошки (вербални) облик рада.	Активно приступа при излагању новог градива. Активно учествује у раду.	Историја; Историја националне музике – Развој етномузикологије код нас.

	период открића фонографа - 19. век.			
Фолклор (10) Појам, дефиниција; сродне науке - фолклористика, етнологија; музички фолклор - подела према акустичким изворима: вокална, вокално-инструментална и инструментална музика; остале научне дисциплине: органологија, етнокореологија....	Учење и развијање способности код ученика за правилном употребом различитих термина унутар ове наставне теме.	Вербално-дијалогски метод.		Етнологија – појам фолклор. Етнокореологија – народне игре.
Вокална музика (10) Народна песма - појам, настанак, варијанте; класификације народних песама по разним критеријумима - намена, књижевне врсте, календар; синкретизам као важна особеност вокалне традиције.	Циљ је да се са ученицима ради, како на самој теорији вокалне праксе, тако и на развијању способности за разликовање звучних карактеристика вокалне традиције.	Комбиновани метод (молошки и групни рад који се односи на практични део наставе - слушање и анализирање музичких примера).		Српски језик и књижевност – народна песма. Традиционално певање.
Инструментална музика (8) Народни инструмент као човекова „продужена рука“; класификација народних музичких инструмената са посебним акцентом на инструментима на којима се изводи пракса у првом разреду - свирала, окарина, двојнице и војвођанска тамбурица. Идиофони музички инструменти. Мембранофони музички инструменти.	Упознати ученике са појмом народни инструмент, али и са инструменталном традицијом народа Балкана.	Комбиновани метод (молошки и групни рад који се односи на слушање и опажање традиционалне инструменталне музике).		Музички инструменти. Традиционално свирање.

Образовни профил:	Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	други
Предмет:	Етномузикологија
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр. 10/2013
Циљеви наставе предмета:	Упознавање ученика са развојем етномузикологије и развијање способности за разликовање и уочавање карактеристика српске традиционалне музике.
Годишњи фонд часова:	35
Недељни фонд часова:	1

Начин остваривања програма предмета:
<i>Програм се реализује кроз групну наставу (теоријски и практични део), у учионици са текстуалним, визуелним и аудитивним средствима која омогућавају</i>

овакав вид наставе.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
ВОКАЛНА ТРАДИЦИЈА у Србији: једноглас, вишеглас. Старије сеоско двогласно певање. Новије сеоско двогласно певање. Појам „глас“ у српском народном певању и црквеном појању. Вокална традиција Црне Горе. Мелопоемска анализа народних песама: стих, облик, каденца, ритам и тонски низ.	Циљ је да се са ученицима ради, како на самој теорији вокалне праксе, тако и на развијању способности за разликовање звучних карактеристика вокалне традиције. Учење и развијање способности код ученика за правилном употребом различитих термина унутар ове наставне теме.	Монолошки (вербални) облик рада. Комбиновани метод (монолошки и групни рад који се односи на практични део наставе - слушање и анализирање музичких примера). Демонстрација.	Активно приступа при излагању новог градива.	Историја; Историја националне музике, Музички облици, Теорија музике, Хармонија, Традиционално певање.
НАРОДНИ МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ Аерофони: класификација. Једноставни аерофони инструменти. Лабијални дувачки инструменти - флауте.	Упознати ученике са народним инструментима, али и са инструменталном традицијом народа Балкана.	Вербално-дијалошки метод.	Активно учествује у раду.	Музички инструменти, Традиционално свирање.

Образовни профил:	Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	трећи
Предмет:	Етномузикологија
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр. 10/2013
Циљеви наставе предмета:	Упознавање ученика са развојем етномузикологије и развијање способности за разликовање и уочавање карактеристика српске традиционалне музике.
Годишњи фонд часова:	35
Недељни фонд часова:	1

Начин остваривања програма предмета:

Пограм се реализује кроз групну наставу (теоријски и практични део), у учионици са текстуалним, визуелним и аудитивним средствима која омогућавају овакав вид наставе.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
ВОКАЛНА ТРАДИЦИЈА НЕКАДАШЊИХ ЈУГОСЛОВЕНСКИХ РЕПУБЛИКА Вокална традиција Босне и Херцеговине Вокална традиција Хрватске. Вокална традиција Словеније. Вокална традиција Македоније.	Циљ је да се са ученицима ради, како на самој теорији вокалне праксе, тако и на развијању способности за разликовање звучних карактеристика вокалне традиције. Учење и развијање способности код ученика за правилном употребом различитих термина унутар ове наставне теме.	Монолошки (вербални) облик рада. Демонстрација.	Активно приступа при излагању новог градива.	Историја; Етнологија, Историја националне музике, Теорија музике, Традиционално певање.
ДУВАЧКИ ИНСТРУМЕНТИ Са идиофлотним писком - кларинети. Са хетероглотним писком - обое. Са левкастим наусником - трубе. ВЕЖВЕ ТОКОМ ГОДИНЕ Мелографисање једноставнијих инструменталних мелодија.	Упознати ученике са народним инструментима, али и са инструменталном традицијом народа Балкана.	Вербално-дијалошки метод. Комбиновани метод (монолошки и групни рад који се односи на практични део наставе - слушање и анализирање музичких примера).	Активно учествује у раду.	Музички инструменти. Традиционално свирање.

Образовни профил:	Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	четврти
Предмет:	Етномузикологија
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр. 10/2013
Циљеви наставе предмета:	Упознавање ученика са развојем етномузикологије и развијање способности за разликовање и уочавање карактеристика српске традиционалне музике.
Годишњи фонд часова:	33
Недељни фонд часова:	1

Начин остваривања програма предмета:
<i>Програм се реализује кроз групну наставу (теоријски и практични део), у учионици са текстуалним, визуелним и аудитивним средствима која омогућавају</i>

овакав вид наставе.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
ВОКАЛНА ТРАДИЦИЈА БАЛКАНСКИХ НАРОДА Вокална традиција Влаха. Вокална традиција Бугарске. Вокална традиција Грчке. Вокална традиција Албаније.	Циљ је да се са ученицима ради, како на самој теорији вокалне праксе, тако и на развијању способности за разликовање звучних карактеристика вокалне традиције. Учење и развијање способности код ученика за правилном употребом различитих термина унутар ове наставне теме.	Монолошки (вербални) облик рада. Демонстрација.	Активно приступа при излагању новог градива.	Историја; Историја националне музике, Теорија музике; Традиционално певање, Етнологија.
ИНСТРУМЕНТАЛНИ АНСАМБЛИ Вокално-инструментална традиција: певање уз гусле. ВЕЖБЕ ТОКОМ ГОДИНЕ Мелографисање једноставнијих вокално-инструменталних народних облика - певање уз гусле и сл.	Упознати ученике са народним инструментима, али и са инструменталним ансамблима и музичком традицијом народа Балкана	Вербално-дијалошки метод. Комбиновани метод (монолошки и групни рад који се односи на практични део наставе - слушање и анализирање музичких примера).	Активно учествује у раду.	Музички инструменти, Традиционално свирање, Народне игре, Музички облици, Теорија музике, Хармонија.
ГРАДСКА ФОЛКЛОРНА МУЗИКА Новокомпонована народна музика.	Упознати ученике са варошким, староградским, новокомпонованим песмама.	Вербално-дијалошки метод. Демонстрација.	Активно приступа при излагању новог градива.	Историја националне музике, Етнологија, Народне игре.

Образовни профил:	Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	први
Предмет:	Етнологија
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр. 10/2013
Циљеви наставе предмета:	Упознавање ученика са етнологијом као науком и развијање способности за разликовање и уочавање карактеристика етничких идентитета на простору Балкана.

Годишњи фонд часова:	35
Недељни фонд часова:	1

Начин остваривања програма предмета:

Програм се реализује кроз групну наставу (теоријски и практични део), у учионици са текстуалним, визуелним и аудитивним средствима која омогућавају овакав вид наставе.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
УВОД У ЕТНОЛОГИЈУ Предмет и основни задаци етнологије. Формирање и развој етнологије. Етнологија и сродне науке. Формирање и развој етнолошке науке у Југославији и Србији. Друштвена улога етнологије и могућност њене примене у савременом друштву.	Циљ је да се са ученицима ради на упознавању и разумевању етнологије као науке и њен утицај на историјски развој народне музичке праксе.	Монолошки (вербални) облик рада.	Активно приступа при излагању новог градива.	Историја са историјом културе и цивилизације.
ЕТНОГЕНЕЗА НАРОДА ЈУГОСЛАВИЈЕ Порекло народа Југославије и њихове традиционалне културе - становништво Балканског полуострва пре досељавања Словена; досељавање Словена и процес Словенско-Балканске културне симбиозе; Развитак традиционалне културе - орјентални, медитерански, романски и средњоевропски културни утицај и процес диференцијације традиционалне културе на тлу Југославије; Етнички развитак народа Југославије - Етничка имена	Упознати ученике са народима на овим просторима и њиховим пореклом и развојем.	Вербално-дијалошки метод.	Активно учествује у раду. Активно приступа при излагању новог градива.	

Образовни профил:	Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	други
Предмет:	Етнологија

Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр. 10/2013
Циљеви наставе предмета:	Упознавање ученика са социјалном културом, друштвеном организацијом и друштвеним обичајима.
Годишњи фонд часова:	35
Недељни фонд часова:	1

Начин остваривања програма предмета:
Пограм се реализује кроз групну наставу (теоријски и практични део), у учионици са текстуалним, визуелним и аудитивним средствима која омогућавају овакав вид наставе.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
СОЦИЈАЛНА КУЛТУРА - ДРУШТВЕНА ОРГАНИЗАЦИЈА Село као друштвено економска заједница; Катунска организација; Племенска и братственичка организација; Обичајно право; Сродство и сроднички односи: Брак - Породица - Домаћинство – Задруга; Елементи социјалне културе у савременом друштву.	Циљ је да се са ученицима ради на упознавању и разумевању друштва и његове организације.	Монолошки (вербални) облик рада.	Активно приступа при излагању новог градива.	Историја са историјом културе и цивилизације, Етномузикологија, Традиционално певање, Традиционално свирање, Народне игре.
ДРУШТВЕНИ ОБИЧАЈИ Обичаји из животног циклуса - обичаји по рођењу, брак и женидбени обичаји, погребни обичаји; Обичаји везани за односе међу људима - гостопримство, побратимство, односи међу суседима, свађе, клетве и др. Обичаји уз поједине послове - избор места и зидање станишта, обичаји уз пољске радове, уз сточарство и обичаји уз поједине занате.	Упознати ученике са народима на овим просторима и њиховим друштвеним обичајима.	Вербално-дијалошки метод.	Активно учествује у раду. Активно приступа при излагању новог градива.	

Образовни профил:	Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	трећи
Предмет:	Етнологија

Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр. 10/2013
Циљеви наставе предмета:	Упознавање ученика са социјалном културом, друштвеном организацијом и друштвеним обичајима.
Годишњи фонд часова:	35
Недељни фонд часова:	1

Начин остваривања програма предмета:

Програм се реализује кроз групну наставу (теоријски и практични део), у учионици са текстуалним, визуелним и аудитивним средствима која омогућавају овакав вид наставе.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
НАРОДНА РЕЛИГИЈА СРБА Истраживање народне религије - извори, публикације, аутори; Основне карактеристике и основни слојеви народне религије - одређење народне религије, најстарији слој, старобалкански елементи, хришћанизација, исламизација и трагови народне религије у савременом друштву; Религијско мишљење, култ вука, медведа, змије, воде, камена, ватре, симболика крста, круга, десне и леве стране; демонологија - демони, природе, судбине, болести и др. Религијско понашање, религијски комплекс везан за рађање, куваду, иницијације, свадбу, смрт и погреб, време жалости, убијање старца и др. Религијски комплекс везан за празнике: Божић, Беле покладе, Ускрс, Ђурђевдан, Духови, Видовдан, Ивандан, Породична и сеоска слава.	Циљ је да се са ученицима ради на упознавању и разумевању друштва и његове религије пре примања хришћанства као и утицаја свих религија на овим просторима на народне обичаје. Упознати ученике са народима на овим просторима и њиховим друштвеним обичајима.	Монолошки (вербални) облик рада. Вербално-дијалогски метод.	Активно приступа при излагању новог градива. Активно учествује у раду.	Историја са историјом културе и цивилизације, Етномузикологија, Веронаука, Традиционално певање, Традиционално свирање, Народна игра.

Образовни профил:	Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	четврти
Предмет:	Етнологија

Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр. 10/2013
Циљеви наставе предмета:	Упознавање ученика са народним ношњама у овим крајевима, народном усменом књижевношћу и народном музичком традицијом бивше Југославије.
Годишњи фонд часова:	33
Недељни фонд часова:	1

Начин остваривања програма предмета:				
<i>Програм се реализује кроз групну наставу (теоријски и практични део), у учионици са текстуалним, визуелним и аудитивним средствима која омогућавају овакав вид наставе.</i>				
Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
НАРОДНА НОШЊА Класификација и типови народне ношње.	Циљ је да се са ученицима ради на упознавању народних ношњи свих етно-фолклорних зона на овим просторима.	Монолошки (вербални) облик рада.	Активно приступа при излагању новог градива.	Историја са историјом културе и цивилизације, Етномузикологија, Традиционално певање, Традиционално свирање, Народне игре, Српски језик и књижевност.
НАРОДНА (УСМЕНА) КЊИЖЕВНОСТ Увод у усмену књижевност; Народне приповетке - бележење и класификација: басне, бајке, легенде, новеле и др. Народне лирске песме - карактеристике и подела: календарске, обредне, обичајне, песме о раду, религиозно-морално поучне и др. Пословице, загонетке и друге краће умотворине; Приповедне песме - карактеристике и подела: бајке у стиховима, религиозно-морално поучне легенде у стиховима и др.	Упознати ученике са народима на овим просторима и њиховим друштвеним обичајима који се исказују кроз народну усмену и писану књижевност.	Вербално-дијалошки метод.	Активно учествује у раду. Активно приступа при излагању новог градива.	
ЈУГОСЛОВЕНСКИ МУЗИЧКИ ФОЛКЛОР (Народна музика) О тексту и мелодији; Песме уз рад - за сејање жита, за жетву, чобанске песме, успаванке и др. Песме уз празновање и свечаности - коледа, Лазаричке песме, Ђурђевданске песме, Краљице, Додоле, Крстоноше. Песме уз	Упознати ученике са улогом музике у народним обичајима на просторима бивше Југославије.	Вербално-дијалошки метод. Монолошки (вербални) облик рада.	Активно учествује у раду. Активно приступа при излагању новог градива.	

породичне свечаности - рођење, свадба, испратница, тужбалице, песме за Крсно име				
--	--	--	--	--

Образовни профил:	Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	први
Предмет:	Традиционално певање
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр. 10/2013
Циљеви наставе предмета:	Оспособљавање за извођење једногласних и двогласних песама (старије и новије сеоске праксе); Развијање способности за препознавање и експликацију различитих видова певања „на глас“ и "на бас"; Развијање потенцијала за самостално извођење једногласних песама са украсним тоновима као и појединачних деоница двогласних песама; Развијање естетских критеријума за извођење традиционалних песама.
Годишњи фонд часова:	105
Недељни фонд часова:	3

Начин остваривања програма предмета:

Настава се реализује у специјализованој учионици, настава је индивидуална.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
Рад на сложенијим извођачким захтевима везаним за једногласно и двогласно певање старијег и новијег слоја. Савлађивање једногласних песама.	Савлађивање једногласних обредних песама, укључујући и антифоне примере - коледарске, лазаричке, краљичке, додолске..... Треба посебно указати на стилске разлике између песама западних и источних српских крајева. Када су у питању песме новијег слоја препоручује се савлађивање примера са једноставнијом пратњом. У солистичкој деоници савладати проблем вибрата.	Монолошки (вербални) облик рада. Вербално-дијалогски метод. Демонстративни метод (монолошки и групни рад који се односи на практични део наставе).	Активно приступа при излагању новог градива. Активно учествује у раду.	Историја игре и н развој код нас. ологија, омузикологија, окореологија, диционално рање. .
Учење песама по слуху - на основу аудио снимака - и из нотних записа.	Обратити пажњу на величину интервала велике и мале секунде у односу на финалис.			

Учење солистичких песама и савлађивање извођачких елемената: вибрата, издржавање дужих тонова и једноставнијих украса разних врста.	Рад на извођачким особеностима у старијем певању хетерофоног, хетерофонобордунског и бордунског типа: усецање, понирање, квицање, извикивање.			
---	---	--	--	--

Образовни профил:	Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	други
Предмет:	Традиционално певање
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр. 10/2013
Циљеви наставе предмета:	Оспособљавање за извођење једногласних и двогласних песама (старије и новије сеоске праксе); Развијање способности за препознавање и експликацију различитих видова певања „на глас“ и "на бас"; Развијање потенцијала за самостално извођење једногласних песама са украсним тоновима као и појединачних деоница двогласних песама; Развијање естетских критеријума за извођење традиционалних песама.
Годишњи фонд часова:	105
Недељни фонд часова:	3

Начин остваривања програма предмета:

Настава се реализује у специјализованој учионици, настава је индивидуална.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
Наставља се са учењем једногласних и двогласних примера старијег и новијег певања, који су захтевнији у погледу извођачких елемената.	Уз једногласне антифоне, увести и двогласне антифоне песме. Примери новијег певања треба да садрже сложенију пратњу.	Монолошки (вербални) облик рада. Вербално-дијалогски метод. Демонстративни метод (монолошки и групни рад који се односи на практични део наставе).	Активно приступа при излагању новог градива. Активно учествује у раду.	Етнологија, Етномузикологија, Етнокореологија, Традиционално свирање.
Упознавање са хибридним облицима старијег и новијег певања уз комбиновање елемената у извођењу ова два музичка слоја.	Поред проблема вибрата у водећој деоници и компактности гласова у пратећој деоници, треба инсистирати на звучности интервала чисте квинте, посебно у завршним каденцама.			

Учење солистичких песама у рубато ритму, са доста украса разних врста. Утврђивати извођачке елементе који су постављени у првом разреду - на примерима старијег певања хетерофоног, бордунског и хетерофоно-бордунског типа.	Посветити пежњу извођачким елементима: квоцању и извикивању.			
--	--	--	--	--

Образовни профил:	Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	трећи
Предмет:	Традиционално певање
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр. 10/2013
Циљеви наставе предмета:	Оспособљавање за извођење једногласних и двогласних песама (старије и новије сеоске праксе); Развијање способности за препознавање и експликацију различитих видова певања „на глас“ и "на бас"; Развијање потенцијала за самостално извођење једногласних песама са украсним тоновима као и појединачних деоница двогласних песама; Развијање естетских критеријума за извођење традиционалних песама.
Годишњи фонд часова:	105
Недељни фонд часова:	3

Начин остваривања програма предмета:

Настава се реализује у специјализованој учионици, настава је индивидуална.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
Наставити рад на оспособљавању ученика да читају мелографске записе и то кроз литературу.	Вежбати записивање народних песама са снимака или према певању професора. Упутити ученике у мелографски рад и задати им да сами забележе народне песме и казивања о њима од старих људи из непосредног окружења или од рођака на селу.	Монолошки (вербални) облик рада. Вербално-дијалогски метод. Демонстративни метод (монолошки и групни рад који се односи на практични део наставе).	Активно приступа при излагању новог градива. Активно учествује у раду.	Историја игре и њен развој код нас. Етнологија, Етномузикологија, Етнокореологија, Традиционално свирање.
Преслушавати снимке на часу и дискутовати о њима.	Препознавање врсте извођења и краја одакле потиче песма.			

Усавршавање извођења различитих елемената постављених у прва два разреда.	Увежбавање хетерофоних и хетерофоно-бордунских примера из западне Србије – са Златибора - где се деонице крећу у паралелним секундама. Наставити са усавршавањем извођења свих врста старијег, новијег певања и хибридних облика. Посебну пажњу посвећивати извођачким елементима постављеним у прва два разреда.			
---	---	--	--	--

Образовни профил:	Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	четврти
Предмет:	Традиционално певање
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр. 10/2013
Циљеви наставе предмета:	Развијање разумевања основних појмова етнокореологије; Развијање разумевања основних карактеристика играчке праксе Србије; Развијање разумевања обредне и световне играчке праксе; Овладавање системом лабанотације.
Годишњи фонд часова:	99
Недељни фонд часова:	3

Начин остваривања програма предмета:

Настава се реализује у специјализованој учионици, настава је индивидуална.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
Оспособљавање ученика да читају нотне записе и да бележе народне мелодије према аудио-снимцима или певању професора.	Записивање народних песама са снимака или према певању професора. Као и у претходном разреду, радити вежбе из сакупљачког рада.	Монолошки (вербални) облик рада. Вербално-дијалошки метод. Демонстративни метод (монолошки и групни рад који се односи на практични део наставе).	Активно приступа при излагању новог градива. Активно учествује у раду.	Историја игре и њен развој код нас. Етнологија, Етномузикологија, Етнокореологија, Традиционално свирање.
Преслушавати снимке на часу и дискутовати о њима.	Оспособљавати ученике да на основу аудио-снимака препознају карактеристике народног певања одређених подручја.			
Усавршавати извођачке елементе	Увести песме са постепеним подизањем			

постављене у претходним разредима, и то у примерима солистичког и групног певања, старијег, новијег и хибридних облика.	интонације током мелостиха / мелострофе. Упознати ученике са певањем осталих балканских народа, укључујући и припаднике бивших југословенских република.			
---	--	--	--	--

Образовни профил:	Музички сарадник - етномузиколог
Разред:	Трећи и четврти
Предмет:	Народни ансамбли
Просветни гласник:	Просветни Гласник бр. 4/1996 и бр. 10/2013
Циљеви наставе предмета:	Развијање способности ученика за групно музицирање; Усагласити индивидуално извођење са потребама групног; Усагласити интонацију и артикулацију свих ученика у свим видовима групног музицирања; Развијати перцепцију слушања осталих чланова; Развијати жељу за радом у групном музицирању.
Годишњи фонд часова:	70 трећа година, 66 четврта година
Недељни фонд часова:	2

Начин остваривања програма предмета:

Наставни процес се реализује у групама, по деоницама. Реализација: практичан рад, излагање, дијалог, илустрација и демонстрација.

Садржај / ТЕМЕ	Циљеви учења за предмет или исход	Начин остваривања садржаја програма (облици и методе рада)	Активност ученика	Корелација
У оквиру мањих инструменталних скупина подразумева се формирање састава који су у складу са традиционалним извођаштвом, дали у виду мањег традиционалног ансамбла две фруле, две окарине или традиционалне групе за певање, имајући у	Усавршавање способности за заједничко музицирање. Неговање и међусобно усклађивање интонације. Познавање и слушање других учесника инструмената или гласова у ансамблу. Развијање способности комуницирања, дијалога, осећања солидарности, ефикасне сарадње са другима и	Рад на унапређивању способности усаглашавања индивидуалног са групним музицирањем. Рад на усаглашавању интонације и артикулације са осталим члановима у групном раду. Оспособљавање за даљи рад и школовање у оквиру наставе групно музицирања. Рад на	Активно учествује у раду, практично примењује стечена знања, самопроцењује напредак.	Главни предмет – инструмент, традиционално певање, етномузикологија, народне игре, етнологија.

виду и њихова предходна искуства са извођачком праксом.	способности за тимски рад.	развијању способности комуницирања, дијалога и ефикасне сарадње са другим члановима.		
---	----------------------------	--	--	--

ПРОГРАМ И АКТИВНОСТИ КОЈИМА СЕ РАЗВИЈАЈУ
СПОСОБНОСТИ ЗА РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА, КОМУНИКАЦИЈА,
ТИМСКИ РАД, САМОИНИЦИЈАТИВА И ПОДСТИЦАЊЕ
ПРЕДУЗЕТНИЧКОГ ДУХА

Време реализације	Активности/теме, садржаји	Начин реализације	Носиоци реализације
Према плану ОС и ОЗ током школске године	Предавања и дискусије на тему комуникације, решавање проблема.	Час одељенског старешине, Час одељенске заједнице	Одељенске старешине, ПП служба
По потреби током године	Разговори појединих ученика са члановима Тима за борбу против насиља.	Индивидуални разговори	Тим за борбу против насиља.
У плану психолога, педагога	Предавања педагога и психолога у одељењима где се укаже потреба, на теме решавања проблема комуникације, тимског рада.	Излагање, дискусија, дебата	ПП служба
У плану психолога	Радионице о тимском раду – за ученике.	Радионице	Психолог
У плану психолога, педагога	Радионице о комуникацији, тимском раду за наставнике.	Радионице, на састанцима тимова, Семинар	ПП служба Школа
У плану УП	Вршњачка едукација – превенција насиља, комуникација.	Едукације	Вршњачки едукатори УП
По потреби током године	Индивидуални разговори наставника и ученика који имају тешкоће у комуникацији са педагогом или психологом.	Индивидуални разговори	Одељенски старешина, Наставници, ученици, ПП служба
Према акционом плану Тима	Активности Тима за каријерно вођење. Професионална оријентација, Посета сајму „Путокази“ Нови Сад, фебруар	У акционом плану Тима. Семинар за каријерно вођење – обука, тестирање.	Тим за каријерно вођење. Национална служба за запошљавање. Стручни сарадник.
Тим за координацију	Сарадња УП са другим парламентима на нивоу града.	У акционом плану Тима за координацију УП	УП
Према Годишњем плану школе	Промоција школе.	Активности дате у Годишњем плану школе	Стручна већа, Стручни актив за Развојно планирање, УП
Према акционом плану Тима	Учешће у хуманитарним акцијама.	У акционом плану Тима за координацију УП	УП
Током године	Сарадња са социјалним партнерима, предавања социјалних партнера на теме самоиницијативе и	Предавања. Презентација синдиката.	Тим за каријерно вођење и саветовање

	предузетничког духа.		ученика. Синдикат.
--	----------------------	--	-----------------------

Програм културних активности школе

Септембар	
Октобар	Активности поводом Дечје недеље
Новембар	Јавни часови: Клавирски одсек Одсек хармонике Дувачки одсек, соло певање и удараљке Гудачки одсек Трзачки одсек Концерти класа поводом завршетка првог класификационог периода
Децембар	Новогодишњи концерт
Јануар	Свечана Светосавска академија
Фебруар	Концерт поводом Дана школе
Март	Јавни часови Концерт одсека Музички сарадник-етномузиколог Концерти ученика на Републичком такмичењу музичких и балетских школа Србије
Април	Концерти класа поводом завршетка трећег класификационог периода
Мај	Концерти у оквиру Фестивала гудача „Стрингфеста“
Јун	Дипломски концерти ученика завршног разреда средње школе; смер вокално-инструментални и музички сарадник - етномузиколог

Програм слободних активности

НАЗИВ АКТИВНОСТИ	РАЗРЕД	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ
<i>Посета позоришним представама</i>	Сви разреди	Током школске године	Стручно веће општеобразовних предмета. Одељенски старешина. Медијатекар.
<i>Посета концертима, операма и балетима у Београду и Новом Саду</i>	Сви разреди	Током школске године	Стручно веће музичке групе предмета СШ и Ученички парламент.
<i>Посета Музеју Срема</i>	Сви разреди	Током школске године	Стручно веће општеобразовних предмета. Медијатекар.
<i>Посета изложбама у граду</i>	Сви разреди	Током школске године	Стручно веће општеобразовних предмета. Медијатекар.
<i>Учешће ученика на конкурсима и такмичењима</i>	Сви разреди	Током школске године	Стручна већа. Руководиоци секција.
<i>Организовање спортских такмичења</i>	Сви разреди	Током школске године	Руководилац спортске секције
<i>Презентација школе</i>	Сви разреди	Током школске године	Стручни актив за Развојно

			планирање. Ученички парламент.
<i>Добровољно давалаштво крви</i>	Сви старији разреди (3. и 4. година)	Током школске године. Акција здравствене службе.	Ученички парламент. Разредни старешина. Наставник Физичког васпитања и наставник Биологије.
<i>Одлазак на сајам књига у Београд</i>	Сви разреди СМШ	Октобар	Стручни актив за Развојно планирање. Медијатекар. Одељенске старешине.
<i>Гостовање писца, композитора, извођача...</i>	Сви разреди.	Током школске године.	Директор. Медијатекар. Стручна већа.

Програм каријерног вођења и саветовања

Законом о средњој школи од 7/2013. омогућене су полазне претпоставке за свеобухватни систем каријерног вођења и саветовања.

ИЗ ЗАКОНА – Школа треба да омогући формирање зреле и одговорне личности, која ће бити способна да доноси добро промишљење одлуке о сопственој будућности и да те одлуке спроведе у дело. Програм каријерног вођења и саветовања за ученике средње школе обухвата информисање, саветовање, вођење и доношење одлука о професији код ученика.

Циљ програма јесте да помогне младим људима да разумеју и интерпретирају информације о свету рада и будућој каријери, да могу да разјасне недоумице које имају у погледу професија или послова, да разумеју своје способности и дефинишу своје ставове у погледу понуђених или жељених избора.

Каријерно саветовање и вођење треба да пружи подршку младима да боље разумеју себе и своје потребе, да превазиђу могуће баријере у погледу учења, напредовања у будућим професијама.

Програм каријерног вођења и саветовања је такође намењен младим талентима и младима из осетљивих друштвених група.

Области:

а) Лични развој појединца:

- разумевање сопственог развоја, постигнућа и способности у односу на потенцијалне образовне и професионалне изборе и могућности;
- успостављање и анализирање личних циљева и планова у области каријере;
- разумевање образовних и професионалних избора и доношење одлука у складу са тим.

б) Истраживања могућности за учење и запошљавање

- избор и коришћење бројних информација о професијама, каријери, даљем учењу и образовању и објективно разликовање и формирање сопственог става о томе.

в) Планирање и управљање властитом каријером:

- оспособљавање за коришћење адекватних техника за доношење одлука о даљем учењу и професионалној каријери;
- разумевање и оспособљавање за процедуре пријављивања, конкурсисања како за свет

рада тако и за даље образовање;

- разумевање захтева послодаваца у погледу знања, вештина и способност запослених.

1. Упознавање, праћење и подстицање развоја индивидуалних карактеристика личности ученика значајних за усмеравање њиховог професионалног развоја.

Садржај рада	Носиоци посла	Време
Идентификовање ученика који нису у могућности да прате и усвајају предвиђене програмске садржаје и предузимање мера за њихово одговарајуће професионално преусмеравање	Предметни наставници првог и другог разреда, одељенске старешине	Октобар/децембар; Током школске године
Успостављање сарадње са родитељима у циљу прикупљања потребних података о развоју деце са циљем усмеравања њиховог професионалног развоја	Одељенске старешине и ПП служба. Родитељи.	Током школске године
Тестирање ученика о њиховим професионалним интересовањима	Психолог	Друго полугодиште
Праћење психофизичког и образовног развоја и утврђивање њихове усклађености са испољеним професионалним жељама и интересовањима ученика	Одељенске старешине разреда, ПП служба и предметни професори	Током школске године
Подстицање родитеља да реално сагледавају индивидуалне могућности своје деце и да заједно са њима праве могуће планове даљег професионалног развоја (запошљавања и наставка школовања)	Одељенске старешине разреда, ПП служба и предметни професори	Током школске године
Подстицање ученика да учествују на изложбама и конкурсима	Предметни наставници. Медијатекар.	Током школске године

2. Информисање ученика о свету рада и занимања, систему високог образовања и оспособљавање за самостално прикупљање информација које се односе на свет рада и систем образовања.

Садржај рада	Носиоци посла	Време
Упознавање ученика завршних разреда са занимањима у школи.	Тим за промоцију школе	Април, мај
Непосредно упознавање ученика I разреда са занимањима и струкама које се изучавају у Школи и наставним плановима и програмима.	Одељенске старешине и наставници стручних предмета	Септембар
Успостављање сарадње са предузећима и установама у циљу бољег упознавања ученика са занимањем за које се оспособљавају и са променама које настају у занимањима.	Наставници стручних предмета	Током школске године

Оспособљавање ученика завршних разреда за процедуре пријављивања на конкурсе и прављење CV-а.	Наставници Грађанског васпитања. Медијатекар.	Април, мај
Упознавање ученика и родитеља са могућностима хоризонталне и вертикалне проходности.	Одељенске старешине, предметни наставници и ПП служба	Април, мај
Посете стручним сајмовима. (Путокази – Нови Сад, Сајам књига у Београду)	Предметни наставници. Медијатекар.	Прво и друго полугодиште
Информисање ученика о друштвеним потребама за кадровима.	Одељенске старешине III и IV разреда. Синдикат. Национална служба за запошљавање.	Крај првог (децембар) и другог полугодишта (април, мај)
Упознавање ученика са мрежом виших и високих школа и факултета и услове уписа на њима. Посета музичкој академији и томе слично.	ПП служба и Одељенске старешине III и IV разреда. Медијатекар.	Током школске године
Указивање ученицима и родитељима на потребу да се реално сагледају могућности даљег образовања или запошљавања.	ПП служба и Одељенске старешине III и IV разреда	Током школске године

3. Формирање правилних ставова према раду

Садржај рада	Носиоци посла	Време
Подстицање на рационалну организацију и планирање учења и слободног времена	Одељенске старешине I и II разреда; ПП служба	На почетку / током школске године
Развијање професионалне етике код ученика	Наставници главног предмета	На почетку / током школске године

4. Подстицање испитивачког понашања према себи и свету рада и занимања

Садржај рада	Носиоци посла	Време
Подстицање ученика да се укључује у различите активности (секције) како би проверили своје способности.	Одељенски старешина, предметни наставник. Медијатекар.	На почетку / током школске године
Подстицање ученика да се у Школи (ПП служби) и ван Школе обрађају службама које се баве професионалном орјентацијом.	Одељенски старешина, предметни наставник	На почетку / током школске године
Представљање адекватних занимања (гости)	Савет родитеља; Медијатекар.	Током школске године за трећи и четврти разред СМШ (најкасније до краја априла).
Омогућити ученицима да кроз практичну наставу провере своје радне способности.	Наставници индивидуалне наставе	На почетку / током школске године
Промовисање постојећих образовних профила осмацима ОШ.	Ученици и наставници.	Друго полугодиште
Упознавање са светом рада, радно законодавство, конкурсисање,	Синдикат; Медијатекар.	Током школске године за трећи и четврти разред СМШ

синдикално организовање, статус приправника...		(најкасније до краја априла).
--	--	-------------------------------

Програм заштите животне средине

Циљ овог васпитног задатка је да ученицима, у складу са њиховим сазнајним способностима, друштвеним захтевима и научно-технолошким достигнућима, обезбеђује стицање знања о друштвеним, природним, привредним и техничким појавама, токовима и активностима које преображавају, обогаћују или угрожавају животну средину и опасностима које прете човечанству. На тај начин треба да се развија свест о складном односу човека и средине и свест о значају очувања и заштите природне и животне средине.

ЗАДАЦИ:

- развијање позитивног односа према природи и природним изворима полазећи од тога да је човек део природе и да мењајући природу мења и себе, оплемењујући или угрожавајући и природу и себе;
- да ученици схвате да је природа и насељена средина јединствена и недељива средина живљења човека као природног и друштвеног бића;
- да стекну знања о биолошким, физичким, хемијским, историјским, географским, производно-техничким и естетским вредностима и обележјима природе и насељене средине;
- да упознају еколошке процесе и законитости који се одигравају у животној средини;
- да упознају градитељске, техничке и технолошке радње и процесе и њихове вредности али и могуће последице у угрожавању средине;
- да буду оспособљени као будући активни учесници у процесу преображаја средине, да могу да примене потребна знања, понашања и искуства у очувању природе, управљању природним изворима и производним поступцима у изградњи насеља и уређењу простора;
- да ученици схвате и оцене вредности природе и насеља за укупан живот човека, штетност свих облика експлоатације природе и нужност превладавања противречности које експлоатација рађа;
- да упознају мере и технике очувања животне средине.
- Да упознају мере и технике очувања радног окружења, као дела животне средине.
- Мера превенције за стварање безбедне животне средине (упознавање са мерама заштите од претећих загађивача, буке, разне врсте отпада (органски, неоргански, електронски...))
- Мера интервенције у ситуацијама када је животна средина угрожена (уклањање отпада, рециклажа, изолација....) - сарадња са локалном самоуправом и комуналним предузећем и др.
- Реализатори: Тим за заштиту животне средине и Тим за безбедност и здравље на раду, Савет родитеља, представници локалне самоуправе.

Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања и програм превенције других облика ризичног понашања

Програм заштите ученика од насиља сачињен је на основу Посебног протокола за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама, који је сачинила Влада републике Србије, Министарство просвете, 2007. године.

Насиље се дефинише као сваки облик једанпут учињеног или поновљеног вербалног

или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства деце/ученика. Насиље може имати различите форме: физичко, емоционално/психолошко, сексуално насиље и злоупотреба, насиље коришћењем информационих технологија, злоупотреба, занемаривање и немарно поступање и експлоатација деце. Различити облици насиља се преплићу и условљавају.

Општи циљ Посебног протокола и на основу њега сачињеног Програма је унапређивање квалитета живота деце/ученика применом:

- Мера превенције за стварање безбедне средине за живот и рад деце/ученика;
- Мера интервенције у ситуацијама када се јавља насиље, злостављање и занемаривање.

Превенција се остварује кроз више области:

Област	Активност и начин реализације	Време реализације	Носиоци активности
Услови рада школе	- Поштовање кућног реда школе; Правила понашања. - дежурство наставника и ученика у школи; - физичко обезбеђење објекта, видео-надзор; - обавезе пријављивања лица која нису радници школе дежурним наставницима и ученицима; - развијање и неговање богатства различитости и културе понашања у оквиру васпитно-образовних активности.	Током школске године	Сви запослени, Тим, Наставничко веће.
Рад са наставницима	-Упознавање са Програмом заштите деце/ученика од насиља; -упознавање са функционисањем система социјалне заштите деце/ученика; -примена Кодекса понашања; -развијање комуникацијских вештина-семинари, стручна литература; -рад на развијању кооперативне климе у одељењу – ЧОС, радионице, посете, излети, дружења; - Сензибилизација наставника за препознавање насиља, запостављања и занемаривања; -Повећавање компетенције наставника за решавање проблема ученика; - развијање вештина ефикасног реаговања у ситуацији насиља (семинари, консултације, праћење литературе).	Септембар; Током године.	Тим, Одељенски старешина, Сви запослени предавачи, Психолог.
Рад са ученицима	-Упознавање ученика са Програмом заштите деце/ученика од насиља; -Активно учешће ученика приликом дефинисања правила понашања у школи и последица за њихово кршење; -организовање радионица за вежбање ненасилне комуникације; -упознавање ученика са конструктивним начином решавања сукоба;	Септембар, током године.	Одељенски старешина, Ученички парламент, ПП служба, ТИМ.

	-развијање вештина ефикасног реаговања у ситуацијама насиља; -оспособљавање деце за пружање помоћи вршњаку – жртви насиља (радионице на ЧОС-у, разговори).		
Сарадња са родитељима	-Упознавање родитеља са Програмом заштите ученика/деце од насиља кроз родитељске састанке и Савет родитеља, -активно учешће родитеља у дефинисању Програма, -организовање разговора, предавања/трибина о безбедности и заштити од насиља, -сензибилизација родитеља за проблеме детета (предавања, разговори) -упознавање са мрежом социјалне заштите деце.	Септембар, током године.	Тим, директор, одељенски старешина, ПП служба; Савет родитеља.

Интервенција се спроводи кроз неколико корака чија конкретизација зависи од тога да ли се насиље спроводи међу децом, да ли се спроводи од стране запослених у установи или од стране одрасле особе која није запослена у установи. Незаобилазни кораци у интервенцији, без обзира на то ко врши насиље су следећи:

1. **Сазнање о насиљу - откривање** остварује се кроз опажање да се насиље дешава или сумњу да се дешава. Овај корак се заснива на прикупљању информација од свих релевантних чинилаца.
2. **Прекидање, заустављање насиља** - свака особа запослена у школи која има сазнање о насиљу посредно или непосредно у обавези је да реагује тако што ће прекинути насиље или позвати у помоћ, ако ситуација измиче контроли и особа процени да није у стању да самостално реши проблем.
3. **Смиривање ситуације** подразумева смањивање тензије и обезбеђивање сигурности за дете, раздвајање актера насиља.
4. **Консултације** се остварују у установи како би се разјасниле околности и на прави начин анализирале чињенице, избегла конфузија и како би се направио ефикасан план акције и заштите. Консултације се обављају са члановима Тима, а по потреби и са службама изван установе у зависности од сложености проблема. Приликом консултација мора се поштовати принцип поверљивости и принцип заштите најбољег интереса ученика.
5. **Информисање и заштита** - овај корак се реализује:
 - а) **На нивоу школе** - информишу се родитељи о насиљу које је извршено над дететом, или ако се ради о насиљу у породици информисање особа од поверења, договор о преузимању заштитних мера према деци, преузимање законских мера како би де спречило евентуално понављање насиља.
 - б) **По потреби** се укључују надлежне службе: МУП или Центар за социјални рад. Пријава се подноси у писаној форми, а њено подношење надлежној служби је обавеза директора школе.
6. **Праћење ефеката предузетих мера** - Тим за заштиту деце је у обавези да у сарадњи са запосленима у установи и свим кључним чиниоцима прати ефекте које су начиниле предузете мере. Посебну пажњу треба обратити на активности којима ће се обезбедити реинтеграција свих учесника насиља у заједницу установе и остварити квалитетни услови за даље функционисање установе. Уколико се укључила у интервенцију институција ван школе, треба бити са њом у контакту и заједнички пратити ефекте предузетих активности.

Програм школског спорта

Време реализације	Активност/тема	Начин реализације	Носиоци реализације
Септембар:	Пливање: градско првенство	Учешће	Професор Физичког васпитања
Октобар:	Стони тенис: градско првенство Мали фудбал: градско првенство	Учешће	Професор Физичког васпитања
Новембар:	Одбојка: градско првенство Мали фудбал: градско првенство	Учешће	Професор Физичког васпитања
Децембар:	Мали фудбал: окружно првенство	Учешће	Професор Физичког васпитања
Фебруар:	Одбојка: градско првенство Стрељаштво: градско првенство	Учешће	Професор Физичког васпитања
Март:	Рукомет: градско првенство Кошарка: градско првенство Гимнастика: градско првенство	Учешће	Професор Физичког васпитања
Април:	Атлетика: градско првенство Тенис: градско првенство	Учешће	Професор Физичког васпитања

Сарадња са организацијама из окружења, медијима и институцијама културе

Ради остваривања васпитних циљева неопходна је свестрана, континуирана и активна сарадња Школе и друштвене средине. Ученици који желе да се баве програмима културе и истраживања изван Школе укључују се у разне активности клубова, удружења и музичких удружења које код младих талентованих личности помажу да се оствари посебна склоност ка уметности или уметничком стваралаштву.

Након реализације разноврсних пројеката у сарадњи са бројним институцијама, организацијама и медијима, Музичка школа „Петар Кранчевић“ има намеру да у наредном петогодишњем периоду проширује поље своје делатности и у значајној мери унапреди своје капацитете, односно боље ангажује креативне потенцијале.

Наши циљеви јесу оснаживање појединаца, друштвених група и организација кроз програме формалног и неформалног образовања, а и циљне групе пре свега оне са којима ради: млади – предшколци, основношколци и средњошколци, али кроз њихове активности посредно и одрасли, друштвене групе и организације.

Најзначајнија достигнућа организације су многобројни пројекти које је Школа самостално или партнерски спровела уз подршку различитих институција и фондација од локалног до националног нивоа, а које имамо намеру да наставимо и у будућности. Током

протеклих година Школа је реализовала неколико пројеката финансираних од стране Министарства културе и информисања Републике Србије, Покрајинског секретаријата за културу, Покрајинског секретаријата за образовање, Градског већа за културу, Градског већа за образовање, што и убудуће остају наши највећи покровитељи и извори финансирања пројеката.

У партнерском и суорганизаторском односу и у наредном периоду наставићемо успешну и континуирану сарадњу са досадашњим партнерима:

- Музеј Срема.
 - Позориште „Добрица Милутиновић“,
 - Библиотека „Глигорије Возаревић“,
 - Висока школа струковних студија за васпитаче и пословне информатичаре „СИРМИЈУМ“,
 - Факултет музичке уметности, Београд,
 - Академија уметности, Нови Сад,
 - СЛОБОМИР П УНИВЕРЗИТЕТ, Бијељина,
 - Гимназија, Сремска Митровица,
 - Прехрамбено-шумарска и хемијска школа,
 - ШОСО „Радивој Поповић“, Сремска Митровица,
 - Центар за културу СИРМИЈУМАРТ, Сремска Митровица,
 - Заједница музичких и балетских школа Србије,
 - Удружење музичких и балетских педагога Србије,
- као и многе друге.

Остављајући увек отворену могућност за остваривање нових односа базираних на успостављању квалитетне комуникације која ће нашим ученицима и наставницима омогућити боље напредовање и остваривање креативних идеја.

Наставници ће и убудуће наставити да учествују као стручњаци и као тренери, инструктори, предавачи, чланови жирија на домаћим и међународним такмичењима, семинарима, курсевима и мастеркласевима, као и приликом припрема и израда акционих планова, програма и образовних садржаја у оквирима стручних актива, већа и струковних организација.

Стратешки гледано обезбедићемо платформу за даље оснаживање индивидуалности појединаца, као и друштвених група и организација, кроз образовне, развојне и уметничке програме, а на основу високих професионалних стандарда, високог нивоа личне посвећености, културу отворене комуникације, те одговорност према друштву и друштвеној заједници. Из те перспективе отварају се три кључна поља деловања:

1. Подизање капацитета организације (људских и материјалних) и сарадња са окружењем,
2. Оснаживање појединаца, друштвених група и организација кроз образовање, информисање, истраживање и саветодавно-менторски рад,
3. Сензибилизација јавности – подизање свести ка одговорнијем и активнијем учешћу у друштву.

Рад на локалном, националном, регионалном и међународном нивоу остварујемо кроз реализацију следећих активности:

- ❖ Образовни рад,
- ❖ Допринос креирању стратегија са различитим циљним групама (са посебним акцентом на рад са децом са посебним потребама и институцијама које нам у томе могу помоћи),
- ❖ Саветодавно-менторски рад унутар институције са младим колегама-приправницима,

- као и каријерно вођење матураната,
- ❖ Развој уметничких пројеката и програма у сарадњи са другим институцијама из области образовања и културе,
- ❖ Издавачку делатност,
- ❖ Реализацију активности које одговарају потребама ученика и наставника, али и других циљних група,
- ❖ Промоцију и остваривање међусекторске сарадње у решавању стручних проблема.

Сарадња са медијима је веома интензивна и планирамо да таква и остане. Пажња није увек у довољној усмерена на нас, али је задовољавајућа, константна и континуирана. Сарадњу остварујемо и на нивоу:

1. Редовне комуникације и праћења рада школе кроз гостовања у дневним или информативним емисијама, односно текстовима у новинама, у смислу обавештавања о актуелним догађајима које промовишемо,
2. Едукативних радијских и телевизијских програма у којима учествујемо као гости,
3. Специјалних радијских, или телевизијских емисија, односно чланака у новинама, о одређеном догађају, појединцу (ученику, наставнику), одсеку или пројекту,
4. Аудио и видео снимања манифестација које организујемо.

Код непожељних понашања ученика које се огледа у бежању са наставе, смањеним ефектима образовно-васпитног рада, употреби психоактивних супстанци, Школа непосредно остварује сарадњу са родитељима, али и другим стручним службама, о чему пре свега бригу воде одељенске старешине и стручни сарадници – педагог и психолог Школе.

Са службом социјалне заштите Школа успоставља посебну сарадњу када су у питању ученици из ризичних средина, односно када се ради о деци из непотпуних породица, разведених бракова, породица алкохоличара или болесних родитеља, или када ученик у одређеној фази боравка у Школи показује облике понашања који захтевају укључивање других стручних служби, мимо оних које Школа има и помоћи коју наши стручни сарадници могу да пруже. Социјална заштита омогућава не само социјални третман ученика, већ и материјално помаже породици да превазиђе финансијске тешкоће.

Програм сарадње са породицом

Код непожељних понашања ученика које се огледа у бежању са наставе, смањеним ефектима образовно-васпитног рада, употреби психоактивних супстанци, школа непосредно остварује сарадњу са родитељима. Ради јединственог васпитног деловања школа организује:

1. Међусобно информисање родитеља и наставника о:
 - ❖ психофизичком и социјалном развоју ученика,
 - ❖ резултатима рада и понашања ученика,
 - ❖ условима живота у породици, школи и друштвеној средини.
2. Образовање родитеља за остваривање васпитног рада:
 - ❖ Здравствено васпитање,
 - ❖ Психолошко образовање,
 - ❖ Утицај породице на васпитање,
 - ❖ Утицај школе на васпитање,
 - ❖ Утицај друштвене средине.

Међусобно информисање родитеља и наставника:

Садржај рада	Носиоци реализације	Облик реализације	Време реализације
--------------	---------------------	-------------------	-------------------

Индивидуални контакти у циљу сагледавања развоја ученика и сузбијања негативних појава у учењу и понашању.	Одељенски старешина, предметни наставник.	Разговор, телефонски разговор, дописи, писмене поруке према потреби.	Према потреби индивидуални разговори, недељно; предметни наставни, месечно.
Индивидуални контакти у циљу пружања помоћи у реализацији образовно-васпитног рада у школи и код куће.	Ученички парламент. Школа.	Организовање кућне посете. Допунска настава.	Током школске године.
Одељенски родитељски састанци у циљу упознавања родитеља са: 1. Резултатима рада ученика, 2. Степеном развоја колектива у међусобној комуникацији ученика у колективу, 3. Резултатима и мерама које треба предузети у циљу боље здравствене заштите деце, 4. Организацијом рада у школи, екскурзијама, излетима.	Одељенски старешина	Састанак, саопштење ОС	Током школске године 3-4 састанка према програму рада ОС.

Образовање родитеља за остваривање васпитног рада:

Организовати стручна предавања за родитеље из области: „Превенција наркоманије и осталих болести зависности“	Одељенски старешина, Психолог, Инспектори МУП-а. Медијатекар (понуда расположиве литературе).	Одељенски родитељски састанак, предавање.	Током школске године према програму ОС.
--	---	---	---

Сарадња родитеља у реализацији задатака школе:

Присуствовање родитеља свечаним приредбама у школи;
Укључивање родитеља у рад слободних активности.
Укључивање Савета родитеља.

Програм излета и екскурзија

Екскурзије ученика

(Правилник о измени Правилника о наставном плану и програму за гимназију и Правилник о измени Правилника о наставном плану и програму образовања и васпитања за заједничке предмете у стручним и уметничким школама, Службени Гласник РС, Просветни гласник бр. 1/2009.)

Екскурзије ученика ће бити организоване и реализоване, уз претходну писмену сагласност родитеља, за најмање 60% ученика.

Одељенска и Стручна већа школе предлажу план и програм екскурзије који разматра Наставничко веће. Предложени план и програм разматра и на њега даје сагласност Савет родитеља. Након избора агенције програм путовања и општи услови путовања достављају се родитељима на писмену сагласност и оне су саставни део уговора којег директор школе закључује са одабраном агенцијом.

Пре изведеног путовања наставници и ученици ће бити упознати са правилима понашања којих су дужни да се придржавају. Након изведеног путовања, стручни вођа и представник туристичке агенције сачињавају забелешку. Извештај се доставља Савету родитеља и Наставничком већу ради разматрања, а Школском одбору ради разматрања и усвајања.

ЦИЉ ЕКСКУРЗИЈЕ

- ❖ савлађивање дела наставног програма непосредним упознавањем садржаја предмета, појава и односа у природи и друштвеној средини,
- ❖ упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа која су у вези са делатношћу школе и остваривањем циљева из области моралног, емоционалног, професионалног, социјалног, естетског и физичког васпитања.
- ❖ Повезивање теоретских знања са искуственим (практичним)

ЗАДАЦИ ЕКСКУРЗИЈЕ

- ❖ Проучавање феномена и објеката у природи и уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима;
- ❖ стицање нових сазнања;
- ❖ упознавање са процесом рада;
- ❖ развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика;
- ❖ подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљавања;
- ❖ упознавање занимања људи која су карактеристична за поједине крајеве;
- ❖ развијање позитивног односа према националним, уметничким и културним вредностима;
- ❖ изграђивање естетских, културних и спортских потреба и навика као и позитивних социјалних односа међу самим ученицима као и између ученика и професора.
- ❖ Јачање међуљудских и другарских веза међу ученицима и наставницима.

ИЗВОЂЕЊЕ ЕКСКУРЗИЈЕ: БЕЗБЕДНОСТ ПУТОВАЊА

- ❖ Приликом уговарања путовања, директор је дужан да, уговором са агенцијом, обезбеди потребне услове за удобан и безбедан превоз ученика у односу на ангажовани број аутобуса. Пре путовања директор сазива заједнички састанак свих ученика који путују и њихових родитеља, коме присуствују и стручни вођа пута и одељенски старешина. На састанку се сви ученици (и родитељи) обавештавају о правилима понашања, којих су дужни да се придржавају. Представници МУП-а непосредно пред пут посећују одељења која иду на екскурзију и обавештавају ученике о начинима побољшања услова безбедности у иностранству. За сва путовања дужа од једног дана, неопходно је да родитељ (старатељ) достави здравствени лист.

ИЗВЕШТАЈ О ИЗВОЂЕЊУ ЕКСКУРЗИЈЕ

- ❖ После изведеног путовања, стручни вођа пута и представник агенције сачињавају забелешку о извођењу путовања, после чега стручни вођа пута у року од три дана сачињава извештај, који подноси директору, са оценом о извођењу и квалитету пружених услуга.

Програм безбедности и здравља на раду

Програм безбедности и здравља на раду обухвата заједничке активности школе, родитеља и локалне самоуправе, усмерене на развој свести за спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду. Те активности су следеће:

- ❖ Периодични прегледи и испитивање опреме за рад: Средства и опрема за рад, електричне инсталације, грејање и друге инсталације одржавају се редовно и правилно у исправном стању, у складу са техничким прописима и одређеним стандардима, на начин који обезбеђује одговарајућу сигурност запослених.
- ❖ Периодичне прегледе и провере исправности врше лица са одговарајућим лиценцама.
- ❖ Испитивање услова радне средине: У радним и помоћним просторијама у којима се при раду евентуално користе штетне или опасне материје, ради спречавања повређивања, као и утврђивања да ли радна средина одговара условима за продуктиван рад и здравље врши се испитивање:
 - микроклиме (температура, брзина струјања ваздуха и релативна влажност ваздуха),
 - хемијске штетности (гасови, паре, дим, прашина),
 - физичке штетности (бука, вибрација и штетна зрачења),
 - осветљеност,
 - материје чија су својства опасна по живот и здравље запослених,
- ❖ Израда акта о процени ризика: Процена ризика се заснива на систематском евидентирању и процењивању могућих врста опасности и штетности на радном месту и радној околини, на анализирању организације рада и радног процеса, средстава рада, сировина и материјала у радном процесу, средстава и опреме за личну заштиту и других елемената који могу да изазову ризик од повреда на раду, оштећење здравља или обољење.

ПРОЦЕНА РИЗИКА ИЗМЕЂУ ОСТАЛОГ ОБУХВАТА:

- ❖ опис технолошког и радног процеса;
- ❖ опис средстава за рад;
- ❖ опис средстава и опреме за личну заштиту;
- ❖ снимање организације рада;
- ❖ препознавање и утврђивање опасности и штетности на радном месту и у радној околини;
- ❖ процена ризика у односу на опасности и штетности;
- ❖ утврђивање начина и мера за отклањање, смањење или спречавање ризика.
- ❖ Оспособљавање запослених и ученика

Послодавац је дужан да изврши теоријско и практично оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад при заснивању радног односа, премештању на друге послове, приликом увођења нове технологије, односно нових средстава за рад, као и код промене процеса рада.

Провера теоријске и практичне оспособљености запосленог за безбедан и здрав рад обавља се на радном месту.

Одељенски старешина и наставници који са ученицима обрађују одговарајуће

програмске садржаје обавезни су да ученике упознају са опасностима с којима се могу суочити за време остваривања образовно-васпитног рада и других активности које организује Школа, као и с начином понашања којим се те опасности избегавају или отклањају.

❖ Сарадња са државним органима и органима града Сремска Митровица

Ради спровођења мера безбедности и здравља, Школа сарађује са државним органима и органима локалне самоуправе, као и другим субјектима с којима је таква сарадња потребна, а посебно са:

1. Министарством просвете,
2. Министарством унутрашњих послова,
3. Органима града Сремска Митровица,
4. Центром за социјални рад у Сремској Митровици и другим градовима и општинама из којих ученици долазе.

❖ Постојање Тима и лица за безбедност и здравље на раду као и Тима за пружање прве помоћи који је прошао обуку на нивоу школе као и лица за контролу забране пушења.

Програм унапређивање здравља ученика и здравствено васпитање

Већина задатака који доприносе развоју психолошког и физичког здравља ученика биће обухваћени програмима наставних предмета као и у оквиру програма ваннаставних активности – акције и предавања у оквиру одељенске заједнице, на појединим родитељским састанцима, кроз рад секција и друго. Програмски садржај ове области биће реализован кроз:

А. Ваншколске активности:

- ❖ систематски преглед ученика:
- са резултатима прегледа биће упознат актив наставника физичког васпитања, а код посебних случајева и родитељи ученика, и на основу тога биће предузете корективне мере ради отклањања телесних и здравствених проблема организоваће се редовно вакцинисање ученика одређених годишта (обавезан вид),
- У току школске године вршиће се континуиран рад на превенцији болести зависности.

Б. Наставне активности:

- кроз наставу физичког васпитања ће се обрадити тема везана за физички развој и здравље ученика,
- Кроз наставу биологије, ће се обрадити тема везана за заштиту и унапређивање здравља ученика по избору предметног наставника – рок прво полугодиште (I разред).

В. Ваннаставне активности:

- педагошко-психолошка служба ће у сарадњи са Црвеним крстом и Заводом за трансфузију крви организовати пригодно предавање за ученике IV разреда поводом акције добровољног давања крви.
- педагошко-психолошка служба ће реализовати едукативне радионице на следеће теме: *Знањем против болести зависности, Здрави стилови живота, Правилна исхрана и поремећаји исхране (булимија и анорексија)*. Медијатекар представља постојећу литературу везану за тему.

- У сарадњи са другим организацијама и здравственим институцијама организоваће се предавања о репродуктивном здрављу младих.
- На часовима одељенске заједнице, одељенске старешине ће у сарадњи са педагогом и психологом школе реализовати следећа предавања: *Хуманизација односа међу половима, СИДА и друге полно преносиве болести, Наркоманија, Борба против стреса у функцији заштите менталног здравља*. Медијатекар – учешће.

Програм социјалне заштите

Програм социјалне заштите подразумева пружање помоћи и оснаживање ученика за самосталан и продуктиван живот и регулисање питања социјалне искључености. Овим програмом се жели заштитити право сваког ученика на квалитетан живот и рад у школи и оспособити га за самостално и несметано укључивање у васпитно-образовни процес.

ЦИЉ

- ❖ Створити једнаке могућности за живот ученика у школи и подстицати социјалну укљученост;
- ❖ свим ученицима обезбедити доступност услуга и остваривање права у социјалној заштити;
- ❖ Пружање помоћи ученицима у превазилажењу социјалних и животних тешкоћа;
- ❖ Сарадња Центра за социјални рад и школе у пружању социјалне заштите ученика (дописи);
- ❖ пружање помоћи ученицима с поремећајима у понашању;
- ❖ пружање помоћи васпитно запуштеним или угроженим ученицима, ученицима који долазе из дефицијентних породица или породица с проблематичним односима (ризичне породице) – надзор над родитељским старатељством;
- ❖ утврђивање социо-економског статуса родитеља;
- ❖ упућивање родитеља на начине остварења права;
- ❖ упућивање родитеља на извршење родитељских обавеза.

НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ:

- ❖ стручни сарадници – педагог и психолог,
- ❖ директор школе,
- ❖ Центар за социјални рад (ученици с поремећајима у понашању и ученици који долазе из породица са несређеним односима, као и ризичним породицама),
- ❖ родитељи,
- ❖ наставници,
- ❖ ученички парламент,
- ❖ локална самоуправа.

Одељењски старешина и стручни сарадници школе откривају и идентификују социјални проблем, информишу путем дописа или лично Центар за социјални рад. Идентификација ученика с одређеним социјалним проблемима се у школи одвија свакодневно.

Кораци:

- ❖ Индентификација,
- ❖ Одељењски старешина и стручни сарадници остварују прво сарадњу са родитељима (службеним позивима у школу и информативним разговорима),

- ❖ Уколико нема резултата, по потреби током школске године, шаљу дописе Центру за социјални рад те тиме укључују Центар за социјални рад у решавање одређеног проблема.
- ❖ Пружање помоћи социјално угроженим ученицима, праћење њихових промена у понашању и уклањању социјално угрожавајућих и ризичних чинилаца из социјалне околине ученика (зависно од проблема),
- ❖ Повратна информација Центра за социјални рад школе.

Програм социјалне заштите Школа остварује путем часова одељенске заједнице, као и на часовима Грађанског васпитања. Теме које се тичу социјалне заштите ученика, наставници планирају и реализују у складу са Годишњим и месечним планом рада наставника. Овај програм, такође, подразумева укључивање родитеља у читав процес превазилажења социјалних и животних тешкоћа ученика.

Програм социјалне заштите представља добру основу за рано откривање и предупређивање тешкоћа са којима се млади сусрећу. Такође, окосница је продубљивање сарадње са родитељима и релевантним установама из локалне заједнице, као и међусобног повезивања ова два чиниоца васпитно-образовног рада (породице и институција из локалне заједнице).

Учешће Ученичког парламента и подршка другара из разреда.

Програм васпитног рада са ученицима

Програм васпитног рада Школе обухвата елементе који се односе на васпитно осмишљавање садржаја, облика и метода рада у настави, као и планирање и програмирање ваннаставних активности, друштвено-корисног рада, културне и јавне делатности Школе, рада одељењског старешине, сарадње са родитељима, активности ученика у одељењима и мањим групама и рада стручних органа, а све у циљу подстицања развоја ученика као здраве личности. Основни циљ васпитног рада у Школи је изграђивање ученика као здраве личности.

Узимајући у обзир циљеве предвиђене Програмским основама васпитног рада средње школе и специфичности ове Школе, а имајући у виду могућности Школе као основни циљеви васпитног рада у Школи истичу се:

ЦИЉ	АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ
Реализовање способности и интересовања ученика у различитим људским делатностима.	Факултативна настава, редовна настава, додатна настава, друштвено-корисни рад, културна и јавна делатност, одељенска заједница.	Одељенске старешине, ученички парламент, стручни сарадници.
Изграђивање стваралачког односа према раду, материјалним и духовним добрима.	Факултативна настава, редовна настава, додатна настава, културна и јавна делатност, одељенска заједница.	Одељенске старешине, ученички парламент, наставници.
Оспособљавање младих за укључивање у активан друштвени живот.	Факултативна настава, редовна настава, додатна настава, друштвено-корисни рад, културна и јавна делатност, одељенска заједница.	Одељенске старешине, ученички парламент, наставници.
Оспособљавање за примену стеченог знања и вештина.	Редовна настава.	Наставници.
Оспособљавање за правилно	Културна и јавна делатност,	Одељенске

коришћење слободног времена.	одељенске заједнице, наставници, секције.	старешине, стручни сарадници, руководиоци секција.
Стицање и развијање свести о потреби чувања здравља и заштити природе и човекове животне средине.	Одељенске заједнице, друштвено-користан рад.	Одељенске старешине, ученички парламент, стручни сарадници, наставници. Тим за заштиту животне средине (екологију).
Развијање хуманости, истинољубљивости, патриотизма и других етичких својстава.	Одељенске заједнице, редовни часови.	Одељенске старешине, ученички парламент, наставници (посебно наставници Веронауке и Грађанског васпитања).
Васпитање за хумане и културне односе међу људима, без обзира на пол, расу, веру, националност и уверење.	Одељенске заједнице, редовни часови.	Одељенске старешине, ученички парламент, наставници, стручни сарадници.
Неговање и развијање потребе за културом и очување и неговање културног наслеђа.	Одељенске заједнице, друштвено-корисни рад.	Одељенске старешине, ученички парламент, наставници.

Основни носиоци активности у остваривању васпитног рада су:

I Наставничко веће - прати реализацију овог програма и решава конкретна питања васпитног рада, која су од општег интереса за Школу.

II Педагошки колегијум – утврђује предлог Годишњег програма васпитног рада и прати његову реализацију и предлаже одговарајуће мере Наставничком већу.

III Одељењска већа - На основу сагледавања структуре одељења и уочених проблема и потреба Одељењска већа конкретно планирају васпитне задатке и остварују координацију рада наставника. Ова већа прате реализацију програма у свом домену, али се баве и појединачним проблемима ученика, као и предлозима за решавање истих, као и проналажењем начина за развијање њихових уочених способности и склоности.

IV Одељењске старешине - Одељењске старешине, као главни субјекти васпитног рада свог одељења, програмирају, планирају и организују рад одељења. Они прате резултате рада ученика у настави и другим активностима, непосредно сарађују са другим наставницима, стручним сарадницима, родитељима и помажу и подстичу рад одељења као групе и сваког појединца у њему. Управо одељењске старешине имају најзначајнију улогу у откривању евентуалних проблема код ученика (њиховог дисфункционалног понашања, емоционалних или других криза), али и интересовања и ванредних способности ученика, па су они иницијатори за предузимање одређених конкретних мера.

V Основну активност Школе остварују наставници. Они су најближи ученицима и могу највише да допринесу остваривању васпитног рада у Школи (остварујући конкретне задатке,

иницирајући решавање проблема, предлагајући решења и пре свега, радећи са ученицима). Њихови појединачни програми рада ће, поред образовне, обухватити и васпитну димензију.

VI Психолог и педагог Школе, кроз различите активности, сагледавају целину васпитно-образовног процеса, као и све битне чиниоце који утичу на остваривање васпитних задатака. Њихова улога је нарочито значајна у раду са млађим колегама и раду са ученицима и родитељима.

VII Библиотекар/нототекар/медијатекар има значајну улогу у стварању добрих читалачких навика, развијању културних и моралних вредности кроз одговарајућу литературу и ваннаставне активности, као и кроз КЈД. Развијање естетике као и личности у целини.

VIII Директор – обезбеђује, координира и организује деловање свих носилаца васпитног рада у Школи, укључујући и ученике. Тај задатак директор остварује годишњим планирањем и програмирањем васпитног рада, праћењем реализације предвиђених задатака и активности, као и предузимањем правовремених и примерених мера у одређеним ситуацијама.

Остваривање програма васпитног рада обезбеђује се на следеће начине:

I Програм васпитног рада Школе постаје саставни део Годишњег плана рада Школе, а његова конкретизација се врши уграђивањем планираних активности у планове рада свих субјеката у Школи.

II Кроз наставу и програме наставних предмета, преко програмских садржаја врши се васпитни утицај на ученике. У припремама за час један од битних делова су и васпитни циљеви и задаци. Правилним планирањем ових циљева и задатака, њиховом реализацијом и анализом оствареног, сваки наставник може битно допринети изграђивању ученика као здраве и моралне личности. Садржаји програма веронауке и грађанског васпитања пружају додатну могућност да се васпитни задаци остваре на вишем нивоу.

III Остваривање циљева и задатака васпитног рада кроз рад одељењске заједнице. Одељење мора бити јединствена, радна и друштвена група, у којој ученици, уз већу или мању помоћ наставника, планирају и програмирају свој рад, расправљају о свим битним питањима из живота и рада одељења, организују групно или појединачно укључивање у радне, хуманитарне, културне, спортске и друге акције које се организују у Школи или ван ње.

IV Остваривање циљева и задатака васпитног рада одељењског старешине.

V Остваривање циљева и задатака васпитног рада кроз ваннаставне активности. Школа планира, према захтевима постављеним законом, Програмским основама васпитног рада Школе и својим могућностима, различите ваннаставне активности. При томе се поштује принцип добровољности у смислу самосталног опредељивања ученика за оне облике делатности које највише одговарају њиховим способностима, склоностима и испољеним интересовањима.

VI У циљу остваривања овог облика рада остварује се сарадња Школе са родитељима ученика, локалном заједницом, Скупштином Града, Црвеним крстом, Савезом за физичко васпитање и другим институцијама.

VII Нототека/медијатека доприноси сарадњи, као и учешћу у великом делу активности и програма са наставницима, родитељима, ученицима, а у циљу остваривања васпитних задатака како у Школи тако и ван ње.

Програм здравствене превенције

Подручје рада	Садржај рада	Реализатор	Време реализације
---------------	--------------	------------	-------------------

Настава	Реализација садржаја: „Телесне вежбе и њихов утицај у разним областима“; Реализација садржаја: „Правилна исхрана тела“	Наставник Физичког васпитања.	Током године.
	Формирање ставова у погледу исхране.	Наставник биологије, Одељенски старешина.	Током године.
	„Добре и лоше навике у процесу развоја и раста“	Стручни сарадник: психолог, педагог, медијатекар	Током школске године.
Ваннаставне активности	I Сарадња са Домом здравља, школским лекаром.	Одељенски старешина, ПП служба.	Током године.
	II Предавања из области репродуктивног здравља.	Лекар, медицинска сестра.	Према договору.

**Програм превенције болести зависности и малолетничке
делинквенције**

Област	Садржај	Носиоци реализације
Пушење	Између пушења и здравља нема дилеме, бирам здравље! Едукација ученика о штетности пушења.	ОС, ОЗ, ПП служба, наставник биологије, наставник физичког васпитања. Медијатекар са одговарајућом литературом.
Алкохол	Едукација ученика о штетности алкохола.	ОС, ОЗ, ПП служба, наставник биологије, наставник физичког васпитања. Медијатекар са одговарајућом литературом.
Наркоманија	Сарадња са Домом здравља, Разговор са леченим наркоманом, видео снимак, или трибина. Начини одбране од искушења.	ОС, ОЗ, ПП служба, здравствена служба. Полиција. Медијатекар са одговарајућом литературом.
Поремећаји у понашању	Интензивирање тимског рада наставника и стручних сарадника на реализацији васпитног рада; Сарадња са родитељима чија деца манифестују неки од облика поремећаја понашања; Сарадња са друштвеном средином, МУП, Центар за социјални рад, Ученички парламент, Дом здравља; Праћење укључености ученика у слободним	Наставници, ОС, ОЗ, педагог, психолог.

	активностима у школи и активностима ван школе.	
--	--	--

Планови и програми ученичких организација

Програм одељенске заједнице

Све одељенске заједнице дужне су да реализују следеће задатке:

- ❖ да изврше избор одбора одељењске заједнице, комисије и утврде конкретна задужења чланова (септембар);
- ❖ да се утврде задаци комисија и врши редовно контролу извршавања задатака (током целе школске године);
- ❖ организују разна социометријска мерења у сарадњи са одељењским старешином - предузимати мере у случајевима одбачених и изолованих ученика;
- ❖ прате успех сваког појединца и одељења, и у случајевима када је потребно предузимати конкретне мере - током целе школске године;
- ❖ користећи што разноврснији материјал и облик рада реализују све обавезне теме из области менталне хигијене, заштите и унапређења животне средине, васпитања за хуман однос међу половима, другарства, толеранције и саосећања, поштовања једни других, професионалне оријентације и реализације задатака на здравственој заштити;
- ❖ обележити све значајније датуме и укључити се у акције радног и хуманитарног карактера;
- ❖ пратити начин провођења слободног времена ученика и извршити укључивање ученика у ваннаставне активности у школи и ван школе (током целе школске године);
- ❖ организовати разне облике сарадње са другим школама, јавним установама, привредним субјектима;
- ❖ пратити изостајање ученика са наставе и предузимати мере у случају недоласка у школу;
- ❖ подстицати на сарадњу и конструктивно решавање сукоба;
- ❖ пратити примену Правила о понашању ученика, родитеља и наставника;
- ❖ пратити програм здравственог васпитања ученика;
- ❖ оспособљавање ученика за рад у ученичком парламенту.

Ученички парламент

АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ
Избор представника одељења (кандидатура, избори).	Прва половина септембра
Конституисање ученичког парламента.	Трећа недеља септембра
Избор руководства Парламента.	Седница парламента
Упознавање чланова <i>Парламента</i> са законским оквиром деловања парламента, са правима и дужностима чланова; упознавање са нормативним актима школе (<i>Статут; Програм рада школе</i>); <i>Законом о основама система</i> (део који се односи на ученике); <i>Правилником о понашању ученика; Пословником о раду парламента</i> и сл.	Седница парламента
Испитивање потреба ученика одељења – предлога ученика важних за рад <i>Парламента</i> .	Седница парламента
Израда и усвајање <i>Програма рада Ученичког парламента</i> .	Седница парламента
Учествовање у организацији Дечје недеље. Спортски дан.	Почетак октобра

Први класификациони период (представници Парламента присуствују седницама одељенских већа).	Крај октобра
Предлог коришћења медијатечког простора.	У току првог полугодишта
Рад са члановима <i>Парламента</i> о начинима доношења одлука, преузимању одговорности, тимском раду и планирању акција.	Октобар, децембар, април
Кретање у школском простору. <i>Међународни дан толеранције</i> <i>Светски дан деце</i> <i>Дан Конвенције о правима детета</i>	новембар
<i>Дан борбе против сиде</i> Болести зависности – трибина	Почетак децембра
Крај првог класификационог периода (представници Парламента присуствују седницама одељенских већа).	Крај децембра
Прослава Светог Саве	Јануар
Прављење вебсајта <i>Ученички парламент</i> . Учествовање у организацији Дана школе.	Фебруар
<i>Светски дан воде</i> , Опремање кабинета и ходника.	Март
Трећи класификациони период (представници Парламента присуствују седницама одељенских већа).	Крај марта, почетак априла
<i>Светски дан здравља</i> ; <i>Презентација школе</i> ; <i>Професионална оријентација</i> ; <i>Спортске активности</i> .	Април
Чување и заштита животне средине; Професионална оријентација – трибина.	Мај
Последњи класификациони период (представници Парламента присуствују седницама одељењских већа).	Мај - јун
Матурски испити, Матурско вече.	Јун
Светски дан музике.	Јун
Културно-забавни живот ученика – осмишљавање активности.	Током године
Предлози за осавремењивање наставе.	Током године
Анализа рада Ученичког парламента – екстерна и интерна евалуација.	Јун

План и програм рада са талентованим и надареним ученицима

Даровитост је високо развијена способност, било општа, било нека специфична, која омогућава натпросечна постигнућа у одређеном конкретном подручју. Таленат је даровитост у једном ужем подручју, музички таленат. Рад са даровитим ученицима се одвија кроз следеће етапе:

ИДЕНТИФИКАЦИЈА

Прво је потребно сензитивирати и обучити наставнике за препознавање таквих ученика и сигнализирати одељењском старешини, родитељу, ПП служби и Стручном тиму за инклузивно образовање.

- Могуће кроз чек листе – укључују се наставници, одељењске старешине, родитељи, ученици, стручни сарадници;
- Селекција – кроз психолошке тестове, тестове знања.

ОБРАЗОВНА РЕШЕЊА:

- Обогаћивање програма и диференцијација курикулума - било кроз индивидуализацију, било кроз ИОП 3 (процедура се изводи у складу са законским документима и налази се у документацији Стручног тима за инклузивно образовање);

- Када се изврши идентификација надарених/талентованих ученика и одреди се степен/ниво на коме ће се радити са њима, планиране активности могу бити следеће, зависно од конкретног случаја:

ВАН РЕДОВНЕ НАСТАВЕ

- слободне активности; додатна настава; интерна и друга такмичења; летње школе, семинари-радионице, екскурзије.

У РЕДОВНОЈ НАСТАВИ

- Прилика да брже прође кроз базично градиво,
- Самосталан истраживачки рад,
- Рад са ментором,
- Сложенији задаци, нерутински задаци, виши нивои знања, висока индивидуализација,
- Задаци који су блиски ономе што заиста раде стручњаци из датог домена коришћења аудио-визуелних и других стимулативних материјала у настави,
- Едукативни излети и посете различитим институцијама; гостујући предавачи,
- Флексибилни временско-просторни услови за рад,

При свему томе, потребно је на нивоу школе, а свакако и код сваког наставника подстицати ауторитет који се гради на експертизи, а не на позицији моћи. Кад ученика развијати доживљај да се његове способности виде, цене и подржавају, пружати му прилику да комуницира са својим интелектуалним вршњацима.

МОТИВИСАЊЕ НАПРЕДНИХ И ТАЛЕНТОВАНИХ УЧЕНИКА

- добијање одређених повластица (награде) за резултате на такмичењима, за учешће на разним манифестацијама, фестивалима... или изузетне резултате у неком другом облику активности;
- јавно похваљивање на сајту школе или неким другим медијима, укључивање у презентацију школе;
- вршњачка едукација – постављање талентованих у улогу оних који и сами едукују друге ученике: вођење часа, учешће на Сајму образовања, наступи у виду мини-концерата или као гост познатих музичара, групно музицирање, екскурзије, посете.

Програм рада школске нототеке/медијатеке

Садржај рада		Начин реализације	Време реализације
1.	Планирање и програмирање рада		
	Израда годишњих и месечних (оперативних) планова рада	Библиотекар, Нототекар/медијатекар	Јун, август, децембар
	Израда финансијског плана потреба и плана стручног усавршавања	Библиотекар, Нототекар/медијатекар	јун, август
2.	Непосредни рад са ученицима		
	Час упознавања са радом нототеке/медијатеке	Библиотекар, Нототекар/медијатекар	септембар
	Систематско обучавање ученика за самостално коришћење извора знања.	Библиотекар, нототекар/медијатекар	Током школске године

	Помоћ ученицима при избору литературе и друге грађе.	Библиотекар, нототекар/медијатекар у сарадњи са наставницима	Током школске године
	Помоћ ученицима у правилном коришћењу енциклопедија и одабиру литературе за израду семинарских и матурских радова	Библиотекар, Нототекар/медијатекар	У току школске године
	Навикавање ученика на правилно опхођење са књижевном и некњижевном грађом, на њено чување и заштиту.	Библиотекар у сарадњи са наставницима Српског језика и књижевности	Током школске године
3.	Сарадња са наставницима и стручним сарадницима		
	Утврђивање годишњег плана рада лектире.	У сарадњи са наставницима Српског језика и књижевности	Септембар
	Евиденција о ученицима који нису раздужили књиге.	Сарадња са одељенским старешинама; обавештења; опомене	Мај-јун
	Обезбеђење књижне грађе из стручних предмета.	У сарадњи са стручним већима и стручним сарадницима.	У првом полугодишту
	Одабирање и припремање литературе за ваннаставне облике рада и такмичења.	Нототекар/медијатекар у сарадњи са руководиоцима секција	Током школске године
4.	Библиотечко-нототечко/медијатечка-информатичка делатност		
	Информисање корисника школске библиотеке и нототеке о ново издатим књигама и стручним часописима.	Библиотекар, нототекар/медијатекар; извештај	Током школске године
	Сређивање књижног и некњижевног фонда библиотеке, нототеке/медијатеке.	Библиотекар, нототекар/медијатекар у сарадњи са ученицима (секција)	Током школске године
	Припремање тематских изложби.	У сарадњи са стручним већима, руководиоцима секција поводом организације прославе Светог Саве и других манифестација	Током школске године
	Вођење	Библиотекар, нототекар/медијатекар, у	Током школске

	библиотечког пословања: инвентарисање, сигнирање, каталогизација, класификација.	сарадњи са ученицима СМШ (секција) и проф. Информатике.	године
5.	Културна и јавна делатност		
	Припремање и организовање културне активности Школе.	У сарадњи са стручним већима, руководиоцима секција	Током школске године
	Сарадња са градском библиотеком и другим школским библиотекама, као и установама културе и науке.	Библиотекар, нототекар/медијатекар, у сарадњи са ученицима и наставницима.	Током школске године
6.	Остале активности		
	Учешће у раду Стручних органа школе.	Присуство седницама, састанцима, активима.	Током школске године
	Сарадња са родитељима; упознавање са радом нототеке/медијатеке, литературом...	Нототекар/медијатекар у сарадњи са директором и наставницима	Састанци Савета родитеља(септембар, октобар), родитељски састанци по позиву наставника (прво полугодиште)
	Сарадња са стручним институцијама (издавачким кућама, културним установама).	Библиотекар, нототекар/медијатекар у договору са директором и помоћником.	Током школске године
	Стручно усавршавање.	Учешће на семинарима; праћење издавачке делатности, посете сајмовима књига, учешће у раду удружења библиотекара/нототекара/медијатекара, присуство презентацијама књига и сл, посете домаћим и страним библиотекама/медијатекама/нототекама...	Током школске године

ПРОГРАМ СТРУЧНИХ ОРГАНА, ТИМОВА И ПЕДАГОШКОГ КОЛЕГИЈУМА

Програм рада наставничког већа

Садржај рада		Време реализације	Носиоци активности
1	ИЗРАДА И ПРЕДЛАГАЊЕ ГОДИШЊЕГ ПЛАНА РАДА ШКОЛЕ И УСВАЈАЊЕ 1.1 Услови рада школе; 1.2 Програм образовно-васпитног рада и подела послова и задатака у оквиру 40-часовне радне недеље; 1.3 Педагошки рад и руковођење и програми стручних органа: директора, помоћника, педагога и психолога; 1.4 Стручни и истраживачки рад – програми стручног усавршавања наставника и сарадника и самосталних истраживачких пројеката школе; 1.5 Организовања живота и рада школе.	До 15.09. 11.09. Од 20.08. до 09.09. До 10.09. До 10.09. До 01.09.	Директор, Помоћник; Педагог; Педагог, Помоћник; Педагог, Директор; Помоћник директора, Педагог; Директор
2	ОРГАНИЗОВАЊЕ, ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ПРИМЕНЕ ПЛАНА И ПРОГРАМА 2.1 Организовање праћења образовно-васпитних активности према програму педагога; 2.2 Организовање мера за унапређивање наставних и ваннаставних активности; 2.3 Предузимање мера за унапређивање наставних и ваннаставних активности; 2.4 Вођење одговарајуће педагошке документације у вези праћења, вредновања и израде анализа и извештаја	Током школске године X, XII, III, VI	Директор, Помоћник, Педагог, Наставничко веће Директор, Помоћник
3	УТВРЂИВАЊЕ УСПЕХА УЧЕНИКА И РЕЗУЛТАТА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА 3.1 Сакупљање података и израда статистичких показатеља о резултатима успеха ученика; 3.2 Примена објективних инструмената вредновање, интерпретације, доношење закључака и предлога мера за следећу школску годину; 3.3 Одлучивање и примена педагошких мера према ученицима.	Крај наставног периода	Помоћник, Педагог, Директор, Наставничко веће
4	ОДЛУЧИВАЊЕ О УПОТРЕБИ УЏБЕНИКА И ПРИРУЧНИКА 4.1.Консултовање са законским актима (шта је прописано) 4.2. Предлог већа за додатну литературу 4.3.Усаглашавање наставника истог предмета о коришћењу уџбеника истог или различитог аутора	VI, VIII	Стручна већа, Педагошки колегијум у сарадњи са нототеком-медијатеком
5	ПРЕДЛАГАЊЕ ПЛАНА ОПРЕМАЊА ШКОЛЕ НАСТАВНИМ СРЕДСТВИМА 5.1.Потребе по већима и службама 5.2.Финансијски план набавке	На почетку школске године, током године, или	Наставничко веће, Директор

		на крају школске године.	
6	ТЕМЕ ЗА СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ 6.1 Портфолио ученика – каријерно вођење и саветовање ученика; 6.2 Активно слушање као метода успешне комуникације.	X II	Стручна служба
7	ДАВАЊЕ МИШЉЕЊА О НАСТАВНИЦИМА ПОЧЕТНИЦИМА	Током године	Директор, Стручна већа.
8	ОРГАНИЗОВАЊЕ И ПРАЋЕЊЕ САРАДЊЕ СА РОДИТЕЉИМА И ДРУШТВЕНОМ СРЕДИНОМ	Током године	Савет родитеља
9	АНАЛИЗА РАДА НАСТАВНИКА, СТРУЧНЕ СЛУЖБЕ И СТРУЧНИХ ОРГАНА 9.1.Подношење извештаја	I, VI, VIII	Педагошки колегијум, Наставничко веће
10	ДАВАЊЕ МИШЉЕЊА О КАЛЕНДАРУ РАДА	VIII	Наставничко веће
11	ИЗРАДА И ДОНОШЕЊЕ КАЛЕНДАРА РАДА 11.1.Прикупљање предлога од стручних већа 11.2.Усаглашавање датума и коришћења простора	VIII	Помоћник
12	РАСПОДЕЛА ПОСЛОВА И ЗАДУЖЕЊА ЗА НАСТАВНИКЕ И СТРУЧНЕ САРАДНИКЕ, ИМЕНОВАЊЕ ОДЕЉЕНСКИХ СТАРЕШИНА	VI, VIII	Директор, Наставничко веће

Програм рада одељенског већа

САДРЖАЈ	ВРЕМЕ	НАПОМЕНА
ПЛАНИРАЊЕ И ПРОГРАМИРАЊЕ		
Програмирање унапређења васпитног рада одељења.	Август	Седница ОВ
План допунског, додатног образовно-васпитног рада и слободних активности.		
План културних активности.		
План екскурзија и излета.		
Програм рада одељенског већа.		
Утврђивање распореда писмених школских, домаћих и контролних задатака и других захтева наставника.		
ПРАЋЕЊЕ И УНАПРЕЂИВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА		
Корелација наставних садржаја појединих наставних предмета.	Септембар	Анализа наставног садржаја
Праћење непосредног рада и оцењивање ученика (примена инструмената објективног типа).	Током године	Анализе рада и дискусије
Координирање рада свих наставника у циљу подизања квалитета и квантитета знања ученика у одељењу.	Током године	
Праћење оспособљености ученика за самостално учење.	Током године	Систематско посматрање
САГЛЕДАВАЊЕ РАДА УЧЕНИКА		
Анализа успеха ученика.	Тромесечје,	Анализа и

Похваљивање и васпитно-дисциплинске мере.	Крај полугодишта, крај трећег тримесечја, крај године.	извештај ОВ.
Оцењивање владања.		
Анализа васпитног рада одељења.		
Рад одељенске заједнице, врсте активности и ниво ангажованости ученика.		
САРАДЊА СА РОДИТЕЉИМА		
Изналажење нових и ефикаснијих облика сарадње са родитељима.	Септембар	Седница ОВ
Планирање разговора родитеља и предметних наставника.	Септембар	
Договор о родитељским састанцима.	Током године	
Анализа сарадње и мере за њено унапређење.		
АНАЛИЗА РЕАЛИЗАЦИЈЕ		
Редовна настава.	Тромесечје, полугодиште, крај	Седница ОВ
Слободне активности.	Крај године	
Изборни програм.		
Допунски образовно-васпитни рад.		
Додатни образовно-васпитни рад.		
Анализа извршених излета и екскурзија.		
Програм рада одељенског већа.		

Стручна већа

1.	СТРУЧНО ВЕЋЕ КЛАВИРСКИ ОДСЕК – руководилац Душанка Гавриловић
2.	СТРУЧНО ВЕЋЕ ГУДАЧКИ ОДСЕК – руководилац Јована Божић
3.	СТРУЧНО ВЕЋЕ ДУВАЧКИ ОДСЕК – руководилац Душко Шпановић
4.	СТРУЧНО ВЕЋЕ ОДСЕК ХАРМОНИКА – руководилац Мирјана Милаковић
5.	СТРУЧНО ВЕЋЕ ТРЗАЧКИ ОДСЕК – руководилац Зорица Опачић
6.	СТРУЧНО ВЕЋЕ ЗА ТЕОРЕТСКЕ ПРЕДМЕТЕ ОСНОВНА ШКОЛА – руководилац Невена Ераковић
7.	СТРУЧНО ВЕЋЕ ЗА ТЕОРЕТСКЕ ПРЕДМЕТЕ СРЕДЊА ШКОЛА – руководилац Весна Радивојевић
8.	СТРУЧНО ВЕЋЕ ЗА ОПШТЕОБРАЗОВНЕ ПРЕДМЕТЕ СРЕДЊА ШКОЛА – руководилац Стеван Ребачек

Програм рада стручних већа

Активност	Време
Програм рада стручног већа	Август -Септембар
Подела часова, задужења образовно-васпитног рада	
Разматрање наставних планова и програма за текућу годину	
Израда распореда	

1. Праћење и унапређивање васпитног и наставног рада

Договор о набавци наставних средстава.	Септембар
Корелација наставних садржаја за праћење напредовања ученика и	Током године

уједначавање критеријума оцењивања	
Оспособљавање и усавршавање у примени савремене технологије образовно-васпитног рада.	
Коришћење савремених метода, поступака и средстава рада.	
Међусобне посете часовима и размена искустава.	
Сарадња свих чланова наставничког већа.	
Праћење и анализа реализације задатака на унапређивању наставног и васпитног рада.	
Припрема и спровођење такмичења.	
Припреме за обављање матурских и завршних (годишњих) испита.	
Припреме за организацију јавних и интерних часова, смотри.	
Праћење и анализа слободних активности	
Анализа успеха ученика у претходној школској години.	Август -септембар

2. Стручно усавршавање

Индивидуално стручно усавршавање - договор о похађању акредитованих семинара (предлог чланова Стручног већа који се упућују на стручне семинаре).	Током године
Интерно стручно усавршавање – документ о вредновању интерног стручног усавршавања (бодови).	
Набавка стручне литературе.	
Размена искустава са стручним активима других школа.	
Предавања на договорену тему (члан стручног актива, стручни сарадници).	
Пружање помоћи у раду наставницима почетницима.	
Учешће у пројектима школе.	

3. Анализа реализације

Анализа рада стручних већа – извештај о самовредновању у оквиру већа.	Јун - август
Анализа постигнутих резултата у наставном процесу.	
Анализ Наставног плана и програма.	
Анализа Стручног усавршавања.	
Анализа резултата такмичења.	
Анализа резултата слободних активности.	
Евалуација програма рада стручних већа.	

Стручни активи

1.	СТРУЧНИ АКТИВ ЗА РАЗВОЈНО ПЛАНИРАЊЕ – руководилац Милош Матић
2.	СТРУЧНИ АКТИВ ЗА ИЗРАДУ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА – руководилац Бојан Јовановић

Програм рада стручних актива

Активност	Носилац реализације	Време
Формирање, верификација актива.	стручни актив	септембар

Програм рада стручног актива.	руководилац	VIII - IX
Избор етида и лествица за испит технике.	актив	август
Разматрање и усвајање термина и програма за испите технике.	актив	октобар
Разматрање и усвајање термина и програма за годишње испите.	актив	март
Праћење напредовања ученика и уједначавање критеријума оцењивања на испитима.	чланови актива	током године
Усаглашавање наставника у одабиру литературе за наставу (обавезна и помоћна)	Чланови актива са нототекаром	август, септембар
Организација и вођење јавних часова.	задужени члан актива	током године
Анализа наступа ученика на јавним часовима.	чланови актива, стручна служба	месечно
Организација јавних часова на нивоу разреда и одсека са одређеном темом у циљу интерног стручног усавршавања наставника.	чланови актива, тим за поршку ученика, одељенске старешине, родитељи	током године
Организација преслушавања ученика који учествују на такмичењима, фестивалима, концертима, светским конференцијама.	руководилац	током године
Анализа постигнутих резултата ученика.	чланови актива	јануар, јун
Организација размене наших ученика и ученика других школа у земљи и ван ње.	руководилац	током године
Индивидуално стручно усавршавање - договор о похађању акредитованих семинара.	чланови актива, тим за стручно усавршавање	током године
Предавања на договорену тему.	члан стручног актива, стручни сарадници	током године
Организовање огледних часова.	чланови актива	током године
Пружање помоћи у раду наставницима почетницима.	чланови актива	током године
Евалуација рада стручног актива.	руководилац	јануар, јун

Педагошки колегијум

	ЧЛАНОВИ
1.	Леополд Грегорац – директор школе
2.	Милош Матић – руководилац Стручног актива за Развојно планирање
3.	Бојан Јовановић – руководилац Стручног актива за Школски програм
4.	Стеван Ребачек – руководилац Стручног већа за Општеобразовне предмете у средњој школи
5.	Весна Радивојевић – руководилац Стручног већа за Теоретске предмете у средњој школи
6.	Душанка Гавриловић – руководилац Стручног већа Клавира
7.	Зорица Опачић – руководилац Стручног већа Трзача
8.	Јована Божић – руководилац Стручног већа Гудача

9.	Душко Шпановић – руководиоца Стручног већа Дувача
10.	Мирјана Милаковић – руководиоца Стручног већа Хармонике
11.	Невена Ераковић – руководиоца Стручног већа Теоретских предмета у основној школи
12.	Љиљана Опачић – педагог школе

Програм рада педагошког колегијума

Активност	Учесници	Одговорна особа	Време
Верификација Педагошког колегијума	Наставничко веће.	директор	До 15.септембра
Самовредновање и вредновање рада школе	Тим за самовредновање рада школе – Стручна већа.	директор	септембар, јун
Утврђивање резултата рада ученика и владања на нивоу школе	Стручна већа, Одељенско и Наставничко веће.	директор	на крају првог и другог полугодишта
Анализа рада ученика који су укључени у инклузивно образовање	Стручни актив наставника инклузивног образовања.	директор	на крају првог и другог полугодишта
Праћење остваривања циљева образовно- васпитног рада	Педагошки колегијум, Тим за самовредновање.	директор	током године
Припреме за извођење матурских и завршних испита.	Стручна већа.	директор	мај
Израда плана стручног усавршавања наставника и стручних сарадника	Чланови Педагошког колегијума – Тим за стручно усавршавање.	директор	септембар
Разматрање и доношење документа о вредновању интерног стручног усавршавања	Стручна већа, Чланови Педагошког колегијума - Тим за стручно усавршавање.	директор	током године
Евалуација рада Педагошког колегијума	Педагошки колегијум.	директор	полугодишње

Тимови у школи

1.	ТИМ ЗА ИНКЛУЗИВНО ОБРАЗОВАЊЕ
2.	ТИМ ЗА САМОВРЕДНОВАЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ РАДА ШКОЛЕ
3.	ТИМ ЗА МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈУ НАСТАВЕ
4.	ТИМ ЗА ЗАШТИТУ УЧЕНИКА ОД НАСИЉА, ЗАНЕМАРИВАЊА И ЗЛОСТАВЉАЊА
5.	ТИМ ЗА СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ У ШКОЛИ
6.	ТИМ ЗА ОРГАНИЗАЦИЈУ ЈАВНИХ ЧАСОВА
7.	ТИМ ЗА ЗАШТИТУ И БЕЗБЕДНОСТ ДЕЦЕ, УЧЕНИКА И РАДНИКА ШКОЛЕ
8.	ТИМ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНУ ОРИЈЕНТАЦИЈУ И КАРИЈЕРНО ВОЂЕЊЕ И САВЕТОВАЊЕ УЧЕНИКА

Ученички тимови

1.	ТИМ ЗА ЗАШТИТУ УЧЕНИКА ОД НАСИЉА, ЗАНЕМАРИВАЊА И ЗЛОСТАВЉАЊА
2.	ТИМ ЗА ВРШЊАЧКУ ЕДУКАЦИЈУ

Глобални план тимова

АКТИВНОСТ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Формирање тима	септембар
План рада тима	септембар
Реализација плана	током године
Извештаји	квартално
Евалуација	јун

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ОБЛАСТИ РАЗВОЈНОГ ПЛАНА КОЈИ УТИЧЕ НА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНИ РАД

У периоду до 2018. године једна од приоритетних области развојног плана Школе је ЕТОС. На основу извршеног самовредновања рада школе, као и на основу специфичне делатности школе – култура, уметност и јавно информисање, сматрамо да у оквиру кључне области ЕТОС требало би да перманентно радимо на квалитеној сарадњи на релацији: наставник – учитељ – родитељ - школа, то јест да партиципацију и учествовање родитеља у школи подигнемо на један виши ниво, тако да смо као основни развојни циљ одредили: Ефикаснију комуникацију на релацији **родитељи – ученици – наставници – школа**.

Развојни циљ	Задаци	Активности	План евалуације	
Ефикаснија комуникација на релацији родитељ – ученик – наставник – школа	Организовање заједничких трибина на којима ће учествовати родитељи, ученици и наставници.	а) Анкетирање родитеља у погледу тема за које су заинтересовани, а везане су за васпитање, образовање и рад школе; б) прикупљање и обрада резултата анкете; в) израда плана организације трибина на теме које су произашле из анкете; г) реализација трибина и предлози за унапређење рада школе.	Критеријум успеха:	Одржано 4 трибине годишње на којима је учествовало 20 % родитеља.
			Инструменти:	Видео записи, извештаји, продукти.
			Носиоци активности:	Одељенске старешине, наставници, ученици, директор, стручни сарадници.
			Време:	Крај школске 2015. године.
	Укључивање родитеља у прославу последњег дана школе матураната	а) организовање састанака Савета родитеља на ову тему и договор око организације прославе; б) Обавештавање свих родитеља матураната; в) узимање учешћа родитеља у организацији (време, место, пригодан програм, храна...); г) реализација прославе уз учешће ученика, родитеља и наставника.	Критеријум успеха:	Сваке године се одржава прослава заједно са родитељима
			Инструменти:	Снимци, годишњак, евиденција у дневнику.
			Носиоци активности:	Родитељи, наставници, директор.
			Време:	Крај школске 2015. прва прослава.
	Обезбеђивање простора за	а) доношење одлуке о намени просторије за обављање	Критеријум успеха:	Опремљена просторија.

	индивидуалне разговоре	индивидуалних разговора са родитељима; б) израда списка потребног намештаја и наставних средстава; в) опремање просторија по израђеном списку.	Инструменти:	Снимак просторије
			Носиоци активности:	Наставници и ученици.
			Време:	Крај 2015.

ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ МАРКЕТИНГА

Програм школског маркетинга Музичке школе "Петар Кранчевић" у Сремској Митровици, има за задатак реализацију више активности у оквиру свог деловања, у складу са основним идејама новог Наставног плана и програма за основну школу, Наставног плана и програма за средњу школу, Школског програма, Годишњег плана рада школе и Школског развојног плана за период 2016-2020. година, а са циљем:

- ✓ *Активне улоге помагача и промотера побољшања услова рада у Школи, наставни процес*
- ✓ *Основног катализатора маркетиншке активности у остваривању побољшања просторног уређења школе и побољшања наставног и ваннаставног процеса*
- ✓ *Активне подршке у промовисању и унапређењу три нивоа образовања: предшколски, основношколски и средњошколски*
- ✓ *Анимације ученика завршних разреда основне школе за наставак школовања*
- ✓ *Анимације ученика општеобразовних школа за образовање у Музичкој школи*
- ✓ *Анимације полазника предшколских установа за почетак образовања у Музичкој школи*
- ✓ *Унапређења основних облика наставних и ваннаставних активности*
- ✓ *Базне подршке промоцији успеха ученика у савладавању наставних задатака и остваривању резултата на домаћим и међународним свечаностима фестивалског и такмичарског карактера*
- ✓ *Осмишљавања и активирања нових, неискоришћених васпитно образовних профила у предшколском, основном и средњошколском образовању*
- ✓ *Осмишљавања и активирања посебних делатности школе: Образовање одраслих, рад са Ромском децом и децом са посебним потребама*
- ✓ *Унапређења сарадње свих чинилаца активног живота школе: наставни кадар, ученици, родитељи, локална заједница*
- ✓ *Унапређења активне сарадње Школе са локалном заједницом, Градском управом, Школском управом, културним и образовним (предшколским, основношколским, средњошколским и академским) институцијама, и подизање на виши ниво активности*
- ✓ *Активне подршке културним манифестацијама у Граду као и снажна подршка истој*
- ✓ *Успостављања и промовисања сарадње са музичким школама у земљи и иностранству*
- ✓ *Успостављања и промовисања сарадње са образовним институцијама у земљи и иностранству, на вишем нивоу и са њиховим самосталним чиниоцима*
- ✓ *Успостављања и промовисања сарадње са институцијама културе од значаја за Републику Србију*
- ✓ *Успостављања и промовисања сарадње са институцијама културе у иностранству*
- ✓ *Реорганизовања, побољшања и промовисања сарадње са културним (музичким, издавачким, маркетиншким) организацијама у Републици*
- ✓ *Успостављање и промовисање сарадње са културним организацијама ван земље*
- ✓ *Успостављање и промовисање сарадње са манифестацијама озбиљне, џез, итд. музике, фестивалског карактера*
- ✓ *Успостављања и промовисања сарадње са позориштима и другим институцијама ван Града*

- ✓ Рада на активирању и промовисању учешћа Школе у размени васпитно образовног процеса са акредитованим васпитним институцијама у иностранству; улагање и промовисање ресурса
- ✓ Помоћи при стручном усавршавању запосленог кадра
- ✓ Отварања, акредитације и промоције нових перспектива за усавршавање ученика и запосленог кадра у матичној установи
- ✓ Очувања, побољшања и промоције богате културно-јавне делатности Школе у сврху едукације пасивних и активних љубитеља музике, као и деце предшколских, основношколских и средњошколских установа
- ✓ Проширивања, промоције и проналажења нових видова културно-јавне делатности како у Граду тако и у Округу са акцентом на културну деконтаминацију мањих средина
- ✓ Очувања, промоције и усавршавања музичких манифестација фестивалског карактера а у организацији Школе
- ✓ Испитивања циљних група, вредновање резултата и осмишљавање нових фестивалских понуда, бијеналног карактера кроз бенефит за васпитно-образовни, социјални, друштвени и културни процес запослених, ученика и Града
- ✓ Свеукупног промовисања квалитета рада, људских ресурса (запослених и ученика), постигнутих резултата, краткорочних, средњорочних и дугорочних планова за развој и унапређење наставе, ресурса, улоге у друштву и средини а у уској повезаности са циљевима и задацима образовања, васпитања, Школског програма и Развојног плана школе (старог и новог)

Програм школског маркетинга спроводиће се и прилагођавати у складу са:

- Општим стањем у друштву и у васпитно образовном систему у Републици
- Финансијском подршком локалне самоуправе, Покрајине и Републике
- Логистичком подршком локалне самоуправе, Покрајине и Републике
- Доступности људских и осталих ресурса у школској 2014/2015. години
- Потребама васпитно - образовног процеса у самој Школи
- Могућностима проналажења свих видова подршке међу релевантним чиниоцима живота школе: запосленима, ученицима, родитељима, локалној самоуправи, Покрајини и Републици

Реализација Програма ће се базирати на:

- ✓ **Интерни маркетинг**
- ✓ **Интерно/Екстерни маркетинг**
- ✓ **Екстерни маркетинг**

ИНТЕРНИ маркетинг подразумева рад на:

- Усавршавању (комуникационом, организационом, визуелном) постојећег,
- Промоцији, осмишљавању и доступности нових облика постојећих активности и процеса у васпитно-образовној установи и на свим нивоима активности
- Маркетиншкој, логистичкој и промотивној подршци остваривању нових видова активности у редовном наставном процесу на сва три нивоа образовања

ИНТЕРНО/ЕКСТЕРНИ маркетинг подразумева рад на двосмерној сарадњи, двосмерној интелектуалној добити и усавршавању:

- ✓ *Унапређења активне сарадње Школе са локалном заједницом, Градском управом, Школском управом, културним и образовним (предшколским, основношколским, средњошколским и академским) институцијама, и подизање на виши ниво активности*
- ✓ *Осмишљавање, промоцију и медијско логистичку подршку интернет страници школе*
 - Промоција и унапређење постојећег портала
 - Осмишљавање и подршка новим активностима: видео презентације, база података, чет страна, блог страна, ваннаставне активности, електронски дневник, средства и нивои обавештавања, страна за бивше ученике као база за идеје, идејну и логистичку подршку активностима школе (АЛУМНИ асоцијација), итд.

ЕКСТЕРНИ маркетинг подразумева:

- ✓ ***Активну подршку културним манифестацијама у Граду као и снажна подршка истој уколико се адекватно одговори потребама школе***
 - Промоција
 - Маркетиншка и логистичка подршка
 - Учествовање
- ✓ ***Успостављање и промовисање сарадње са музичким школама у земљи и иностранству***
 - маркетиншка и логистичка подршка,
 - подршка ресурса у оквиру три нивоа образовања,
 - комуникација/усклађивање постојећег/размена/резултат
- ✓ ***Успостављање и промовисање сарадње са образовним институцијама у земљи и иностранству, на вишем нивоу и са њиховим самосталним чиниоцима***
 - Комуникација (Музичке академије, Универзитети уметности, Приватни факултети, Академије)
 - Промоција наставних и ученичких ресурса
 - Промоција могућности
 - Промоција потреба
 - Промоција понуда и нивоа сарадње
 - Промоција и маркетиншко осмишљавање активности
 - Успостављање сарадње
 - Размена интелектуалних добара
 - Медијско праћење и промовисање
 - Евалуација
- ✓ ***Успостављање и промовисање сарадње са институцијама културе од значаја за Републику Србију***
 - Комуникација (Музиколошки институт, САНУ, Матица Српска, Народна библиотека, Београдска филхармонија, Војвођанска филхармонија, Војвођански мешовити хор и остали у складу са могућностима)
 - Промоција наставних и ученичких ресурса
 - Промоција могућности
 - Промоција потреба
 - Промоција понуда и нивоа сарадње
 - Промоција и маркетиншко осмишљавање активности
 - Успостављање сарадње
 - Размена интелектуалних добара
 - Медијско праћење и промовисање
 - Евалуација

- ✓ **Успостављање и промовисање сарадње са институцијама културе у иностранству**
 - Комуникација
(Музичке школе, Универзитети, Колеџи, Академије, Издавачке куће, Произвођачи инструмената, Репаратори музичких инструмената, донатори и др.)
 - Промоција наставних и ученичких ресурса
 - Промоција могућности
 - Промоција потреба
 - Промоција понуда и нивоа сарадње
 - Промоција и маркетиншко осмишљавање активности
 - Успостављање сарадње
 - Размена интелектуалних добара
 - Медијско праћење и промовисање
 - Евалуација
- ✓ **Реорганизовање, побољшање и промовисање сарадње са културним (музичким, издавачким, маркетиншким) организацијама у Републици**
- ✓ **Успостављање и промовисање сарадње са културним организацијама ван земље**
 - Комуникација (Интернационална Музичка Омладина, Еуропа Кантат, Интернационална федерација за хорску музику, Пијанистичка удружења, Светски Омладински Оркестар, Интернационална такмичења различитог ранга и карактера и др.)
 - Промоција наставних и ученичких ресурса
 - Промоција могућности
 - Промоција потреба
 - Промоција понуда и нивоа сарадње
 - Промоција и маркетиншко осмишљавање активности
 - Успостављање сарадње
 - Размена интелектуалних добара
 - Осмишљавање кампова, летњих и зимских школа, међународних трибина, итд.
 - Понуда ресурса
 - Медијско праћење и промовисање
 - Евалуација
- ✓ **Успостављање и промовисање сарадње са манифестацијама озбиљне, џез, итд. музике, фестивалског карактера**
- ✓ **Рад на активирању и промовисању учешћа Школе у размени васпитно образовног процеса са акредитованим васпитним институцијама у иностранству; улагање и промовисање ресурса**
 - Комуникација (Акредитивани програми за образовање одраслих и наставног кадра под стурчним руковођењем професора са иностраних колеџа, академија, универзитета, и др.)
 - Промоција наставних и ученичких ресурса
 - Промоција могућности
 - Промоција потреба
 - Промоција понуда и нивоа сарадње
 - Промоција и маркетиншко осмишљавање активности
 - Успостављање сарадње
 - Размена интелектуалних добара
 - Акредитација
 - Промоција усавршавања, обавеза и активности
 - Медијско праћење и промовисање

- Евалуација
- ✓ **Помоћ при стручном усавршавању запосленог кадра**
 - Промовисање могућности
 - Промовисање понуда
 - Логистичка подршка
 - Евалуација
- ✓ **Отварање, акредитације и промоције нових перспектива за усавршавање ученика и запосленог кадра у матичној установи**
 - Комуникација
 - Испитивање могућности
 - Испитивање маркетиншке оправданости и потреба
 - Промоција наставних и ученичких ресурса
 - Промоција нових могућности
 - Промоција потреба
 - Промоција понуда и нивоа сарадње (ресурси људски, ученички, просторни...)
 - Промоција и маркетиншко осмишљавање активности
 - Елаборирање (промотивна и маркетиншка подршка)
 - Успостављање сарадње
 - Промовисање и подршка организацији
 - Размена интелектуалних добара
 - Медијско праћење и промовисање
 - Евалуација
- ✓ **Очување, побољшање и промоција богате културно-јавне делатности Школе у сврху едукације пасивних и активних љубитеља музике, као и деце предшколских, основношколских и средњошколских установа**
 - Комуникација
 - Промоција ресурса
 - Промоција могућности
 - Промоција потреба
 - Промоција понуда и нивоа сарадње
 - Промоција и маркетиншко осмишљавање активности
 - Успостављање сарадње
 - Медијско праћење и промовисање
 - Евалуација
- ✓ **Проширивање, промоција и проналажење нових видова културно-јавне делатности у Округу са акцентом на културну деконтаминацију мањих средина**
 - Комуникација (Мрежа обданишта, сеоске школе, школе за децу са посебним потребама, Дечије село у Сремској Каменици, Домови за незбринуту децу, популација Рома, итд.)
 - Промоција ресурса
 - Промоција могућности
 - Промоција потреба
 - Промоција понуда и нивоа сарадње
 - Промоција и маркетиншко осмишљавање активности
 - Успостављање сарадње
 - Размена интелектуалних добара
 - Медијско праћење и промовисање
 - Евалуација
- ✓ **Очувања, промоције и усавршавања музичких манифестација фестивалског карактера а у организацији Школе у складу са плановима унапред изнетим у поглављу „Планиране музичке манифестације у организацији школе“**

- "Фестивал гудача"- Стрингфест
 - "Вивковизија"
 - Фестивал пијанизма
 - „Viva la musica“ (Фестивал Солфеђа и Теорије музике)
 - испитивање циљних група,
 - вредновање резултата и
 - осмишљавање нових фестивалских понуда, бијеналног карактера кроз бенефит за васпитно-образовни, социјални, друштвени и културни процес запослених, ученика и Града
- ✓ **Сарадња са медијима**
- Штампани медији
 - Радио и Телевизија
На локалном, покрајинском и републичком нивоу!
 - Интернет презентације: Facebook, Youtube, Myspace, Twitter

Евалуација ће се вршити у складу са потребама и реалношћу испуњавања предуслова за добро спровођење, а од стране:

- ✓ Директора школе
- ✓ Запослених
- ✓ Ученика
- ✓ Родитеља
- ✓ Школског одбора
- ✓ Заинтересованих чинилаца у обостраној сарадњи.

ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Праћење остваривања школског програма ће се остварити кроз:

- Евалуација рада Стручних већа,
- Евалуација рада Стручних актива,
- Евалуација постигнућа ученика; исходи рада Одељенских већа,
- Евалуација реализације Развојног плана школе,
- Евалуација Посебних планова школе.

МУЗИЧКА ШКОЛА
„ПЕТАР КРАНЧЕВИЋ“
22000 СРЕМСКА МИТРОВИЦА

Адреса: Житна пијаца 28

Телефон: 022/ 639-061

E –mail: krancevic022@mts.rs

Сремска Митровица

М. П.

Председник Школског одбора

Дана: 21. 10. 2016.

Деловодни број:

Ненад Лајић